

V. Uluslararası Felsefe Kongresi

Fifth International Philosophy Congress

Savaş ve Barış

War and Peace

<http://philosophy5.uludag.edu.tr/>

<http://philosophy5.uludag.edu.tr/>



Özet Kitabı

Abstract Book

Editörler
Mehmet Fatih ELMAS
Metin BECERMEN

Editors
Mehmet Fatih ELMAS
Metin BECERMEN

Bursa Uludağ Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Felsefe Bölümü
11-13 Ekim 2018
Bursa - Türkiye

Bursa Uludağ University
Faculty of Arts and Sciences
Philosophy Department
11-13 October 2018
Bursa - Turkey



**Asa Kitabevi 2018 / V. Uluslararası Felsefe Kongresi
Bildiri Özet Kitabı**

Editörler

Mehmet Fatih ELMAS-Metin BECERMEN

ASA KİTABEVİ: 56

ISBN: 978-975-8149-56-8

Basım Yılı ve Yeri: Eylül 2018, Bursa

Başlarken

1990-1991 eğitim-öğretim yılında kurulan Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde öğretim vermektedir. Genç ve dinamik kadrosuyla Türkiye'deki Felsefe bölümleri arasında kendine saygın bir yer edinen bölüm, yılda iki sayı olarak Kaygı, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi'ni yayımlamaya devam etmektedir. Birçok öğretim üyesi ve elemanının bölümün kurumsallaşmasına katkı yaptığı Felsefe Bölümü yirmi yıllık bir süreçte çeşitli deneyimler kazanarak günümüze geldi. 2010 yılında yirminci kuruluş yılı dolayısıyla düzenlenen ilk Uluslararası Felsefe Kongresi'nin ikincisini 11-13 Ekim 2012 tarihlerinde "Şehir ve Felsefe" temasıyla, üçüncüsünü 23-25 Ekim 2014 tarihlerinde "Gelenek, Demokrasi ve Felsefe" temasıyla, dördüncüsü 13-15 Ekim 2016 tarihlerinde temasıyla düzenlenmiştir. 11-13 Ekim 2018 tarihlerinde beşincisini düzenleyeceğimiz kongremizin teması "Savaş ve Barış" olarak belirlenmiştir.

Kongre, şu an yaşadıklarımız bağlamında felsefenin güncelliğinden bir şey kaybetmediğini göstermek, dünya problemleri karşısında felsefenin ve felsefecinin takındığı tutumun nasıl olması konusunda düşünmeye zemin hazırlamak, savaş ve barış sözcüklerinin çokça ve sorumsuzca kullanıldığı günümüzde savaş ve barış (kavramları) üzerine geniş bir bakış açısı oluşturmak için düzenlenmektedir. Bugün sıradan bir insana savaş ve barışa ilişkin düşünceleri sorulduğunda savaşın "kötü" barışın ise "iyi" bir şey olduğunu söyleyecektir. Ardından "ama" diye ekleyecektir: "Ülkenin içinde bulunduğu durum", "dış mihraklar/güçler", "terörün varlığı ve terör örgütlerinin faaliyetleri", "vatanın ve milletin bekası", "başka ülkelerin silahlanma/savaş yatırımları" vs. "bizim savaşa yatırım yapmamızı, silahlanmamızı veya savaşmamızı kaçınılmaz kılmaktadır." Bu gibi nedenlerle barış rafa kaldırılır ve her yerde savaş boruları çalmaya başlar. Peki, gerçekten durum böyle midir?

Öte yandan dünya nüfusunun önemli oranda artması, insanların yaşam alanlarını genişletmesine, yerleşim bölgelerinin geniş alanlara yayılmasına ve su gibi doğal kaynakların aşırı tüketilmesine yol açmaktadır. Sadece bu değil; nüfus arttıkça başka türlerin hem kendileri hem de yaşam alanları yok edilmektedir. Doğal kaynaklar hızla tüketilmekte ve bazı ülkelerdeki doğal kaynakların zenginliği başka bazı ülkelerin iştahını kabartmaktadır. Bu da yer yer çatışmaların ve savaşların yaşanmasına neden olmaktadır.

Bugün yeryüzünün hemen her köşesinde küçük veya büyük ölçekli savaşlar var. Bulduğumuz coğrafya uzun bir süredir yangın yeri. Savaş(lar) birçok coğrafyayı ve sınırları değiştirdi ve değiştirmeye devam ediyor. Yaşananlar yüzünden milyonlarca insan evlerini ve ülkelerini terk etmek zorunda kaldı ve kalıyor. Bu ise büyük insani sorunlara yol açıyor. Bu sorunların başında mülteci sorunu gelmektedir; yine organ ve insan kaçakçılığı, “kadın ticareti” temel sorunlardan birkaçı. Bir yandan bu sorunlarla mücadele edilirken diğer yandan savaş(lar)a yapılan yatırımlar hem bir ikiyüzlülüğü ortaya koymakta hem de yeni ve daha büyük sorunların doğmasına yol açmaktadır. Barış ise sadece boş bir sözden ibaret kalıyor. İşte bu koşullar, savaş ve barış üzerine felsefi bir zeminde yeniden düşünmeyi ve ortaya çıkan sorunlarla hesaplaşmayı gerekli kılıyor. Biz de bu hesaplaşmayı gerçekleştirmek için “Savaş ve Barış” temalı bir kongre düzenliyoruz.

Preface

The Philosophy Department at the Faculty of Arts and Sciences, Uludağ University was established in the academic year 1990-1991 and offers undergraduate and graduate programs (both MA and PhD.) The department which achieved an honourable status with its young and dynamic staff among the philosophy departments in Turkey continues to publish *Kaygı*, the biannual journal of The Philosophy Department, the Faculty of Arts and Sciences, Uludağ University. The Philosophy Department has attained its current position as a result of 25 years-long process during which many professors and lecturers has contributed to its institutionalization. The Department organized First International Philosophy Congress in 2010 to honour its 20th anniversary. The Second International Philosophy Congress was organized with the title: “City and Philosophy” on 11-13 October 2012. The Third Congress (with the title: “Tradition, Democracy and Philosophy”) was held on 23-25 October 2014. The Forth International Philosophy Congress on the theme of “Poverty, Solidarity and Justice” was held on 13-15 October 2016. The fifth congress to be held on 11-13 October 2018 is planned to be on the theme of “War and Peace”.

The congress has been organized to show that philosophy retains its relevance in the context of today’s events, to provide a ground for thinking about the ways philosophy and philosopher should cope with the world’s current problems and to generate a broad view of the concepts of war and peace which are being uttered a good many and irresponsibly nowadays. Today, when an ordinary man is questioned about his view on war and peace, he would reply as war being “evil” while peace being “good”. However, “but” will be added to the reply with reference to “the current condition of the country”, “external forces”, “the existence of terrorism and the activities of terrorist organizations”, “the permanence of the land and nation”, “armament or investment for war by other countries” etc., the conditions that make our investment for war, arma-

ment and making war inevitable. Due to such reasons the peace is laid aside and bugles call for war. Well, is it really the case?

On the other hand, the dramatic increase in the population of the world has resulted in the expansion of man's living spaces, the spread of residential areas over vast lands and the extreme consumption of natural resources like water. Additionally, as the population increases, other species and the habitat of these species have been destroyed. The rapid consumption of natural resources and the richness of some countries in natural resources whet other countries' appetite. This situation results in conflicts and the eruption of war(s).

Today, in varying ends of the world, small or big scale wars are being experienced. This geography has been a land of fire for a long time. Wars have changed the geography and many borders and will probably go on doing so. Due to what have been experienced, people had to and will leave their homes and native lands. This fact ends up in enormous humanitarian problems. Among the many problems, the problem of refugees is at the top, related to which illicit trade in human organs, human trafficking and exploitation of woman are some. While trying to struggle with these problems, man is investing for war, a condition which shows the hypocrisy and results in further bigger problems. Peace appears to be nothing but prate. So, these circumstances necessitate the rethinking of war and peace on a philosophical ground and coming to terms with the emergent problems. In order to provide an arena for discussion of all these, we are organizing a conference on the theme of "War and Peace".

Kongre Hakkında

"Savaş ve Barış"

Güncel tartışmalara şöyle baktığımızda savaş ve barışın her gün üzerine düşünülen, konuşulan ve yazılan kavramlar olduklarını görmekteyiz. Bu bağlamda televizyonlarda, gazetelerde ve 'sosyal medya'da sürekli savaş ve barış üzerine konuşmalara ve paylaşımlara tanık oluyoruz. Kimileri savaşa meşruiyet kazandırmak için bazı gerekçeler öne sürmekte ve bu gerekçelere dayanarak öldürmeyi haklı bir eylem olarak görmektedir. Savaş için öne sürülen gerekçeler arasında ülke bütünlüğü, terörle mücadele, sömürgecilğe karşı mücadele, özgürlük, bağımsızlık vs bulunmaktadır. Bütün bunlar önemli sorunlar ve bu bağlamda dile getirilen kavramlar insan dünyası için önemli kavramlar. Ancak özgürlük, bağımsızlık, sömürgecilik, terör gibi kavramlar çokça kullanılan -kimi zaman kendimizin de kullandığı-, fakat derin bir hesaplaşmayı gerektiren kavramlardır. Bu nedenle bu kavramlar üzerine yeniden ve farklı bakış açılarından düşünmek gerekmektedir.

Savaş, insan dünyasında çeşitli yıkımların meydana gelmesi demektir. Yarattığı buhranlar onarılmaz yaralara neden olmaktadır. Aileler, yaşamlar parçalanmakta veya yok olmaktadır. Savaşın en önemli mağdurları çocuklar ile yaşlılar ve elbette kadınlardır. Savaş durumunda insanlar birbirlerine "insani" olmayan eylemler gerçekleştirmekte veya bu eylemlerin mağduru olmaktadır. Belki de "insan olma"nın sınındığı durumlardan biridir savaş. Kim bilir belki de "insan olma"ya olduğundan fazla bir anlam yüklemektedir.

Öte yandan savaş yapmak isteyen(ler) için gerekçe bulmak çok da zor olmuyor. Ancak sorunları çözmek için savaşmak mı gerekiyor? Sorunlar başka şekilde çözülemez mi? Bu noktada savaş(lar)ın sona ermesi için kalıcı bir barış inşa edilemez mi? Barış, çoğu insanın benimseyeceği ve birlikte yaşamanın zeminini için uygun görünüyor. Bu bilinmesine rağmen insanlar neden savaşa yolunu seçiyor? Barışı sağlamak için savaş gerekli mi? Dünya sorunları karşısında savaş bir çözüm müdür? Neden devletler savaş(lar)a büyük bütçeler ayırmaktalar? Barış -bu anlamda- "daha tasarruflu" değil mi? Savaşa ayrıla-

çak kaynaklar, barışın yaşandığı huzur ortamında insani faaliyetler için harcarsa daha güzel ve yaşanabilir bir dünya olmaz mı? Ebedi bir barış mümkün olabilir mi?

Savaş ve barış iki önemli kavram ve biz bu iki kavram ile hesaplaşmak durumundayız. Ancak bu, “boş sözlerle”, bu kavramları politikanın aracı haline getirerek değil, felsefi bir bakışla gerçekleştirilecek bir hesaplaşmayla olabilir. Bu hesaplaşmayı yapabilmek için “Savaş ve Barış” temalı bu kongreyi düzenliyoruz. Kongrenin bu konuda önemli bir bakış sunacağını ve politika için geniş bir perspektif sağlayacağını düşünüyoruz.

About Congress

“War and Peace”

When we look at the update discussions, we recognize war and peace as the concepts thought, spoken and written every day. In this respect, we come up with speeches and posts about war and peace on television, in the newspapers and on social media. Some try to legitimate the war by listing a number of reasons which they provide to justify the act of killing. Among the reasons for war are the integrity of the country, struggle against terrorism and colonialism, liberty and independence etc. All of these are of great importance and the concepts uttered in this context are crucial for the world of man. The widely uttered words like liberty, independence, colonialism and terror – sometimes uttered by us – are in fact concepts that require a deep discussion. That’s why these concepts have to be revisited and thought from different perspectives.

War means the occurrence of a number of destructions in man’s world. The depression created by war is the cause of irremediable wounds. The families and lives are being scattered and destroyed. The worst victims of war are children, the old and women. In case of war, people practice deeds that are “inhuman” or become the victims of such deeds. Perhaps, war is one of the situations in which the idea of “being human” is examined. Who knows, maybe, we overestimate the

meaning of “being human”.

On the other hand, for those who would like to make war, it is not hard to find necessary reasons. However, is it really necessary to make war in order to solve the problems? Can’t we find any other ways to cope with the problems? At this point, can’t we establish permanent peace to end all wars? Peace looks appropriate for being embraced by many people and building a ground for living together. Although this is recognized by many, why do people still prefer to fight? Is war necessary to bring about peace? Is war a solution for the problems of the world? Why do the states spare big budget for war(s)? Isn’t peace more economical in this respect? Wouldn’t the world be a more beautiful and inhabitable place if the funds for war are spent for activities for man carried out in peace and welfare? Can eternal peace be made possible?

War and peace are two important concepts what we have to face with and to question. However, this cannot be achieved by vain promises or by the politicians’ use of them as instruments but by a philosophical perspective. To lay the groundwork for discussion, we have organized a conference on the theme of “War and Peace”. We argue that the congress will provide an important view on this subject and a perspective for politics.

Konu Başlıkları

Savaş ve Adalet/ Savaş ve Barış	Savaş ve Sağlık Barış ve Adalet
Savaş ve Bilim	Barış ve Bilim
Savaş ve Cinsiyet	Barış ve Cinsiyet
Savaş ve Demokrasi	Barış ve Demokrasi
Savaş ve Din	Barış ve Din
Savaş ve Edebiyat	Barış ve Edebiyat
Savaş ve Ekonomi	Barış ve Ekonomi
Savaş ve Felsefe	Barış ve Felsefe
Savaş ve Hukuk	Barış ve Hukuk
Savaş ve Mülteci Sorunu	Barış ve Özgürlük
Savaş ve Özgürlük	Barış ve Politika
Savaş ve Politika	Barış ve Sanat
Savaş ve Sanat	Ölüm ve Yaşam
Savaş ve Sömürgecilik	Barış ve Sağlık
Savaş ve Terör	

Congress Topics

War and Peace	War and Health
War and Science	Peace and Justice
War and Gender	Peace and Science
War and Democracy	Peace and Gender
War and Religion	Peace and Democracy
War and Literature	Peace and Religion
War and Economy	Peace and Literature
War and Philosophy	Peace and Economy
War and Law	Peace and Philosophy
War and the Refugee Problem	Peace and Law
War and Freedom	Peace and Freedom
War and Politics	Peace and Politics
War and Art	Peace and Art
War and Colonialism	Death and Life
War and Terrorism	Peace and Helath

Onursal Kurul

Bölümün kuruluşunda ve gelişmesinde katkısı bulunan akademisyenler.

- Prof. Dr. Ahmet Cevizci
- Prof. Dr. Ali Özçelebi
- Prof. Dr. Arda Denkeli
- Prof. Dr. Betül Çotuksöken
- Prof. Dr. Harun Tepe
- Prof. Dr. İoanna Kuçuradi
- Prof. Dr. İsmail Demirdöven
- Prof. Dr. Kurtuluş Dinçer
- Prof. Dr. Sevgi İyi
- Prof. Dr. Zekiye Kutlusoy
- Prof. Dr. Uğur Ekren
- Dr. Öğr. Üyesi İsmail Serin
- Dr. Öğr. Üyesi Tüten Anđ
- Bilge Karasu

Honorary Board

The academicians who contributed to the establishment and development of the Philosophy Department in the Uludağ University:

- Prof. Dr. Ahmet Cevizci
- Prof. Dr. Ali Özçelebi
- Prof. Dr. Arda Denkeli
- Prof. Dr. Betül Çotuksöken
- Prof. Dr. Harun Tepe
- Prof. Dr. İoanna Kuçuradi
- Prof. Dr. İsmail Demirdöven
- Prof. Dr. Kurtuluş Dinçer
- Prof. Dr. Sevgi İyi
- Prof. Dr. Zekiye Kutlusoy
- Prof. Dr. Uğur Ekren
- Assist. Prof. Dr. İsmail Serin
- Assist. Prof. Dr. Tüten Anđ
- Bilge Karasu

Bilim Kurulu

- Prof. Dr. Ahmet İnam (ODTÜ, Emekli Öğretim Üyesi)
- Prof. Dr. Adam Chmielewski (Wroclaw Üniversitesi, Polonya)
- Prof. Dr. Ali Osman Gündoğan (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)
- Prof. Dr. Betül Çotuksöken (Maltepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Celal Türer (Ankara Üniversitesi)
- Prof. Dr. David Grünberg (ODTÜ)
- Prof. Dr. Dimitar Denkov (Sofya Üniversitesi, Bulgaristan)
- Prof. Dr. Doğan Göçmen (Dokuz Eylül Üniversitesi)
- Prof. Dr. Doğan Özlem (Yeditepe Üniversitesi, Emekli Öğretim Üyesi)
- Prof. Dr. Erdal Cengiz (Ankara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Hakan Poyraz (Mimar Sinan G. S. Üniversitesi)
- Prof. Dr. Harun Tepe (Hacettepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Hüseyin Gazi Topdemir (Muğla S. K. Üniversitesi)
- Prof. Dr. Jacob Rogozinski, (Strasbourg Üniversitesi, Fransa)
- Prof. Dr. Kurtuluş Dinçer (Hacettepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Manuel Knoll (Şehir Üniversitesi)
- Prof. Dr. Neşet Toku (Yıldız Teknik Üniversitesi)
- Prof. Dr. Oliver Leamann (Kentucky Üniversitesi)
- Prof. Dr. Saffet Babür (Yeditepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Solmaz Zelyut (Ege Üniversitesi, Emekli Öğretim Üyesi)
- Prof. Dr. Yasin Ceylan (ODTÜ, Emekli Öğretim Üyesi)
- Prof. Dr. Zeynep Direk (Koç Üniversitesi)
- Doç. Dr. Alexander L. Gungov (Sofya Üniversitesi, Bulgaristan)
- Doç. Dr. Andrej Démuthovci (Trnava Üniversitesi, Slovakya)
- Doç. Dr. Marita Brčić Kuljiš (Split Üniversitesi, Hırvatistan)
- Doç. Dr. Mariusz Turowski (Wroclaw Üniversitesi, Polonya)
- Dr. Marien van den Boom (INHolland University of Applied Sciences, Hollanda)
- Dr. Olanrewaju A. T. Shitta-Bey (Lagos Devlet Üniversitesi, Nijerya)
- Dr. Slimane Moulki (M'Sila Üniversitesi, Cezayir)

Academic Board

- Prof. Dr. Ahmet İnam (METU, Retired Faculty)
- Prof. Dr. Adam Chmielewski (Wroclaw University, Poland)
- Prof. Dr. Ali Osman Gündoğan (Muğla S. Koçman University)
- Prof. Dr. Betül Çotuksöken (Maltepe University)
- Prof. Dr. Celal Türer (Ankara University)
- Prof. Dr. David Grünberg (METU)
- Prof. Dr. Dimitar Denkov (Sofya University, Bulgaria)
- Prof. Dr. Doğan Özlem (Yeditepe University, Retired Faculty)
- Prof. Dr. Doğan Göçmen (Dokuz Eylül University)
- Prof. Dr. Erdal Cengiz (Ankara University)
- Prof. Dr. Günter Figal, Freiburg University i, Germany)
- Prof. Dr. Hakan Poyraz (Mimar Sinan Fine Arts University)
- Prof. Dr. Harun Tepe (Hacettepe University)
- Prof. Dr. Hüseyin Gazi Topdemir (Muğla S. Koçman University)
- Prof. Dr. Jacob Rogozinski, (Strasbourg University, French)
- Prof. Dr. Kurtuluş Dinçer (Hacettepe University)
- Prof. Dr. Manuel Knoll (City University)
- Prof. Dr. Neşet Toku (Yıldız Technical University)
- Prof. Dr. Oliver Leamann (Kentucky University)
- Prof. Dr. Saffet Babür (Yeditepe University)
- Prof. Dr. Solmaz Zelyut (Ege University, Retired Faculty)
- Prof. Dr. Yasin Ceylan (METU, Retired Faculty)
- Prof. Dr. Zeynep Direk (Koç University)
- Assoc. Dr. Alexander L. Gungov (Sofya University, Bulgaria)
- Assoc. Dr. Andrej Démuthovci (Trnava University, Slovakya)
- Assoc. Prof. Dr. Marita Brčić Kuljiš (Split University, Croatia)
- Assoc. Prof. Dr. Mariusz Turowski (Wroclaw University, Poland)
- Dr. Marien van den Boom (INHolland University of Applied Sciences, Hollanda)
- Dr. Olanrewaju A.T. Shitta-Bey (Lagos State University, Nigeria)
- Dr. Slimane Moulki (M'Sila University, Algeria)

Düzenleme Kurulu

Kongre Başkanı

- Prof. Dr. A. Kadir Çüçen

Akademik Koordinatör

- Doç. Dr. Metin Becermen

Genel Koordinatör

- Diş Hekimi Gürkan Kaya

Üyeler

- Prof. Dr. Işık Eren
- Prof. Dr. Muhsin Yılmaz
- Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül Çıvgın
- Dr. Öğr. Üyesi Adnan Esenyel
- Dr. Öğr. Üyesi Ümit Öztürk
- Dr. Öğr. Üyesi Melek Zeynep Zafer
- Öğr. Gör. Dr. Ufuk Özen
- Arş. Gör. Dr. Mehmet Fatih Elmas
- Arş. Gör. Dr. Tayfun Torun
- Arş. Gör. Erdem Taner

Organising Board

Congress Chair

- Prof. Dr. A. Kadir Çüçen

Academic Coordinator

- Assoc. Prof. Dr. Metin Becermen

General Coordinator

- Dentist Gürkan KAYA

Members

- Prof. Dr. Işık Eren
- Prof. Dr. Muhsin Yılmaz
- Assist. Prof. Dr. Ayşe Gül Çıvgın
- Assist. Prof. Dr. Adnan Esenyel
- Assist. Prof. Dr. Ümit Öztürk
- Assist. Prof. Dr. Melek Zeynep Zafer
- Instructor. Dr. Ufuk Özen Baykent
- Res. Assist. Dr. Mehmet Fatih Elmas
- Res. Assist. Dr. Tayfun Torun
- Res. Assist. Erdem Taner

Web Sayfası ve Tasarım/ Web Page and Design

Çağhan Büyükcavcı

Onur Konuğu / Honored Guest

- Prof. Dr. İoanna Kuçuradi, Maltepe Üniversitesi

Çağrılı Konuşmacılar/ Keynote Speakers

Açılış Konuşması / Opening Speech

- Prof. Dr. Ahmet Aslan, Ege Üniversitesi

Kapanış Konuşması / Closing Speech

- Ulrich Glassmann, Flensburg Uni.

İletişim Bilgileri/Contact

Felsefe Bölümü Web Sayfası: <http://felsefe.uludag.edu.tr/site/>

Kongre Web Sayfası: <http://philosophy5.uludag.edu.tr>

Kongre e-mail: philosophy4@uludag.edu.tr/felsefe@uludag.edu.tr

Akademik Koordinatör: Doç. Dr. Metin BECERMEN,+ 90 (0) 224 294

1834

Contact

Philosophy Department Web Page: <http://felsefe.uludag.edu.tr/site/>

Congress Web Page: <http://philosophy5.uludag.edu.tr>

Congress E-mail: philosophy4@uludag.edu.tr/felsefe@uludag.edu.tr

Academic Coordinator: Assoc. Prof. Dr. Metin BECERMEN + 90 (0)

224 294 18 34

ÖZETLER
ABSTRACTS

Abdelkader BEN HAMADI*

**ZIONISTIC IDEOLOGY, FINANCIAL SAVVY NEW
VISION OF PEACE AND DEVELOPMENT**

Abstract

Many economic Zionists still believe that through expanding Israel's economic ties abroad. Israel expose new concept of peace, in which stimulating its economy and providing jobs for new coming immigrants from everywhere and therefore Israel can easily and truly flourish. The council of representatives for Jewish in Europe at least promoting Israel and acting as a liaison for the European community to their government. The lobby Jews believes that the key to the penetration in Europe through building its economy and improving its ties abroad and then forge ties with international market, focusing specially on E.U.Economic relations: there has really been a growth in European interest in Israeli companies over the past eighteen (18) Years.

It was with this economic Zionist vision that leaders hosts key decision makers, business sector representatives and parliamentarians from Israel and Europe to promote economic cooperation.

Key Words

Zionistic Economic, Relationship Economic and Zionism,
Vision of Decision Makers.

*Faculty of S Economic Sciences, Management and Business.
University of Oran 2, Ahmed Ben Ahmed, Dr.

Abdul Wahab SURİ*

**THE COLONIZATION OF PEACE LITERATURE: AN
IRONIC INSTRUMENTALIZATION OF PEACE DISCOURSE
FOR REALIZING GLOBAL POLITICAL AND ECONOMIC
OBJECTIVE.**

Abstract

The contemporary academic discourse is suffering from inflation of peace literature. The peace literature is generally presented an attempt to provide a counter narrative against that of terrorism, anti-democratic despotism, human rights violations, gender discrimination, environmental destruction, ethnocentric discrimination etc. But ironically there is no general representative of peace literature. As if it belongs to every one. The problem is that the thing belongs to every does not belong to any one. This absence of general representative of peace discourse pave the way to instrumentalize the discourse for specific political and economic objectives. All most all the cold war and post-cold war invasions are legitimized and institutionalized on basis of the peace literature produced by the post world war intellectualism.

If the rise of Arab spring was the effect of peace literature than all the recent destruction started from Iraq to Syria in middle East is caused by the instrumentalization of peace literature by the global powers . The ownership of peace discourse by specific global power for realizing its global hegemonic imperative leads to the colonization of peace literature . So the fundamental challenge of peace studies is to protect it self from being instrumentalize by the international bureaucratic and financial institutions.

This paper will be an attempt to understand the process of the colonization of peace literature in contemporary intellectualism.

* University of Karachi, Department of Philosophy, Prof. Dr.

Adem SAĞIR*

ÖLÜM SOSYOLOJİSİNDEN KEDER TURİZMİNE SAVAŞIN BELLEK SINIRLARINI ÇİZMEK : FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA

Özet

Aidiyet, her ne kadar bireysel seçimlere dayansa da bireyin bağlılık ve sadakat ilişkileri geliştirebileceği bir grupla özdeşleşme tecrübesidir ve dolayısıyla tek başına yaşanan bir tecrübe değildir. Kimlik aidiyetlikle doğrudan ilişkili bir kavramdır. İçten yaşanan bir hissiyat olarak aidiyetliğin dışa yansımalarında metaforlar, semboller, mekanlar başta olmak üzere bireyi veya topluluğu tanımlayıcı bütün herşey bulunabilmektedir. Anlam yüklemeler, kolektif belleğin uzantısıdır. Kolektif bellek, geçmişle bugün arasında bağlantı kurar ve bugünü geleceğe taşır. Bunu yaparken iki farklı perspektifi gündeme taşır. Birincisi kişinin içerisinde yaşadığı toplumla bağlarını kuran perspektiftir. İkincisi ise bireyin toplulukla olan bağının evrensel bir toplumsal yaşam gerçekliğiyle karşılaşmasıyla ortaya çıkan perspektiftir. Buradaki kasıt, dünyanın herhangi bir topluluğu içerisine gidilse dahi benzer uygulamayla karşılaşmanın mümkün olduğu gerçekliğidir. Bütün bu betimlemeler, aidiyetliğin yerel ve evrensel uzantıları olabileceğini göstermektedir. Böylece ölümün içerisine yerleştirileceği bağlam hem yereli hem de evrenseli kapsayacak şekilde genişletilebilecektir.

Bu çalışmada kimlik ve aidiyetliğin birleştiği bağlam olarak mekansal alanlar düşünülmüştür. Mezarlıklar, türbeler, kutsal mekanlar, tarihi anıtlar çoğu zaman bu mekân sınıflamasının içerisine sokulabilecek türden yerlerdir. Hepsinin ortak noktası, ölümü doğrudan ya da dolaylı şekilde içeriyor olmalarıdır. Mezarlıklar ve türbeler doğrudan ölü bedenlerin gömüldüğü, defnedildiği ya da saklandığı mekanlardır. Tarihi anıtlar ölümlü gerçekleşmiş kişi ya da toplulukların kutsanması ve kültü-

*Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Doç.Dr.

rel mirasa dönüştürülmesi sürecini yansıtır. Kutsal mekanlar da benzer şekilde kültürel mirasın bir uzantısı olmakla birlikte mekâna kutsiyet atfeden şey temelde din ve inançlardan kaynaklanmakla birlikte salt toplumun kendi geçmişinden de türeyebilmektedir. Çalışma iki yoldan hareketle aynı merkezde birleşmiştir. İlk olarak aidiyet, kimlik ve bellek kavramları üzerinden “ölüm” olgusunun tarihsel bir okuması yapılmış, sonrasında ise “keder turizmi” bağlamında kolektif belleğin inşa alanları olarak Türkiye’de yer alan anıtlar, şehitlikler, savaş alanları ve savaşlarda kahramanlaşmış isimler etrafında oluşmuş alanlar fenomenolojik bir çözümlenmeye tabi tutulmuştur. Burada birleştirici nokta ölümün sosyolojisini “keder turizmi” ile birleştirme kaygısı güdülmüştür.

Adnan ESENYEL*

EYLEMSİZ BİR FELSEFE KÖTÜLÜĞE ÇARE OLABİLİR Mİ?**Özet**

İyi ideasını diğer tüm idealaların varolabilme ve bilinebilme koşulu olarak ileri süren Platon böylece filozofun nihai görevini iyinin hayata geçirilmesi olarak tanımlar. Bu husus aynı zamanda felsefenin özünde bulunan; bilme ile eylemenin meydana getirdiği bütünlüğe göndermede bulunur. Çünkü “iyi”, bir eylem haline gelmeden, “iyinin” bilgisi kendi başına ancak işe yaramaz bir *etkisizliğe* neden olur. Böylece Platon’dan beri, teorinin yaşam ve eylemsellikten oluşan kopmaz birlikteliği her tür felsefi yapıp etmelerin vazgeçilmez bir özelliği olarak karşımıza çıkar. Benzer şekilde Kant’ın, “iyi” kavramını, “isteme” kavramı ile birlikte düşünmesi yine yoğun bir biçimde bilgi-eylem birlikteliğini göstermek için ortaya konulmuştur. Ancak bu vurgulara rağmen felsefenin olmazsa olmaz koşulu olan bu birliktelik günümüzde neredeyse unutulmaya yüz tutmuştur. Dünyamızda olup bitenlere bakıldığında bu çok daha net bir biçimde görülebilir. Felsefe uzunca bir süredir akademinin soğuk duvarları arasında sıkışmış bir halde artık yalnızca teorik (kavramsal-dilsel-düşünsel) bir alanı mesken tutmakta ve olup bitenlere bulaşmaktan ve bir eylemselliğe dâhil olmaktan imtina etmektedir. Daha da vahim olan ise felsefeye ait bu halin oldukça olağan ve onun özüne uygun görünmesidir. Bu anlayışta filozof hakikati arar, kavramları çözümler, dünya problemlerine (savaş, adaletsizlik, sömürü, ahlaksızlık vs.) işaret eder, onları tartışır, hatta bir takım çarpıcı çözüm önerileri getirir ve sonunda dünyayı olduğu gibi bırakır. Bu *etkisizlik* içerisinde felsefe, problem çözen değil, problem çözmediği sanrısını taşıyan bir faaliyetin adı haline gelir. Sadece hakiki olanın peşinden gittiği için bile, iyi

bir insan olduğu sanrısına kapılan filozof, böylece kendisini *etkisiz* bir iyiliğe kolayca teslim etmiş olur. Artık felsefe onun elinde hiçbir gücü olmayan bir takım sözlerden ibarettir. Burada sorulması gereken soru şudur: İyinin, adaletin bilgisine sahip olmak insanı iyi ve adil yapmaya yeter mi? Yetmediği çok açıktır. Bu kavramlar hakkında konuşmakla, onlar üzerine tartışmakla yetinen ve böylece kendi vicdanını rahatlatan filozof hiçbir gücü olmayan *etkisiz* ve *silik* bir iyiliğe sarılır ve her tür kötülüğün, adaletsizliğin, hukuksuzluğun hayat bulması karşısında, tüm varlığı ile kendisini serbestçe günlük hayatın sıradanlığına bırakır. Teorik farkındalığın bu kadar yüksek olduğu bir çağda meydana gelen etik yıkımlara pratik düzeyde bu kadar az müdahil olunması bu bakımdan çağımızın gerçek anlamda trajedisini meydana getir. Bu noktada belki de Nietzsche’nin önerdiği gibi dikkatimizi felsefeden çok felsefe yapan insana yani filozofa döndürmeliyiz. Çünkü burada; teorik olarak ortaya koyduğunu, gördüğünü ve fark ettiğini hayata geçirmeyen filozoftan başkası değildir. Böylece bu filozofun elinde felsefe; hayat bulmayan iyiliklerin, adaletlerin, hakikatlerin merkezi haline gelir ve adeta bir kendini aldatma aracına dönüşür. O halde bugün felsefenin belki de en önemli görevi felsefe ile uğraşanların nasıl bir “çamura batmış” olduğunu göstermek olmalıdır. Dünyanın her köşesinde ortaya çıkan dehşete her an kesintisiz, pasif bir şekilde tanık olunan bu çağda masum ve iyi olunamayacağına işaret etmek ve daha da önemlisi, ironik bir biçimde sırf felsefe ile uğraşmanın kendi başına iyi bir insan olmaya yetmeyeceğini, tam tersine bu teorik uğraşın özünde adil olmayan, kötü bireyler olduğumuzu gizlemeye yaradığını duyurmak felsefeye kalan nihai ödev olabilir.

Anahtar Sözcükler

Bilgi, Eylem, İyi, Kötü, Etkisizlik, Felsefenin Sonu.

* Düzce Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

Adnan ESENYEL*

**COULD PHILOSOPHY WITHOUT ACTION CURE
EVIL?**

Abstract

Plato who asserts the idea of good as the main condition for the knowledge and being of other ideas defines the ultimate duty of the philosopher as realizing goodness. This subject also refers to the totality that is formed by knowing and acting which the essence of the philosophy possesses. For if "good" does not become an action the knowledge of this "good" itself causes a useless ineffectiveness. Thus since Plato, the unsplitable togetherness of the theory with life and action stands as the indispensable feature of every philosophical act. Likewise, the thought of Kant to use the notion of "good" together with the concept of "will" serves to show in an intense way the togetherness of knowledge and activity. However, despite these points, this togetherness which is an indispensable condition of philosophy is almost forgotten today. A quick glance into our world can show this more clearly. Philosophy which has been jammed between the walls of academic life for a long time, now occupies only a theoretical (conceptual, linguistic, intellectual) place and tries to avoid any kind of involvement in practice. What is more concerning is that this state of philosophy is perceived as pretty common and in accord with its essence. In this conception, the philosopher searches for the truth, analysis some notions, points to the problems of our world (like war, injustice, exploitation, immorality etc.) discusses them, even proposes some striking answers and at the end of the day leaves the world as it is and returns to his ordinary life without making even the slightest change in it. In this ineffectiveness, philosophy becomes not a name for problem-solving activity, but a name which bears the hallucination

* Düzce University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Assis. Prof .Dr.

of problem-solving. The philosopher who has the illusion of being a good man by merely going after truth thus surrenders himself easily to an ineffective good. In his hands, philosophy consists only of words which have not any power. The question which must be raised here is: Is the knowledge of what good and justice are, enough to make people good and just? It is clearly not enough. The philosopher who thinks that speaking and arguing about these concepts is enough and feels good about it embraces a goodness which is rubbed out and ineffective; thus in the occurrence of evil, injustice and civil right violations etc. he sinks with all his being in the ordinary everydayness. In an age where theoretical awareness has reached such a high level in contrast to the fact that we have such a low level of practical intervening to the ethical catastrophes, constitutes the real tragedy of our time. At this point maybe we should turn our attention as Nietzsche has suggested, more to the man who philosophizes than philosophy itself. While the one who doesn't bring into life his theoretical achievement is no one but the philosopher. This is why philosophy through the philosopher becomes a tool for self-deception and the center of goodness, justice, and truth that do not come into life. In that case, maybe the most important task for philosophy today is to show how deeply the philosophically engaged person is bogged down in the mud. Maybe the final task of philosophy is to show that you can not stay innocent in an age where everyone witnesses in a passive way the horror which takes place all over the world and more importantly to announce ironically that the engagement with philosophy in itself does not suffice to make a good human being and that this theoretical act actually serves to conceal that in essence, we are unjust, evil individuals.

Key Words

Knowledge, Action, Good, Evil, Ineffectiveness, The End of Philosophy.

Ahmet DAĞ*

TRANSHÜMANİST SÜREÇTE SAVAŞ VE BARIŞIN İMKAN VE İMKANSIZLIĞI ÜZERİNE

Özet

20. yy.'da güç ve ilerleme anlayışına sahip toplum ve devletlerin varoluşunun bir parçası olan teknoloji; 21. yy.'da ise insanlığın ayrılmaz bir parçası olacak gibi görünmektedir. Son yirmi yılda sibernetik ve teknolojik gelişim, insanlık tarihinde daha önce görülmemiş bir düzeyde artmıştır. Genetik, robotik, nanoteknoloji, nöroloji, moleküler biyoloji ve nörobilim vd. alanlardaki hızlı ilerlemeler *transhümanizm* olarak isimlendirilen bir süreci doğurmuştur. Transhümanist süreçte insanlığın, mevcut olandan daha sükuna/barışa ereceğini savunanlar olduğu gibi kargaşaya/savaşa gideceğini iddia edenler de vardır. Nitekim Oxford Üniversitesi Küreselleşme ve Gelişim Profesörü Ian Goldin, dünyanın yeni bir Rönesans yaşadığını ve yaşadığımız çağı 'en iyi' ya da 'en kötü' yüzyıl yapmanın insanlığın kendi elinde olduğunu söyler. Teknolojinin hızla büyümesiyle hem insan hem de yaşam dönüşmüştür. Robotik, yapay zeka, sibernetik ve diğer teknolojilerle insanlığın yeni bir yaşam tarzına sahip olmasıyla ve transhümanizm vasıtasıyla "İkinci Rönesans" yaşanabileceği iddia edilir. Transhümanist sürecin unsurları olan "YZ, robotik, sibernetik ve nörobilim" vs. uygulamalar şimdilik daha çok hizmet sektöründe kullanılsa da askeri alanda da azımsanmayacak düzeyde kullanılmaktadır. Nanoteknoloji ve YZ vs. transhümanist unsurlar, politik ve askeri aktörlere ilham verip askeri ve stratejik düşünce ve teknolojiyi daha da çok etkilemeye başlamıştır.

Biyoteknolojiyle insan bedenine teknoloji eklenerek insanın kasları güçlendirilmiş, duygulanımları zayıflatılmış, uyku ve zor şartlara dayanabilen süper asker savaşçılar yaratma çabası dışında insansız uçak ve tanklar, robot askerler üretme

* Kırklareli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

çabası çabası içerisine girilmiştir. Nitekim süper asker yaratarak savaşın boyutunu dönüştürücü çalışmalar yapan ABD'nin Gelişmiş Savunma Araştırma Projeleri Ajansı (DARPA), transposthuman savaşçı asker vizyonu ile insanlık durumunun iyileştirmesi iddiası taşıyan felsefi ve bilimsel bir hareket olan transhümanizmden ilham almaktadır. İnsanı dönüştürme ve onu daha yetenekli robotlara benzetme ve robot askerler yaratma amacı taşıyan askeri alanda da kullanılan transhümanizmin hastalığı ortadan kaldırma, ömrü uzatma ve daha iyi yaşam alanları dizayn etme gibi amaçları da vardır. Transhümanist hareketin ve transhuman teknolojilerin, savaşları ve yoksulluğu sona erdireceği konusunda çalışmaları ve güçlü bir inancı olduğu gibi öte yandan transhuman teknolojiyle bağlantılı askeri teknoloji alanında çalışan DARPA gibi askeri kurumlar da var. Yüksek teknolojinin imkanlarıyla beslenen transhümanist sürecin, pandoranın kutusunu açması ve insanlığı şiddetli bir çatışmaya taşınması muhtemeldir. Transposthuman süreçte sağlıklı düşünüm ve fiiller yapıldığı takdirde insanın iktisadi, toplumsal, bedensel ve psikolojik açıdan huzurlu ve sağlıklı bir hayat yaşayacağı gibi aksi takdirde kargaşa ve savaşların yaşayacağı da iddia edilmektedir. Baudrillard, nükleer silahların simülatif bir tehdit olarak devletleri büyük bir savaştan caydırıcı unsur olduğunu fakat bir gün bu durumun kaybolabileceğini söylemektedir. Nükleer silaha atfedilen caydırıcılık misyonu transhümanist askeri teknolojilere de yüklenildiği gibi bu tür askeri teknolojilerin insanlığın sonunu getireceği de öne sürülmektedir. Nitekim E. Musk, YZ alanındaki üstünlük yarışının 3. Dünya Savaşı'na yol açacağı iddiasında bulunur. Bu ihtimaliyetten ve ikilemlerden hareketle nadir çalışmalardan biri olacak bu tebliğ konusunda transhümanist bir süreçte savaş ve barışın imkan ve imkansızlığı konu edilecektir.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Barış Transhümanizm, Robotik.

Ahmet DAĞ*

**ON THE POSSIBILITY AND IMPOSSIBILITY OF WAR
AND PEACE IN THE TRANSHUMANIST PROCESS**

Abstract

Technology was an existantial part of the society and the states who had an understanding of power and progress in the 20th century, and it seems that it will be an inseparable part of the humanity in 21th century. In the last two decades, developments in cybernetic and technology has increased at an unprecedented level in the history of mankind. The rapid advances in the fields of genetics, nanotechnology, neurology, molecular biology and neuroscience etc. has given birth to a process called Transhumanism. In the Transhumanist process, as there are those who advocate that mankind will reach more peace/calm than the present and there are also those who asserts that mankind will go to disorder/war. Thus, Ian Goldin who is Professor of Globalization and Development at the University of Oxford, says that the world is experiencing a new Renaissance and that it is in the hands of the humanity to make the century we live in 'the best' or 'the worst'.

With the rapid growth of technology, both human and life are transformed. It is claimed that "Second Renaissance" might be experienced through robotic, artificial intelligence, cybernetics, and other technologies with a new lifestyle of mankind and transhumanism. With the advent of biotechnology and human body technology, human muscles have been strengthened, emotions weakened, and in addition to create super soldier warriors who are able to sleeplessness and difficult conditions, there is a production trend for unmanned drones, tanks, and robot soldiers. Indeed, the US Advanced Defense Research Projects Agency (DARPA), already working on creating supper soldiers in order to make a radical change

* Kırklareli University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Assis. Prof .Dr.

of the war industry, is inspired by transhumanism which is a philosophical and scientific movement that claims to improve the human condition through the vision of a trans-post warrior soldier. There are military institutions such as the DARPA working in the field of military technology related to trans-human technology, as well as a strong belief that the trans-humanist movement and transhuman technologies can bring to an end to wars and poverty. It is possible that the transhumanist process, fed by the possibilities of high technology, opens the pandora's box and take the humanity to a violent conflict. It is also claimed that humanity will live in a peaceful and healthy life in the process of trans-posthuman if healthy thoughts and actions are made in terms of economic, social, physical and psychological. Baudrillard says nuclear weapons as a simulative threat are a deterrent to states from a great battle, but one day this situation may disappear. It is argued that the deterrence mission attributed to nuclear silos is also implicated for transhuman military technologies, and also argued that such military technologies will bring the end of humanity. As a matter of fact, Elon Musk believes that the race of superiority in the field of AI/artificial intelligence will lead to the Third World War. From this probability and dilemmas, this lecture will be one of the rare studies in which it will be discussed about the possibility and impossibility of war and peace in a transhumanist process.

Key Words

War, Peace, Transhumanism, Robotics.

Ahmet Ulvi TÜRKBAĞ*
Nalan TÜRKBAĞ

ÖTEKİLEŞTİRME DEN ŞEYTANLAŞTIRMAYA: POPÜLER KÜLTÜRDE DÜŞMAN İMGESİ VE ETKİLERİ

Özet

Bu çalışma temelde düşman kavramının günümüzdeki kültür ürünlerinde nasıl temsil edildiğinin sembolik analizi ile bunun insan hakları açısından sosyal ve siyasi sonuçlarına ilişkin saptamaları içermektedir. Bu bağlamda çalışma beş bölümden oluşmaktadır. **İlk bölümde** ön yargılar, stereo tipler (klişe tipler) ve diğer çeşitli biçimler yoluyla “ötekileştirme” kavram ve olgusu üzerinde durulacaktır. Bunun çeşitli yolları ve, masum görünenler de dahil olmak üzere, sosyal sonuçları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

İkinci bölümde ötekileştirmenin pek çok örnekte bir başlangıç olduğu, buradan düşman kavramına çeşitli biçimlerde geçmenin mümkün olduğu tarihsel örneklerle gösterilmeye çalışılacaktır. Eski Roma’da Hıristiyanların, Atilla ve Hun itilasında Hunların, Orta Çağ’da Müslümanların, din içinde farklı mezhep üyelerinin, Oryantalist gelenek tarafından Doğu’nun, yine farklı etnik ya da kültürel grupların ve tabii ki ideolojik hasımların şeytanlaştırılmasından günümüzdeki bulanık-belirsiz düşman imgesinin şeytanlaştırılmasına kadar bazı temsil edici örnekler üzerinde kısaca durulacaktır. **Üçüncü bölüm**, tarihten günümüze düşman imgesinin şeytanlaştırılmasında kullanılan bazı ortak ve temel öğeleri saptama çalışmasını içermektedir. Bu öğelerin saptanabilmesi için şeytanlaştırılan gruba yüklenen bazı ortak “kötücül ya da insanlık dışı garip, tuhaf özellikler” üzerinde durulacaktır. Bunların saptanması aslında düşman’ı insanlıktan çıkarma faaliyetinin belirlenmesi açısından yaşamsal önemdedir.

Dördüncü bölümde yakın tarihli popüler kültür ürünlerinde (örneğin Yüzüklerin Efendisi) bu öğelerin izleri sürüle-

cektir. Günümüz popüler kültür ürünleri, özellikle fantastik edebiyat ve bunun uyarlamaları, belirli bir tarihsel döneme karşılık gelmeyen, daha ziyade bir tarihsel kolajı çağrıştıran bir arka planda geçen olayları anlatmaktadırlar. Bu olay örgüsü içinde düşman olarak belirlenenlerin karakterlerin sembol analizi ile ne ölçüde yukarıda saptanan düşman imgesiyle örtüştüğünün araştırılması ve örneklendirilmesi denenecektir. **Son Bölüm** ötekileştirmenin ve şeytanlaştırmanın her toplumda ve her zaman var olan olgular olmakla birlikte, günümüz iletişim olanaklarının ilerlemesiyle insan özgürlüğü ve onuru açısından gittikçe büyüyen bir tehlike oluşturduğu saptanacaktır. Ardından bu tehlikenin farkına varılması ve azaltılması için muhtemel çözümler tartışılacaktır. Şeytanlaştırmanın sosyolojik ve siyasal etki ve sonuçlarının, tehlikelerinin ortaya konmasıyla ve insan hakları açısından altının çizilmesi gereken noktaların belirlenmesiyle çalışma sona erecektir.

Anahtar Sözcükler

Stereo Tip, Sembol Analizi, Ötekileştirme, Şeytanlaştırma, İnsan Hakları

* Galatary Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Prof. Dr.

Ahmet Umut HACİFEVZİOĞLU*

HERAKLEİTOS BAĞLAMINDA EVRENSEL BİR İLKE OLARAK SAVAŞ

Özet

Herakleitos'un ana madde olarak işaret ettiği ateş, su ve hava gibi duran bir şey değil, *kinesis* (hareket, değişim) halinde olan bir unsurdur. Tıpkı ateşte olduğu gibi her şeyin değişim içinde olduğunu dile getiren Herakleitos'a göre: "Nerede bir sabit şey olduğuna inanırsak, bu inancımız her zaman bir kuşkuya, bir aldanmaya dönüşecektir" ve her şey gibi insanın, bedeni ve ruhu da sürekli bir değişim ve oluş içindedir. Oluş ise karşıtlıkların var olmasını gerektirir. Herakleitos'a göre: "Her şeyin başlangıcını, varlıklar arasındaki karşıtlık oluşturur." Karşıtlar arasındaki sürekli mücadele, varlıkların var olma nedenidir. Yalnız her şey sürekli değişirken, sabit kalan ve evrendeki sonsuz değişimi yöneten yasa vardır. Bu değişimi yöneten "yasa"ya Herakleitos *logos* adını verir. Düzen, söz, yasa, akıl anlamlarına gelen ve evrendeki tüm olaylara hükmeden *logosun* dili kutupluluktur. *Logosun* dili olan kutupluluk, aynı şeyin, yani "bir" in ayrı ayrı yanlarını ifade eder. Varlığın ortaya çıkmasını olanaklı kılan hareketin nedeni olarak karşıtlıkların çatışması ve kaynaşmasına işaret eden Herakleitos'a göre, "savaş bütün nesnelere babası" dır. Savaşın ortaklaşa ve herkes için olduğunu, hakkın kavga olduğunu ve her şeyin kavgaya ve zorunluluğa göre olduğunu bilmek gerek" tiğini dile getiren Herakleitos'un düşüncesi bağlamında savaş, oluşu olanaklı kıldığı için kötü değil, hatta tam tersi iyidir. Karşıt olan şeyler bir araya gelerek *harmonia* oluşturur. Karşıtlıkların savaşının, varlığın ya da oluşun temel şartı olduğuna dikkat çeken Herakleitos, savaşın egemen olmadığı bir evrende, hiçbir şey ortaya çıkamayacağına işaret eder. Herakleitos'un dile getirdiği savaş kavramı diyalektik süreci gösterir.

* Nişantaşı Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Dr. Öğr. Üyesi.

Her şeyin her şeyle çatışmasından bir *harmonia* doğuyorsa, evrenin ve içindeki her şeyin meydana gelmesi ve yaşamasına devam edebilmesi için sürekli bir zıtlık gereklidir.

Savaş kavramı her ne kadar zihnimizde olumsuz bir çağrışım yapsa da, Herakleitos'un felsefesinde oluşun vazgeçilmez bir yanına işaret eder. Savaş olmazsa oluş durur. Oluş ise biz-zat varlığın kendisidir. O halde varlığın var olabilmesi için savaş bir zorunluluktur. Tam da bu nedenle Herakleitos'un felsefesinde savaş kavramının anlamı olumlu bir içeriğe bürünür. Herakleitos bağlamında, savaşın evren ve doğa üzerindeki etkisinin yanında, insan yaşamı üzerinde de kaçınılmaz bir etkisi vardır. İnsanın dünyadaki ve toplumdaki yerinin de belirleyicisi olan savaş; "bütün şeylerin babasıdır, bütün şeylerin hakanıdır, birtakımlarının tanrı olduğunu bildirir, birtakımının ise insan, birtakımlarını köle yapar, bir takımını ise özgür." Bu bildiride Herakleitos'un savaş kavramına yüklediği anlam, varlıkla ve insanla ilişkisi bağlamında tartışılacaktır.

Anahtar Sözcükler

Herakleitos, Savaş, Oluş, Varlık.

Ahmet Umut HACİFEVZİOĞLU*

THE WAR AS A UNIVERSAL PRINCIPLE IN THE CON- TEXT OF HERAKLEITOS

Abstract

The fire, which Herakleitos refers to as the basic material of the world, is not something like water or air but a component in the form of a *kinesis* (movement, change). According to Herakleitos, who says that everything is in change just as fire is: "Wherever we believe there is a constant thing, this belief will always turn into a suspicion and a deception" and, like everything else, the body and soul of man are also in a constant change and formation. Being, on the other hand, requires oppositions to exist. According to Herakleitos: "The beginning of everything is the opposition between the beings." The constant struggle between the opposites is the cause of existence. While everything is constantly changing, however, there is a law that stays constant and governs the eternal change in the universe. Herakleitos names this "law" that governs this change, *logos*. Polarity is the language of the *logos* which means order, word, law, and reason. The polarity, the language of the *logos*, expresses the different aspects of the same thing, "one." According to Herakleitos, who pointed to the conflict and convergence of oppositions as the cause of the movement which made the emergence of existence possible, the "war is the father of all objects". In the thought context of Herakleitos; who voices that the war is common and for all, that the right is a struggle, and that everything is in accordance with the fight and necessity; the war is not bad but rather good, because it makes the being possible. The opposing things come together to form *harmonia*. Pointing out that the war of antagonisms is the basic condition of existence or for-

* Nişantaşı University, Faculty of Economic, Administrative and Social Sciences, Assist. Prof. Dr.

mation, Herakleitos points out that nothing can arise in a universe where war is not dominant. The concept of war expressed by Herakleitos, points a dialectical process. If a harmony arises from 'everything conflicts with everything', a constant opposition is necessary so that the universe and everything in it can come to life and continue to live.

Although the concept of war has a negative connotation in our mind, it points to an indispensable part of the formation in Herakleitos's philosophy. If there is no war, the genesis will stop. The genesis is the presence itself. In that case, war is a necessity for existence to exist. Just because of this, in the philosophy of Herakleitos, the meaning of the concept of war becomes positive. In the context of Herakleitos, besides the effect of war on the universe and nature, there is also an inevitable effect of war on human life. The war, which determines the place of man in the world and in society, "is the father of all things, the heir of all things, declares some of them as gods and some as humans, some as slaves and others as free." In this declaration, the meaning that Herakleitos puts on the concept of war will be discussed in relation to being and in relation to man.

Key Words

Heraclitus, War, Genesis, Substance.

Albena NAKOVA-MANOLOVA *

**ATTITUDES TOWARDS REFUGEES IN BULGARIA:
FROM EMPATHY TO FEAR**

Abstract

A growing number of refugees, fleeing from wars, persecution, terrorism and hunger, are arriving in Europe. Although Bulgaria is not among the countries flooded with refugees, it is on their path and has not remained unaffected by their flow. Our country has not yet undergone a refugee wave similar to that in Greece or Italy, but the society is fearful of the possibility of terrorist attacks that might arise with the entry of refugees. Although Bulgarians are by tradition a hospitable people, in this new situation, the encounter between different cultures, different civilizational, religious and secular values, is increasingly creating tension, provoking fear and rejection instead of hospitality and compassion. Thus, it is important to build an empirically verifiable concept of the representations and attitudes of Bulgarian citizens towards refugees, a concept that might serve in devising and implementing a realistic state policy for their integration into Bulgarian society. In this connection, the article attempts to conceptualize the empirical data accumulated in the framework of a study conducted by a research team from two institutes of the Bulgarian Academy of Science; the study, in which I personally took part, uses several types of sociological methods, including questionnaire surveys, in-depth interviews, and focus group discussions. It was conducted in two types of Bulgarian regions: a region with an ethnically mixed population in which places for housing refugees are located, and a region populated almost entirely by ethnic Bulgarians who have never personally encountered refugees. The results of the study indicate the presence of far greater negative attitudes towards refugees in the latter type

* Bulgarian Academy of Sciences Institute for the Study of Societies and Knowledge, Assoc. Prof. Dr.

of region, with a mostly Bulgarian population, that has never met refugees, and whose representations and attitudes towards refugees is mostly shaped under the influence of the media. Negative speech, typical for interpretation of the refugee topic by the media, has led to the transformation of the initial irrational fear of the unfamiliar and the different, into a strongly negative attitude towards refugees and an unwillingness to accept coexistence with them in the same settlement. By contrast, the direct contact and interaction of the local population with refugees in the regions where the latter have been housed leads to the change of the initially indifferent attitude into one of understanding and empathy. In this case, the attitude towards asylum seekers is formed through direct contact with them and is not influenced by the negative media message.

Key Words

Asylum Seekers, Social Representations, Attitudes

Ali Han BABUÇÇU*

SAVAŞIN ÜÇ YÜZÜ: ERNEST HEMİNGWAY'İN ESERLERİNDE SAVAŞ TEMASI

Özet

Bu çalışmanın amacı yirminci yüzyılın en büyük romancılarından birisi olan Ernest Hemingway'in metinlerinden yola çıkarak savaşın mahiyetini, insanlar üzerindeki yansımalarını ve bıraktığı etkiyi anlamaya çalışmak olacaktır. Hemingway'in yaşamı da tıpkı onun eserleri gibi savaşla iç içe bir yaşamdır. Türk-Yunan savaşından, Birinci Dünya Savaşı'na; İspanya iç savaşından, İkinci Dünya Savaşı'na kadar birçok savaşa fiilen tanıklık etmiş, bu savaşlardan bazılarında yaralar almıştır. Bu savaşlarda tanıklık ettiği tecrübeler onu derinden etkilemiştir. Savaşın yıkıcı etkileri, savaşın neden olduğu boşluk hissi, yaşam ve ölüm arasındaki derin bağlantı gibi bazı önemli temalar, Hemingway'in çalışmalarında yer almakta ve bazı önemli eserlerinin temelini oluşturmaktadır. Onun kısa öykülerinden, temel yapıtları olan romanlarına kadar birçok metnin ana konusunu oluşturan tema savaştır. Bu bağlamda onun metinlerinde savaşın yoksullukla, aşkla, dostlukla, yalnızlıkla ilişkisini doğrudan tecrübe edilebilir.

Sözgelimi Türk-Yunan savaşına muhabir olarak katıldıktan kısa süre sonra yazdığı Güneş de Doğar (The Sun Also Rises) isimli romanında Hemingway, daha önce katıldığı savaşta yaralanmış olan eski bir asker merkezinde ünlü savaş sonrası neslin hikayesini ve savaşın bu nesil üzerindeki derin etkisini anlatır. Hemingway'in bu metinde, savaşı etkin olarak tecrübe etmiş olan nesil için kullanmış olduğu tanımlama olan "Kayıp Nesil" tanımlaması, daha sonra bütün bir dönemi tanımlamak için kullanılacak anahtar kavram haline gelecektir.

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

Yazarın en tanınmış romanlarından birisi olan Silahlara Veda (A Farewell to Arms)'da olaylar doğrudan Birinci Dünya Savaşı sırasında cereyan eder ve Hemingway, bir teğmen ile bir hemşirenin aşkı üzerinden savaşın mahiyetini ve anlamını sorgular. Bu metinde Hemingway bir taraftan savaşı betimlerken bir taraftan da savaşın insanın hayatını nasıl köklü bir biçimde değiştirdiğini gösterir.

Hemingway'in muhtemelen en tanınmış romanı olan Çanlar Kimin İçin Çalıyor (For Whom the Bell Tolls)'da ise Hemingway, İspanya İç Savaşı sırasında, Franco'ya karşı savaşmak için dünyanın çeşitli yerlerinden gelen gönüllülerden kurulmuş olan "Uluslararası Tugaylar"da yer alan Amerikalı Robert Jordan'ın gözünden, savaşı, savaşın getirdiklerini ve ölümün anlamını sorgulamaktadır. Bu romanda savaşın bütün vahşetine ve kötülüğüne rağmen başkaldırının anlamı üzerine de düşünülür.

Biz de Hemingway'in savaş konusunda yazdığı çeşitli metinlerden yararlanacak ancak en temelde bahsetmiş olduğumuz üç metin özelinde savaşın insan hayatındaki etkisini, mahiyetini, anlamını soruşturup, anlamaya çalışacağız.

Anahtar Sözcükler

Ernest Hemingway, Savaş, Ölüm, Savaşın İnsani Boyutu

Ali Han BABUÇÇU*

**THREE FACES OF WAR: WAR THEME IN ERNEST
HEMINGWAY'S WORKS**

Abstract

The aim of this work is to try to understand the essence of war, its effects and repercussions on human beings; through works of Ernest Hemingway, one of the greatest novelists of the twentieth century. Hemingway's life, like his works, is one intertwined with war. From Greco-Turkish War to the First World War; from Spanish Civil War to the Second World War, he witnessed many wars and was wounded in some of them. His experiences in these wars affected him deeply. Some important themes such as the destructive effects of war, the sense of emptiness which is caused by war, deep connection between life and death etc. take important place in the works of Hemingway and form the basis of some of his essential works.

For instance, in his novel "The Sun Also Rises" which was written by him shortly after joining The Greco-Turkish War as a reporter, Hemingway tells the story of the famous post war generation and indelible effects of war on this generation through the story of a former soldier who had been wounded in a war which he had previously attended. The term "Lost Generation" used by Hemingway in this novel to describe the generation that has directly experienced the effects of war, was then to become the key concept to describe an entire era.

In "A Farewell to Arms," one of author's best-known novels, events occur during the First World War. Hemingway examines the nature and meaning of war via the love between a lieutenant and a nurse. In this novel, he describes the war on the one hand, and shows how the war changed the life of the

* Bursa Uludağ University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Res. Assist.

human being in a fundamental way on the other.

In "For Whom the Bell Tolls" -probably the best known novel of the author- he queries the effects and consequences of war and meaning of death in American Robert Jordan's eyes, who is a part of "International Brigades" which was formed by volunteers who came from different parts of the world to fight against Franco. In this novel, the author examines the meaning of rebellion in spite of all brutality and evilness of war.

In the light of these themes, I will use Hemingway's war novels, and under the guidance of these novels I will try to understand the effects and meaning of war in human life.

Key Words

Ernest Hemingway, War, Death, Human Dimension of War

Arzu İBİŞİ TEMELLİ*

JOSÉ ORTEGA Y GASSET'İN BARIŞÇILIK ELEŞTİRİSİ

Özet

Bu çalışmada, José Ortega Y Gasset'in, savaş ve barış kavramlarına ilişkin açıklamaları ve barışçılığa dair eleştirileri ele alınacaktır. José Ortega Y Gasset, yirminci yüzyılın önemli düşünürlerinden biridir. İspanyol iç savaşının onun yaşamı üzerinde sarsıcı etkileri olmuş ve bu etkiler, onun devlete, topluma ve barışa yönelik yaklaşımını belirlemiştir. Hem yaşadığı dönemin hem de ülkesinin sorunlarına yönelik derin kaygılar taşıyan düşünür, barışçıl bir düzen için sadece savaştan kaçınmanın yeterli olmadığını dile getirmekte ve savaşı engellemek için silahsızlanmanın bir çözüm olamayacağını iddia etmektedir. Bu nedenle onun barışa dair görüşleri, savaşa yüklediği anlam üzerinden değerlendirilmelidir. Savaş, bir icat, bazı çatışmaların çözümü için gerekli olan bir araç, hatta bir yaşam tekniği olarak niteleyen Ortega, savaş karşısında barışı savunurken çift yönlü düşünmeyi önermektedir. Barışa ulaşmanın sadece bir hayal olarak kalmaması için, önce savaşı tanımlamak gerektiğini düşünen Ortega'ya göre, esas sorun, barışı, savaşın ortadan kalkması ile arta kalan bir boşluk şeklinde anlamaktan ileri gelmektedir. Bu sorun ise, savaş kavramı gibi barış kavramının da bir çaba olarak düşünülmesi ile çözüme kavuşabilir; yani diğer her şey gibi barış da insanın muazzam bir çaba ile elde edeceği bir şey olarak görülmelidir. Döneminin koşullarından hareketle barış yanlılarının tutumunu eleştiren Ortega, barışseverliğin, herhangi bir savaşı engelleme çabasından ibaret olamayacağını düşünmektedir. Yapılması gereken şeyi ise, felsefesinin merkezinde bulunan kavram olan "yaşam" ile ilişkili olarak açıklamaktadır : ortak insan yaşamının adına barış denen bir başka biçimini yapılandırmak. Böyle bir yapılandırmanın gerçekleştirilmesi için, tarih-

* İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

teki dönüşümlere uyum sağlayabilecek bir hukuk sistemini şart koşan düşünür, aksi durumda savaşların ortadan kalkmasının ve kalıcı bir barış durumunun sağlanmasının mümkün olmayacağını dile getirmektedir. Savaşlara neden olan konulara ilişkin bir hukukun olmadığını belirterek, böyle bir durumda savaşın ortadan kalkmasını beklemenin manasız olduğunu iddia eden Ortega'nın bu iddiası bizi, onun toplum ve devlet anlayışı ile karşı karşıya bırakmaktadır. Zira Ortega, hukuka ilişkin tartışmasını, devlet ve toplum kavramlarından hareketle yürütmekte ve bu tartışma esnasında hayalindeki Avrupa birliğinin de bir resmini çizmektedir. Bu nedenle burada, José Ortega Y Gasset'in barışçılığa yönelik eleştirileri ve barışa dair görüşleri onun toplum ve devlet anlayışı da dikkate alınarak değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler

José Ortega Y Gasset, Barış, Savaş, Devlet, Toplum, Barışçılık.

JOSÉ ORTEGA Y GASSET'S CRITIQUE OF PACIFISM

Abstract

In this study, José Ortega Y Gasset's explanations on the concepts of war and peace and his criticisms about pacifism will be examined. Gasset is one of the important thinkers of the twentieth century. The Spanish Civil War had some traumatic effects on his life and these effects have determined his approach to the state, society and peace. The thinker, who has deep concerns about both the problems of the period of his life and the problems of his country, states that only avoiding war is not enough for a peaceful order and claims that disarmament cannot be a solution to prevent war. For this reason, his views on peace should be evaluated on the meaning that he gave to war. Ortega describes war an invention, a tool which is necessary for the solution of some conflicts, or even as a life technique and he suggests thinking bi-directionally while defending peace against war. According to him, war needs to be defined first of all in order that reaching peace is not just a dream and the main problem arises from understanding peace as a gap that is left behind by ending of the war. This problem can be solved by considering the concept of peace, such as war, as an effort; in other words, peace should be seen as something that man will achieve with tremendous effort, like everything else. Ortega, who criticizes the attitude of the pacifists with reference to the conditions of his era, thinks that pacifism should not be merely an attempt to prevent any war. He explains what needs to be done through the concept of "life" that is at the center of his philosophy: to structure another form of common life which is called as peace. Thinker who believes that a legal system that can adapt

* İstanbul University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Assis. Prof .Dr.

to the transformations in history is essential for this to happen, he states that otherwise it will not be possible to end of the war and provide a perpetual peace. Ortega remarks that there is no law on matters that cause wars. According to him, it is futile to expect the war to come to an end in such a situation. This claim leads us to his understanding of the state and society. Because Ortega conducts his discussion on law based on the concepts of state and society and he draws a picture of the European Union during this discussion. Herewith José Ortega y Gasset's criticism of pacifism and his views on peace will be evaluated by taking into account his understanding of society and the state.

Key Words

José Ortega Y Gasset, Peace, War, State, Society, Pacifism.

Aysun GÜR*

TOLSTOY'UN SAVAŞ VE BARIŞ'I: FENOMENOLOJİK BİR OKUMA

Özet

Tolstoy *Savaş ve Barış* romanında savaş ve barışın yanı sıra, kadın ve erkek, Moskova ve Petersburg, yaşam ve ölüm, kavrayış ve duygulanış, özgürlük ve zorunluluk, Avrupa ve Rusya, dostluk ve düşmanlık, yeryüzü ve gökyüzü, soylular ve köylüler arasındaki ilişkileri de konu edinir. Bu haliyle karşımızda çok katlı bir metin bulunur. Metinde karşımıza çıkan tüm bu karşıtlıklar, onlardan birinin doğrulandığı ve diğerinin olumsuzlandığı bir tarzda anlatılmaz. Aksine Tolstoy, her bir durumda, onların karşısında durarak, aralarındaki ilişkiyi ve o ilişkinin neyi nasıl açtığını sorar. Dolayısıyla onun bu bakışı tüm metne yayılır. Tolstoy'a göre hiçbir tarihsel olay veya durum neden sonuç bağıyla açıklanamaz; çünkü böyle bir durumda, hem tarih geçmişte kalan olayların açıklanması diye düşünülür hem de şimdiki zamandan ona bakıldığında, yani günümüzdeki sonuçlarıyla ele alındığında, geçmişte buna uygun nedenler aranıp bulunur. Kaldı ki sayısız neden vardır ve hepsine erişilemez. O zaman rastlantıyla açıklanabilir mi diye sorar. Fakat bu bakış da bilimsel bulunmaz. Ayrıca yine hiçbir tarihsel olay kişilerin iradeleriyle de açıklanamaz; çünkü kişiyi her türlü bağdan uzak bir özgür irade ile de, zorunlu bağlarla da donatamayız. Bu yüzden insanı anlamak için üç tür ilişkiye bakmak gerekir: Bunlar onun, dış dünya ile ilişkisi, zamanla ilişkisi ve nedenlerle ilişkisidir. Tolstoy'a göre her şey birbirine bağlıdır ve bu sayısız ilişkilerin olsa olsa bir kısmı anlaşılabilir. Kaldı ki zaten her şey, birbirine bağlı olmanın dışında hepsini kuşatan daha büyük bir şey(ler)e de bağlıdır. Bu bağlamda açığa çıkan hiçbir şey tam olarak kavranmaya ve nedensel bir açıklamaya uygun görünmemektedir. Öyleyse

* Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

hiçbir yerde hiçbir zaman bir savaş için haklı gerekçeler veya meşru zeminler inşa etmenin imkânı yoktur. Bu önemlidir, çünkü konu savaş olduğunda soru kaçınılmazmışçasına, "hangi tarafın haklı olduğu" sorusuyla düşünülmektedir. Fakat Tolstoy'un *Savaş ve Barış*'ta sorduğu soru bu olmadığı gibi bunun sorulamazlığını açıkça gösterir. Onun şu soruları sorduğu ileri sürülebilir: İyi ve kötü nedir? Savaş tarihsel bir zorunluluk mudur? Barış sürdürülebilir mi? Savaşı meşru kılıp barışı ortadan kaldırmaya yönelik tarih okumaları yanlıslanabilir mi? Her şeyi yöneten güçler var mıdır? Tarihi nedensel olarak açıklayamıyorsak nasıl anlayabiliriz? Bu bildiride Tolstoy'un *Savaş ve Barış*'ta, her ne kadar tarihsel olarak Brentano'dan önce yazılmış olsa da, fenomenolojik bir yaklaşım sergilediği ileri sürülecektir. Tarihsel koşullar bu iddiaya uygun görünmektedir. Buradaki soruşturma da, "başta savaş ve barış olmak üzere diğer çiftlerin de aralarında nasıl ilişkiler olduğu ve onların bu ilişkiler ışığında nasıl görüldüğü" sorusuyla yürütülecektir. İşte bu bağlamda nedenlerden değil, görünüm-lerden söz edilecektir.

Anahtar Sözcükler

Tolstoy, Savaş, Barış, İlişki, Fenomenoloji

Aysun GÜR*

TOLSTOY'S WAR AND PEACE: A PHENOMENOLOGICAL READING

Abstract

Tolstoy takes relationships between woman and man, Moscow and Petersburg, life and death, understanding and affectivity, freedom and necessity, Europe and Russia, friendship and hostility, earth and sky, aristocracy and peasantry as subjects; alongside war and peace in the novel War and Peace. In this case, there is a multi layered text found facing us. All these oppositions in the text, are not to be told in a style that one of them is confirmed and the other is negated. On the contrary, Tolstoy, in every situation, standing against them, asks about the relationship between them and what is opens and how it opens them. Therefore, this view of his spreads to the whole text. According to Tolstoy, any historical event can not be explained with the cause and effect bound; because in a situation like this, as history is thought as the explanation of the past events, when it is looked from present, when it is considered with the present results, suitable causes in the past are found. As a matter of fact, there are countless of reasons and all of them can't be reached. Then, he asks if it can be explained with coincidence. But this look is not accepted scientifically. Furthermore, any historical event can't be explained with humans will because we can't equip the person with neither a free will away from any bond nor necessary bonds. For this reason, to understand human, looking to three types of relationships is necessary; these are his relationships with outer world, with time and with reasons. According to Tolstoy, everything is connected to each other and at most, only a portion of these relationships can be understood. Besides

* Adnan Menderes University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Assis. Prof .Dr.

everything, apart from being connected to each other, is connected tho something bigger that surrounds them. In this context nothing that came into the open is not suitable for complete understanding or a causal explanation. In that case, it is not possible to build up justifications or legitimate background for war in any time, anywhere. This is important because when the subject is war, as if the question was inescapable, it is thought with the question "which side is right". But, the question Tolstoy ask in War and Peace, as it is not the "which side is right" question, it shows that this can not be asked. It can be claimed that he asked these questions: What is good and bad? Is war a historical obligatory? Is peace maintainable? Can the history readings that try to justify the war and extinguish peace be falsified? Are there powers who rule everything? How can we understand history if we can't explain it causally? In this report, Tolstoy's showing a phenomenologic approach in the War and Peace will be claimed, despite being written before Brentano chronologically. Historical circumstances seems suitable for this argument. The investigation here will be pursued with the question "how couples relate to each other starting with war and peace, and how they look under the light of these relationships". In this context, not reasons, appearances will be talked about.

Key Words

Tolstoy, War, Peace, Relationship, Phenomenology

Ayşe KARAKÖSE*

YAŞAM VE ÖLÜM: TANRI'NIN BAKIŞI VE İNSANIN VERDİĞİ ANLAM

Özet

Yaşam ve ölüm kavramları, insanın kavram şemalarında domino taşı etkisi bırakan, hayatın tüm zıtlıklarının atfedildiği, var oluş mücadelesini anlamlandırmasında belirgin etkisi olan kavramlardır. Bu konuda, sorgulamalara rağmen cevabın/anlamın kavranabildiği ya da tıkanıldığı, kimi zaman netliklerden ziyade belirsizliklerin kuşatıldığı bir anlam evreninin bulunduğu da söylenebilir.

Yaşam ve ölüm, hayatta kullanılan pek çok kavramla da içkin karakter taşır. Örneğin iyilik ve kötülük arasındaki sonu gelmeyecek düşünce ve sorular, hayatın insanın karşısına çıkardıklarından ve insanın hayatla kurduğu ilişki biçiminden pek de bağımsız değildir.

İnsan, yaşadığı hayatta kendi yaşamı ve diğer insanların nefes alıp verdiği pek çok yaşam örneklerini gözlemler. Ölüm ise, yakınlarının ya da duygu ve düşünsel anlamda yakınında olmayanların yaşadıkları olgusal gerçekliği ile uzak bir mesafeden kavranır. Çünkü ölüm olgusu etrafındaki tüm gözlem ve değerlendirmeler, başkaları üzerinden edinilir. Başkalarının ölümlerinin bıraktıkları boşlukla kendi ölümlerinin bırakacağı boşluğun kelimelerini bulmaya çalışır. Varlığın yok oluşla bu tanışması, kiminde sarsıcı, kiminde heyecan verici fakat muhakkak dinlerin açıklama ve anlamlandırma konusunda verdikleri fikirler olsa da, insanda açıklanamayan belirsizlikler bırakır.

Bir yönüyle yaşam ve ölüm. Diğer tarafta insanın tercihlerinin düşünme ve duygulanımlarının şekillendirdiği eylem alanı, yani yaşamak ve ölmek. İnsan, varoluşun yahut kendi isteği ile ayrılığı söz konusu olsa bile dünyadaki varlığının son buluşu olan ölüm kavramının soyut anlamlarına somut görünürlüklerle farkındalığını derinleştirmektedir. Yaşamın zorluğunu da, zorluğu bilmesine rağmen ölümle baş edebilmesinin güçlüklerini de anlamın peşinden gitmekle koruyabilmektedir.

* Dr. Diyanet İşleri Başkanlığı.

Her çağın insanının yaşamının bir yerinde muhatap olduğu yaşam ve ölüme dair sorular olmuş ve devam da edecektir. Yılmadan soruları sorup, cevaplarını bulmaya çalışmasının sebebi, varoluşunun anlamını bulabilmek yani kendisinin ya da insanın dünyadaki varlığını anlamlı kılma mücadelesidir. Belirsizlikten kurtulma ya da belirsiz kalan yanlarına rağmen anlam parçacıklarını bulabilmek, kişinin anlamsızlığı hafifletmesine yaramaktadır.

Bireyin kendi tercihi olmadan varlık bulması ve dünyadan ayrılışını paranteze alan ölüm, aynı şekilde -tercihlere sunulan bir kavram ve olgu olmamakla birlikte- Tanrı'nın tasarladığı bu kavramların onun bakışıyla izaha ve anlamayı bir gereksinim haline getirmektedir. Bütün zıtlıklarıyla, karmaşadan uyuma kadar çok yönlü olan ve her an yaşam-ölümün hükmünün geçerli olduğu böylesi bir dünya hakkında onun düşüncesi nedir? Neden hayatı ve neden, insan için ölümü seçti?

Bu bildiri gizem çözmekle değil, varoluşun iki önemli kavramına Tanrı'nın ve insanın nasıl baktığı üzerinde durmayı hedeflemektedir. İnsanın var oluşu onun bilinçli bir tercihinin yönünde olarak ortaya çıkmadığına göre, varlığı yaratırken söz sahibi olanın hayat ve ölüm kavramlarıyla birlikte her ikisi arasındaki insanın var olma mücadelesini nasıl değerlendirdiğidir.

İnsanın bütün duygu ve düşüncelerinin akışını yaşamın mayasına koyan Tanrı, bu yaşamın ve insanın kaçındığı, en azından kolaylıkla arzulamadığı ölümün onun için nasıl bir anlamla yükleneceğinin kısaca ölüm kadar yaşamının da ne denli zor bir anlamının olduğu bilgisine sahip olmalıdır.

O halde yaşamı ve ölümü anlamlı yapan nedir? Ölüme anlam verilmediğinde yaşam anlamını kaybeder mi? Yaşam hakkındaki tüm değerlerin ölüm, ölüm hakkındaki değer ve düşünme biçimlerinin de yaşamla ilgili birikime dayanması da söylenebilir mi? Araştırmanın çeşitli safhasında cevabı ya da anlaşılmaya çalışılması gereken diğer soruların olmasına da imkân tanıyarak anlama ve yorumlama yöntemiyle Tanrı'nın, insanın değerlendirme basamaklarını göz ardı etmeden yaşam ve ölüme içkin olarak koyduğu anlamı, insanın verdiği anlamları kavramak bildiriye yönlendirecek amaçlardandır.

Anahtar Sözcükler

Aristoteles, Sokrates, Erdem, Bilmek, Olmak

Ayşe KARAKÖSE*

**LIFE AND DEATH: GOD'S POINT OF VIEW AND THE
MEANING GIVEN BY MAN**

Abstract

Life and death are concepts that make domino effect on human's other conceptual diagrams and contain all the contradictions of life and that are distinctive effect on make sense of the struggle for human's existence. In this subject, individual can sometimes get confused by reaching an answer or understanding and sometimes it can be said that is found the universe of meaning surrounded by ambiguities rather than clarity.

The concepts of life and death have immanent characteristic of with many concepts we use. For example ideas and questions about goodness and evil aren't independent from the fact that life brings to the human and also not independent of the form of relationship that human has established with life.

Human observes many life examples that other people have breathing in life with own life. Death is the factual reality that is gripped from a distance over others. Because all observations and assessments of death are taken over others. It tries to find out the words of the void is left by the deaths of others and the words of the void that their own deaths will release. This encounter with the absence of existence leaves unexplained uncertainties in individual even though is shocking-emotional and moreover, though religions have ideas for clarification and explanation.

Life and death on one side. On the other side is the field of action that people's choices, thoughts and being shaped by his/her emotions, that is to live and die. Human attempts to reach through the deaths of others to the meaning of the death of beings. For this reason the awareness of death takes place through concrete observings. Humans are able to facilitate

* Dr. Presidency of Religious Affairs.

the difficulty of living with their pursuit of meaning even though he/she does know that will die.

There will always be questions about life and about death that people of every age will definitely encounter at some point of their lives. The reasons that people ask questions and trying to find answers is for finding the meaning of existence. This is a struggle for meaningful clarification of its own existence of human in the world. To get rid of the uncertainty and to find the meaning despite of being of their undefined aspects helps to alleviate the absurdity of the individual.

About life/born of the individual without being his or her own preference and death that paratheses his/her departure from the world -because both of them are concepts that aren't presented to human preference- is needed to understand about what the god's point of view. The world has many contrasts that has versatile from compliance to complexity and that life and death are valid at any moment. Therefore what is God's thought about such a world? And why God chose life and death for human?

This statement is not about solving the mystery but it aims to focus on how God and human look at two important concepts of existence. According to the fact that human's existence did not occur to his/her conscious choices, this announcement on how God evaluate life and death concepts -that god is the owner of the word while creating an entity- how God is assessed the struggle for survival of human. In short, God must have the knowledge of how difficult it is to live as much as death for human that God puts in this flowing of all emotions and thoughts of human to the nature of life.

Then what makes meaningful life and death? Does life lose its meaning when death is not given its own meaning? Is it possible to say that life and death take their own meanings from each other? It is important to understand the subject by asking questions in the research. In this way, there are from the purposes of this report to understand what God means to life and death and the meaning given by human.

Key Words

Life, Death, Meaning.

Ayşe Fügen BERKAY*

J.J. ROUSSEAU'DA SAVAŞ, BARIŞ VE ERDEM BAĞLANTISI

Özet

İnsanların en hafif anlamda ağız kavgası veya karşılıklı gerginlik diyebileceğimiz en az hasarlı çatışmalarından, toplumlar arasındaki en büyük yıkımları oluşturan en karmaşık çatışmalarına varan çizgide yaşananlar, aklına rağmen türümüzün çözmeyi bir türlü başaramadığı ve sanki yakın vaade de kolay kolay çözülemeyecek gibi duran temel derdi ve gerçeği gibi!

Bu durumun mutlaka organik, nörolojik, biyolojik, psikolojik bir yanı ile kültürel ve sosyal bir tabanı da var. Tarih içinde oluşan kültürel nedenlerin çokluğu ve karmaşıklığı da bilgi birikimi ve analiz gücü ne kadar artmış olursa olsun insanlığın çoğu durumda çözüm gibi görüp sarıldığı çatışmaseverlik hali aşılabilmiş değil. Bu da onca birikime karşılık çok yaman bir çelişki.

Evet günümüz dünyasının haline bakarak bir projeksiyon yapacak olursak- entelektüel süreç dışında- aşabilme ihtimali de bir hayli ütöpik duruyor. Kaldı ki entelektüel süreçte de ne kadar farklı yorum ve yaklaşımlar olduğunu hatırlar ve düşünürsek, o noktada da bir gül bahçesinde gezinilemediğini söylemek mümkün. Yine de pratikteki ve sosyal hayattaki gerçekliğe karşılık teorik anlamda Felsefeye, Sosyal Antropolojiye, Sosyolojiye, Psikoloji ve Siyasal Bilimlere çok iş ve görev düşüyor.

Doğa bilimlerinin çalışma sonuçlarını ve bulgularını modern teknolojik pratiklerde temel olarak kullanan insan zekâsı ve becerisi bu bulguları bir yarara hizmette kullanmanın yanında yok etme aracı haline de getirebildiği ve bu konuda engel tanımadığı için özellikle endüstri devriminden bu tarafa tarihte hiç olmadığı kadar öldürücü güçlere sahip bir canlı

* Emekli Öğretim Üyesi, Prof. Dr.

türü olduk. Özellikle günümüzde dünyada yaygın, süregelen olan ve müzminleşen, çeşitlenen savaşların dışında, barış hali, okulların ders saatleri arasındaki uzunlu kısıklı teneffüsleri kadar kısalmış oldu.

Dünyada savaşlar konusunda “olan” hali, “insanlık” açısından bakıldığında “olması gereken” den çok uzaklarda. Sadece “Olan” açısından bakıldığında olup bitenler, özellikle varolma ve savunma çatışmalarına daha farklı yaklaşmayı hayati açıdan gerekli kılarken, “olması gereken” alanında da farklı bakış açıları var ve bu yer yer düşünürler arasında bile böyle sürgelmüş görünüyor. Bu nedenle henüz geleneksel teknolojilerin ve değerlerin hâkim olduğu, buna karşılık çok büyük bir değişimin ayak seslerinin de duyulmaya başlandığı bir dünyada ve dönemde, İsviçre kökenli bir Fransız olan J.J. Rousseau'nun zamanının ruhu ile de tartışan savaş, barış ve erdem örgüsünü tarih içinde izleyerek değerlendiren görüşlerini tartışmayı seçiyorum. O nedenle bu metin ve söyleşi özellikle Bilimler ve Sanatlar Üzerine Söylev isimli ünlü metni ile onun diğer çalışmalarındaki bazı görüşlerinin altı çizilerek oluşan bir çerçeveden hareketle yol alacaktır.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Barış, Çatışma, Erdem, Uzlaşım, Ütopya, Gelecek, İnsanlık.

Ayşe Fügen BERKAY*

WAR, PEACE AND VIRTUE IN J.J. ROUSSEAU

Abstract

Human conflicts are as old as humanity. All of this is a very different kind of violent conflict, from simple conflicts and conflicts to the most complex and very big battles.

Despite the human mind, even today it can not stay away from conflict. This situation has a wide range of causes and sources. These causes are organic, neurological, psychological, biological, cultural, economic and political. There are many sociological aspects and complications. As human knowledge accumulates, understanding and analysis increase, conflict power does not decrease. On the contrary it gets stronger and stronger, the destructive power increasing. This is a big contradiction!

If we look at the history of the world and the present day, a state of complete peace seems very utopian in the near future.

In response to this fact, philosophy, sociology, social anthropology, political sciences have much work and duty.

Since the beginning of human civilisation in particular, technical and technological accumulation can easily become an instrument of destruction. There is no obstacle in this area. Let us assume that humanity was a living creature with the most terrible lethal forces on this side of the industrial revolution. Has the sense of responsibility towards him and the nature strengthened at the same time?

Human intelligence which natural science studies results and findings as the basis for success in technology practice, is not a problem when we use these results to serve humanity. This is a honorable and human virtue. On the contrary, it is a tragedy of humanity that rationalizes for several reasons rather than the breaking of destruction. The short period of peace between the two World Wars after the Industrial Revolu-

* Retired Prof. Dr.

tion, the more local and regional perceptions of the next wars, should make us think long. I'm afraid a third of the World War will not be able to survive not only in humanity but in our unique World.

For this reason, in a different World and a period in which the older technology and values are still dominant, but a great change has also been heard in the footsteps, as I look at past examples of J.J.Rousseau, I chose to discuss the views of history, which were discussed with the spirit of time, and which "watched" the pattern of war, peace and virtue.

In this case, this text were created by underlining some of the views of Rousseau in his different works.

Key Words

War, Peace, Conflict, Virtue, Reconciliation, Utopia, Humanity, Future.

KANT'IN SÜREKLİ BARIŞ DOKTRİNİ

Özet

Kant'ın düşünce sisteminin en özgün özgün olduğu kadar da geleceğe ışık tutan yanlarından biri, uluslararası ilişkiler alanına yapmış olduğu katkılardan oluşmaktadır. Özellikle 1795'te kaleme aldığı *Sürekli Barış Üstüne Felsefi Bir Deneme* adlı yazısıyla sadece iç barışın değil, aynı zamanda uluslararası sürekli bir barışın tesis edilebilmesinin teorik, politik ve etik imkânları üzerine düşününebilmeyi mümkün kılmıştır. Bu yazısında, her devletin özellikle yasama ile yürütme gücünü birbirinden ayıran, tüm yurttaşların eşit haklara sahip olmalarını güvence altına alan, yasa koyucu ile hükümetin halkın temsilcisi olduğu cumhuriyete dayalı bir devlet yapısına sahip olması gerektiğini ileri sürmüştür. Bununla birlikte Kant hem savaşı hem de savaş için yapılacak yatırım ve hazırlıkları tümüyle ortadan kaldırmak amacıyla öncelikle Avrupa'da başlayabilecek daha sonra dünyadaki tüm diğer ulusları da kapsayabilecek bir uluslar federasyonu kurma önerisinde bulunmaktadır. Yine dünya vatandaşı olmak bakımından bir devletin yurttaşlarının bir başka devleti ziyaret ettiklerinde geçerli olması gereken "evrensel misafirperverlik" ile ilgili kimi kaidelerden bahsetmektedir. Kant, söz konusu görüş ve önerilerini ise bir devletteki yurttaşların haklarını, birbirleriyle ilişkileri bakımından ulusların haklarını ve dünya vatandaşlarının insan olarak haklarını gözetecek şekilde oluşturmaya ve temellendirmeye çalışmıştır. İşte bu çalışma, Kant'ın uluslararası sürekli bir barışın şartlarını belirlemek amacıyla ileri sürdüğü görüşlerini yurttaşların hakları, ulusların hakları ve dünya vatandaşlarının insan olarak haklarını gözetken hak kuramıyla ilişkisinde serimlemek ve değerlendirmek amacı taşımaktadır.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Barış, Sürekli Barış, Hak.

* Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr.Üyesi.

KANT'S DOCTRINE OF PERPETUAL PEACE

Abstract

One of the most original aspects of Kant's thought system as well as being original that illuminates the future is its contribution to the field of international relations. Especially in 1795 he was able to think about the theoretical, political and ethical possibilities of not only domestic peace but also international peace at the same time with his writings of *Toward Perpetual Peace: A Philosophical Sketch*. Kant argued in his this article that every state should have a state-based state structure that distinguishes between legislative and executive power, guarantees that all citizens have equal rights, and that the legislator and the government are the people's representatives. Kant, however, is proposing to establish an international federation that can cover all the other nations in the world, which could first begin in Europe, in order to completely remove the war and the investments and preparations for the war. Again, in terms of being a world citizen, Kant refers to some of the bases of "universal hospitality" that should be acceptable when citizens of a state visit another one. Kant tried to establish and prescribe his views and suggestions in such a way as to observe the rights of citizens in a state, the rights of nations in relation to each other, and the rights of citizens of the world as human beings. This study is aimed at publishing and evaluating the views that Kant put forward in order to determine the conditions of an international peace constant, in relation to the rights of citizens, the rights of nations and the rights of people of the world as human rights.

Key Words

War, Peace, Perpetual Peace, Right.

* Bartın University, Faculty of Literature, Department of Philosophy, Assist. Prof. Dr.

Bekir PARLAK*

KAF DAĞININ SAVAŞLARI: ONDOKUZUNCU YÜZYIL- DA KAFKASYA'DA RUSYA MÜDAHALESİ VE SONUÇLARI

Özet

Bu bildiri, Ondokuzuncu Yüzyılda Rusya'nın Kafkasya'da yürüttüğü askeri ve siyasi müdahalelerini mercek altına alarak, bu hareketin sonuçları üzerinde durmaktadır. Kadim Kafkas topraklarında çağlar boyunca yaşayagelmiş Kafkas halklarını bu topraklardan çıkartmak suretiyle yayılmacı ve hegemonyacı tutum ve faaliyetlerini sürdüren Rusya Devleti'nin bu müdahaleleri, söz konusu halklar için dramatik sonuçlar doğurmuş ve bir buçuk milyonu aşan Kafkas halkı anavatanlarından sürülmüştür. Bu büyük sürgün, Çerkezler merkezinde Kafkas halklarının yüz binlercesinin yitirilmesine ve ciddi nüfus kayıplarına mal olmuş, insanlar kitleler halinde çok olumsuz ve yetersiz koşullarda göçe zorlanmıştır. Göç öncesi, esnası ve sonrasında içinde bulunulan koşullar nedeniyle yüzbinlerce insan hayatını kaybetmiş, binlercesi kaybolmuş ve yine binlercesi sakat kalmıştır. Büyük Kafkas Sürgünü, çağın büyük devletlerinin razı olduğu ve/veya desteklediği derin bir trajedi olarak tarihe geçmiştir. İşte bu çalışma, Ondokuzuncu yüzyılda, özellikle 1864'e kadar Kafkasya Bölgesinde yaşanan askeri ve siyasi olayları irdelemek ve analiz etmek suretiyle, bilimsel bir perspektifte ve nesnel bir yaklaşımla betimsel ve reel çıkarımlarda bulunmayı amaçlamaktadır. Yerli ve yabancı yazının taranması ve incelenmesi sonucunda, o çağda yaşananlara ışık tutmak ve bu konuda başkaca çalışmalara esin kaynağı olmak, bildirinin temel hedeflerindedir. Ana hipotez; Ondokuzuncu Yüzyılda Rusya'nın Kafkasya'ya müdahalesi ve Çerkez nüfusu sürgüne zorlaması, bugüne kadar gelen büyük çaplı, askeri, siyasi, toplumsal ve kültürel sonuçlar doğurmuş ve Kafkasya'nın siyasi ve toplumsal coğrafyası yeniden şekillenmiştir.

* Bursa Uludağ Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Prof. Dr.

Bir diğer hipotez ise, o çağda Kafkasya'da yaşananlar hakkında daha çok bilimsel çalışmaya gereksinim olduğudur.

Anahtar Sözcükler

Kafkasya, Rusya, Ondokuzuncu Yüzyıl, Askeri ve Siyasi Müdahale, Çerkezler.

Bekir PARLAK*

THE WARS OF THE “KAF” MOUNTAIN: RUSSIAN INTERVENTION AND RESULTS IN THE CAUCASUS IN THE NINETEENTH CENTURY

Abstract

This paper focuses on the results of the military and political interventions of Russia during the nineteenth century in the Caucasus. These interventions of the Russian State, which has maintained its expansionist and hegemonic attitudes and activities by removing the Caucasian peoples who could live throughout the ages on the Caucasian lands, have resulted in dramatic consequences for the Caucasian peoples. One and a half million Caucasian people have been exiled from the homeland. This great exile resulted in the loss of hundreds of thousands of Caucasian people and severe loss of the population. People have been forced to exile in terrible and inadequate conditions. Because of the circumstances before, during and after exile, hundreds of thousands of people have lost their lives, thousands have disappeared, and thousands have become permanently disabled. The Great Caucasian exile has passed into history as a profound tragedy that the great powers of the age were willing and/or supported. The study aims to explore and analyze the military and political events in the Caucasus region in the nineteenth century, especially until 1864, and to descriptive and real inferences in a scientific perspective with an objective approach. By reviewing and examining the literature, to shed light on the events of that age and to be a source of inspiration for further studies are the primary objectives of the study. The main hypothesis of the study is the intervention of Russia in the Caucasus in the nineteenth century, and the forced exile of the Circassian population resulted in massive military, political, social and cultural

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Political Science and Public Administration, Prof. Dr.

consequences to this day and the political and social geography of the Caucasus has been reshaped. Another hypothesis is that more scientific study is needed for those living in the Caucasus at that time.

Key Words

Caucasus, Russia, Nineteenth Century, Military and Political Intervention, Circassians

Berfin KART*

MÜLTECİ SORUNUNA SİNEMAYLA BAKMAK

Özet

Ülkelerinde sürmekte olan güvensizlik ve şiddet ortamından kaçarak başka ülkelerde kendilerine bir sığınak aramak zorunda kalanların sayısında son yıllarda önemli bir artış görülmektedir. Yalnızca belirli ülkelerin ya da kendi yaşadığımız coğrafyanın bir sorunu olmaktan ziyade dünyanın pek çok ülkesinin de önemli bir sorunu olarak karşımızda duran “mültecilik”, içinde bulunduğumuz yüzyılda çığ gibi büyüyerek dramatik bir hal almıştır. Günümüzde bu sorunla, yalnızca iç savaşların yaşandığı ülkelerde değil, savaşın bittiği ancak açlığın, yoksulluğun, işsizliğin hüküm sürdüğü, etnik veya dinsel baskıların yaşamı tehdit ettiği ülkelerde de karşılaşılmaktadır. Hatta kuraklık ve küresel iklim değişikliği de insanları ülkelerini terk etmeye götüren nedenler arasında yer almaktadır. Mülteci sorunu yalnızca içinde yaşanan çağın önemli bir problemi olmakla kalmayıp, gelecekte de artarak dünyayı etkileyen problemlerden biri olacak gibi görünmektedir.

Hayatta kalmak ya da daha iyi koşullarda yaşamak için yurdundan ayrılıp kendilerine yeni bir yurt arayanlara karşı ülkelerin farklı tavırları, mültecilerin yaşadıkları etik sorunları artırmaktadır. Ülkelerini terk etmek zorunda kalan “mülteciler”in karşı karşıya kaldıkları başta yoksulluk, barınma, beslenme ve sağlığa erişim olmak üzere, eğitimden yoksun kalma, kültürel, etnik ve dinsel farklılıklardan ötürü ayrımcılığa uğrama, ötekileştirilme, kendi ülkelerinde yaşayanların sorunlarıyla karşılaştırıldıklarında daha zor çözülebilecek türden sorunlardır. Mülteciler, bu bağlamda, tehlikelere ve zarar görmeye daha açık halde hayatta kalma mücadelesi vermektedirler.

* Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Doç. Dr.

Dezavantajlı gruplar arasında yer alan mülteciler, yaşama hakkı başta olmak üzere, barınma, beslenme, sağlık ve eğitim gibi temel haklarından mahrum kalmaktadırlar. Bu mahrumiyet, yalnızca gelişmekte olan ülkelere sığınanların, belirli bir ülkenin ya da coğrafyanın sorunu olmayıp, gelişmiş ve belirli bir refah düzeyine ulaşmış ülkelere sığınanların da sorunudur. Bir kişi ya da insan olarak değil de yalnızca “bir mülteci” olarak görülmek, onların tehlikeler karşısında korunmalarını güçleştirmektedir. Her kişi ya da grubun mülteci olmakla, aslında insan olma değerini de yitirmekle karşı karşıya kaldıklarına tanıklık etmekteyiz. Bu durum, pek çok sorunla birlikte etik sorunlarla da karşılaşılmasına ve buna bağlı olarak insan hakları ihlallerinin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Bu bağlamda, mülteci sorununa yalnızca hukuksal ya da yalnızca siyasal bir sorun olarak değil, aynı zamanda *etik ve felsefi* bir sorun olarak da bakılması gerekmektedir.

Bu bildiriye, mülteciliğin neden aynı zamanda etiğin ve felsefenin de bir sorunu olduğu ve *kırılgan gruplar* arasında sayılan mültecilerin ne türden etik sorunlarla karşılaştıkları sinemadan hareketle ele alınacaktır. Son yıllarda Suriyeli mültecilerle yeniden başlayan, ancak dünya tarihinde hep var olan bu soruna sinemayla bakılarak, bir mülteci olarak insan kalmanın neden güç olduğu, mültecilikle birlikte ne türden etik sorunların ve insan hakları ihlallerinin yaşandığı ve bu sorunların çözüm yollarının neler olabileceği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Sözcükler

Mültecilik, Mülteci Olmak, Mülteci Sorunu, Etik, Kırılganlık, İnsan Onuru, Felsefe, Sinema.

Berfin KART*

**RETHINKING ON THE REFUGEE CRISIS THROUGH
THE MOVIES**

Abstract

In recent years, we are facing a steadily increasing human flow in the world. People are leaving their countries and seeking asylum in the safe countries because of life threatening conditions of their home countries. Sometimes ongoing wars and civil wars force people to leave their country sometimes bad social and economic conditions of the country, but generally the fear of persecution or oppression on the minorities and political oppositions are the main reason of the flow. The refugee crisis gives rise to some problems not only in neighbor countries as Turkey, but also in the countries which are located far from the countries of unrest and war. The ongoing civil wars, poverty and economic injustice in the world make the problem worse than ever before. Global warming with its life threatening outcomes may lead a bigger human flow in the future.

The global refugee problem creates some special kind of human rights problems different from the others. And problems of refugees in a host country are not same with problems of human rights of citizens of host country; and to protect the human dignity and vulnerability of refugees in their living is more difficult than others. Refugees are more vulnerable than the citizens. They are regarded among the vulnerable groups as children, disables, old people, because of their living and political conditions and their basic rights are under threat more than the others. Mostly they do not enjoy social and economic rights in the host country in they live. Likewise old and disable people who suffer from multiple deprivations, refugees face also with multiple vulnerability. "Refugees" who

* Adnan Menderes University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Assoc. Prof .Dr.

have to leave their countries face with more ethical problems as a result of not accessing to the right to citizenship and not enjoying the rights to shelter, to nutrition, to education and to healthcare. And they experience discrimination because of their ethnicity and religion.

Refugee problem is not only a juridical or political problem, but also an ethical and philosophical problem. To treat refugees not a human being and to consider them only a group of people who come the host country leads to violation of their dignity or human value. Then we can call refugee crisis as ethical crisis.

In this paper, refugee problem will be tackled as an ethical and a philosophical problem, as a problem of vulnerability. *Rethinking on the Refugee Crisis through the Movies* I will try to show why being a human is prior than being a refugee.

Key Words

Refugeehood, Being a Refugee, Refugee Crisis, Ethics, Vulnerability, Human Dignity, Philosophy, Movie.

Bogdana TODOROVA*

**SUFİSM BETWEEN WAR AND PEACE IN THE BALKANS
– A BORDER GNOSEOLOGY**

Abstract

I believe that a dialogue between people with different worldviews is vital in today's world, where globalization, mass communications and technology have pushed individuals and groups together in ways never before seen in human history. In today's post-modern world, we must develop the capacity to dialogue and create relatedness with people vastly different from us.

The practice of creating borders is a fundamental aspect of modernity. The border can be seen as a political and epistemological tool. Dichotomies were created between *us* and *them* – civilized and barbarian. Argentinean philologist W.Mignolo has developed the concepts of border thinking and border gnoseology.

In this paper I'll try to explore the concept of border thinking to better understand the mystical. From the mystical perspective they are not dichotomous but complementary. The Sufism is the spiritual essence of Islam. The progression of philosophy from al-Farabi to Suhrawardi and from Suhrawardi to Molla Sadra is the progression of the penetration of Sufism into philosophy. The report will focus on the Sufism and its influence in the Balkans and will conclude that Sufism might become the cause of the closeness of the people and spread "peace" (salam) which is the spiritual message of Islam.

Key Words

Al-Farabi, Molla Sadra, Sufism, Suhrawardi.

* Head of Department "Social theories, strategies and prognoses", ISSK-BAS, Sofia, Moskowska.

Büşra SUNMEZ*

FELSEFEDE BARIŞ VE BARIŞ FELSEFESİ

Özet

Barış, filozofların hep bir iyiyi amaç edinmeleri ve bu iyinin toplumsal alanda bir arada yaşama unsurunu nasıl destekleyebileceğinin yollarını aramaları neticesinde buldukları bir durum olmuştur. Ortak iyi, toplumsal yaşamda nasıl daha güvenli ve huzurlu yaşanabilir sorusunun karşılığıdır. Sistemlerinin inşası hep bunun üzerine kuruludur. Ancak ortak iyi bu olsa da her filozof, barışı, çağına tanıklık ettiği olaylar hasebiyle zihninde şekillendirmiş ve yorumlamıştır. Platon ya da Aristoteles gibi Antik Yunan filozofları, savaş ve kargaşayla her daim meşgul olmadıklarından barışı adaletle ilişkilendirerek içsel barışa önem atfetmişler, dış dünya ile ilişkilerini ise herhangi bir saldırı durumunda haklı savaş diye bilinen savaşı barış düşünülemez düsturuna oturtarak sunmuşlardır. İçsel barışa diğer devletlerle yaşanılacak bir barış durumundan daha fazla değer vermeleri, içinde yaşadıkları toplumun siyasi yapısını en güzel şekilde işaret etmektedir. Döneminin ve içerisinde buldukları dünyanın çok ötesinde olan düşünce sistemleri de oluşmuştur. Stoa felsefesinde kozmopolit uyum görüşü ön plana çıkmış ve evrensel kucaklaşmanın barışı sağlamada tek yol olduğu ifade edilmiştir. Modern siyaset felsefesine en yakın düşünceyi geliştiren Stoacılar, barışın olması mümkün ve gerekli bir durum olduğunun altını çizmişlerdir. Modern düşüncenin gelişmesine kapı aralayan bu zemin, barışın, daha çok soruşturulması gereken bir durum olduğunu göstermiştir. Barış hakkında savaşın kısa süreli yokluğu gibi negatif tanımlara girişilmesinin yanında ortak iyinin tekrar gündeme getirilmesi ve bir ideal olarak barışın istenmesi gibi pozitif bir tanıma da başvurulmuştur. Bu negatif ve pozitif barış yaklaşımları ise bizi felsefede olan ve olması gereken ikiliğine sevk eder. Olan ve olması gereken arasındaki ayrım, teori ile prati-

* Lisansüstü Öğrencisi, Gazi Üniversitesi.

ğın ilişkisine dikkat çeker. Barışın tanımı ve kapsamı da felsefe tarihinin bu ikisi üzerinden işlerliğine yapmış olduğu vurgu ile şekillenmiştir. Yani barış, genel olarak bakıldığında, tarih boyunca soyut bir kavram olmanın ötesine geçemeyip pratiğin alanından sıyrılarak kendini hep bir olması gereken ya da olması beklenen olarak göstermiştir. Barış, karşıtı savaş ile sıkça kullanılır olmuş ve hep bir adım onun gerisinde bırakılmıştır. Bu da sonradan yerleşik hale gelecek olan savaş kültürünün doğmasına ve böylelikle savaşın sıradanlaşmasına neden olmuş, hatta devletlerin reel politik olarak isimlendirdikleri düzen içerisinde politik araçları haline gelmiştir. Peki, bu durumda barış düşünsel anlamda gerçekliğine nasıl kavuşacaktır? Barış, tüm bu anlatılanların hepsinin taşıyıcısı mıdır veya Derridacı perspektifte ele alınan özgürlük, eşitlik, adalet kavramları gibi hep bir beklenen mi olacaktır? Felsefi manada soruşturulacak bir barış tanımının ya da arayışının kalıplaşmış 'savaş sonrası' formunun önüne geçilebilir mi? Yani barış, savaşa sebep olan tüm unsurların bertaraf edilmesi ile kurulan düzen anlamına mı gelecektir yoksa savaş sonrası yaşanan zaferin bile gerisinde kalan, silik, yitik bir kavram olarak mı kalacaktır? Felsefedeki barış, şimdiye kadar ele alınan barış tanımı ve kapsamının genel bir sorgulaması olarak düşünülürse, buradan çıkacak sonuca bağlı olarak barışın kendisinde de bir felsefe bulmak mümkün müdür? Bu çalışmanın amacı, barışın felsefedeki yerine dikkat çekmek ve aynı zamanda barışın kendisinde de bir felsefe bulmanın yollarını aramak, böylelikle barışa hak ettiği değeri vermek ve onu düşünsel manada görünür kılmaktır.

Anahtar Sözcükler

Yaşam Hakkı, İnsan, Barış Hakkı, Değer, Pozitif Barış, Negatif Barış.

Büşra SÖNMEZ*

PHILOSOPHY OF PEACE AND PEACE IN PHILOSOPHY

Abstract

Peace which can support living together in society, is a result that found by philosophers who takes as a goal to reach a common good. Common good is a result of general question: How can we live safer and more peaceful in social life. The construction of the systems is always based on this question. Although common good is a general conception, each philosopher interprets the peace according to his own point of view. Ancient Greek philosophers, such as Plato and Aristotle, compound peace with justice and regarded inner peace as a significant because they did not have a constant war in Antiquity and based their relations with the outside world on the basis of justified war in case of any attack. Their emphasis on inner peace shows us Ancient political structure clearly. At the same time there were several philosophical systems in the world. Cosmopolitan harmony conception had come to the forefront and universal embracing has been stated to be the only way to provided peace in the Stoa philosophy. Stoa philosophers who developed the closest thought to the modern political philosophy, hold that peace is possible and necessary. This thought set ground for modern philosophy and the conception of peace become more important conception which must be examined. As well as negative definitions of peace such as the short absence of war, it appears a positive definition such as the return of the common good and the desire for peace as an ideal. These negative and positive peace approaches lead to the philosophical duality which should and should be. This philosophical differentiation the draws attention to the relationship between theory and practice. The definition and scope of peace has a close relationship to history of philosophy. That peace, in general, can not overreach being an

* Postgraduate, Gazi University.

abstract concept throughout history, and it has always shown itself to should be or expected to be. The conception of peace has often used with opposite conception war and has always been one step behind it. Then it led to the birth of a war culture and it become ordinary situation which even states have used this as 'real political'. Thus how will peace come to reality in intellectual meaning? Does peace include all of these things or will it always be expected as in Derrida's perspective? Is it possible to go beyond a stereotyped 'post-war' form of the definition in the philosophical meaning? So will peace means that the order established by the elimination of all the elements that cause war, or will it remain as a blurred, lost concept that lags behind even the victory after the war? If the philosophy of peace is considered as a general questioning of the definition and scope of peace that has been dealt with up to now, is it possible to find a philosophical thought in peace itself, depending on the outcome? The aim of this study is to draw attention to the place of peace in philosophy and at the same time to search for ways of finding a philosophical thought in peace itself, thereby giving the value which it deserves and making it visible on mental area.

Key Words

Right To Life, Human, Right To Peace, Value, Positive Peace, Negative Peace.

Can KARABÖCEK*

IMMANUEL KANT VE CARL SCHMITT'TE SAVAŞ KAVRAMININ ELE ALINIŞI VE 'EBEDİ BARİŞ' ÜZERİNE BİR SORUŞTURMA

Özet

Bu makalede Immanuel Kant ve Carl Schmitt'in savaş kavramını ele alışı karşılaştırılacak ve Schmitt'in savaş kavramı ile Kant'ın savaş kavramının özündeki karşıtlık ortaya konacaktır. Kant'ın liberal bir perspektifle ele aldığı savaş ve barış kavramlarının, politik olanın doğasına uygun olmadığı gösterilmeye çalışılacaktır. Kant'ın "Ebedi Barış" adlı makalesinde ortaya koyduğu barış fikrinin politik olanın doğasını ihmal ettiği ve bu nedenle de fazlaca iyimser bir düşünüş olduğu iddia edilecektir. Ayrıca Kant'ın, ulus-devlet, kapitalizm ve savaş arasındaki ilişkiyi gözden kaçırdığı ve bu nedenle de "Ebedi Barış"ın iyi niyetli bir düşünce olarak kaldığı iddia edilecektir. Realist bir düşünür olan Schmitt ise, politik olanın doğasını vurgulayarak savaşın bir olasılık olarak ortadan kaldırılamayacağını söyleyerek, Kant'ın barış fikrinden daha tutarlı bir yaklaşım ortaya koymaktadır. Schmitt'in devlet ve politik olan arasındaki kurduğu ilişki liberal savaş ve barış kavrayışlarına getirdiği itirazlar için kilit konumundadır. Politik olan kavramının kendisi zaten politik öznelerin çoğulluğunu varsayar ve bu politik özneler arasındaki uzlaşmazlıklar sonsuza dek bertaraf edilemezler. Bu nedenle ebedi bir barış fikri, dünya politikasında hegemonik bir güce hep ihtiyaç duyar. Bu hegemonik güç barışı ancak bir savaş vasıtasıyla garanti eder. 20.yy'da liberal barış fikri bizleri liberal müdahaleciliğe doğru götürmüştür. Schmitt'in savaş kavramını ele alışı ise bu açıdan liberal barış ve savaş kavrayışına karşı güçlü bir itirazı ortaya koymaktadır.

Anahtar Sözcükler

Politik Çoğulculuk ve Savaş, Liberal İyimserlik, Hegemonik Güç, Liberal Müdahalecilik, Ulus Devlet.

* Kırklareli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Doç. Dr.

THE CONCEPT OF WAR IN IMMANUEL KANT'S AND
CARL SCHMITT'S POLITICAL THEORY AND AN INQUIRY
ON 'PERPETUAL PEACE'

Abstract

In this article Immanuel Kant and Carl Schmitt's handling of the concept of war will be compared and the concept of Schmittian war and the contradiction of Kant's concept of war will be revealed. The concepts of war and peace that Kant took in a liberal perspective will be tried to show that it is not appropriate for the nature of the political. It would be argued that Kant's idea of peace in his "Perpetual peace" neglects the nature of the political and is therefore a highly optimistic approach. It is also claimed that Kant missed the relationship between nation-state, capitalism and war, and for this reason "Perpetual Peace" remained a wishful thinking. Schmitt, a realistic philosopher, emphasizes the nature of the political and suggests a more consistent approach than Kant's idea of peace, saying that war can not be abolished as a possibility. Schmitt's understanding of the relationship between the state and the political is a key instrument for the critique of the liberal conceptualization of war and peace. The concept of the political is always presupposes political subjects and the disagreement between the political subjects are can not be abolished forever. Because of this, thinking a perpetual peace needs a hegemonic power in the field of World politics. This hegemonic power guarantees the peace by war. In 20th century, this liberal concept of peace leads us to the liberal interventionism. Schmitt's conception of war is a strong challenge to the liberal conception of war and peace.

Key Words

Political Pluralism And War, Liberal Optimism, Hegemonic Power, Liberal Interventionism, Nation State.

* Kırklareli University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Assoc. Prof. Dr.

ARİSTOTELES'İN *POLİTİKA*'SINDA "SAVAŞ"IN (*PO-
LEMO*'UN) YERİ

Özet

Savaş, Türkçe "sav", yani söz ve tartışma kökeninden türemiş bir sözcüktür. Antik Grekçedeki karşılığı olan *polemos* ise bir tür savaş tanrısıdır ve "polemik" sözcüğünün anlamı düşünülürse yine "tartışma" ile karşılaştırılır. Eğer bu kökene sadık kalınacaksa, savaş felsefi anlamda istenen bir durum olmalıdır. Pozitif bir yaklaşımla savaşı bir tartışma olarak tanımlamak gelişmeyi, berraklaşmayı, açık ve anlaşılır olmayı istemek demektir. Savaş durumunun dünyada canlılar arasında sadece insanlarda görüldüğünü rahatlıkla söyleyebiliriz. Diğer canlılar arasında gerçekleşen çatışmalar daha çok rekabet ve hayatta kalma çabasına dayanır. Savaşın arka planında ise haklı ya da haksız olarak kendi çıkarı için diğerlerine saldırma, hatta yok etme anlayışı bulunur. Savaş bir zor kullanmadır ve savaş durumu şiddeti, can almayı, yakıp yıkmayı, egemen olmayı beraberinde getirir. Bu durumda savaşa, genel olarak kabul görmüş bir gerçeklik, bir doğa ve insan durumudur diyebiliriz. Bundan dolayı barış tanımlanırken çoğunlukla "savaşın yokluğu" olarak ifade edilir. Elbette buradan savaşın her zaman istenen bir şey olduğu sonucu çıkmamalıdır. Çünkü savaş ve çatışma ortamının getirmiş olduğu şiddet, baskı, stres ve diğer toplumsal ve ekonomik zorlamalar sürdürülebilir değildir. İnsan ve canlı doğasına dayanarak açıklayan kuramlar savaşı bir şekilde meşrulaştırır. Ancak bu meşrulaştırma onu onaylamaktan çok bir gerçeği görerek yıkıcı enerjisini başka alanlara yönlendirmeyi de önermektedir.

Aristoteles *Politika*'da devletin doğal bir varlık olduğunu ve her doğal varlık gibi doğasının son durumunun en iyi durum

* Artvin Çoruh Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

olduğunu (çünkü her varlığın amacı, yetkinleşme süreci en iyi olandır) söyler. Bir başka deyişle *arete*'si (erdem) neyse onu gerçekleştirir. Önce aile sonra köy (krallık) ve en sonra devlet (*polis*, kent) buna göre oluşur. İnsan da doğadan siyasal bir varlıktır. Ona göre şanssızlığından değil de doğası gereği kenti, devleti olmayan biri ya fazla iyidir ya da fazla kötüdür. Yani ya insanlığın üstündedir ya da insanlığın altındadır. İkinci tip insan savaş düşkünerdir ve doğasına aykırı davranmaktadır. Tek başına gibidir ve hiçbir işbirliğine girmez. Ancak Aristoteles toplumsal yaşamın sadece işbirliği yapma ölçütüyle alınmaması gerektiğini, çünkü arıların da işbirliği yaptığını söyler. Ayrıca insanı hayvanlardan ayıran konuşma yetisinin varlığı, yararlı-yararlıyı, doğruyu-yanlışı, haklı-yı-haksızı ayırabilmesini sağlar. Kenti meydana getiren de işte böyle konularda ortak bir görüşü paylaşmalarıdır. Kent bireyden önce gelmeli, bireyler önce bütünü düşünmelidir. Bu durumda insanın doğasında savaşçılık olmasına rağmen, yine doğasında bulunan toplumsallık bu durumu dengelemekte, onu orta noktaya getirmektedir.

Yine insanın doğasında bulunan kölelik ya da efendilik, yönetimin akıl olarak üstün olanda, efendide olmasını doğal kılar. Öyleyse köleliği kabul etmeyecek olan bazı toplumların savaş yoluyla özgür toplumlara köle edilmesi normaldir. Aristoteles *Politika*'da doğası gereği yönetilmek için yaratılmış ama buna boyun eğmeyenlere karşı verilen savaşı "haklı savaş" olarak tanımlar. Çünkü avcılığın da dâhil edileceği savaş sanatı, mülkiyet kazanma yollarından biridir ve doğanın tasarısının bir parçasıdır, doğaldır. Bir başka deyişle savaş sanatının vahşi hayvanlara ve doğadan yönetilmek için yaratılmış oldukları halde boyun eğmeyen insanlara karşı kullanılması gerekir ki haklı olan savaş türü budur.

Anahtar Sözcükler

Aristoteles, Politika, Savaş, Köle, Efendi, Doğa

Celal YEŞİLÇAYIR*

TİCARET RUHU (HANDELSGEİST) SAVAŞI ÖNLER Mİ? KANT VE FICHTE BAĞLAMINDA ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME

Özet

Düşünce tarihine bakıldığında barış ve ticaret arasında bir ilişki olduğunu ileri süren filozoflarla karşılaşmaktadır. Söz gelimi *Montesquieu* (1689-1755) ticaretin ruhundan söz ederek, usulüne uygun yapıldığı takdirde uluslararası ticaretin barışı teşvik edeceğini ifade etmektedir. Benzer şekilde *Adam Smith* (1723-1790) ticari ilişkilerin serbest ve güvenli bir şekilde yapılmasının toplumsal refah ve barışı sağlayacağını iddia etmektedir. Bu düşüncelerin zirve noktası belki de *Kant*'ın (1724-1804) ebedi barış teorisi bağlamında *ticaret ruhunun* (Handelsgeist) savaşa üstün gelecek barışın tesisinde önemli bir rol oynayacağını savunmasıdır. Diğer taraftan *Kant*'ın teorisinin aksine öğrencisi *Fichte* (1762-1814) ise milletlerarası ticaretin adaletsiz olduğunu savunarak ticaretin barışı sağladığı tezinden ayrı bir yerde durmaktadır.

Söz konusu sorunsala istinaden planlanan bildiride temel olarak *Kant* ve *Fichte* bağlamında ticaretin barışın sağlanmasında herhangi bir rolünün olup olmadığının tartışılması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede öncelikle/giriş kısmında ticaret savaşı önleyebilir mi? ve Ticaret barışın oluşumunu nasıl teşvik edebilir? gibi sorular siyaset felsefesi bağlamında değerlendirilecektir. İkinci adımda/gelişme bölümünde *Kant* ve *Fichte*'nin konu ile ilgili düşünceleri ve bu bağlamda ortaya attıkları argümanlar tartışılacaktır. Bu minvalde *Kant*'ın savaşı önleme ve barışın tesisi hususunda ileri sürdüğü *ticaret ruhu* teorisi ele alınarak, onun bu teoriye niçin diyalektik bir özellik atfettiğine açıklık getirilmeye çalışılacaktır. Ayrıca onun birbiriyle muhalifmiş gibi görünen dinler ve kültürlerin *ticaret*

* Gümüşhane Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

ruhu sayesinde birleşebilecekleri savı aydınlatılmayı bekleyen hususlar arasındadır. Bununla birlikte genel anlamda felsefesini hocasının izini sürerek icra eden Fichte'nin siyaset felsefesi minvalinde niçin farklı bir noktada durduğu serimlenerek, onun bu düşüncesini nasıl temellendirmeye çalıştığı irdelenecektir. Fichte'ye göre uluslararası ticaretin niçin ülke ekonomisine zarar verdiği ve niçin kapalı ticaret devleti modelinin daha barışçı olduğu tezi aydınlatılmaya çalışılacaktır.

Kant ve Fichte'nin ticaret, savaş ve barış minvalindeki düşünceleri tartışıldıktan sonra son bölümde/tahlilde dünyanın uluslararası ticaret bakımından durumu sorgulanmaya çalışılacaktır. Bu çerçevede uluslararası ticarete adil kurallar uygulanıyor mu?, Dünyada niçin bazı fakir ülkeler daha fakir ve zengin ülkeler daha zengin oluyor? gibi sorular Kant ve Fichte'nin ortaya attığı teoriler bağlamında tartışılmayı beklemektedir.

Anahtar Sözcükler

Ticaret Ruhu, Savaş, Barış, Kant, Fichte.

Celal YEŞİLÇAYIR*

DOES THE TRADE SPIRIT (HANDELSGEIST) PREVENT WAR? A CRITICAL EVALUATION IN THE CONTEXT OF KANT AND FICHTE

Abstract

When it is looked at the history of thought one could see philosophers who argue that there is a link between peace and trade. For example, *Montesquieu* (1689-1755), stated that international trade promote peace if it is done duly when he discussed the spirit of trade. In a similar manner, *Adam Smith* (1723-1790), asserts that business relations in a free and secured way would provide social welfare and peace. Kant's view (1724-1804) that *spirit of trade* (Handelsgeist) would prevail over war and it would have a significant role to build the peace in his lasting peace theory could be the peak of those thoughts. Contrary to Kant's theory, his student *Fichte* (1762-1814) had a different stand from the thesis that trade ensures the peace as he argued that international trade is inequitable.

It is aimed to discuss whether trade has a role to yield the peace or not basically in the context of Kant and Fichte with regard to the mentioned problematic in the planned paper. Within this framework, first of all, does trade could prevent war in introduction section? And how trade could foster peacebuilding? And similar questions will be evaluated in the context of political philosophy. In the second step, Kant's and Fichte's relevant opinions and arguments in this context will be discussed in the body paragraph.

Accordingly, the theory of *spirit of trade* in order to prevent war and build peace will be dealt with and clarify why he characterizes its theory as a dialectic. Besides, his argument which religions and cultures could be consolidated thanks to *spirit of trade* is among the issues to be enlighten because it

* Gümüşhane University, Faculty of Letters, Philosophy of Department, Assist. Prof. Dr.

seems inconsistent. In addition to this, why Fichte who generally developed his philosophy in his advisor's footsteps had different stand will be expounded in political philosophy and analysed how he try to justify his thought. It will be tried to be elucidated why international trade is harmful to national economy and closed economy model is more peaceful in Fichte's opinion.

After Kant's and Fichte's views about trade, war and peace are discussed, in the conclusion paragraph, world's state concerning international trade will be tried to be examined. Within this framework, is international trade carried out fairly? Why do some poor countries get poorer and some rich countries get richer in the world? And similar questions will be discussed in the context of the theories suggested by Kant and Fichte.

Key Words

Spirit of Trade, War, Peace, Kant, Fichte.

Celal TÜNER*

SAVAŞIN GÖLGESİNDE AHLAKİ SINIRLAR VE İNSANİ KAYGILAR

Özet

Savaşın doğasının ne olduğu hiç şüphesiz tartışmalı bir husustur. Doğası belirlenemeyen bu olgunun, doğal olarak sonuçları da tam olarak tespit edilemeyecek ya da tartışmalı kalacaktır. Modern öncesi dönemde sınırlı bir alanda gerçekleşen savaşların günümüzde sadece savaşan tarafları değil aynı zamanda insanlığı ve dünyanın varlığını tehdit ettiği herkesin malumudur. Bu tehdit yapısı itibarıyla (tolere edilebilir) maddi açıdan çok, felsefi anlamda (varoluşla ilgili olarak) tüm zihinleri karmaşık bir hale getirmekte; insanlığın geleceği hakkında korku, kaygı ve belirsizlikler üretmektedir. Savaş zamanlarında insanlığın yaşadığı ya da hissettiği korkular, kaygılar, çaresizlikler ve belirsizlikler gerçekliğin algılanmasını ve dolayısıyla nasıl hareket edileceğini derinden etkilemektedir. Öyle ki bu durum, en azından haklı ya da haksız savaş ayrımı yapmak konusunda zihinlerde isteksizlik ya da yeteneksizlik doğurmaktadır. Yine bu süreçte insanlığın yüzlerce yıldır adım adım gerçekleştirmeye ya da üretmeye çalıştığı her türlü değer ve kavramın içi boşaltılarak yeniden tanımlanmakta ve dolayısıyla gerçekliği çarpıtma ya da gizleme anlamına gelen ideolojilere sıkça başvurulmakta, bu ideolojilerin nafile çığırkanlığı yapılmaktadır. Tüm bunlar olumsuzlayıcı ve yok edici etkileri ile her türlü despotluğa karşı çıkan insani ve rasyonel toplum kurma özlemleri ile uluslararası bir hukuk oluşturma çabalarını yanılsama veya hayal haline dönüştürmektedir. Tüm bu hususlara karşı felsefi olarak savaş söyleminin yapı söküme uğratılması ve bu hususun politika olarak somutlaşması; savaşan tarafların benimsediği metafiziklerin yarattığı değer ve ülkelerin yeniden gözden geçirilmesi; bu metafiziklerin üret-

* Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Prof. Dr.

tiği dilsel öğeler ve onların yarattığı sınırların yeniden gözden geçirilmesi ve yeni düşünsel alanlar yaratılması gerekiyor. Bu makale, yukarıda belirtilen hususlara dair ahlaki ve insani bir perspektif geliştirme amacıyla savaşla ilgili bazı hususları tartışmayı dener.

Anahtar Sözcükler
Savaş, Ahlak, İnsani Kaygı,

Celal TÜNER*

MORAL BOUNDARIES AND HUMAN WORRIES IN THE SHADOW OF WAR

Abstract

There is no doubt the nature of the war is a controversial issue. It appears natural that the results of this phenomenon, whose nature can not be determined, also can not be fully determined or remain controversial. It is known that unlike wars that took place in a limited field in the pre-modern era, today wars threaten not only the warring factions but also the existence of humanity and the world. This threat, by its nature, makes all minds confused in philosophical sense (in terms of existence), rather than material (which is tolerable) aspect; and it brings out fear, concern and uncertainties about the future of mankind. Fears, concerns, desperation and uncertainties that human beings have experienced or felt during wartime profoundly affect the perception of reality and therefore how to act. In fact, this situation, at least, brings about reluctance or inaptitude to minds in the distinction between just war and unjust war. Once again, in this process, all the values and concepts that humanity has been trying to realize or produce step by step for hundreds of years redefined by emptying them out. Therefore, by frequently referring to ideologies that mean distorting or concealing reality these ideologies are being barked in vain. All these turn the efforts to establish a humane and rational society that opposes all kinds of despotism with its negative and destructive effects and desire to create an international law into illusions or dreams. Considering all these issues, deconstruction the discourse of war philosophically and its concretization as a policy, reevaluation of the values and ideals created by metaphysics adopted by the warring parties, reexamination the linguistic items produced by

* Ankara University, Faculty of Theology, Prof. Dr.

these metaphysics and the boundaries they created and ultimately creation the new intellectual fields are necessary. This article tries to discuss some issues related to war in order to develop a moral and humane perspective on the above mentioned.

Key Words

War, Ethics, Human Worry.

Cevdet TEKİN*
İsmail SAĞLAM*

SAVAŞ VE DİN: SAVAŞIN ÖNLENMESİNDE DİNİN/DİNİ İNANCIN ROLÜ

Özet

Evren bütün unsurlarıyla, mutlak anlamda iyi olan Allah tarafından, mümkünler arasından en iyisi olarak seçilmiş ve yaratılmıştır. Evrendeki her şey yerli yerindedir ve tam bir uyum içindedir. **Geniş anlamda** bu uyumu bozan her türlü etkinliğe savaş diyebiliriz. “**Savaş her şeyin babasıdır / kralıdır**” diyen Herakleitos’un kastettiği şey bu olsa gerek. **Dar** ve **teknik** anlamda savaş ise, insanın insanla geçinememesi, karşılıklı anlayışsızlık, hoşgörüsüzlük ve bunun sonucunda bir toplumun başka bir topluma, isteğini kabul ettirmek için tüm imkân ve gücüyle yaptığı her türlü düzenli ve bilinçli saldırıdır.

Tarihin tozlu sayfaları karıştırıldığında veya dünya haritasına şöyle bir göz atıldığında neredeyse her dönemde şiddet ile şiddetin bir parçası olan savaşların eksik olmadığı bütün çıplaklığıyla görülecektir. Kötülüğün önlenmesi -ki savaş da bir kötülüktür. - veya iyiliğin hâkim kılınması - ki kalıcı barışın sağlanması da bir iyiliktir. - için Allah, birçok yeti ile birlikte insanı akıl ve irade (istenç) gibi diğer varlıklarda bulunmayan yetilerle donatmış ve bu yetilerin kötüye kullanılması ihtimaline karşı da din gibi sağlam ve sarsılmaz bir yardımcı yetke ile takviye ve tahkim etmiştir. Ancak yine de arzulanana daha doğrusu arzulanması gereken mutlak hedeflere ulaşamamış hatta yaklaşamamıştır. Yani savaşın yaşanmadığı ve kalıcı barışın egemen olduğu bir atmosfer ne yazık ki yaratılamamıştır. Tarihsel süreçte insanların ensesinde hissedilen

* Öğretmen

* Bursa Uludağ Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri, Prof. Dr.

savaşın sıcak nefesi, günümüz dünyasında da bütün şiddeti ve dehşetiyle hissedilmeye devam etmektedir.

Bildiride genel anlamda ve İslam'a göre dinin tanımı yapılacak ve kapsamı belirlenecektir. Zira tanımı yapılmamış ve kapsamı net bir şekilde belirlen(e)memiş bir kavrama dayanılarak bir teori geliştirilmesi oldukça zor, hatta imkânsızdır.

Dinin tanım yapıldıktan ve kapsamı belirlendikten sonra diğer dinlerle birlikte üç ilahi dinin özellikle İslam dininin savaşların önlenmesindeki pozitif rolü ayrıntılı bir şekilde tetkik ve tahlil edilmeye çalışılacaktır. Ayrıca dini yanlış algılayarak ve uygulayarak savaşlara yol açan insan faktörü üzerinde durulacaktır.

Anahtar Sözcükler

Din, Dini İnanç, Mümin/Dindar, Barış, Savaş, İnsan.

Cevdet TEKİN*
İsmail SAĞLAM*

WAR AND RELIGION : THE ROLE OF THE RELIGION / RELIGIOUS FAITH IN THE PREVENTION OF WAR

Abstract

The universe has been chosen and created as the best among all possible things by Allah who is the Almighty good in all its means. And everything in the universe is indigenous and staying in perfect harmony. In a broad sense, we can say that any activity that disturbs this accord or harmony can be called war. This might be what **Herakleitos** means by saying "War is the father/king of everything." As to in a narrow and technical sense, war is every sort of regular and conscious assault that man can do to others to impose his wish to another society, as a result of mutual insensitivity, intolerance incomprehension.

When we look at the dusty pages of history or the world map is looked at, it will be seen almost with its all nudity that wars that are parts of violence and violence it self are not missing in almost every period of the ages. Prevention of evil – which war is evil. – or making good dominant over evil– which maintaining permanent peace is goodness. For that Allah equipped man with many competence along with reason and will (willpower) which the other beings do not have and strengthen and reinforced it with the help of a strong and unshakable helper, such as religion, against the possibility of abuse of these competences. But nevertheless, the absolute goals that are desired, or rather the ones which must be desired, have not been reached or not even close to be reached. In other words, unfortunately, the atmosphere in which war is

* Teacher

* Bursa Uludağ University, Faculty of Theology, Study of Religion and Philosophy, Prof. Dr.

not experienced and permanent peace dominates is not created yet. The warm breath of war, which is felt in the back of the neck of the people in the historical process, still continues to be felt by all the violence and horror in today's contemporary world.

In this edictum the definition of religion will be defined in general according to İslam, and its scope will be determined. Because it is difficult or even impossible to develop a theory based on a concept that is not defined and whose scope is not clearly defined.

After the definition of religion made and its scope is determined, the positive role of religions and the three divine religions especially among them İslam to prevent wars will be investigated and analysed along with the other religions. It will also focus on the human factor that leads to wars by misrecognizing and practicing religion.

Key Words

Religion, Religious Faith, Religious / Believer, Peace, War, Human.

Çetin TÜRKYILMAZ*

PLATON'DA THUMOS, SAVAŞIN KAYNAĞI OLARAK GÖRÜLEBİLİR Mİ?

Özet

Felsefe tarihinde, Herakleitos'tan sonra savaş ve barış üzerine düşünmüş, savaşı hastalık, uyumsuzluk, işlerin yolunda gitmemesi, bir *adikia* durumu ve barışı da bir *harmonia* çerçevesinde ele almış olan Platon, toplumsal düzlemde göz önünde tuttuğu kimi durumların kişi düzleminde de incelenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bilindiği gibi Platon, savaş söz konusu olduğunda çeşitli ayrımlar yapar; düşmanla ya da barbarlarla yapılan savaş (*polemos*) ile dostlar arasında gerçekleşen çatışma, iç savaş (*stasis*) gibi (20. Yüzyılda Carl Schmitt'in bütün düşüncesi bu ayrımlara dayanır). Bütün bu ayrımlar, toplumsal ilişkiler alanında savaşın kaçınılmaz olduğunu göstermektedir. Öte yandan, Platon'un bir olgu olarak savaşın kaçınılmazlığını vurgulaması, onun kökenlerinin insan doğasında aranması gerekliliğini ortaya çıkarır. *Phaidon* diyalogunda savaşı doğrudan doğruya bedensel arzulara ve bunların dizginlenememesine bağlar (*Phaidon*, 66b). Buradan hareketle ve onun adalet (*dikaioşune*) görüşüne dayanarak, savaşın kökenlerinde ruh-beden ilişkisindeki kimi arızalı durumların yattığını kabul etmek gerekir. Savaş, toplumsal düzeyde işlerin olması gerektiği gibi olmaması durumunu gösteriyorsa, bunun kökeninde bedenle ilişkisinde ruhsal dengenin bozulması (*adikia*) durumunun yatıyor olması gerekir.

Bilindiği gibi Platon, insan ruhunun (ya da "kendiliğin") üç temel yanını ortaya koyar: ruhun *logistikon*, *thumos* ve *epithumetikon* yanları. Platon, sağlıklı olan durumun bu üç yanın dengede olduğu durum olduğunu, bu dengeyi sağlayacak olanın ise insanın akıl yürüten yanı olduğunu söyler. Sağ-

* Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Doç. Dr.

lıksız, hastalıklı ya da bozuk durum ise, bu dengenin birisi lehine bozulmasıdır. Ayrıca bu yanların kendilerine özgü belirli işlevleri vardır. İlk bakışta, bir olgu olarak savaşın insanın “öfkelenen, coşkulanın” yönü olan *thumos* tarafından kaynaklandığı düşünülebilir ki, Platon bütün “militer” ya da cesarete dayalı edimleri bu yanla ilişkilendirir. Öte yandan, Platon’da dengenin *epithumetikon* (iştahlanan) yönü lehinde bozulmasının önüne de, akla yardımcı olan bu *thumos* tarafından geçildiğini biliyoruz. Öyleyse, *thumos*, bir hastalık olarak görülen savaşın birincil kaynağı olamaz; tam tersine dengenin / sağlığın yeniden kazanılması bakımından kişinin ruhindaki “barış” durumunda belirleyiciliği vardır. Savaşın Platon’da “para kazanma arzusu” ve “elde etme arzusu”yla da ilişkilendirildiği düşünülürse, savaşın temelinde cesaret erdemine uygun olan *thumos* değil de, *epithumetikon*’daki aşırılık ve dengesizlik yatıyor denebilir.

Bu konuşmada, Platon’un düşüncelerinden hareketle savaşın ve barışın, genel olarak “insanın durumu”yla bağlantısı ele alınacak ve yukarıda belirtilen kavramlar, Platoncu gelenekten çeşitli görüşler de göz önünde tutularak tartışılacaktır. Konuşmanın sonunda, savaş-barış, hastalık-sağlık bağlantıları, adalet kavramının temel anlamı / anlamları bakımından da ortaya konmaya çalışılacaktır.

CAN THUMOS BE HANDLED AS CAUSE OF WAR IN PLATO’S PHILOSOPHY?

Özet

In the history of philosophy, Plato, who thought on war and peace after Heraclitus, and regarded war as a disease, disharmony, the wrong way of things, *adikia* but the peace as *harmonia*, says that some cases which are handled in social view must also be handled in personal view as well. As is known, Plato makes distinction between the kinds of war; just like the one made against enemies or barbarians (*polemos*) and the conflicts between allies or civil war (*stasis*) (on which the whole thought of Carl Schmitt in XX. Century is based). All these distinctions show that the war is inevitable in the area of social affairs. On the other hand, the emphasis of Plato that war as a phenomenon is inevitable makes it necessary to seek its roots in the human nature. He attributes the war directly to the somatic desires and their directionlessness in *Phaedo* (66b). From this point of view and based upon his view of justice (*dikaiousune*), it becomes compulsory to accept that some fault conditions of the relation between body and soul lie behind the war. If the war is really particular fault conditions arose in the social area, it is probable that there is some unbalance (*adikia*) of soul in relation of it to the body.

As is known, Plato states three essential parts of soul (or “self”): *logistikon*, *thumos* and the *epithumetikon*. He says that the health is a balance between these three parts, and it is the reasoning part which would redress the balance needed. As for the unhealthy, sick and disorder situation is a disorder of this balance in behalf of one part. Furthermore, there are some specific and idiocratical functions of each of those parts.

* Hacettepe University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Assoc. Prof. Dr.

With half an eye it can be evaluated that the war as a phenomenon proceeds from the *thumos*, i.e. the “irate, enthusiastic” part of the soul, since Plato himself attributes all “military” or brave actions to that. On the other hand, we know that it is *thumos* as an auxiliary of reason, which helps to prevent any unbalance in behalf of *epithumetikon* (desiring) part according to Plato. Therefore, it is impossible for *thumos* to be the primary cause of war; conversely it is determinant of the “peace” condition in soul in the context of the retrieval of balance/health. It is possible to say that the inordinateness and unbalance of *epithumetikon* lie behind the war, rather than the *thumos* which is in accordance with the virtue of bravery, in the light of the fact that war is related to the “ambition to make money” and “desire of possession” for Plato.

In this speech, the relation of war and peace to the “condition of human” in general, with reference to the thoughts of Plato, will be handled and they will be discussed also in the context of various views in tradition of Platonism. In the end of the speech, it will be tried to reveal the links of war-peace, disease-health with regards to the essential meaning/meanings of the concept of justice.

ARİSTOTELES’TE SAVAŞ, KÖLELİK VE *EUDAIMONIA*

Özet

Aristoteles savaşa karşı bir barış düşünürü müdür? Kendisi birebir savaş ve barış düşünceleri üzerine çok odaklanmadığı için bu soruya keskin bir şekilde evet ya da hayır demek mümkün değildir. Yine de *Nikomakus’a Etik ve Politika* kitabının ilgili yerlerini okuduğumuzda bu konu hakkındaki düşüncelerine rastlarız, özellikle kendine yeterlilik ve kölelik fikirleriyle ilişkili olarak. Bu kaynaklardan Aristoteles’in sırf savaşmak için yapılan savaşa karşı çıktığını ama mülk ve köle edinmek için savaşı savunduğunu görürüz. İlk, savaşa adanan bir yaşam biçiminin, teorik yaşam gibi kendi kendine yeten dolayısıyla seçilmeye değer ve mutlu/iyi/*eudaimon* bir yaşam olamayacağını iddia ettiğini görürüz. İkinci olarak ise mutluluk/iyi yaşam/*eudaimonia* için gerekli gördüğü politik bir organizasyon olarak şehir-devletin imkânı için mülk ve köle edinimine yönelik savaşı savunduğunu görürüz. Genelde diyebiliriz ki Aristoteles’in felsefesinde, ne savaş ne de kölelik faaliyetlerinin kendilerinde bir *eudaimonia* hali yoktur. Fakat onun felsefesinde savaş ve kölelik olmadan *eudaimonia* olabilir mi diye yine de sormak gerekir. Aristoteles’in savaş hakkında yazdıklarını daha yakın okuduğumuzda görürüz ki, hem savaş hem de kölelik, insan doğasının salt yaşamdan iyi yaşama, nihayetinde *eudaimonia* olarak gördüğü amacına, yani *telosuna*, yönelik hareketini mümkün kılacak bir şehir devlet yapısının kurulması ve sürdürülmesi için önemli rol oynarlar. Dolayısıyla, savaş ve kölelikten şehir-devlete, şehir-devletten de *eudaimoniaya* giden bu zincirin halkalarına dayanarak diyebiliriz ki, Aristoteles’in sisteminde savaş ve kölelik olmadan *eudaimonia* da olamaz. Ayrıca, Aristoteles *Politika*’nın ilk kiti-

* Üsküdar Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, Doç. Dr.

bında köleliğin adil olup olmadığı sorusunu ciddiye alıp bir tartışmayla cevap verir. Bu tartışmayı okumak da bize Aristoteles'in savaş esareti yoluyla yapılan zorla ve yasayla köleleştirme pratiğine aslında karşı çıktığını gösterir. Fakat bu uygulamaya karşı çıkarken Aristoteles köleliğe karşı çıkmaz. Daha ziyade köleliğin nasıl adil olabileceğine dair gerekçeler sunmaya çalışır. Köleliğin adil olmasının ancak onun doğal, doğadan ya da doğuştan gelen özelliklerle ile mümkün olmasına dayandığını iddia eder. Bazı insanların doğadan yönetmeye, bazı insanların da doğadan yönetilmeye uygun olduklarını savunur. Dolayısıyla, savaş da doğası yönetilmeye uygun olan ama yönetilmek istemeyenleri köleleştirmek için yapıldığında doğal olarak adil olur. Fakat biz yine şu soruyu sorabiliriz: eğer doğal kölelik zor ve yasa içermediği için adil ise ve nasıl oluyor da köleleştirmede hala savaş ve zor kullanımı varken adil bir kölelikten söz edebiliyor Aristoteles? Başka bir deyişle, mademki doğal kölelik hala savaş ve zor kullanımı gerektiriyor, o zaman Aristoteles sadece doğal kölelik diye bir terim ortaya atarak kaçınmaya çalıştığı adaletsizlikten kaçınabiliyor mu, kendi düşünce sisteminde bile? Eğer doğası yönetilmeye uygun insanlar varsa köle edinme aşaması neden savaş ve zor kullanımı gerektirsin? Bu sunumun amacı, bu sorularla birlikte Aristoteles'in, sadece farklı olabilecek etik veya felsefi ilkelere göre değil, kendi sisteminde savunduğu şehir-devlet teorisinde de, savaş ve kölelik gibi sorunlu fikirlere dayandığı ölçüde, tutarlı ve adil bir düşünce üretmekte ne kadar yeterli kaldığını sorgulamak ve tartışabilmektir.

Anahtar Sözcükler

Aristoteles, Savaş, Kölelik, Politika, *Eudaimonia*.

Çiğdem YAZICI*

WAR, SLAVERY AND *EUDAIMONIA* IN ARISTOTLE

Abstract

Is Aristotle a thinker of peace against war? It is not possible to derive a clear yes or no answer to this question from Aristotle's philosophy, as he does not focus much on the ideas of war and peace directly. Yet, these ideas appear in his philosophy, mostly in connection to the ideas of self-sufficiency and slavery when we read the relevant sections in his *Nicomachean Ethics* and *Politics*. From these sources, it is possible to derive that Aristotle is against war when it is chosen just for the sake of itself and defends war when it is chosen for the sake of property acquisition and slavery. First, we see how he opposes a way of life devoted to war as it cannot be a choice-worthy life, nor a happy-*eudaimon* life with virtues because it cannot be a self-sufficient activity as the activity of *theoria* can be. Second, we see how Aristotle still defends the necessity of war for the property and slave acquisition for the maintenance of the city-state, which he sees as a necessary political organization for happiness/living-well/*eudaimonia*. Overall, we can say that there is no *eudaimonia* neither in war nor in slavery according to Aristotle's philosophy. Yet, we can ask if there is *eudaimonia* without war and slavery in his philosophy? In closer readings of his ideas of war, we see that both war and slavery play crucial roles for the establishment and the maintenance of the type of the city-state that he sees as a necessary political organization for the human nature tending toward the *telos*, which is not just living but living well, i. e. *eudaimonia*. Relying on this chain of connections from war and slavery to city-state and from city-state to *eudaimonia*, we can conclude that there is no *eudaimonia* without war and

* Üsküdar University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Philosophy, Assoc. Prof. Dr.

slavery. In discussing the question of slavery, we also see that Aristotle sees the legal slavery as unjust because it is practiced by law and force via war-enslavement. Yet, with this opposition, he does not intend to oppose slavery itself. Rather, he tries to build arguments for just slavery. He defends that slavery's being just depends on its being by nature, not by force. According to him, while one can be by nature to rule, another one can be by nature to be ruled. Hence, warfare is also naturally just to enslave those human beings who are naturally suited for it but unwilling to be ruled. Yet, we might ask how there can be just slavery, which is by nature without force, if there will still be the use of warfare in the acquisition of slaves. Can Aristotle really avoid the injustice even in his own thought system by developing a concept of natural slavery, if the natural slavery still requires war and hence *force*? In other words, if there would be really people in the world, who naturally suited for slavery, why would there be any need for war to enslave them? With these questions, the aim of this presentation is to discuss whether Aristotle's system fails to be consistent and just, not only according to our possibly different principles of ethics and philosophy but also when it comes to his theory of the city-state and *eudaimonia* when they rely on the troubling accounts of war and slavery.

Key Words

Aristotle, War, Slavery, *Politics*, *Eudaimonia*.

Dalia SENVAITYTE*

SILENT WAR: RITUAL YEAR IN THE SOVIET MASS MEDIA

Abstract

Presentation will deal with the issues of propaganda used in mass media during Soviet occupation (1945-1989). The creation of the new ritual year in Lithuanian press during the period will be taken as the typical example. The change of presentation of annual holidays and memorial days in press during the period, the introduction and motivation of the new holidays as well as exclusion of previous holidays from public space will be discussed.

Key Words

War, Lithuanian Press, Soviet Union

* Vytautas Magnus University, Kaunas, Lithuania, Assoc. Prof. Dr.

Dilek ARLI ÇİL*

SAVAŞIN KAYNAĞI VE BARIŞIN İMKÂNI OLARAK İN- SAN DOĞASI VE AKIL

Özet

Savaşın tarihi, insanlık tarihi kadar eskidir. Savaş, bütün çağlara damgasını vurmuştur ve vurmaya devam etmektedir. Bu durum, savaş ve insan doğası arasındaki ilişkiye dair bazı soruları akla getirmektedir: Savaş, insanın doğasının zorunlu bir sonucu mudur? Yoksa aynı insanın barışı tesis etmesi mümkün müdür?

Bu sunumda, savaşın insan doğasının bir sonucu olduğu fakat zorunlu sonucu olmadığı öne sürülecektir. Ayrıca "akıl" kavramı üzerinden savaş ve insan doğası arasındaki ilişkiye değinilerek barışın tesisinin imkânı üzerinde durulacaktır.

Öncelikle, savaş ve insan doğası arasındaki ilişkiyi anlamak için, savaşın insanın doğasından kaynaklandığını öne süren düşünürlerden biri olan Hobbes'un düşüncelerine değinmek yararlı olacaktır. Hobbes, insanı, varlığını sürdürme eğilimine sahip olan bir organizma olarak tanımlar. İki kişi aynı anda elde edemeyecekleri bir şeyi istediklerinde birbirlerine düşman olurlar ve kendilerini güvende hissetmedikleri için birbirlerini yok etmeye ya da egemenlik altına almaya çalışırlar. (Hobbes, Leviathan, Yapı Kredi Yayınları, 2004, S.93) Böylece herkesin herkese karşı savaşı başlar. Hobbes'a göre, kendi varlığını sürdürmek isteyen insanın başkalarına zarar vermesi ahlaki olarak kötü değildir hatta doğaldır. Başka bir deyişle, Hobbes'a ve insanı sadece kendi varlığını sürdürmeyi amaçlayan bir organizma olarak ele alan anlayışlara göre, savaş, ahlaki olarak kötü değildir, doğaldır yani insanın doğasının zorunlu bir sonucudur. Fakat insan, diğer organizmalardan farklı olarak akıl sahibidir ve aklını, varlığını sürdürme amacını ger-

* Maltepe Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

çekleştirmek için kullanır. Akıl sahibi insan, savaşın, varlığını sürdürmesinin önünde bir engel olduğunu ve hayatta kalmak için barışın sağlanması gerektiğini görür. Ancak, bu şekilde sağlanan barış, sadece insanın kendi çıkarına odaklandığı ve diğer insanları, kendi amaçlarını gerçekleştirmenin aracı haline getirdiği için kalıcı olmayacaktır. Kendini güvende hissettiği anda, insan, istediklerini elde etme uğruna yine başkalarına zarar verebilecektir.

İnsanı, varlığını sürdürmeye odaklı bir organizma olarak gören anlayışlar bir noktayı göz ardı eder: Akıl, sadece araçsal olarak işleyen bir kapasite değildir. Diğer bir deyişle, akıl, sadece insanın kendi varlığını sürdürmesinin bir aracı değildir. Aksine akıl, insanın, sadece kendi varlığını sürdürmeye ve kendi çıkarlarını gerçekleştirmeye odaklı bir organizma olmaktan çıkmasının, başka insanlarla bağ kurmasının olanağını barındırır. Habermas'ın, özneler arası iletişim temelinde geliştirdiği iletişimsel rasyonalite kavramı ve iletişimsel eylem kuramıyla bunu yapmaya çalıştığı söylenebilir. Burada söz konusu olan, aklın araçsal olmayan yani sadece amaç-araç hesaplamasına indirgenmeyen kullanımınıdır.

Sonuç olarak, araçsal olmayan kullanımı sayesinde akıl, insanın, kendisini merkeze alıp başkalarını araçsallaştırdığı ilişki biçimine alternatif olan özneler arası bir ilişkiyi mümkün kılabilir. Ancak bu şekilde kalıcı barışın tesis edilmesinin olanağı sağlanmış olur. Fakat bunun için, aklı araçsal olmayan bir şekilde kullanma pratiğinin kazanılması ve geliştirilmesi gerekir.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Barış, İnsan Doğası, Akıl, Aklın Araçsal Kullanımı, Aklın İletişimsel Kullanımı, Özneler Arası İletişim.

Dilek ARLI ÇİL*

HUMAN NATURE AND REASON AS THE SOURCE OF WAR AND THE POSSIBILITY OF PEACE

Abstract

The history of war is as old as the history of humanity. War has reigned in all ages. With this reason the relation between war and human nature needs to be questioned. Is war a necessary outcome of human nature? Is it possible for the human being to establish peace?

In this presentation it will be argued that although there is a relation in between, war is not a necessary outcome of human nature. The relation between human nature and war will be investigated in relation to the concept of reason, and the possibility of establishing peace will be discussed.

First, in order to understand the relation between war and human nature, it will be helpful to look into Hobbes' thoughts about war as a necessary outcome of human nature. Hobbes defines human being as an organism which has the goal of self-preservation. If two people desire the same thing they fight over it and when they don't feel safe they do everything required to rule over the other. Thus starts war of all against all. According to Hobbes, it is not morally wrong to hurt others in order to preserve one's life. In other words, according to the views which define human being as a self-preserving organism, war is not wrong but it is natural. Yet, different from other organisms the human being has reason. Rational human being grasps that in the state of war, life is short, nasty and brutish; and he recognizes the necessity of peace.

The problem with these views is that when peace is justified in this way, it is grounded on the needs of the individual and the others become a means to those needs. If maintained

* Maltepe University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Philosophy, Assist. Prof. Dr.

in this way peace cannot be a perpetual.

The views which define human being as an organism whose sole motive is self-preservation disregard one thing: Reason does not only work instrumentally. In other words, reason is not merely a means to self-preservation. As opposed to that reason has the capacity to overrule the selfish disposition of a human being and gives him the possibility to connect with others. Habermas' theory of communicative action which focuses on communicative rationality is grounded on this perspective. In his theory, Habermas points to the importance of non-instrumental usage of reason.

As a result, non-instrumental usage of reason is the ground for the possibility of an intersubjective relation as an alternative to a subject centered relation. Only on this ground, perpetual peace can be maintained. But for this, non-instrumental usage of reason must be practiced and developed.

Key Words

War, Peace, Human Nature, Reason, Instrumental Rationality, Communicative Rationality, Intersubjective Communication.

MODERN FELSEFEDE SAVAŞ VE BARIŞ SORUNU

Özet

Savaş ve barış sorunu ezelden beri insanlığı uğraştırma gelmektedir. Modern felsefenin iki büyük kurucu babası olan René Descartes ve Thomas Hobbes savaş ve barış sorununu modern felsefenin en temel sorunu düşünülerinin en başına koymuşlardır. Irkçılık, kültürel hor görme, savaş ve barış sorunu Descartes'ın ilk yapıtı olan *Aklın Yönetimi İçin Kurallar*'da ele aldığı ilk büyük sorunlar yumağıdır. Bu sorunları felsefi olarak ele alır ve çözüm olarak "çoklukta birlik ilkesi" olarak tanımlayabileceğimiz felsefi bir öneri geliştirir. Hobbes, en erken yazılarından itibaren savaş ve barış sorununu modern insanlığın en temel ve baş sorunu olarak belirler. Descartes gibi Hobbes da sürekli barışı arayan insanlığın ne yazık ki sürekli savaştığını belirterek başlar işe. Descartes gibi Hobbes da savaşın nedeni olarak çokluğun birliğinin, yani halklar veya uluslar olarak farklı kültürlerle ayrılmış insanlığın birliğinin olmayışına işaret eder. Bu nedenle her iki filozof da kalıcı barışın sağlanması için teorik ve pratik felsefi öneriler geliştirir. Kalıcı barışın sağlanması aynı zamanda felsefenin emelinin de gerçekleşmesi olarak ele alınır. Bu nedenle Immanuel Kant'ın *Ebedi Barışa* adını taşıyan felsefi denemesi onun tüm felsefesinin özeti gibi durur. Bu sunumda modern felsefede barış kavramının nasıl kurucu bir işleve sahip olduğu yakından incelenecektir.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Barış, Descartes, Ebedi Barış, Hobbes, Kant.

* Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Prof. Dr.

FELSEFE, MEKÂN VE SAVAŞ ÜZERİNE

Özet

Mekân, insanın sürekli ilişkide olduğu temel kavramlardan biridir. İnsan, dünya anlamında bir mekânda yaşar, çevresi vardır, kavramların yer aldığı mekân anlamında zihne sahiptir. Peki, mekânı nasıl anlamalıyız? Felsefede *khaos*, *topos*, *khora*, *yer*, *mekân*, *uzam* gibi çeşitli kavramlar kullanılmıştır. Hesiodos'ta herşeyden önce var olan *khaos* olarak karşımıza çıkan mekân, Platon'da olanın olduğu yer olarak öne çıkmakta ve Aristoteles'te ise *khora* ve *topos* şeklinde ele alınmaktadır. Olanın olduğu yer, oluşun gerçekleştiği yer, her hareketin kendisinde olduğu yahut cismin yer kapladığı bir mekân fikri vardır. Aristoteles *topos* ile fiziki mekâna işaret ederken, *khora* metafizik bir yer anlamına gelmektedir. Kant'ta zihnin kategorisi olarak karşımıza çıkan mekân sürekli farklı bağlamlarda farklı anlamlar taşımış ve hala taşımaya devam etmektedir.

Cismin kapladığı yer ile tüm cisimlerin içinde var olduğu mekân, yer, dünya gibi farklı kullanımlara sahip olmuştur. Buradan hareketle yeri en çok konu edinen mekân bilimi olarak coğrafya, *geo* (dünya, yer) ile *grapho* (tasvir etmek, çizmek) kavramlarının bileşiminden oluşmaktadır. Mekân bilimi olarak coğrafya kendine metafizik anlamda mekânı değil *topos* anlamında yeri seçmektedir. Mekânın analizi, tasviri, bölge olarak farklılıkları, bu mekânların sahip olduğu kaynaklar, dünya, bölge, çevre ve kent her dönem coğrafyanın ilgilendiği farklı mekân kategorileri olmuştur. Hatta bunlara bir de coğrafya ve savaşlar için çok önemli olan konum özellikle stratejik konum kavramını da eklemek gerekmektedir.

Bu bağlamda, mekân bilimi olarak coğrafyanın aslında temel amaçlarından birinin savaş yapmaya yaradığı iddiası kar-

* Kırklareli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

şımıza çıkmaktadır. Coğrafya çalışmaları mekânlar, bölgeler, bölgelerin dağılımları, sahip oldukları konumlar, zenginlikler ile sürekli ilgilendiği kadar savaşlarda bölgeleri tanımak, savaşı daha kolaylaştırmak ve üstünlük sağlamak amacıyla ülkelere yarar sağladığı ve savaş coğrafyasının bilim olarak coğrafya ile beraber her zaman ilerlediği fikri ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda öne çıkan önemli kişilerden biri Yves Lacoste'tur. Ona göre, coğrafyanın geçmişten beri temel amaçlarından biri savaş yapmaya yaramasıdır. Gerçekten de coğrafya objektif bir bilim olmanın yanında yahut gerisinde savaşlara katkı mı sağlar? Bu katkı ne düzeyde ve insan ile mekân arasındaki ilişkiye dayanan bu alanın, temel amaçlarından biri savaşlara hizmet etmek mi? Bilgi güçtür, ama mekân bilgisi daha büyük güç müdür? Buradan hareketle mekân, felsefe ve savaş arasındaki ilişkiler değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Coğrafya, Felsefe, Yer, Mekân, Stratejik Konum.

Elife KILIÇ*

ON PHILOSOPHY, SPACE AND WAR

Abstract

Space is one of the main concepts with which human is in contact consistently. Human lives in a space that is world, he is in an environment and has mind that is space where concepts are placed. Well, how we can understand space? In philosophy various concepts have been used such as *khaos*, *topos*, *khora*, *space*, *place* and *extension*. In *Hesiodos Space* which is above all becoming prominent as being *khaos* appears in *Platon* becomes prominent as being place where existence is appeared and it is dealt with in *Aristoteles* in the form of *khora* and *topos*. There is a space idea which is represented by the descriptions such as place where being is in, place where existence is realized, or the place where objects extend. While *Aristoteles* is referring to physical place by *topos*, *khora* means a metaphysical space. Space that became prominent in *Kant* as being category of mind has different meanings in different contexts consistently and has been living in this meaning.

Space which is consisting all objects by meaning of place in which objects extend has had different usages such as place and world. Thus, *geographia* which is a space science mentioning place mostly comes from Greek words *geo* (earth) and *grapho* (description). *Geographia*, as being place science, does not choose the place in metaphysical meaning but in *topos* meaning. Analysis of space, description of space, differences as being regions, resources that are belong to these spaces, earth, region, environment and city have always been different space categories that is interested by geography in every period. Even it must be added to them the position, primarily strategic position which is most important for geog-

* Kırklareli University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Assist. Prof. Dr.

raphy and wars.

In this context, we face assertion that bringing forward that one of the primary goals of geography, as being a place science, is benefitted as waging wars. Studies in geography has been interested consistently in places, regions, distribution of regions, positions and richnesses as well as to know the regions in these wars, making the war easy and taking the upper hand, in short war geography has been proceeded with geography as a science. In this context, one of the figures who is becoming prominent is Yves Lacoste. According to him one of the primary goals of geography has always been an agent which is useful for waging a war. In fact, does geography contribute to wars apart from being an objective science? In which level this contribution renders the wars? The knowledge is power but the knowledge of space is more power? Thus, space and relations between philosophy and war will be assessed.

Key Words

War, Geography, Philosophy, Place, Space, Strategic Position.

Elif NUYAN*

SANATÇI SAVAŞI NASIL GÖRÜR?

Özet

Bu çalışmanın amacı, insanların binlerce yıldır bıkmış usanmaksızın yaratmış oldukları yıkımların yani savaşların sanat-taki yansımalarını özellikle belirlenmiş olan birkaç sanatçının gözünden ele almaya çalışmak olacaktır. Savaşlar yalnızca insanın kendi türüne yönelik bir ihanet olarak görülemez çünkü aynı zamanda savaşlar diğer canlı türlerine ve en genelinde üzerinde yaşayabileceğimiz tek gezegene de ihanettir. Savaşlar aynı zamanda gezegeni yok eden yıkımlardır. Her bir savaş geçmişten günümüze teknolojinin de gelişimiyle birlikte, doğaya ve diğer canlı türlerine büyük zararlar vermeye devam ediyor. Toprak kirleniyor, sular zehirleniyor ve hayvanlar katlediliyor. Bu yıkımların temsilini çeşitli sanat dallarıyla uğraşan farklı sanatçıların eserlerinde görmek mümkündür. Bunlardan belki de en bilineni ya da tanınanı Picasso'nun "Guernica"sıdır. 1937 yılında İspanya iç savaşı sırasında Nazi savaş uçaklarının sivilleri hedef alarak, İspanya'daki Guernica adlı bu köyde bir katliam gerçekleştirir. Bu olay, Picasso üzerinde derin bir etki bırakır. Bunun üzerine aynı yıl, Pariste'ki dünya fuarında, Cumhuriyetçiler'in de çağrısıyla sergilenmek üzere, bu unutulmaz tabloyu boyar. Guernica, savaşın beraberrinde getirdiği trajediyi ve yıkımı ve ne kadar büyük acılara sebebiyet verdiğini çok güçlü bir şekilde yansıtmıştır. Bu tablo, sadece sanat tarihinin en önemli başyapıtları arasında yer almakla kalmamıştır aynı zamanda, dünyanın ilgisini de İspanyol iç savaşına ve Avrupa'da yükselen faşizmin sonuçlarına da çekmeyi başarmıştır. Ayrıca, savaş karşıtı bir sembol haline gelmiştir. Her bir karede farklı olayın yansıtıldığı Guernica, siyah, beyaz ve gri renklerden oluşur böylelikle Picasso,

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

hem bir belge olması bakımından gazete fotoğraflarına benzer bir hava yakalamış hem de savaşın sebep olduğu cansızlığı, ölüm-yas duygusunu vermiştir. Tablodaki gazete parçaları şeklinde bize yansıyan kısımlar ise, Guernica'nın acısını tüm dünyanın duyacağına ve insanlığın buna kayıtsız kalmayacağına dikkat çekmektedir. Ayrıca tabloda, savaşın insanlarda yarattığı korkuyu ve dehşeti görürüz. Bu tablo içindeki detaylar ve sembolizasyon üzerine daha sonra durulacaktır. Fakat tabloyla ilgili olarak üzerinde durulması gereken diğer önemli bir husus da, Picasso'nun bir sanatçı sorumluluğunu nasıl taşıdığı ile ilgilidir. Alman işgali sırasında tehditlere rağmen Paris'ten ayrılmayan Picasso'ya bir Alman subayı sorar: "Bu tabloyu siz mi yaptınız?" Picasso cevap verir: "Hayır, siz yaptınız"! Bu çalışma, başta Picasso olmak üzere büyük sanatçıların savaş karşısındaki tutumlarını ve eserlerinde savaşı nasıl gördüklerini ele almaya çalışacaktır.

Anahtar Sözcükler

Sanat, Savaş, Sanatçı, Sorumluluk, Etik

Erdal İSBİR*

SAVAŞ, HUKUK VE VİCDAN

Özet

Modern Batı düşüncesi, insanın varlığına ilişkin temel bir ayrımı uyuşturma çabası olarak okunabilir. Kant'ın (2006, s.34) insanın "toplumdışı toplumsallığı" biçiminde ifade ettiği bu ayrım, insanın bireysel varlığı ile toplumsal varlığı arasındaki farklılığı ya da çatışmayı işaret eder. Bu, siyaset ya da etik ile ilgilenecek her modern düşünürün bir şekilde, yanıtlamak zorunda kaldığı bir sorundur. İnsanın bireysel varlığı, onun ahlaki vicdanını ve bireysel özgürlüğünü belirtirken, toplumsal varlığı, bir devletin yurttaşı olmasını ifade eder. Burada tartışılmak istenen konu, özellikle Rousseau'nun hukuk ve savaş arasında kurduğu ilişkinin, insanın varlığına ilişkin bu ayrım ile ilgisinin, aslında başka bir soruna işaret ettiğidir.

İnsanın doğal durumdan, toplum durumuna geçmesiyle, içgüdü'nün yerini adalete bıraktığını düşünen Rousseau, bunun insana "ahlak" ve "değer" duygusu kattığını söyler (Rousseau 1999, s.59). Böylece adaleti, bir duygu olarak belirleyen Rousseau, hukukun varlığını da doğru bir biçimde bu duyguya dayandırır. Varlık nedeni adalet duygusu olan hukuk, birey ile birey ya da birey ile devlet arasındaki ilişkiyi belirler (Rousseau 1999, ss.55-56). Bu bakımdan hukukun biçimini de belirleyen bireyin, başkasıyla ya da devletle kurduğu ilişkinin değişmesidir. Bu ilişki, bireyin yurttaş olarak varlığına aittir. Bu nedenle hukuk, bireyin yurttaş olarak varlığı üzerinde bir güce sahiptir. Rousseau için bireyin toplumla kurduğu ilişkideyse bir hukuk yoktur. Kendisini topluma bağlayan bir kimse aslında kimseye bağlanmamıştır ve toplumdan beklediği bir hak da yoktur. Bireyin toplumla ilişkisinde "herkes kendi yargıcıdır" (Rousseau 1999, ss.55-56). Çünkü birey toplum ilişkisi

* Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör. Dr.

hukuksal değil vicdanidir. Hukukun bu ilişkide hiçbir gücü yoktur. Burada toplum, gerçek ya da tüzel bir kişilik olarak değil; Schiller'in belirsiz çokluk olarak tarif ettiği "halk" olarak anlaşılmalıdır.

Rousseau'nun bu düşünceleri, savaşa ilişkin söyledikleriyle ilişkilendirildiğinde, savaş, hukuk ve vicdan arasındaki ilişkide temel bir sorun ortaya çıkar. Rousseau için savaş, birey ile birey arasındaki değil, devlet ile başka bir devlet arasındaki çatışmadır. Bireyler ancak bir yurttaş olarak bu savaşın tarafıdır (Rousseau 1999, s.51). Bu açıdan düşünüldüğünde, bir savaş durumunda, hukukun değişmesi, bireyin devletle ilişkisini yeniden belirlerken, aslında bireyin yurttaş olarak varlığı üzerinde bir güce sahiptir. Bu güç, bireyin yurttaş olarak varlığını, onun bireysel vicdani varlığının önüne geçirir. Şiddet karşıtı bir kimsenin, savaşa gönüllü katılması gibi, yurttaşlığın gereği olan şey, vicdani olanı bastırır. Gayet doğal gibi görünen bu durum, savaş hukukunun bireyin vicdani yapısını bastırdığını doğrular. Bu noktada Ricoeur'un (2007, s.189) savaşın hukuku bastırdığı iması, aslında savaşın hukuku değiştirirken vicdani bastırdığı biçiminde anlaşılabilir. Bu durum, Rousseau'nun belirlediği kavramsal çerçeve içinde düşünüldüğünde, şu soruyu akla getirir. Savaş durumunda hukuk, nasıl oluyor da hiçbir güce sahip olmadığı vicdani belirleyebilmektedir? Bu belirlenim, bireyin bireysel özgürlüğünün bastırılmasıdır ve aslında hukukun hiç de söz sahibi olmadığı bir alandır. Rousseau'nun savaş ve hukuka ilişkin düşüncelerini yeniden sorgulamayı gerektiren bu sorun, günümüz koşullarında değişen savaş ve hukuk paradigması içinde çözülebilir. "Savaş her zaman devletlerarasında mı gerçekleşir?" sorusu çerçevesinde yapılacak olan ve bu nedenle Schmitt'in (2012, ss.56-67) "dost" ve "düşman" kavramlarını da yeniden düşünmemizi zorunlu kılan bu çözümleme, savaş hukukunun, bireyin vicdani varoluşu üzerindeki etkisini ortaya koyacaktır.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Hukuk, Vicdan, Birey, Toplum, Rousseau, Schmitt.

Erdal İSBİR*

WAR, LAW AND CONSCIENCE

Özet

The modern Western thought can be read as an attempt to accords two differentiations related to human existence. This differentiation, Kant (2006, s.34) express as "unsocial sociability of men", refers to discrepancy or conflict between the individual's individual being and her or his social being. Every modern thinker who interest to ethics and politics has to answer to this question in a manner. The individual's social being indicates being a citizen of state, whereas her or his individual being indicates moral conscience and individual freedom. Like other thinkers, Rousseau establishes a relationship between the War and the Law on the basis of the individual's dual existence. In this study, it is aimed to discuss what kind of problems this relationship established by Rousseau has indicates.

Rousseau, who thinks that the justice replaced the instinct when human has passed to the state of social from the state of nature, says that human thusly achieves a sentiment of 'moral' and 'value' (Rousseau 1999, s.59). Rousseau determines the justice as a sentiment and expresses properly that the Law is based on this sentiment justice. The Law, which is based on the justice, determines the relationship between an individual and other individual or the individual and the state (1999, ss.55-56). In this respect, the form of this relationship changes the form of the Law. This relationship belongs to the individual's citizenship being. Thus the Law has power on the individual's citizenship being. For Rousseau there is no law in the relationship between the individual and the society. A person who establishes a relation with the society actually does not bind anyone and there is no right that he or she demands from

* Adnan Menderes University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Res. Assist. Dr.

the society. Every individual “would make his own judgment” in the relationship between he or she and the society (Rousseau 1999, ss.55-56). Because this relationship is not relating to the Law but the Conscience. The Law has no power in this relationship. It must be understood in here that the society is not a real or a corporate entity but “the folk” described by Schiller as an uncertain multitude.

A basic problem appears in the relationship between the War, the Law and the Conscience if we associate these thoughts to Rousseau's statements about the War. For Rousseau the War is a conflict between states not individuals. The individual is a side of war as citizen (Rousseau 1999, s.51). The Law changes at the War. In this context, the changed law re-determinates the relationship between the individual and the state at war, therefore the War has power on the individual's citizenship being. This power puts the individual's citizenship being in front of his or her individual conscience. For this reason, at war, for example, when a person who is against violence voluntarily joined the army, what is necessary for citizenship is to suppress the conscience. This circumstance that seems natural confirms that the war law suppresses the individual's conscience. Ricoeur implies that the War suppresses the Law (Ricoeur 2007, s.189). At this point, it must be acknowledged that it suppresses the conscience while the War changes the Law in the fact. When we consider in the context Rousseau has set, this circumstance leads to a question as such. In the case of war, how can the Law determine the individual's conscience in spite of having no power on that? This determination is the suppression of the individual's freedom of conscience. And, in fact, the Law has no power in this sphere. This problem, which requires reinterpreting Rousseau's thoughts about the War and the Law, can be solved with the war-law paradigm that had changed in today's conditions. Does the War always occur between states? This solution should be based on this question. This, of course, requires that we must reconsider Schmitt's (2012, ss.56-67) friend-enemy distinction. Thus the effect of the war law on the individual's conscience can be revealed.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Hukuk, Vicdan, Birey, Toplum, Rousseau, Schmitt.

Erdal YILMAZ*

MONADIN ŞİDDETE AÇILAN KAPISI: SÖMÜRGELEŞTİRME FİKRİNİN LEİBNİZ FELSEFESİNDEKİ METAFİZİK TEMELLERİ

Özet

Metafizik sorulara cevap aramak yalnızca salt felsefi bir kaygıyı mı içerir, yoksa Hegel'in “her filozof zamanının çocuğudur” sözüyle dile getirdiği metafizik cevap arayışlarını da kapsayan bir realiteye mi işaret eder? Veya bir filozofun metafizik düşüncelerini incelerken, hermenötikçi pozisyonuna yerleşmek ve yazarın dile getirdiği veya kaleme döktüğü düşüncelerin onun kastetmediği şeyleri de içerdiği iddiasından mı hareket etmek gerekir? Bu soruları sormamızın sebebi, sunumumuzda ele alacağımız filozofun, Leibniz'in düşüncesinde, Heidegger'in ifadesiyle “düşünülmemiş olanı düşünmemizden” kaynaklanmaktadır. Leibniz, bu dünyanın “mümkün dünyaların en iyisi/en mükemmeli” olmasının sebebinin, bu dünyanın en uyumlu, en düzenli olmasına ve bu sebeple de en fazla realiteyi içermesine vurgu yaparak açıklamaktadır. Her bir tözün/cevherin içerdiği kıvrımları açmasının sonucu veya içerdiği algıların ifadesi olan bu fenomenal dünya, Tanrının zihnindeki mümkün dünyalardan yalnızca birisidir. Bu mümkün dünyanın Tanrı tarafından seçilmesinin nedeni, onu tesis eden töz/cevher silsilesinin bazılarının diğerlerine göre daha mükemmel olması ve diğerlerinin bu mükemmel olanlara uyum sağlayacak bir içerime sahip olması ve böylelikle birlikte en mükemmel realiteyi yakalamalarıdır. Leibniz tözlerin aktif veya pasif olmalarını ve birbiri üzerinde metafiziksel olarak ideal bir etkiye sahip oluşlarını, başlangıçta ‘daha fazla’ mükemmel veya ‘daha az’ mükemmel olmalarından hareketle açıklamaktadır. Böyle bir ekti ve uyum, dünyadaki düzeni tesis ederken kaosu ortadan kaldırmaktadır. Metafiziksel olarak,

* İstanbul Şehir Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

doğamız gereği, aramızda mükemmellik bakımından ayrımların var olması, daha az mükemmel olanın daha mükemmel olana bir şekilde uyum sağlamasını zorunlu kılmaktadır. Bu da daha mükemmel olanlara daha az mükemmel olanlar üzerinde etkide bulunma hakkını vermektedir. Diğerleri üzerinde, metafizik üstünlükten kaynaklanan, bir hak iddia etmek “sömürgeleştirme fikri’nin temelini oluşturmaktadır. Bu sunumumuzda Leibniz felsefesinde bahsettiğim metafizik temellendirmenin ‘sömürgeleştirme fikrine’ nasıl meşru bir zemin oluşturduğunu tartışacağız.

Anahtar Sözcükler

Sömürgeleştirme Fikri, Mükemmel veya Daha Az Mükemmel Olmak, Aktüalize Olmuş Mümkün Dünya, Monad/Cevher/Töz.

Erdal YILMAZ*

THE MONAD’S DOORWAY TO VIOLENCE: THE METAPHYSICAL FOUNDATIONS OF THE IDEA OF COLONIZATION IN LEIBNIZ’S PHILOSOPHY.

Abstract

Does seeking an answer to metaphysical questions involve purely a philosophical concern, or does it designate a reality, which also includes the investigation of metaphysical answers, as indicated in Hegel’s utterance “each philosopher is a child of his time”? Alternatively, when examining the metaphysical considerations of a philosopher, does one need to settle on a hermeneutics position and act on the claim that the author’s thoughts and writings include things that he does not mean? Our reason for posing these questions is due to the fact that our present study of Leibniz’s philosophy, as Heidegger once said, aims to “think of the unthought”. The argument Leibniz provides as to why this world is ‘the best /the most perfect of the possible worlds’ is that this world is the most harmonious, most orderly, and therefore includes the most reality. This phenomenal world, which is the expression of the perceptions or the consequences of the unfolding of the folds, that each substance contains, is only one of the possible worlds in the mind of God. The reason for God’s choice of this possible world is that some of the substances, which compose this possible world, are more perfect than the others, and that the others have a content which fine-tunes them to the perfect ones, and that they together achieve the most perfect reality. Leibniz explains the reason for why the substances are active or passive and, as a consequence, have a metaphysically ideal influence on each other due to their being ‘more perfect’ or ‘less perfect’ at the beginning. Such influence and harmonization, for Leibniz, while establishing order in the world, elimi-

* İstanbul Şehir University, Colleges of Humanities and Social Sciences, Department of Philosophy, Assist. Prof. Dr.

nates the chaos in it as well. By our nature, metaphysically, the distinction among us in terms of perfection necessitates that the less perfect should adapt themselves to the more perfect. This gives the perfect ones the right to have influence over the less perfect ones. Claiming a right on others, which stems from metaphysical superiority, is the basis for “the idea of colonization”. In this presentation, we will discuss how the metaphysical foundation of Leibnizian philosophy, as I have made mention of, has established a legitimate basis for “the idea of colonization”.

Anahtar Sözcükler

Idea of Colonization, The Actualized Possible World, Perfect Being and Less Perfect Being, Monad/Substance.

Ezgi DEMİR ORALGÜL*

YAŞAM VE ÖLÜM ARASINDA BİR DENEYİM: YAS

Özet

Ölüm ve yaşam arasında; felsefe ve psikanaliz arasında bir deneyim olarak yas, insanın ayırt edici özelliklerinden birisidir. Freud’a göre yas insanın bir kayıp karşısında gösterdiği duygulardan biridir, diğeri ise patolojik bir yapı gösteren melankolidir (Freud, 1917: 241). Bununla birlikte Freud için yas ve melankoli duyguları birçok açıdan benzerlik gösterir: Derin bir acı çekme hali, dış dünyaya ilginin kesilmesi, sevme kapasitesinin kaybı hem yas hem de melankolide hissedilir. Yas tutan kişi bu duygu durumlarını belirli bir süre yaşadktan sonra gerçekliğe yeniden bir dönüş yapar. Freud, bir süre sonra kaybın unutulup yerine yeni bir nesnenin koyulduğu yas durumunu, kayıp duygusuyla baş etmenin başarılı bir biçimi olarak görmüştür. Butler, Freud’un yas ve melankoli ayrımını devralmakla birlikte, ona göre yasin önemi kaybın unutulup yerine bir başka şeyin geçirilmesinden çok kişinin benliğini dönüştürme gücündedir. İnsan yas sırasında, acı çeker, dağılır, kendini toparlayamaz hale gelir. Yas, kaybedilenin gidişinden sonra, kaybedenin de eksildiği, hatta kaybedenin kendisini kaybettiği bir duygudur. Butler’a göre burada basitçe bir özne-nesne ayrımı yapılamaz. Yas duygusunda yaşanan, önce bir “ben” olan öznenin sonradan gelen bir nesne olarak “sen”i kaybetmesi değildir. Yas duygusu, “ben” denilen şeyin “sen” ile olan bağlılığı sonucunda bir “ben” olduğunu açığa çıkarır. “Sen” olanın kaybı, bu yüzden “ben”e de yolunu kaybettirir. Butler’a göre insanın bu duyguyu yaşarken kontrolünü kaybetmesi, bizi bir araya getiren bağları açığa çıkarır.

İnsanın akıl sahibi bir varlık olmasındansa yas tutan bir varlık olarak tanımlanması, insan tekinin başka insanlar da

* Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü, Arş. Gör. Dr.

dahil olmak üzere diğer varolanlarla birlikteliğine işaret etmekte; insanı kendi tekilliğinden, yalnızlığından kurtarmaktadır. Bu bildiride yasın yalnızca bireysel bir duygu olmadığı, insan varoluşunu çoğullaştırdığı; sorumluluk, dayanışma gibi değerleri ortaya çıkardığı gösterilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler

Ölüm, Yaşam, Yas, Judith Butler, Susan Sontag.

Ezgi DEMİR ORALGÜL*

MOURNING; AS AN EXPERIENCE BETWEEN LIFE AND DEATH

Abstract

Mourning; as a experience between life and death and philosophy and psychoanalysis, is one of the distinctive features of human being. According to Freud, one of the feelings that a person reacts to the loss is mourning, another feeling is melancholia which shows pathological structure. In addition to this, Freud thinks mourning and melancholia are similar in many respects: Profoundly painful dejection, cessation of interest in the outside world, loss of the capacity to love are the feelings that are felt both in mourning and melancholia. The mourner returns to reality after experiencing these feelings for a certain period of time. Freud acknowledges, the replacement of a forgotten loss with a new object, as a successful form of coping with the feeling of loss during the mourning process. Butler takes over Freud's distinction of mourning and melancholia. According to her the power of the mourning is to transform one's self rather than forgetting the loss and replacing it with a new object. During mourning process the person suffers, exhaustes and becomes unable to recover. Mourning is a feeling that the mourner feels reducing him/herself after the loss as well as losing him/herself. According to Butler there can't be made a simple separation between subject and object here. When one mourns he/she is not a subject who exists as a preceding "I" and who loses an object which is a subsequent "You". The sense of mourning makes it clear that what is called "I" is a "I" as a result of its relationship with "You". Losing "You" makes "I" to lose him/herself. Butler thinks, losing control while experiencing this feeling show us the ties or bonds which compose us to-

* Hacettepe University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Res. Assist. Dr.

gether.

To define human as a grieving being instead of a reasoned being indicates that human beings are associated with other beings, including other people; and saves human from his own singularity and loneliness. In this paper we will try to show that mourning is not merely an individual feeling, but also a feeling that pluralizing human existence; responsibility, solidarity, and so on.

Key Words

Death, Life, Mourning, Judith Butler, Susan Sontag.

Ezgi SAMANCIOĞLU*

ARENĐT'İN ŞİDDET GÖRÜŞÜ ÜZERİNDEN İNSANIN İNSANCA YAŐAMASININ ÖNÜNÜ AÇMAK

Özet

İki dünya savaşına tanıklık eden, 20. Yüzyılda yaşayan ve bunu Şiddetin yüzyılı olarak tanımlayan Arendt'in siyasi ve felsefi görüşleri bu dönemin etkisiyle Şekillenmiştir. Yahudi kökenli bir Alman vatandaşı olan Hannah Arendt, İkinci Dünya Savaşı sürecinde Hitler önderliğindeki Nasyonal Sosyalist Parti'nin "nihai çözüm" amacıyla Yahudilere uyguladığı soykırımlara tanık olmuştur. Arendt'in ifadesiyle geçmişten günümüze beş kıtadan insanların yeniden bütünleŐebileceĐine dair en ufak bir umudumuzun olmadığı bir çağ kalmıştır. Peki bu konuda Şiddet, iktidarın bir dıŐavurum aracı mıdır? Arendt'e göre savaşların hala varolmasının nedenini, uluslararası ilişkilerde savaşın yerine siyasal sahnede başka bir nihai hakemin ortaya çıkmamıŐ olmasında aramak gerekir.

Bu bağlamda modern dünyanın yıkıcı ideolojileri olan anti-semitizm, emperyalizm ve totalitarizm gibi ideolojiler, insanları bölerek yurtsuz bırakmıştır. Her ideoloji Şiddet araçları yoluyla egemenlik kurmuş ve insanlığı tahakküm altına almıştır. Arendt'e göre Şiddet araçlarının teknik gelişimiyle birlikte dünyayı anlamamızı ve yolumuzu bulmamızı sağlayan ortak duyu adı verilen sağduyu da önemini yitirmiŐtir. Geline son nokta toplama kamplarındaki vahŐetin nedenlerinden çok "her Şey mümkün" ilkesiyle kamplarda yapılan haksızlıkların suç olarak görülmemesidir. Arendt'in deyiŐiyle toplama kampları, mutlak tahakküm amacının deneye tabi tutulduğu laboratuvarlar haline gelmiştir. Acı olan bir başka taraf ise İkinci Dünya Savaşı sırasında yapılan deneyler ve bu deneylerde acımasızca kullanılan VP'lerin (Versuchspersonen, insan ko-baylar) basınç odalarına maruz kalma, sitma hastalığında kul-

* Doktora Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi.

lanılma, dondurucu soğukta bekletilme gibi bilim adamları tarafından denenmesidir. Bu durumun ironik yönü ise bu deneyleri yapan bilim adamlarının günümüz bilimsel gelişmelerine önemli katkı sağlamalarıdır.

Asıl önemli olan bu dönemseller olgunun sancılı süreci ve çarpıcı etkisinin unutulmaya yüz tutulmuş olmasıdır. Bu noktada yapılması gereken geçmişin iyi tarafını miras olarak almak ya da kötü tarafını zamanla unutup çöpe atmak değil, insan onurunun "izm" lerin dışında yeni bir güvenceye ihtiyacı olduğunu göstermektir. Dolayısıyla bu çalışmada amaç günümüz insanını, toplumu ve insanlığı Arendt'in ışığında tekrar değerlendirerek içinde yaşadığımız dünyaya kayıtsız kalmamaktır.

Anahtar Sözcükler

İnsan, İnsanlık, Şiddet, Tahakküm, Kamp, İdeoloji.

Ezgi SAMANCIOĞLU*

PAVING THE WAY FOR A DECENT HUMAN LIFE THROUGH ARENDT'S VIEW OF VIOLENCE

Abstract

The political and philosophical views of Hannah Arendt, who witnessed two world wars, lived in the 20th century and defined this time as a century of violence, were influenced by this period. Hannah Arendt, a German citizen of Jewish origin, has witnessed the Holocaust committed by the Hitler-led National Socialist Party during the Second World War. In Arendt's words, we no longer hope for an eventual restoration of the old world order or for the reintegration of the masses of five continents. Is violence in this regard a means of expression of power? Arendt states that the modern dictatorships are no longer a means of intimidating and destroying violence, unlike the tyrannies of the past, but are used as the apparatus to control masses. According to Arendt, the reason for the still existence of wars should be searched in the absence of any other ultimate judge in the political scene, instead in the wars of international relations.

In this context, ideologies such as antisemitism, imperialism and totalitarianism, which are the destructive ideologies of the modern world, left people homeless dividing them. Every ideology built its dominance by means of violence and dominated humanity. According to Arendt, with the technical development of violence instruments, common sense, which is known as the common sense that allows us to understand the world and find our way, has also lost its importance. The last point reached is that the injustices made in the camps with the principle of "everything is possible" are not seen as a crime more than the reasons of the brutality in the collecting camps. In Arendt's saying, these camps became laboratories where the objective of absolute domination was being tested.

* Doctoral Student, Bursa Uludağ University.

Another bitter side is the VSS (*Versuchspersonen*, *human guinea pigs*) used ruthlessly in these experiments who have been exposed to pressure chambers, malaria disease, freezing cold, etc. by scientists during the Second World War. The ironic aspect of this situation is that scientists who conduct these experiments have contributed significantly to today's scientific development.

What's important is that the painful process and the dramatic effect of this episodic phenomenon have been forgotten. What needs to be done at this point is not to inherit the good part of the past or to discard the bad part over time, but to show that human dignity needs a new assurance beyond the "isms". Therefore, the aim of this study is, by re-evaluating the present-day people, society and humanity in the light of Arendt, to emphasize not being indifferent to the world we live in.

Key Words

Human, Humanity, Violence, Domination, Camp, İdeology.

Fatma DORE*

THUCYDIDES AS AN EXEMPLAR ANALYST FOR THOMAS HOBBS ON THE SUBJECT OF WAR-THOMAS HOBBS'UN SAVAŞ TEORISİNDE ÖRNEK BİR ANALİST OLARAK THUCYDİDES

Abstract

The philosophical Zeitgeist of the seventeenth century is iconoclastic in that it seeks to replace the scholastic tradition resting upon an Aristotelian foundation with a new mechanical explanation for natural events. Hobbes, along with his contemporary René Descartes, is a typical representative of this Zeitgeist. Nevertheless, in rejecting Aristotle, Hobbes does not completely reject the ancient Greek heritage in thought. There is one thinker from ancient Greece who clearly has an impact on the mindset of Hobbes, and that thinker is Thucydides. Indeed, the significance of Thucydides to Hobbes is enormous. Hobbes who is known above all for his avocation of the all-powerful monarchic ruler of the Leviathan credits Thucydides with initially having converted him to the cause of monarchy. Thus it is perhaps unsurprising that the published work of Hobbes was an English translation of *The History of the Peloponnesian War* in 1629.

This paper will examine how Thucydides is an exemplar analyst for Thomas Hobbes on the subject of war. It will first show that the interest that both writers take in analysing violent conflict does not have an abstract origin but is rather due to how intimately they were caught up in the conflicts of their times. It will then demonstrate that even though superficially the concern with war of Thucydides and Hobbes originates in different kinds of violent conflict, in essence the wars they deal with are of the same type. That is that the Peloponnesian

* Afyon Kocatepe University, Faculty of Arts and Science, Department of Sociology, Assist. Prof. Dr.

War of the time of Thucydides is essentially an ideological conflict which the English Civil War that affects Hobbes is manifestly so. Also, whilst the Peloponnesian War is an international conflict between two alliances led by independent city states, in actuality and in the view of Thucydides it is more of a civil war.

This paper will additionally show that in writing their works under the shadow of war, both Thucydides and Hobbes analyse conflict to offer political instruction to the men of their time and those of posterity, and that Hobbes explicitly commends Thucydides for having done so. It will then examine how Thucydides is additionally a model analyst for Hobbes on the subject of violent conflict. It will show that in reading Thucydides as a proponent of monarchy, Hobbes draws upon what he sees as Thucydides' antipathetic analysis of democracy and what he positively regards as Thucydides viewing democracy as being a cause of violent conflict. This paper will then reveal that in the context of violent conflict, Thucydides depicts human nature in a way that is picked up upon by Hobbes. This paper will next show that there are good grounds for regarding the three primary causes of conflict for Hobbes – called by him "Competition", "Diffidence" and "Glory" – as being derived from the analytical work of Thucydides. Finally, this paper will demonstrate that the concern that Hobbes has with a connection between war and the arbitrary and manipulability nature of language is an issue that he comes across in Thucydides before writing upon it himself.

Key Words

The History of the Peloponnesian War, The Leviathan, Theories of War and Peace, Political Philosophy

Fahriye YARAŞ*

MODERN TOPLUM SÖZLEŞMESİ KURAMCILARININ PERSPEKTİFİNDEN BİR SAVAŞ NEDENİ: GEREKSİNİMLER

Özet

Modern toplum sözleşmesi kuramcılarına göre insanlar güvenliklerini sağlama kaygısıyla sivil topluma geçmişlerdir. İnsanlar canına, özgürlüğüne ve mülkiyetlerine diğer insanların zarar vereceği endişesi ile kendilerini güvende hissedebilecekleri korunaklı düzeni tesis etmeye çalışmıştır. Meydana getirdikleri siyasal düzende yasaları, haklarını, iktidarın işlevlerini, yetkilerini ve sınırlarını bu amaçlar doğrultusunda belirlemişlerdir. Buradan hareketle toplum sözleşmesinin kaynağında insanların güvenliklerini tehdit edebilecek durumları önleme, savaşa engel olma ve barış içerisinde yaşama isteklerinin olduğu söylenebilir.

Peki, insanlar neden kendilerini güvende hissedememiştir ve korunaklı bir devlet düzeni oluşturma gereği duymuşlardır? Savaş insan doğasının olağan bir sonucu mudur? İnsan doğası gereği kötüdür ve gücü elinde bulunduran kendinden daha güçsüz olana zarar verir gibi yanıtlar insan için yeterli bir açıklama mı olacaktır? Akla ve vicdana sahip olan insanın doğasında barış durumunu sağlayacak özellikler yok mudur? Bu soruların yanıtları için modern siyaset felsefesinin mihenk taşları olan Hobbes, Locke ve Rousseau'nun görüşlerine değinmek gerekecektir.

Hobbes insanların doğaları gereği birbirlerine zarar verme isteği içerisinde olduklarını ve buna ek olarak aralarındaki rekabet ilişkisinin de savaş durumunu ortaya çıkartan bir neden olduğunu düşünmektedir. Hobbes'a göre aynı şeyi aynı anda isteyen bireyler birbirlerine zarar vermeye yönelecektir. Locke'un görüşlerindeyse insan akıl yetisini kullanarak doğa yasasının bilgisine ulaşabilir ve doğa yasası herkes için geçerli

* Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

olan özgür, eşit ve adil toplumsal düzene dair kurallar içermektedir. Doğa yasasının bilgisine erişen herkes bir diğerine zarar vermemesi gerektiği yükümlülüğünü bilir. Locke'a göre doğa durumu bu sebeple bir barış durumudur, savaş durumunun oluşmasına neden olan ise mülkiyet edinme kurallarının paranın icadı ile değişmesidir. Doğa durumunda herkesin ancak kendi kullanımı kadar ve emeğinin sınırları dâhilinde gereksinimlerini karşılayacak kadar mülkiyet edinimi ilkesi, paranın devreye girmesi ile birlikte insanın ihtiyaç ve gereksinimlerini aşan ve kullanabileceği miktarın dışında da edinimi sağlayan bir ilkeye dönüşür. Rousseau ise insanın kendine duyduğu sevgi (Amour De Soi, love of self, ben sevgisi) ve merhamet gibi duygularından hareketle bir başkasına zarar verici davranmayacağını, bir başkasının acı çekmesinin insanı hoşnutsuz edeceğini düşünür. Doğa durumundaki insanın gereksinimlerini karşılayabileceğini dolayısıyla savaş durumu oluşmayacağını düşünür. Savaş durumu basit ilişkilerin sonucunda değil, mülkiyet ilişkilerinin sonucunda oluşur. Örneğin insanların doğa durumunda temel gereksinimlerinden olan yeme ihtiyaçlarını karşılamak için bir avlanma sırasında karşı karşıya gelmeleri savaşa dönüşmeyecektir çünkü avını bir diğerine kaptıran kişi bunu gurur meselesi yaparak bir diğeriyle savaşmak yerine yeni bir ava yönelecektir. Rousseau'ya göre gereksinimleri arttıran ve insanların birbirleriyle çatışmalarına neden olan toplumsal durumun kendisidir. İnsanın gereksinimleri doğallıktan uzaklaştıkça insanların bu gereksinimler karşısında hissettikleri tutku ve onları elde etme isteği de bir o kadar artmaktadır. Bu çalışmada modern toplum sözleşme kuramcılarının bu görüşlerinden hareketle bir savaş nedeni olarak insanların gereksinimleri incelenecektir. Bu bağlamda gereksinimlerini elde etmeye çalışan insanın doğası açıklanacaktır.

Anahtar Sözcükler

Hobbes, Locke, Rousseau, Mülkiyet, Doğa Durumu, Savaş Durumu, Amour De Soi

Fahriye YARAŞ*

THE CAUSE OF A WAR FROM THE PERSPECTIVE OF MODERN SOCIAL CONTRACT THEORISTS: REQUIREMENTS

Abstract

According to modern contract theorists, people have formed civil society in apprehension of ensuring safety. People have tried to establish a sheltered order in which they can feel safe with the concern that their lives, their liberty and their property will be harmed by other people. They have determined the laws, rights, functions of power, competencies and borders that they bring to political order are in line with these purposes. From here, it can be said that the social contract is the desire to prevent situations that could threaten the security of people, to prevent war and to live in peace.

Why did people not feel safe, and need of a state order that can shelter them? Is war a usual consequence of human nature? Would such a response be the answer of the problem that 'human nature is inevitably bad and people harm the weak'? There are no qualities that will provide the condition of peace in human nature of people with reason and conscience? The answers to these questions will need to make mention the views of Hobbes, Locke and Rousseau, the cornerstones of modern political philosophy.

Hobbes thinks that people are in a natural desire to harm each other and that the competition between them is a cause the state of war. According to Hobbes, individuals who want the same thing at the same time are willing to harm each other. For Locke, human can reach the knowledge of the law of nature by using their rationality and the law of nature contains the rules leading to a free, equal and fair social order which is valid for everyone. Everyone who reaches the

* Bartın University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Res.Assist.

knowledge of the law of nature knows the obligation not to harm another. According to Locke, for this reason, the state of nature is a peace situation, and the reason for the arise of the state of war is that the rules of property acquisition changed with the invention of money. The state of nature, the principle of the acquisition of property, that everyone can meet their needs only within their own use and within the boundaries of their labor, becomes a principle that acquires which is beyond the amount that a person can use and exceed the needs and requirements through the inclusion of money. Rousseau thinks that a person will not harm another person with their feelings like love of self (Amour De Soi) and compassion; someone else's suffering will displease the person. He thinks that the person in the state of nature can fulfill his needs, and therefore, the state of war will not occur. The state of war is not the result of simple relations, but the result of property relations. For example, if people meet during their hunting to meet their basic needs in the state of nature, this will not turn into war (or conflict) , because the person who lost his prey to another will make it a matter of pride and head for a new hunt instead of fighting against another. According to Rousseau, it is the social situation that increases the need and causes people to conflict with each other. As humankind needs move away from naturalness, the passion that people feel toward these needs and the desires to acquire them are increasing as well. In this study, people's requirements will be examined as a cause of war, based on these views of modern contract theorists. In this context, the nature of the person trying to obtain the requirements will be explained.

Key Words

Hobbes, Locke, Rousseau, Property, The state of nature, The state of war, Amour De Soi.

Fuat TANHAN*

SAVAŞA DAİR PSİKOLOJİK BİR ÇÖZÜMLEME: RASYONEL SEÇİM TEORİSİ

Özet

Savaş, sorunların çözümü, görece algılanan tehditlerin bertaraf edilmesi veya dini, ekonomik, siyasi ve kültürel yayılma amacıyla tarihin her döneminde başvuru yollarından biri olagelmıştır. Elbette ki sorunların çözümü, tehditlerin ortadan kaldırılmasında savaşın dışında farklı yolların varlığı olası iken, benzer biçimde bireysel veya ulusal düzlenmede güç ve çıkar sağlamanın da farklı tarzları da mümkündür. Bu bağlamda savaş bir tercih olarak değerlendirilebilir. Ancak tarihin farklı zamanlarında görebildiğimiz gibi zorunlulukların dayattığı savaşlarda bulunmaktadır. Bu yönüyle taraflardan biri için tercih olan savaş olgusu diğer taraf için bir zorunluluk olabilmektedir. Barışın olduğu kadar, savaşın da olası maliyetleri söz konusudur. Savaş veya barışa karar vermek bu yönüyle bir değerlendirme gerektirir. Bu yönüyle de her savaş, öncesinde belli kar ve zarar hesaplarını içeren bilişsel bir insan faaliyetini zorunlu kılmaktadır. Buradan hareketle, bir insan faaliyeti olarak savaş olgusunun incelenmesi mümkün görünmektedir.

Bilindiği üzere psikoloji, insan davranışlarını ve bu davranışların arkasında yatan bilişsel süreçleri görmeyi ve anlamayı amaçlayan bilimsel bir çabadır. Savaş pratiğinin yani savaş davranışının arkasında bireysel ve toplumsal dinamikler ile bu dinamiklerin tarihsel iz düşümleri söz konusudur. Bu yönüyle görünenin ötesinde her savaş, bireysel ve toplumsal düzlemde yaşanan dayanılmaz bir stresin sonucu olarak var olur. Söz konusu stres, tarihsel veya gündelik yaşanmışlıklarda karşılık bulabilir. Bundan dolayı da savaş, psikoloji paradigması açısından nevroitik bir seçim ve davranış olarak değerlendirilmesi mümkündür.

* Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Doç. Dr.

Bireysel davranışlarımıza olan etkisi açısından Freud'un ortaya koymuş olduğu "bireysel bilinçaltı" kavramına ek olarak Jung, "toplumsal bilinçaltı" kavramıyla önemli katkılar sunmuştur. Bu yönüyle psikoanalitik kuram açısından, bireysel ve toplumsal bilinçaltının etkisiyle açığa çıkan savaş, nevrotik bir olgu olarak, sosyal psikoloji bağlamında bireysel öfke ve saldırganlığa denk gelebilecek biçimde toplumsal öfke ve saldırganlığın iz düşümü olarak yaşanmaktadır.

Psikonalitik teori, nevrotik davranışlarımızın kökeninde yatan öfke ve saldırganlığı bireysel ve toplumsal bilinçaltının bir yansıması olarak görmesi; çocukluk sonrası yaşananların etkisini dışarda tutması açısından eleştirilebilir. Tam da bu noktadan hareketle bireysel veya toplumsal tarihin etkisinin şimdi ve burada hissedildiğini ve değerlendirildiğini ifade ederek, savaş olgusu Rasyonel Rasyonel Seçim Teorisi (RST) açısından incelenecektir.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Psikoloji, Rasyonel Seçim Teorisi.

Fuat TANHAN*

A PSYCHOLOGICAL ANALYSIS ON THE WAR: RATIONAL CHOICE THEORY

Abstract

War has become one of the ways in history that has been addressed in order to solve problems, to eliminate perceived threats or to promote religious, economic, political and cultural expansion. Of course, while there are many different ways of resolving the problems and removing the threats outside of the war, similarly different ways of powering and providing benefits at individual or national level are also possible. In this context, war can be regarded as a choice. However, as we can see also at different times in history, there are wars imposed by necessities. This aspect of war, which is preferred for one side, can be a necessity for the other side. The possible costs of war are also in question as much as peace's. Deciding on war or peace requires an assessment in this regard. In this sense, every war requires a cognitive human activity including certain profit and loss accounts at the beginning. Moving from here, it seems possible to examine the phenomenon of war as a human activity.

Psychology is, as known, a scientific endeavor to see and understand human behavior and the cognitive processes underlying these behaviors. Behind the battle practice, that is, the behavior of war, the individual and social dynamics and historical projections of these dynamics are in question. Beyond this seemingly every war exists as a result of the unbearable stress of living on the individual and social level. This stress can be found in historical or everyday life. Therefore It is possible that war is regarded as a neurotic choice and behavior in terms of psychology paradigm.

* Van Yüzüncü Yıl University, Faculty of Education, Education Sciences, Assoc. Prof. Dr.

In addition to the concept of "individual subconscious" that Freud put forward in terms of his influence on individual behaviors, Jung has made significant contributions through the concept of "social subconscious". In this respect, the war, which is opened by the influence of individual and social subconscious in terms of psychoanalytic theory, is experiencing as a neurotic phenomenon as a trait of social anger and aggression that can correspond to individual anger and aggression in the context of social psychology.

Psychoanalytic theory sees anger and aggression at the root of our neurotic behaviors as a reflection of individual and social subconscious; this can be criticized in terms of keeping out the effects of post-childhood living. Exactly from this point war concept will be examined in terms of Rational Choice Theory (RCT), by expressing that the effect of individual or social history felt and evaluated now and here.

Key Words

War, Psychology, Rational Choice Theory.

Flaminia INCECCHI*

THE AESTHETICS OF WAR IN GIOVANNI GENTILE AND CARL SCHMITT

Abstract

This paper seeks to investigate if, why, and in what ways war is aestheticised by non-liberal thinkers. Building on the understanding that war is philosophically and phenomenologically different in liberal and non-liberal theorists, I propose a reading of war as an intrinsically aesthetic phenomenon, thus an understanding that cannot be offered by liberal theorists. In order to show how war is depicted and used in philosophy in a non-liberal context, I explore the political, legal, and most importantly, philosophical texts of Carl Schmitt and Giovanni Gentile. This paper follows a tripartite division: the first section gives a flavour of Schmitt's political and legal thought, the second presents the philosophy and politics of Giovanni Gentile, and the third elaborates the conception of 'aesthetics' of war, building on how war figures in the theories of the two thinkers. This paper offers a number of original contributions. Primarily, the juxtaposition, or rather, conversation between Schmitt and Gentile. While Schmitt has almost reached the stature of a 'classic' of political thought, Gentile is virtually unknown to a non-Italian public. Secondly, the *placement* of war in political philosophy, that I characterise through concepts of space, namely, proximity and distance. Building on the spatiality of war, I then use aesthetics to understand the location of war on the conceptual terrain. My paper contributes to the theme of the conference by treating war philosophically, but also through the lenses of art, and showing how such an understanding contributes to a more fruitful and pluralistic conception of war.

* University of St Andrews, Arts Faculty Building, The Scores, St Andrews, Fife, School of International Relations, Scotland, UK, PhD Candidate

Funda GÜNŞOY*
Mariusz TUROWSKI*

SAVAŞIN MORALİZASYONU: NOMOS'UN MEKANSALLIĞINA KARŞI KOSMOS'UN EVRENSELLİĞİ

Özet

W.Churchill bir keresinde I. Dünya Savaşı'nın "korkutucu yıkım gücü ile önceki savaşların hepsinden ve acımasızlığından ötürü diğer tüm modern savaşlardan farklı" olduğunu söylemişti. Bunun nedeni, I. Dünya Savaşı'nın düzenli devlet orduları arasında, sınırları belli bir alanda yapılan bir savaş olmayıp taraf bütün ulusların topyekûn savaş hali olmasıydı. Carl Schmitt, düşmanı kendisinden nefret edilen, insanlık dışı "mutlak düşman"a ve savaşı şeytani bir figür olarak görülen düşmanı yok etmeye yönelen konvansiyonel-olmayan yeni silahların, kitle imha silahlarının ve yeni tekniklerin geliştirildiği total mutlak savaşa dönüştüren bu sürecin gerisinde savaşın moralizasyonunu ve *justus hostis* (legal anlamda adil/haklı düşman) kurumunun çöküşünü görür. Liberalizmin "insan hakları", "insanlık", "sonsuz adalet" ve "savaşa karşı savaş" adına savaşı adil/haklı ve moral kılması, savaşı insanlar arasındaki bir savaş olmaktan çıkarmış, düşmanı ve savaşı otomatikleştirmiş ve mekanik bir hale getirmiştir.

Yirminci yüzyılın adil savaş inancı kendi karşıtı şeytanileştirmenin ve insanlıktan çıkarmanın ideolojik bir aracı olmaktan başka savaş ile barış ve savaş ile politika arasındaki sınırı da belirsizleştirmiştir. *Jus publicum europaeum* içinde, egemen devletler arasında, istisnai bir durum olarak ve sınırlı bir zaman dilimi içinde yapılan savaşın sonsuz adalet talebine tabi kılınması politikanın tek amacının terörü alt etmek olarak tarif edilerek araçsallaşmasına ve kitlelerin eskatolojik bir kur-

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Doç. Dr.

* Uniwersytet Wrocławski, Filozofia, Prof. Dr.

tuluş beklentisi içine girmesine neden olmuştur. Bu çerçevede, bu yazıda, ilkin, Schmitt'in devlet çağının ve onunla birlikte Avrupa uluslararası hukukunun mümkün kıldığı sınırlı savaş anlayışının adil/haklı savaş adına ortadan kalktığı tespiti etrafında adil/haklı savaş geleneğine odaklanacağız. Daha sonra, bugün savaşın politikaya hizmet eden ve gücün tek elde toplanarak mutlaklaşmasına yol açan bir araç olduğu tespitinden hareketle Carl Schmitt'in adil/haklı savaş düşüncesine yönelik eleştirilerinin liberalizmi bütünüyle emperyalist amaçlara hizmet eden değersiz bir ideoloji olarak kabul etmek konusunda haklı olup olmadığı sorunu tartışacağız.

Anahtar Sözcükler

Carl Schmitt, Adil/Haklı Savaş, Liberalizm.

Funda GÜNŞOY*
Mariusz TUROWSKI*

**THE MORALIZATION OF WAR: UNIVERSALIZATION
OF COSMOS AGAINST SPATIALITY OF NOMOS**

Abstract

W. Churchill once said that World War I "differed from all ancient wars in the immense power of the combatants and their fearful agencies of destruction, and from all modern wars in the utter ruthlessness with which it was fought. ... Europe and large parts of Asia and Africa became one vast battlefield on which after years of struggle not armies but nations broke and ran. When all was over, Torture and Cannibalism were the only two expedients that the civilized, scientific, Christian States had been able to deny themselves: and they were of doubtful utility." The reason for this was the fact that it was not a war fought by regular state armies, with states of settled and clear borders around certain territories, but a total state of war for all nations. According to Carl Schmitt, the moralization of war and the collapse of the institution of *justus hostis* (just war understood in legal and no longer in moral terms) resulted in transformation of war into total, absolute war, in which non-conventional weapons and new methods and techniques of destruction are developed and the enemy is seen as a wicked demonic figure, the inhuman "absolute enemy" which must be annihilated. Making a war just and moral in the name of "human rights", "humanity", "eternal justice" and "war against war" liberalism has led to automatization and mechanization of war and the notion of enemy.

Just wars of the twentieth century, as conceived above, have made the boundaries between war, peace, and politics

* Bursa Uludağ University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Assoc. Prof. Dr.

* Uniwersytet Wrocławski, Filozofia, Prof. Dr.

unclear as well as become an ideological instrument of demonizing their opponents and excluding them out from humanity. In the *Jus publicum europaeum* wars were treated as conflicts among sovereign states, and by definition they were exceptional situations happening within a limited period of time. Subordination of war to the idea of eternal justice has resulted in the instrumentalization of the entire purpose of politics - elimination of terrorism as constant threat, and proliferation of eschatological emancipatory expectations of the masses. Taking above considerations as a theoretical framework for our paper, firstly we will focus on the traditional in the European international law notion of just war analyzed by C. Schmitt in reference to the idea of statehood and the concept of "limited war". Then we will discuss the question of whether Schmitt's critique of that tradition is justified and to what extent can we accept his claim that contemporary liberalism is a totally idle ideology serving imperialist purposes (obvious consequence of the argument that today's war is a tool of politics).

Key Words

Carl Schmitt, Jus Publicum Europaeum, Justus Hostis, Liberalism.

SAVAŞIN TATLI YÜZÜ : BURSA CARGİLL ÖRNEĞİ

Özet

Günümüzde küresel ekonomi politik, iktisadi/siyasi forumlarda (IMF, Dünya Bankası, DTÖ, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kurumlar ile Bilderberg Toplantıları, Üçlü Komisyon, Dünya Ekonomik Formu, Dış İlişkiler Konseyi, Uluslararası Ticaret Birliği gibi ulusötesi seçkin planlama grupları) "uluslararası kapitalist sınıf"ın çıkarlarına hizmet eden, Gramsci'nin "burjuvazinin kolektif aydınları" dediği "idari/politik yoğunlaşmalar" yoluyla işlemektedir.

Sermayenin politik gücü kontrol edebilme kapasitesi, küreselleşme ile birlikte belirgin bir özellik kazanmıştır. Sermaye, politik güç üzerinde denetim gücüne sahiptir. Bu güç, Giddens'in "idari/politik yoğunlaşmalar" (ulus-üstü kuruluşlar) olarak tanımladığı ilişki biçimleri ile oluşmuştur. Bu süreç, sermayeyi endüstriyel emekten soyut emeğe hükmeden bir yapıya büründürmüştür. Mekandaki kısıtlamalardan kurtulan kapitalist ilişkiler, sermayenin çıkarlarına bağımlı bir ulus-devleti beraberinde getirmiştir. Süreç içerisinde ulus-devletler küresel yapıyla daha yoğun bir bütünleşmeye gitmişlerdir. Burada DTÖ, IMF gibi ulusötesi yapıların önemli rol üstlendiği görülmektedir. Bu yapılar, ulus devletlerle; emek ilişkilerini, üretim devrelerini ve finansal kurumları yeniden tanımlamışlardır. Bu durumda dünya sisteminin işleyişine temel olan mekanizma ulusötesi örgütlerdir. Bu örgütler, artık uluslararası değil çok taraflıdır ve yürütme aygıtı haline gelen bürokratik yapılara sahiptir (Çok Taraflı Yatırım Anlaşması-MAI- ve onun sigortası niteliğindeki MİGA, GATT ve GATTs).

Emperyalist ülkeler, bir yandan silahlarla ülkelerin kaderlerini değiştirirken, öte yandan genetiği değiştirilmiş gıdalar, genleriyle oynanmış tek kullanımlık tohumlar, baskı altına alınan

tarım politikaları, özelleştirmeler üzerinden farklı bir savaş stratejisi uygulamakta, ülkelere kansız ve tatlı bir savaş yaşatmaktadır. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin topraklarına bin bir entrika ile kurulan kimyasal fabrikalar (kendi ülkelerinde kurulamıyor) en verimli tarım arazilerini kirletirken; ülke tarımı gerilemekte, çiftçisi kentlere göç ederek işçileşmekte, halkı sağlık sorunlarıyla baş etmeye çalışmaktadır. Bu şirketlerden biri İznik Gölü kenarında nişasta bazlı şeker (NBS) üretimi yapan Cargill'dir. Evlerimize asitli içecekler, meyve suları, baklava, çikolata, pasta, bisküvi gibi paketlenmiş ürünlerle giren NBS ise bizleri zaman içerisinde, tatlı tatlı öldürmektedir.

Gelişmiş ülkelerde yeri olmayan böyle bir tesisin ülkemizde faaliyete geçme aşaması, AİHM'de hala devam eden hukuk savaşı dikkate alındığında sıra dışı bir şekilde gelişmiştir. Şirket'in Orhangazi'de İznik Gölü yakınlarında tesis kurmak için aldığı birinci sınıf tarım arazisi, bakanlar aracı edilerek, sanayi alanı ilan edilmiş ve kimyasal tesisin kurulmasını engellemek adına açılan tüm davalar, Cargill lehine dönüştürülecek şekilde sonuçlandırılmıştır. Amerikan başkanları, ülkemizdeki üst düzey yöneticilerle görüşme yaparak, fabrikanın tamamlanması ve işleme için direktifler vermiş, süreç farklı siyasi dönemlerde bürokratların, siyasal elitlerin aynı kararlar almasını sağlayacak kadar baskıcı olmuştur. DB ve IMF önderliğinde gerçekleşen özelleştirmeler sonucunda şeker fabrikaları zarar ettikleri savıyla bir bir kapanmaya başlamış, artan NBS kullanımı ise diyabet, obezite, kanser gibi hastalıkların oranlarında ciddi artışlara neden olmuştur.

Bu bildiri, Bursa'da kimyasal bir tesis açan "çokuluslu" Cargill şirketinin üretime başlamasıyla birlikte, ülkedeki şeker piyasasında oluşan değişimleri, özelleştirmelerin bu sektörden geçim sağlayan çiftçide oluşturduğu zararı ve halkın sağlığında görülen sorunları konu edinmiştir. Bu problemler, kapitalizmin farklı savaş stratejileri oluşturduğu düşüncesi üzerinden temellendirmeye çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler

Küreselleşme, Neo-Liberal Politikalar, Çokuluslu Şirketler.

* Doktora Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

Gül Gün DAYANIKLI*

THE SWEET SIDE OF THE WAR: BURSA CARGILL EX-AMPLE

Abstract

The global economy politics are implemented by the so-called “The intellectuals of Bourgeoisie “as Gramsci has identified, the economic/political forums (supranational institutions such as IMF, IBRD,WTO,UN and transnational distinguished planning organizations such as Bilderberg Meetings, Trilateral Commission, World Economic Forum, Foreign Relations Council, International Commerce Union) through administrative/political consolidations.

The capacity of the capital to control the political power has gained a significant impetus by the globalization. Capital has the controlling power over the political power. This power was formed as a consequence of relationship patterns of “Administrative/Political consolidations” (supranational institutions) as Giddens has pointed out. This process has titivated capital governing abstract labor to industrial labor. The emancipation of capitalistic relations from domestic limitations has brought into life a nation-state, serving the interests of capital. In this process, nation-states have evolved into more intense integration with the global structure. It is observed that transnational organizations such as WTO, IMF have undertaken an important role. These structures have redefined the relationships between the nation-states with labor relations, production stages and financial institutions. At this stage, the mechanism which is based on the functioning of global system is defined to be transnational organizations. These organizations are no longer international but multilateral and have bureaucratic structures (Multilateral Investment Agreement -MAI and its insurance functioning institutions MIGA, GATT, and GATTS) which have executive power.

The imperialist countries are changing the fates of the nations by using weapons and at the same time implementing a different war strategy by manipulating the genes of disposable seeds, imposing suppressed agriculture policies, dictating privatization,

* Doctoral Student, Muğla Sıtkı Koçman University.

causing bloodless and sweet war experiences in the targeted countries. With a little bit of conspiracy, the chemical plants (not allowed in their countries) are contaminating the most productive agricultural lands, the agricultural production of those countries are decreased, the farmers are migrating and becoming laborers and the people are struggling with health problems. One of those companies is Cargill which produces Starch Based Sugar(SBS) placed in İznik Lake neighborhood. SBS has penetrated into our homes in forms of fizzy drinks, fruit juices, baklava, chocolates, pastries, biscuits etc. and kills as delightfully. In the developed countries, this kind of plant is not permitted. The production of this plant has an extraordinary story including “law wars” in European Court of Human Right which is still continuing. The land which is originally “1st Class Agricultural Land” was purchased by the company. This land is located nearby Orhangazi and İznik Lake. In order to build up a plant on a land which was proclaimed as an agricultural land, it was converted to industrial land by mediating through ministers. The litigations against the chemical plant installation was manipulated to give results in favor of Cargill. United States Presidents had interviews with the top-level bureaucrats in our country and ordered to complete and put into operation of the plant. The process was so oppressive that it was effective at different political periods of the country and influential on bureaucrats and political elites to achieve same decisions. The privatizations which were realized by the leadership of IBRD and IMF have led to shutting down of sugar plants reasoning that they were having loses. Consequently, increased SBS usage have resulted serious augmentation in illnesses such as diabetes, obesity and cancer.

The subject of this paper is stating the consequences of the operations and productions of a multilateral company which changed the sugar market together with the dramatical effect of privatizations in this sector causing the unemployment of the sugar farmers and increased health problems due to the SBS usage instead of sugar. These problems show us that capitalism can design different war strategies.

Key Words

Globalization, Neo-Liberal Policies, Multilateral Companies.

Gülçin SAĞIR*

TOPLUMSAL KORKUNUN TARAF DEĞİŞTİRMESİ: MÜLTECİ SORUNU ve SAVAŞ

Özet

Tarih boyunca, her dönemde karşımıza çıkmış olan en temel meselelerden birisi de “şiddettir.” Şiddet varlığını sürdürürken tarih ve siyaset ile iç içe geçmiş ve birbirlerinin nedenelliklerini oluşturmuşlardır. Bu noktada şiddetin birçok boyutu bulunmaktadır. Fiziksel, yapısal, psikolojik ve siyasal şiddet bunlara örnektir. Özellikle siyasal şiddetin varlığıyla tarih içerisinde egemen güçler, savaş ve barış gibi önemli olan iki istisnai kavramı normalize etmeye başlamışlardır. Nitekim savaş şiddetlerin de en kötüsüdür. Şu halde çalışma, “Normal olan ile istisnai olanı birbirinden nasıl ayırt etmek gerekebilir?” gibi bir sorunsal ile ortaya çıkmaktadır. Bu sorunsala cevaplar bulabilmek için çalışma içerisinde ilk olarak savaş ve barış kavramlarının analizi yapılacaktır.

Bu doğrultuda ikinci olarak ise, modern devletlerin ortaya çıkmasıyla beraber Max Weber’in vurgulamış olduğu “meşru şiddet tekelinin” varlığından bahsetmemiz mümkündür. Zira modern anlamıyla devletler kendi güçlerini tesis edebilmek için kendi içerisinde yaşayan halklara karşı da bir iç savaşta bulunmuşlardır. Ardından halkın karşı koyacağı muhalefet ve direnci yasaklamışlar ve böylelikle halka sivil itaatsizlik alanı bırakmamışlardır. Bu minvalde, ülkeler içerisinde yaşayan yurttaşlar ile demokrasi arasında bir çelişki meydana gelmiş ve yurttaşları yurttaşlıktan dışlama süreci başlamıştır.

Étienne Balibar’ın ifadesiyle bu çelişki içerisinde artık “demokrasinin demokratikleşmeden kopuşu” adı verilen döneme geçilmiştir. Böylelikle belirli bir süre sonra ülkeler içerisinde göçler başlayarak savaşın yaratmış olduğu mülteci, sığınmacı ve göçmen sorunları meydana gelmiştir. Yani artık şiddet sı-

nırların aşılmasıyla kendini meydana getirmektedir. Çalışma içerisinde de şu halde üçüncü olarak “şiddetin meşrulaştırılması” ile ortaya çıkmış olan mülteci, sığınmacı ve göçmen kavramlarından bahsedeceğiz.

Son olarak ise dünya içerisinde yaşanmış olan iki önemli gelişmenin varlığıyla ortaya çıkmış ve yapısal şiddet ile siyasal psikolojinin özellikle ele almış olduğu “korku” kavramını tartışacağız. Bu noktada yukarıda bahsi geçen gelişmelerden birisi Berlin Duvarı’nın yıkılması ikincisi de Soğuk Savaş’ın sona ermesidir. Soğuk Savaş’ın bitmesiyle beraber mali küreselleşme hızlı bir biçimde artmıştır. Bu durumda, bireyler üzerinde belirli değişiklikler yaratmıştır. Çünkü eskiden devrimden korkan kapitalistlerin varlığı varken artık işsizlik kaygısı ile göçmenlerin, mültecilerin, sığınmacıların rekabetinden korkan işçi ve emekçi sınıfı bulunmaktadır. Bu paydada toplumsal korku taraf değiştirmektedir. Yani artık Jacques Rancière belirttiği gibi “şiddetsizlik bir anlamda şiddetlerin en kötüsü” haline gelmiştir.

Çalışma içerisinde bu temelde; kadınlar, azınlıklar, özgürlük politikaları, teknik- emek sermaye ilişkileri, sığınma hakkı, entegrasyon, göç gibi durumlardan hareketle toplumsal korkunun nasıl taraf değiştirdiğinin bir analizi sunulacaktır.

Anahtar Sözcükler

Mülteci, Korku, Savaş ve Barış.

* Lisansüstü Öğrencisi, Çankaya Üniversitesi.

Gülçin SAĞIR*

CHANGING THE SIDE OF THE SOCIETY: THE PROBLEM OF THE REFUGEES AND THE WAR

Abstract

Throughout history, one of the most fundamental issues that have been antagonized at any given time is "violence." As they continued their violence, they were intertwined with history and politics and formed the causalities of each other. There are many dimensions of violence at this point. Physical, structural, psychological and political violence are examples. Especially with the existence of political violence, sovereign powers in history have begun to normalize two exceptional concepts that are important, such as war and peace. As a matter of fact, war is the worst of violence. At this point, the study emerges with a problematic such as "How can we distinguish between the normal and the exceptional?" In order to find answers to this problem, the concept of war and peace will be analyzed first in the study.

Secondly, it is possible that we should not mention the existence of "the legitimate violence monopoly" which Max Weber emphasized with the emergence of modern states. Because, in the modern sense, the states have engaged in a civil war against the inhabitants in order to establish their own power. They then banned opposition and resistance from the people, and so they did not leave the public civil disobedience area. In this way, a contradiction between democracy and the citizens living in the country has come to the fore and the process of exclusion of citizens from citizenship has begun.

In the presence of Étienne Balibar, this contradiction is now called the "democratization of democracy". Thus, after a certain period immigration started in the countries, and the

* Postgraduate Student, Çankaya University.

problems of refugees, asylum seekers and immigrants, which had been created by the war, came to the fore. In other words, violence brings itself to the point where it overcomes the limits. In the study, we will talk about the concepts of refugees, asylum seekers and immigrants that emerged as the third "legitimization of violence".

Finally, we will discuss the concept of "fear", which has emerged with the presence of two important developments in the world and which has been specifically addressed by structural violence and political psychology. At this point, one of the developments mentioned above is the fall of the Berlin Wall and the second is the end of the Cold War. With the end of the Cold War, financial globalization has increased rapidly. In this case, he made certain changes on the individual. Because there are capitalists who were afraid of the revolution, there are now workers and working classes who are worried about unemployment and who are afraid of immigrants, refugees and asylum-seekers. In this payday there is a shift in social fear. So now, as Jacques Rancière put it, "nonviolence in a sense has become the worst of violence".

In this study; will be presented an analysis of how social fears have changed with the movement of women, minorities, liberty politics, technical-labor capital relations, asylum, integration, migration.

Key Words

Fear, Refugee, War and Peace.

Hale TETİK*

HOBBS VE GERİCAULT'DA ÖLÜM, YAŞAM VE MONARŞİ

Özet

Dünya insanın yaşam ve ölüm sürecinin resmidir. Bu resmin önemli renklerinden biri kötülüktür. Birçok filozof bir problem olarak kötülükle ilgilenmiştir. 17. yüzyıl filozoflarından Thomas Hobbes, kötülük ile devletin kuruluşu arasında bir bağ kurmuştur. Hobbes'a göre devletin kurulmasından önce insanlar bitmez tükenmez bir savaş içerisindeydiler. Ölüm korkusundan dolayı insanlar bir araya gelip devleti kurmuşlardır. Hobbes'a, göre devlet monarşi ile yönetilmelidir.

1816 yılında doğa durumunu anımsatan bir olay yaşanmıştır. Senegal'e giden Medusa Gemisi batmış ve yolcular botlara taşınmıştır. Ancak botların sayısının yetersizliğinden dolayı 150 insan sonradan yapılan bir sala konmuş ve ölüme terk edilmiştir. 150 insan 13 gün boyunca ölüm ve yaşam savaşı vermişlerdir. Bu 13 gün "herkesin herkesle savaşıdır."

Bu deniz kazası Fransa'da bir skandal olmuş ve başarısız bir monarşi yönetiminin simgesi haline gelmiştir. Dönemin ressamı Géricault, deniz kazasından etkilenerek Medusa'nın Salı adı verilen resmini yapmıştır. Resim saldaki insanların bir gemi gördüğü anı anlatmaktadır ve insan piramidi şeklindedir. Piramidin yukarısında siyahi bir adam bez parçası sallamakta ve diğer adamlar coşkuyla gemiyi işaret etmektedirler. Bu kısım yaşam, direniş, ve umudu simgelemektedir. Piramidin aşağısında ise cesetler ve baba ve ölü oğlu olarak isimlendirilmiş figür durmaktadır. Bu kısım ise ölüm, pes ediş ve umutsuzluğu göstermektedir.

Bu yazı Medusa deniz kazası etrafında ölüm, yaşam ve monarşi kavramlarını tartışmaya çalışacaktır.

Anahtar Sözcükler

Yaşam, Ölüm, Monarşi.

* Lisansüstü Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi.

Hale TETİK*

DEATH, LIFE AND MONARCHY IN HOBBS AND GERİCAULT

Abstract

The world is picture of man's life and death process. Evil is one of the important colors of this picture. Many philosophers are interested in evil as a problem. Hobbes, one of the seventeenth century philosophers, established a relationship between the establishment of the state and the evil. According to Hobbes, before the establishment of the state, people were in a perpetual war. Because of the fear of death, people came together and established the state. According to Hobbes, the state should be governed by monarchy.

In 1816, there was an event that reminded the state of nature. The Medusa Ship sank when it was going to Senegal and passengers was moved to the boats. But the number of boats was insufficient and because of that, 150 people were put on a raft and they were left to dead. In those 13 days, there was a war of every man against every man.

This shipwreck was scandal in France and it was a symbol of the failed monarchy. Géricault who was a painter of that period was affected that shipwreck and he drew a painting that is called "The Raft of the Medusa". This painting shows that a moment when people on the raft saw a ship and it is in the form of a human pyramid. A black man shakes a piece of cloth at the top of the pyramid and other men show the ship excitedly.

This part symbolizes life, resistancy and hope. In the bottom of the pyramid, there are dead bodies and a figure that is called father and his dead son. This part shows death, giving up and hopelessness.

This paper tries to discuss the concepts of death, life and monarchy in the context of Medusa shipwreck.

Key Words

Life, Death, Monarchy

* Postgraduate Student, Sakarya University.

Halis ÇAVUŞOĞLU*

SAVAŞ VE BARIŞ BAĞLAMINDA THOMAS HOBBS VE JEAN JACQUES ROUSSEAU

Özet

Dönemsel olarak aralarında pek de fazla zaman farkı olmayan (yaklaşık olarak 100 yıllık bir fark) iki filozofumuz olan Fransız filozof Jean Jacques Rousseau(1712-1778)ve İngiliz düşünür Thomas Hobbes(1588-1679)'un Savaş ve Barış bağlamındaki düşüncelerini ele alacağız. T. Hobbes ve J. J. Rousseau'nun ayrıştığını veya buluştuğunu düşündüğüm bir yönlerini ortaya koymaya çalışacağım. Bu yönleri ise, iki filozofumuzun da siyasi durumlardan ve anlayışlardan büyük ölçüde etkilenmiş ve siyasi durumları etkilemiş olmalarıdır. Örneğin; bu dönemlerde ve bu düşünürlerde hem siyasi hem de entelektüel devrim olmak üzere iki farklı devrim anlayışına tanıklık ettiklerini görebilmekteyiz.

Öncelikle o dönemlerde etkili olan ve J. J. Rousseau ve T. Hobbes siyasi düşünceleri çerçevesinde çevresinde olup bitenlerden etkilendikleri ve olup bitenleri etkiledikleri fikir anlayışlarının olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Ayrıca hem Rousseau hem de Hobbes'un da bu bağlamda devrimlerin(Fransız Devrimi ve İngiliz Parleментар Sistem Devrimi) filozofu olma anlayışını ifade edebiliriz. Bu nedenle birçok önemli siyasi fikirlerini ve yazılarını filozoflarımız bu dönemlerinde ve bu çerçevede ele almışlardır.

Bu bildirimizde içerik olarak temelde "Savaş ve Barış" anlayışını ve biraz özeldense bunun da etkisiyle "Birey ve Toplum" anlayışları arasında ki çatışma ve yakınlaşmadan doğan fikir ve düşünceleri ortaya koymaya çalışacağız. Yani; bir tarafta, ön plana çıkarılan birey ve bireyselci anlayıştan üretildiğini düşündüğüm mücadele, çekişme, zıtlıklar ve çatışma anlayışları

* Bursa Uludağ Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri, Arş. Gör.

ile Thomas Hobbes, diğer tarafta ise toplum ve toplumsal dü-şünmeden ortaya çıkan anlaşma, birleşme, kaynaşma vs. dü-şüncesinin önemini vurgulayan Jean Jacques Rousseau'yu ve fikirlerini aktarıyoruz.

Sonuç olarak bu düşünürlerimiz ve düşünceleri ne kadar çok farklı olduğu ortaya konulsa da, iki düşünce arasında ta-ban tabana zıt olduğunu söyleyebileceğimiz bir anlayış tam anlamıyla mümkün değildir. Çünkü ister istemez, dönemler, filozoflar ve fikirler karşılıklı olarak birbirlerini etkiler veya birbirlerinden de etkilenirler. Bu nedenle Jean Jacques Rousseau ile Thomas Hobbes ve fikirleri arasında da böyle bir etki-leşimin olduğunu da görebilmekteyiz.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Barış, Devrim, Birey, Toplum.

Halis ÇAVUŞOĞLU*

**THOMAS HOBBS AND JEAN JACQUES ROUSSEAU IN
THE CONTEXT OF WAR AND PEACE**

Abstract

We will consider the philosophers of the French philosopher Jean Jacques Rousseau (1712-1778) and the English philosopher Thomas Hobbes (1588-1679), both philosophers of which are not much different in time (a difference of about 100 years). T. Hobbes and J. J. Rousseau will try to reveal a direction I think they are separating or meeting. These aspects, however, are that both of our philosophers have been greatly influenced by political situations and understandings and have influenced political situations. For example; we can see that in these periods and in these thinkers they witnessed two different concepts of revolution, both political and intellectual revolution.

First of all, we can easily say that the influences of what happened around them in the framework of J. J. Rousseau and T. Hobbes political thought were the ideas that they were influenced and influenced. We can also express the notion that both Rousseau and Hobbes are philosophers of revolution (French Revolution and British Parliamentary System Revolution) in this context. For this reason, many important political ideas and writings were handled by our philosophers during this period and in this framework.

We will try to reveal the ideas and thoughts arising from the conflict and the rapprochement between the concepts of "Individual and Society" with the concept of "War and Peace" as a main content of this article and a little bit of it in particular. So; on the one hand, Thomas Hobbes with struggles, rivalries, antagonisms and conflicts which I think are produced

* Bursa Uludağ University, Faculty of Theology, Study of Religion and Philosophy, Res. Assist.

from the concept of individual and individualism, and on the other hand with the agreement, merger, fusion etc. that emerged from society and social thought. Jean Jacques Rousseau, who emphasizes the importance of thinking, and his ideas.

As a result, even though it is revealed how much different these thinkers and thoughts are, it is not entirely possible to say that we can say that the two ideas are opposite to each other. Because they do not want it, periods, philosophers and ideas interact with each other or are influenced by each other. For this reason, we can also see that there is such an interaction between Jean Jacques Rousseau and Thomas Hobbes and his ideas.

Key Words

War, Peace, Revolution, Individual, Society.

Hatice Nur ERKIZAN*

ADALET VE BARIŞ EĞİTİMİ ÜZERİNE

Özet

Bu çalışmanın amacı olanaklar yaklaşımından (*capabilities approach*) hareketle eleştirel barış eğitimi ele alıp incelemektir. Aristotelesçi bir kavrayış içinden geliştirilen bu yaklaşımın en önemli iki temsilcisi olan Amartya Sen ve M.C. Nussbaum'ın sosyal adalet anlayışı Paulo Freire'in eleştirel eğitim felsefesinin de temelinde yer alır. Yapısal şiddetin kendisinin kendi içinde adaletsizliği taşıdığı ve bunun ancak dönüştürücü barış eğitimi ile aşılabileceği tartışılır. Barışın ancak ve ancak adaletli bir barış ile olanaklı olduğu ve bu bağlamda onun etik ve politik yapılanım içinden gerçekleştirilebileceği öne sürülür. Eleştirel barış eğitiminin sosyal adalet kavrayışına temel teşkil eden kişinin kendi varoluşunu kurmasından bağımsız olarak ele alınamayacağı öne sürülür. Eğitim bakımından sosyal adaletin kurucu bir işleve sahip olduğunun tanınması ise bizzat barışın yeniden tanımlanması gerekliliğini gösterir. Barış nasıl tanımlanmalıdır? Çünkü barışın nasıl tanımlandığı aslında barış eğitiminin hem teorik ve hem de pratik zeminde onun meşruiyet meselesi ile ilgilidir. Özellikle Stoacı geleneğe bakıldığında adalet ve barış arasında doğrudan bir bağ kurulduğu görülür. Buna göre, adaleti olmayan bir barış sözkonusu olamaz. Başka bir ifadeyle, adalet olmadan barış olamaz. Adalet bu bağlamda doğası gereği etik-politik bir yapı gösterir ki zaten adaletsizlik de barış için bir tehlike ve bir tehdittir. Çalışma boyunca adaletin farklı boyutları ve kavranışları üzerinde durulur ve bu bağlamda adaletin kurucu temellerinin neler olduğu tartışılır. Özellikle sözleşmecî ve metafizik realizm içinden gelişen adalet kavrayışlarının eleştirel barış eğitimi bakımından sonuçları üzerinde durulur. İn-

* Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Prof. Dr.

ternalist özcülük ışığında adaletin insan için iyi bir yaşam kavrayışından bağımsız olarak ele alınamayacağı düşüncesinin sonuçları izlenmeye çalışılır. Bu ise adaletin yöneldiği veya yönelmesi gereken amacın ne olduğu sorusunu gündeme getirir. Adaletin amacının tüm insanlar için onurlu bir yaşamı kurmak olduğu yolundaki kavrayışın en önemli temsilcilerinden olan Nussbaum'ın düşüncelerine yer verilir. Bu kavrayış içinden adalet ve barış eğitiminin birbirinden ayrı düşünülemeyeceği öne sürülür. Sosyal adalet insanın kendi var oluşunu etik-politik temelde gerçekleştirmesine bağlanır. Mükemmel adalet kurumlarının/yapılarının ve adaletli süreçlerin veya kişisel/toplumsal yararın artırılmasının adaleti her bir insan için gerçekleştirmede pek de başarılı olamayacağı üzerinde durulur. İnsani yaşamın niteliği ile adalet arasında doğrudan bir bağ vardır. Adalet, insanın insani bir yaşama sahip olmasında görünür olur. Bu yaklaşım Freire'in de eleştirel barış eğitiminin temelinde yer alır. Eleştirel barış eğitimi adaletsizliğin çeşitli biçimleri olan toplumsal baskı ve tahakküm karşı verilen bir yanıttır. İnsanın sahip olduğu kapasiteler onun insani varoluşunun ve saygınlığının bağlamını oluşturur. İnsan, insani varoluşunu gerçekleştirme hakkına sahiptir. Sonuç olarak eleştirel barış eğitiminin temelinde adalet yer alır ki birincisi olmadan ikincisinin işlev ve anlamından söz edilemez.

Anahtar Sözcükler

Adalet, Barış, Eleştirel Barış Eğitimi, Freire, Nussbaum, Sen, Kapasiteler/Olanaklar.

Hendrik KEMPT*

PEACE-MAKING AI? ON THE MORAL PERMISSIBILITY OF AUTONOMOUS BATTLE DRONES

Abstract

In debates about the ethics of anticipated applications of artificial intelligence, the use of fully autonomous weaponized drones is a point of contentious debate. In this paper, I will make the moral case for the use of AI drones by pointing out that there is no principal distinction between civilian autonomous agents and military ones.

While there are supporters of using AI drones in combat, the main slate of philosophers as well as the public is cautious and usually find them to be morally impermissible, mainly for two main reasons. First, mistakes in this area usually lead to fatalities of innocent people. Our intuitions about responsibility require accountability and attributability of those mistakes, and AI seems an insufficient subject for that. Second, it dehumanizes warfare. Besides the expected increase in recklessness of fighting (because of the lack of human restraint), the dehumanization renders every human being still involved in the conflict a mere means.

However, I will confront those common arguments against using AI in combat with a challenge. In a nutshell, the argument maintains that there is no precise moral distinction to be made between AI in warfare and AI in civilian technology, despite some of our intuitions.

Given a basic rule of applied ethics, call it “pragmatic superiority”, for a machine to be morally permissible, it ought not to be perfectly perform a certain task, but rather do it better (more reliable) than humans would. If we were to aim for infallible machines only, we would not use any of them. Fallible machines, then, are morally permissible if they are at least as good as human beings are in morally relevant actions. Given

* Res. Assist. Universität Siegen, Germany.

that mistakes in combat will be made, and that pragmatic superiority applies (because AI soon will be a better agent in identifying and destroying enemy bases), the use of AI drones in combat is morally permissible, if not required (because it can save lives).

After the presentation of this argument, I discuss and refute counter-arguments against applying this rule to AI drones. First, the intended use of AI drones is already morally impermissible because any combat drone is morally impermissible. However, I argue that combat drones are in fact morally permissible, and that AI drones can be morally advantageous if their main purpose is to be more precise and save civilian life.

Secondly, I will reject the argument that we require the agent to be blamable by pointing out that we face similar discussions with the technology of self-driving cars. The need of assigning proper blame in cases of mistakes, however, is not a reason not to pursue this technology, but rather demand a change in our attitudes towards blame.

Ultimately, using artificial intelligent, autonomous drones in battle will change the way humans fight out military conflict. However, despite some reasonable conditions on how to use this technology, it is in tune with our expectations to other technological advancements, rendering AI in combat morally permissible.

Key Words

Artificial Intelligence, Autonomous Drones, Algorithms, Just War Theory, Applied Ethics.

Hilal KAHRAMAN*

**NIETZSCHE:
TANRI'NİN ÖLÜMÜ VE YAŞAMIN OLUMLANMASI**

Özet

Bu çalışmada Nietzsche'nin ölüm ve yaşam üzerine olan düşünceleriyle birlikte sunduğu çözüm önerilerinin Tanrı ve insan değerleri ekseninde nasıl şekillendiği ele alınmaktadır. Yaşadığı dönemde Almanya'nın içinde bulunduğu kötü durumdan, baskın durumdaki Hıristiyanlık değerlerini sorumlu tutan Nietzsche, Böyle Buyurdu Zerdüşt isimli kitabının "Kendini Aşma Üzerine" bölümünde "her kim ki yaratıcı olmak zorunda kalır iyide ve kötude, gerçekten de önce yıkıcı olmak ve değerleri kırmak zorundadır" ifadeleriyle; yaratıcı olmanın şartını ilk olarak kişinin hâlihazırda var olan değerlerini yıkmasına bağlamaktadır. Buna bağlı olarak Deccal adlı eserinde de bu değerlerin yapısının decadence olduğunu ifade ederek; "yozluğu decadence anlamında algılıyorum: savım da insanlığın bugün en yüce, en arzulanan değerler olarak en tepeye yerleştirdiği değerlerin tümünün decadence değerler olduğudur" sözleriyle bozulmakta olan bu çöküş değerlerinin onun yaşadığı çağda insanlığın en yüksek ve en kutsal değerleri olarak görüldüğünü ifade etmektedir. Decadence olan bu değerlerden sıyrılarak kendi değerlerine yönelebilecek olan insan, Antik Yunan'da var olan insanın yüceliğine ulaşabilmek için bilgelik sahibi olmalıdır. Nietzsche bilgelikle yaşamı tüm acı ve hazlarıyla onaylamanın yollarını anlatmaktadır. Antik Yunan ve Rönesans dönemindeki dehaların yeniden yaratılması ona göre tarihin yönünü belirleyecektir ve bu durum içinde bulunduğu 19. yüzyılı değiştirmek için de gereklidir. Nietzsche'nin amacı yaşamı değersiz hale getiren bu unsurlara karşı yaşamı savunmak, onaylamak ve insanın kaybettiği büyüklüğünü, yüceliğini tekrar kazandırmaktır. Yaşam savunulmalıdır,

* İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

çünkü o en önemli şeydir. Nietzsche, yaşamı ve insanı yeniden değerli hale getirmek için çözüm yolları göstermektedir. Tüm değerleri yeniden değerlendirmek için sunduğu çözüm önerisi felsefedir. Bu amaçla Nietzsche yaşadığı çağda yerleşmiş olan kültür ve tarih anlayışlarını eleştirerek, yaşamı olumlu hale getirmek için var olan bütün değerleri yeniden ele almaktadır. Şen Bilim'in Beşinci Kitabının "Biz Korkusuzlar" adlı bölümünde Nietzsche; "Bizim sevincimizin anlamı.- En büyük, en yeni olagelmenin- Tanrı'nın ölmesinin, Hıristiyan Tanrı'sına inancın artık inanılmaz olmasının- ilk gölgeleri, Avrupa'nın üzerine düşmeğe başladı bile" sözlerinde kullandığı "Tanrı öldü" ifadesi Hıristiyan Tanrısını hedef almaktadır. Böylece Nietzsche için yaşamı olumsuzlayan, bütün değerleri değersizleştiren metafizik, Tanrı'nın ölümüyle sona ermekte ve artık yaşamı olumlamak için bu metafiziğe karşı doktrinler geliştirmek ve insanı yeniden yüceltmek amaç haline gelmektedir.

Anahtar Sözcükler

Decadence, Tanrı, Yaşam, Ölüm, Değer.

Hilal KAHRAMAN*

**NIETZSCHE:
DEATH OF GOD AND AFFIRMATION OF LIFE**

Abstract

This study addresses how suggestions for solution proposed by Nietzsche through his thoughts on life and death are shaped on the axis of God and human values. Nietzsche, who held the prevailing values of Christianity responsible for the bad situation of Germany during his era, ties the condition of being creative primarily to the destruction of one's already existing values by saying in the chapter "On Self-Overcoming" of Thus Spoke Zarathustra that, "and whoever must be a creator in good and evil - truly, he must first be an annihilator and break values." Depending on this, in the Anti-Christ, by stressing that decadence is the structure of these values he states that "I understand corruption in the sense of *décadence*: my contention is that all the values which mankind now collects into its highest desideratum are *décadence* values" and by this he points out that these decadence values are perceived as the highest and most sacred values of mankind in his age. The person who can turn from these decadence values and turn to his own values must have wisdom to reach the sublimity an Ancient Greek. Nietzsche describes the ways of affirming life with all its pains and pleasures through wisdom. According to him, the recreation of the Ancient Greek and Renaissance geniuses will determine the direction of history, and it is also necessary to change the 19th century in which he lives. Nietzsche's purpose is to defend and affirm life against these elements that makes life worthless, and to bring back the magnificence and sublimity that man lost. Life must be defended, because it is the most important thing. Nietzsche shows ways of solution to make life and men valuable again. His solution

* İzmir Katip Çelebi University, Faculty of Social and Human Sciences, Department of Philosophy, Assist. Prof. Dr.

to reevaluate all values is philosophy. Nietzsche, with this aim, criticizes the understanding of culture and history that has settled in his age, and reconsider all the values that exist to affirm life. In the fifth book of Gay Science, "We Fearless Ones", Nietzsche states that "how to understand our cheerfulness.- The greatest recent event - that 'God is dead'; that the belief in the Christian God has become unbelievable - is already starting to cast its first shadow over Europe." The phrase "God is dead" targets the Christian God. Thus, for Nietzsche, metaphysics, which negates life, and devalues all values, ends with the death of God and now the goal is to develop doctrines against this metaphysics to affirm life, and to resublime man.

Key Words

Decadence, God, Life, Death, Value.

Hüseyin AYDOĞDU*

ANTİK ÇAĞ'DA VARLIK VE OLUŞUN ONTOLOJİK İLKESİ OLARAK "SAVAŞ VE BARIŞ"

Özet

Bu bildirimizde savaş ve barış düalizmini metafizik-ontolojik bir zeminde Antik Çağ felsefesinden hareketle tartışmayı amaçladık. Tarih boyunca savaş ve barış düalizmi insan zihnini her zaman meşgul etmiştir. Birinin varlığı zorunlu olarak diğerini çağrıştırmaktadır. Savaş ve barış düalizmi yalnızca ahlaki, siyasi ve hukuki bir problem değil, aynı zamanda ontolojik bir problemdir. Felsefede savaş, "iki taraf teşkilat, ülke veya ülkeler topluluğu arasında meydana gelen silahlı vuruşma veya mücadele" şeklinde; barış da "savaşın bittiğinin bir antlaşmayla belirtilmesinden sonraki durum" şeklinde bilinen ilk anlamlarıyla tanımlanmadı. Onlar felsefede öncelikle ontolojik olarak tartışılıp açıklandı. Felsefenin en eski problemlerinden biri olan savaş ve barış düalizmi Antik Çağ'da Presokratik dönemden itibaren varlığın ve evrenin oluşumunun ilkelerinden biri olarak görüldü. İnsan, toplum ve doğadaki oluş ve değişim, savaş ve barış düalizmi üzerinden örneklendirilip açıklandı. Presokratik filozoflara göre, varlıkta ve evrende bitmez tükenmez bir mücadele vardır. Evren ve içindeki her şey yaratmayla değil, kesintisiz devam eden oluşla meydana geldi. Her şey bir durumdan ötekine geçerek oluştu. Bu geçiş çetin bir mücadelenin olduğu bir dönüşümdür. Örneğin Herakleitos, varlık ve oluşun en önemli nedeninin savaş olduğunu ileri sürdü. Ancak onun ontolojisinde savaş, yok eden değil, inşa ve imar eden bir ilkedir. Savaş varlıkta oluşun ve dönüşümün bir aracıdır. Empedokles'e göre de dört öğeyi (toprak, su, ateş ve hava) bir araya getiren, tutan veya ayırtıran sevgi ve nefret ilkelerinin temelinde, savaş ve barış düalizmine dayalı olan bir mücadele vardır. Bu mücadelede kim

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü., Dr. Öğr. Üyesi.

galip gelirse evrene o egemen olur. Empedokles'te de savaş, Herakleitos'ta olduğu gibi, mutlak olarak yok edici bir ilke değildir. Savaş egemen olduğu andan itibaren barış, filizlenmek için uygun bir ortamı ve zamanı bekleyen bir tohum gibi açılımını bekler. Empedokles'in ontolojisinde sevgi ilkesi barış, nefret ilkesi ise savaşı temsil eder. Ateşli bir demokrasi taraftarı olan Empedokles, barışı ilk kez ontolojik bir zeminden siyasi bir zemine çekerek, toplumun huzur ve mutluluğu ile sevgi/barış arasında doğrudan bir ilişki kurar. Ona göre toplumda huzur ve barış ancak sevginin egemen olmasıyla gerçekleşir. Sevginin olduğu yerde barış, barışın olduğu yerde de demokrasi vardır. Sistematik dönemde ise hem Platon hem de Aristoteles savaş ve barış düalizmini Presokratik dönemden farklı olarak öncelikle etik ve siyasi bir zeminde tartışırlar. Fakat onlar da barış ile ilgili görüşlerini savaşla birlikte ele alırlar. Onlara göre, ancak, sonu barış olan bir savaş meşrudur. Bunun dışında her türlü savaştan kaçınılmalıdır. Çünkü savaş toplumsal düzeni ve uyumu yok eden bir faktördür. Böylelikle Antik Çağ'da savaş hemen hemen tüm filozoflarda varlıkta, evrende, insanda ve toplumda oluş ve bozuluşun bir ilkesi olarak düşünülmüştür. Ancak Antik Yunan'da hiçbir filozofta savaş amaç değil, bir sondur. Son olan ise barıştır. Diyalektik bir süreçle savaş ortadan kalkmaktadır. Bu yüzden gerek Presokratik dönemdeki filozoflarda, gerekse sistematik dönemdeki filozoflarda savaş istenen ve arzulanan kaçınılmaz bir son değildir, savaş ancak sonu barış olması koşuluyla vardır ve böyle bir durumda savaş meşrudur.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Barış, Presokratik Filozoflar, Platon, Aristoteles ve Ontoloji.

Hüseyin AYDOĞDU*

**“WAR AND PEACE” AS ONTOLOGICAL PRINCIPLE OF
EXISTENCE AND FORMATION IN ANTIQUE AGE**

Abstract

In our this declaration, we have aimed to argue the dualism of war and peace on a metaphysical-ontological base with the reference to the antique philosophy. Throughout history, war and peace dualism have always kept the human mind busy. One's presence necessarily implies the other. War and peace dualism is not only a moral, political and legal problem, but also an ontological problem. In philosophy, war is not defined with its first meaning as the form of “armed attack or struggle that takes place between two entity organizations, the country or a group of countries”; peace is not defined with its first meaning, which is known as “the situation after the war is over by an agreement”. They were first discussed and explained ontologically in philosophy. War and peace dualism, one of the oldest problems of philosophy, was seen as one of the principles of existence and creation of the universe from the Presocratic period in the Ancient Age. Human, the formation and change in society and nature are exemplified and explained through the dualism of war and peace. According to presocratic philosophers, there is an endless struggle in existence and in the environment. The universe and everything in it has come to fruition, not with creation but with uninterrupted continuity. Everything happened from one state to another. This transition is a transformation that is a tough struggle. For example, Heraclitus argued that the most important cause of existence and formation was war. But in his ontology the war is not a destructor, but a principle who builds and constructs. War is a means of being formed and transformed. According to Empedocles, there is a struggle

* Erzurum Technical University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Assist. Prof. Dr.

based on the dualism of war and peace, at the heart of the principles of love and hate that bring together, hold or separate the four elements (earth, water, fire and air). Whoever prevails in this struggle will dominate the world. The war in Empedocles is not, as in Herakleitos, an absolutely destructive principle. From the moment that war is dominant, peace awaits its opening as a seed waiting for time and a suitable environment for sprouting. In Empedocles' ontology, the love principle represents peace, and the hate principle represents war. Empedocles, a fervent democracy supporter, for the first time, draws peace from an ontological ground to a political layer, establishing a direct relationship between peace and happiness of society and love / peace. According to him, peace and peace in the society only takes place when the love is dominant. Where there is love there is peace; where there is peace, there is democracy. In the systematic period, both Plato and Aristotle argue primarily on an ethical and political ground, different from the Presocratic period of war and peace dualism. But they also treat their views of peace with war. According to them, however, a battle that is at last peace is peaceful. Any war should be avoided. Because the war is a factor that destroys social order and harmony. Thus, in the Antiquity the war was thought of as a principle of being and being in existence in almost all philosophers, at the stage, in man and in society. But in ancient Greece, was is not a goal in no any philosophy but is a last. The last one is peace. With a dialectical process the war is disappeared. Therefore, either the philosophers in the Presocratic period or the philosophers in the systematic period are not an inevitable ending to be desired and desired, the war is only provided that the end is peace, and in such a case the war is prevalent.

Key Words

War, Peace, Heraclitus, Empedocles, Plato, Aristotle and Ontology.

Jan BYCZKOWSKI*

HOBBSIAN “WAR OF EVERY MAN AGAINST EVERY MAN” VERSUS INTERSTATE AND INTRASTATE WARS: AN ATTEMPT AT COMPARISON

Abstract

For Hobbes, the main argument for the creation of state or Leviathan is preventing the ‘war of every man against every man’. Instead, people are expected to live under the Leviathan and, by doing so, relinquish their natural freedom. Therefore, no longer free men, they can use the benefit of living in peace. However, moving forward from such a simplistic and idealised model and looking at today’s world and, more generally speaking, the modern history, we encounter another type of violence. Rather than individual violence in competition for resources and in the name of survival, we are faced with state-organised violence, of which one of the most profound examples is war – both inter- and intrastate. Looking only at the 20th and 21st century, these conflicts have caused millions of people to die, not to mention the manifold numbers of wounded, displaced, as well as the economies and wealth shattered by them. It is enough to mention the catastrophic I and II World War and current conflicts in the Middle East to understand what outcomes bring modern conflicts.

This perspective of international and national relations driven often by organised violence provokes the question: assuming that the Hobbesian origin of the state was correct, was it worth it? More precisely, was the interpersonal violence, even if universal, worse than the violence caused by Leviathan and for the control of Leviathan? To picture the non-state variants of conflicts we will apply historical and contemporary examples of inter-tribal conflicts. Then, the outcomes of non-state and state conflicts will be analysed.

* Marmara University, Institute for Middle East Studies, PhD Candidate.

Additionally, apart from quantitative data, the types of violence and ways in which wars are conducted will be added to the account. Finally, the possible solutions to this problem will be proposed, including the third way – anarchy in its most general form, without any ideological additions such as anarcho-communism, anarcho-socialism, anarcho-capitalism or others.

Key Words

Thomas Hobbes, Tribal Conflicts, Interstate Wars, Intrastate Wars, Anarchy.

Kamelia PETKOVA*

THE IMAGE OF PEOPLE RUNNING AWAY FROM WAR
IN THE COGNITIVE SPACE OF THE BULGARIANS

Abstract

In the context of the modern dynamic world, respect for human rights and individuality is more than significant in terms of acceptance of differences and the promotion of tolerance. Results from a number of studies have warned of intolerance and fear for refugees in the country. The negative public attitudes towards these individuals have different manifestations. In most cases, the refugee is seen as a threat to Bulgarians and the Bulgarian economy. Fear of the stranger provokes a negative attitude towards "the different", finding expression in discriminatory behavior and encouraging hate and hate crimes. Based on a secondary analysis of data from conducted sociological surveys an attempt will be made to answer the questions: What is the image of the refugees in the perceptions of the Bulgarians and how modern society is ready to accept the differences and to be tolerant towards the refugees in Bulgaria.

Key Words

Bulgarian economy, Bulgarians, The Different.

* Bulgarian Academy of Sciences, Institute for the Study of Societies and Knowledge, Assist. Prof. Dr.

Irmak GÜNGÖR*

KANT'IN TARİH FELSEFESİNDE "GELECEK", "UMUT",
"EBEDİ BARIŞ" VE "FRANSIZ DEVRİMİ" NİN ÖZEL YERİ
ÜZERİNE

Özet

Felsefe tarihindeki ayrıcalıklı derecede önemli konumuna rağmen Kant kimi zaman "dar kafalı bir burjuva" olarak görülmüş ve özellikle siyaset felsefesinde devlete, egemene biçtiği pay ile birlikte her türden devrimci hareketi topyekûn reddetmesi sebebiyle sıklıkla eleştirilmiştir. Esasen Kant'ın dilimize henüz çevrilmeyen ve tarih ile siyaset felsefesini ortaya koyduğunu söyleyebileceğimiz metinlerindeki tavrı hiç de iç açıcı değildir ve yukarıda sözü geçen "dar kafalı" nitelmesini destekleyen satırlarla doludur. Yine de son on yıllarda Kant'ın siyaset felsefesine, özellikle de Batı'da başlayan liberal bir ilgi olduğu ortadadır. Bu ilgi kimi zaman Kant'ı özgürlükçü bir liberal olarak kimi zaman kamusal tartışmalarının kurucu babası olarak okuma gibi eğilimlere sahip olmuştur. Bütün bu yaklaşımların farkında olarak bizim bu çalışmada yapmaya çalışacağımız şey Kant'ın, kendi düşüncesinin bazı yönlerine "rağmen", özellikle tarih felsefesi ve güncel siyaset söz konusu olduğunda son derece ufuk açıcı bir perspektif sunduğunu ve insanın "şimdi"yle kurduğu ve "gelecek" de "şimdide" kurduğu ilişki açısından son derece devrimci bir aktif rolü telkin ettiğini iddia etmek olacaktır. Bu minvalde çalışmamızda Kant'ın tarih felsefesi genel hatlarıyla ortaya konarken onun özellikle tarih filozofuna yüklediği önemli ödev ön plana çıkartılacak ve nihayetinde devrimlere topyekûn karşı olduğunu her yerde duyuran Kant'ın Fransız Devrimi'ne son derece sempatiyle yaklaşıyor olmasının gerekçeleri, tavrının bugün açısından işaret ettiği imkânlarla birlikte ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler

Kant, Fransız Devrimi, Tarih Felsefesi, Ebedi Barış, Gelecek, Umut, Teleoloji.

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

M. Ahmet TÜZEN*

**SAVAŞ DURUMU OLARAK “DOĞA DURUMU”: TOP-
LUM SÖZLEŞMESİ KURAMLARI AÇISINDAN BİR DEĞER-
LENDİRME**

Özet

Toplumsal sözleşme kuramlarıyla belirginlik kazanan modern devlet anlayışı, temel olarak insan doğasına dair birtakım varsayımlardan hareketle insanların rızaları olmaksızın kendiliğinden toplumsallaşamayacağı; genellikle çatışmanın ve dolayısıyla savaş durumunun hakim olduğu doğa durumunu terk etmek veya aşmak suretiyle sivil toplumun kurulacağı ve barışın tesis edilebileceği düşüncesine dayanır. Bu yaklaşımın en önemli temsilcilerinden biri olan Hobbes, modern devleti ele alırken doğayı ya da doğa durumunu bir savaş durumu olarak kabul ederek sivil toplumu, uzlaşa ve barışın sağlandığı bir yapı olarak değerlendirir. Machiavelli’den ilham alan Hobbes, “olması gereken insan” yerine “olan insan”dan hareket ederek; olgusal ve ampirik bir yaklaşımla insanı çatışmacı ve iktidar arzusu taşıyan bir varlık olarak görür. Dolayısıyla böyle bir insan tasavvurunda savaş olgusu, insanın doğal niteliklerinin bir sonucu olarak kabul edilir. Bu bakımdan Hobbesçu yaklaşıma göre insan, türdeşleriyle yapay bir anlaşma/toplum sözleşmesi yapmaz ise sürekli bir savaş durumundan yani doğa durumundan kurtulamaz. Hobbes’tan tam bu noktada ayrılan bir başka toplum sözleşmecisi olan Rousseau’ya göre, Hobbes’un doğa durumunda tasavvur ettiği insan öznesi aslında toplumla birlikte anlam kazanan insandır. Başka bir ifadeyle Rousseau, Hobbes’un doğa durumundaki insana yüklediği özelliklerin, aslında toplumsallaşmış insana ait olduğunu, topluma dair ileri sürdüğü kötülükleri uygarlık öncesi doğal hale aktardığını ve böylece ilkel insanı betimlerken uygar insanı anlattığını ifade eder. Rousseau, doğa durumundaki insa-

* Gümüşhane Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

nın bu tür önyargılarla değerlendirilmemesi gerektiğini, toplumun insan üzerindeki negatif etkilerinin ya da insana kazandırdığı birtakım yapay niteliklerin göz önünde bulundurulmasını savunur. Ona göre insanlar arasındaki çatışma ve savaş halini doğuran asıl nedenler sonradan kazanılan bu kötü niteliklerdir. Bu doğrultuda Rousseau, toplum öncesi bir durumda bütün yapaylıklardan sıyrılmış olan insanın, çatışmacı bir niteliğe sahip olmaktan ziyade kendi varlığını korumaya ve sevmeye eğilimli bir yapıda olduğunu düşünür. Bu bağlamda çalışma, savaş ve çatışma olgusunun, insanın özü gereği sahip olduğu niteliklerden mi yoksa toplumsallaşması neticesinde kazandığı özelliklerden mi kaynaklandığı sorusunu felsefe tarihinde önemli bir yere sahip olan sözleşme kuramları çerçevesinde ele alacaktır.

Anahtar Sözcükler

Toplum sözleşmesi, Doğa durumu, Bilgisizlik Peçesi, Savaş, Modern devlet.

M. Ahmet TÜZEN*

THE STATE OF NATURE AS A STATE OF WAR: AN ASSESSMENT IN TERMS OF SOCIAL CONTRACT THEORIES

Abstract

The notion of the modern state, which became evident with the theories of social contracts, is based on the idea that human beings can not socialize automatically without people's consent, and civil society and peace can be established by abandoning or overcoming the state of nature which is usually dominated by conflict and thus the state of war, basically with reference to some assumptions about human nature. Hobbes who is one of the most important representatives of this approach, considers nature or state of nature as a state of war when dealing with the modern state and so he regards civil society as a structure that establishes reconciliation and peace. Inspired by Machiavelli, Hobbes accounts human being as an entity that causes conflicts and carries a desire for power with a phenomenal and empirical approach thereby moving from "the available human being" instead of "the putative human being." Therefore, in such a human conception, the phenomenon of war is regarded as a consequence of human natural qualities. In this respect, according to Hobbesian approach, if a person does not make an artificial agreement / social contract with his own species, he can not get free from situation a constant war, namely state of nature. Rousseau, another social contractor who left the Hobbes at exactly this point, claims that in the state of nature the human subject who is conceived by Hobbes, in fact gains a meaning with society. In other words, Rousseau expresses that qualities which is attributed to the human being in state of nature by Hobbes actually belong to socialized human being, and Hobbes transfers evils which are appropriated for society by

* Gümüşhane University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Assist. Prof. Dr.

him to pre-civilization state of nature, and thus he narrates the civilized human being while describing the primitive human being. Rousseau argues that the human being in state of nature should not be judged with such prejudices, that the society's the negative effects on human beings or some artificial qualities which are brought human beings by society should take into consideration. According to him, the main reasons for the conflict and war between people are these bad qualities which are later acquired. In this sense, Rousseau thinks that a person who escapes from all artificialities in a pre-societal situation is a structure that is prone to protecting and loving his own existence, rather than having a conflicting character. In this context, the study will deal with the question of whether the existence of war and conflict phenomenon is due to qualities possessed by the human essence, or from characteristics acquired through socialization, within the framework of contract theories which have an important place in the history of philosophy.

Key Words

Social Contract, State of Nature, Veil ignore, War, Modern State.

Mehmet Fatih ELMAS*

SPINOZA VE LEVINAS'TA ÇATIŞMA ÜZERİNE BİR İR- DELEME

Özet

Düşünce tarihinde genel olarak çatışmayı önlemek üzere bir "İyi" fikri formüle edilmeye çalışılmıştır. Bu İyi'yi adlandırma ve kavramsallaştırma aşamasında filozoflar, dünyevi problemler karşısındaki tutumlarıyla seçkinleşirler. İyi'nin nasıl formüle edileceğine ilişkin sorun aynı zamanda temele ilişkindir. Temelin inşasında genel olarak iki güzergah belirir: İçkinlik ve Aşkınlık zemini. Bu iki zemini görebileceğimiz en iyi örneklerden ikisi, Spinoza ve Levinas'tır. Spinoza'da İyi, içkinliğin somutlaşmasını ifade ederken, Levinas'ta ise aşkınlığın somutlaşmış halidir. Spinoza'ya göre çatışmayı kesintiye uğratarak, içimizde doğan iyiyi gerçekleştirme arzusunu bize sunacak olan yapı, içkinlik kuramıdır. Levinas için ise ontolojik alanı esinleyen, savaşa sınır çizen tek güç özel anlamda bir aşkınlıkçı paradigmadır.

Bu bildiri, Levinas'ın eleştirdiği ve Spinoza'nın da bir öz olarak belirlediği *conatus* kavramı çevreninde formüle edilmiştir. Spinoza'da bir direnç olarak *conatus*'un/iştahın etik olana dönüşmesiyle çatışma yerini uyuşmaya bırakır; keder karşısında sevincin ve kötü karşısında iyinin örgütlediği bir düzen tesis edilir. Levinas'a göre insanın özünün *conatus* olarak belirlenmesi, varolanın kendi çıkarına yönelik hareket ettiğini gösterir ve varolanın kendi varlığını sürdürme arzusu, başkasının yerine el koyma çabasını haklılaştırdığı bir dünya yaratır. Böyle bir dünyada, herkesin herkesle mücadele içinde olduğu, birbirlerini konumundan etmeye çalıştığı bir sahneyle karşılaşılır. Çünkü ona göre insani olan, *conatus essendi*'ye karşı olarak, varlığın ötesinde yepyeni bir rasyonelliğe işaret eder. Bu, bilimum varlaşmadan üstün olan İyi'nin rasyonelli-

* Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arş. Gör. Dr.

ğidir. Levinas, *conatus*'un anlam çevreninde bir değişiklik yaparak, kendi varlığını sürdürme yerine, başkasının varlığını sürdürmesi için çaba göstermeye yönelik bir temel belirler ki bu ahlakiliğin kendisini bize verir. Bu temel, 'Öldürmemelisin!' buyruğudur. Bu nedenle, felsefenin görevi, başkasının aşkınlığını ve biricikliğini ön plana çıkararak, ben'in *conatus essendisini* sorgulayıp, etik olanı çıkar-gözetmez yönüyle yeniden tesis etmektir.

O halde doğada iki şeyin birbiriyle karşılaşmasından doğması muhtemel çatışmayı uyuşmaya dönüştürmenin yolu nedir? Zaman ve mekansal ufukta bir karşılaşmadan kaynaklanan olası savaş hali, kökensel açıdan bir kutsallıkla ilişki kurlarak mı kesintiye uğratılabilir? Yoksa bilme ya da anlama yoluyla her şeyi bütünde kavramak, çatışmayı önlemek için kendi başına yeterli bir çaba mıdır? Ya da şöyle denebilirse, aşkın bir güç devreye sokularak mı, yoksa bütünüyle doğal olanı işe koşarak mı insanlar arası huzur, güven, barış ve mutluluk tesis edilebilir?

Anahtar Sözcükler

Ontoloji, Savaş, Etik, Barış, *Conatus*, Aşkınlık, İçkinlik.

Mehmet Murat KARAKAYA*

SAVAŞ, BARIŞ VE US

Özet

Savaş ve barış birer olgu olarak insana aittir. İnsan dışındaki hayvanatta egemenlik kurmaya yönelik -lokal kavga veya boğuşmalar hariç- sistematik bir savaşa ve iradeyle belirlenmiş bir barışa rastlanmaz. Zira savaş ve barış usla ilgilidir. Usa sahip olmayan hiçbir varlık sistematik bir savaş yürütemez ve tesis edilmiş bir barış ortamı oluşturamaz. Kurdun koyunla bir arada bulunması imkânsız iken aynı familyadan çoban köpeğinin koyunla bir arada yaşaması buna örnektir. Kurdun koyuna saldırısı nasıl içgüdüsel ise çoban köpeğinin koyunu sahiplenmesi de aynı şekilde içgüdüseldir. Sonuçta, hayvanların saldırısında, kendini savunmasında ve bir arada yaşamasında içgüdüsel faktörlerin dışında ussal bir etken yoktur.

İnsan, irade etme ve yapma ile ilgili bütün eylemlerini usla gerçekleştirdiği gibi savaşa ve barışa yönelik eylemlerini de usla gerçekleştirmektedir. Savaş ve barışa yönelik içgüdüsel bir tutum, insan için söz konusu değildir. Bu bağlamda, insan açısından savaş ve barışla ilgili şu soruların açıklığa kavuşması gerekmektedir. İnsan usunu savaşa veya barışa sevk eden etmenler nelerdir? Us hangi koşullarda savaşa ve hangi koşullarda barışa karar vermektedir? Savaşa veya barışa karar veren us, özsel olarak aynı us mudur yoksa bu usun kendi içinde görelî ve kategorik ayrımları var mıdır? Savaşa veya barışa karar veren us, bireysel bir us mudur ya da bu usun kolektif bir yönü var mıdır? Kolektif us varsa bu insani boyutu olan bir us mudur yoksa insani niteliğini kaybetmiş, sadece egemen olan(lar)ın direktifiyle işlev kazanan yapay bir us mudur? Bunların dışında kolektif usun ötesinde savaş ve barışa karar veren bir devlet aklından bahsetmek mümkün müdür? Savaş ve barışa karar veren bir devlet aklından bahsetmek mümkünse

* Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Dini İlimler Fakültesi, Dr. Öğr. Üyesi.

bunun fert olarak insan usundan veya kolektif ustan farkı ve meşruiyet açısından kapsamı nedir?

Geçmişten günümüze insanın olduğu her yerde savaş veya barış var olmuştur ve anlaşıldığı kadarıyla var olmaya da devam edecektir. Zira savaş ve barış olgularının karar merci insandır ve her iki olguyu insan usu dışında ele almak mümkün değildir. Bu bildiri, yukarıda ortaya konan sorular çerçevesinde savaş, barış ve us arasındaki diyalektik ilişkiyi ve insanın savaş ve barışa yönelik bireysel veya kolektif ussal tutumunu felsefi açıdan ele almayı amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler

İnsan, Savaş, Barış, Us, Haklı Savaş, Haksız Savaş.

Mehmet Murat KARAKAYA*

WAR, PEACE AND INTELLECT

Abstract

As phenomenon war and peace belong to humanity. There is no systematic and determined war and peace determined by will – not including local fights or struggles- among living except human being. Because war and peace are related with intellect. There is no entity that does not have an intellect can conduct a systematic war and create an established peace environment. While for a wolf it is impossible to cohabit with a sheep, shepherd's dog from the same family is an example for cohabitation. It is an instinctive act for the wolf to attack on the sheep; it is the same instinctive act for the shepherd's dog to have a sense of protection of the sheep. Ultimately, there is no rational factor in the attack of animals, self-defense and coexistence other than instinctual factors.

As a human being performs all actions and acts through reason and will he also carries out activities such as making war and peace through reason. An instinctive attitude towards war and peace is not an issue for human being. In this context, it is necessary for human beings to explain the following questions about war and peace: What are the main factors that drive human intellect to war or peace? Under which conditions does the intellect decide to fight and make the peace? Is the intellect that determines war or peace is the same thing, or does it have its own relative and categorical distinctions? Is the intellect which decides on war or peace has an individual intellect or is there a collective aspects of intellect? If there is a collective intellect, is this an intellect with human character or an artificial intellect which has lost its human character, but only functions under the directives of the ruling(s)? Also, is it

* Social Sciences University of Ankara, School of Religious Sciences Assist. Prof. Dr.

possible to talk about a state intellect that decides on war and peace beyond collective intellect? If it is possible to talk about a state intellect that decides on war and peace, what is the scope, difference and legitimacy of this and from the human intellect as individual or collective intellect?

Since the beginning of the humanity there has been war or peace wherever human beings are. They will continue to exist with human being. It is a fact that human being is the decision-making authority of the war and peace phenomenon. Also it is not possible to address both phenomenon without human intellect. This study seeks to address philosophically the dialectical relationship between war, peace and intellect, and individual, collective and intellectual attitude towards war and peace in the framework of the above questions.

Key Words

Human, War, Peace, Intellect, Just War, Unjust War.

Mehmet VURAL*

BARIŞ: EMMANUEL LEVINAS'IN ÖTEKİ/BAŞKASI FELSEFESİ

Özet

Düşünürlerin ortaya koydukları fikir ve kuramları, yaşadıkları dönemin gerçekliği ve paradigmasından ayrı düşünmek zordur. Buna en iyi örneklerden birisi Emmanuel Levinas'tır. "Öteki/Başkası felsefesi" filozofu olarak tanınan çağdaş düşünür Levinas'ın felsefi düşüncelerinin şekillenmesinde hocası Husserl'in etkisi gözlenir. İkinci Dünya Savaşı esnasında Fransız askeri olarak esir düştüğü Almanlardan arkadaşı Blanchot (1907-2003) sayesinde kurtulan Levinas, eşi ve kızı dışında ailesinin bütün üyelerini Nazi katliamında kaybetmesi yaşamında derin travma bırakmıştır. İkinci Dünya Savaşı ve Nazizm yaşanmasaydı Levinas'ın felsefesi yine aynı olur muydu? Heidegger'e hayranlıkla başladığı yolda daha sonra ona karşı duran bir felsefe geliştirme ve onu şiddetle eleştirme çabası yine ortaya çıkar mıydı? Bu gibi sorular, Levinas okumalarında sürekli akla gelmektedir.

Levinas'ın felsefesinde Başkası'nın var olma hakkı bizim var olma hakkımızdan önce gelir. Filozofun "Öteki/Başkası" vurgusunda Yahudilik öğretileri bir yana, Yahudilerin yaşadığı tarihsel bir deneyimin, yani Nazi dehşetinin önemli bir payı vardır. Onun felsefesinin İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra aldığı dönemeçte, yani Heidegger'e ve varlık düşüncesine karşı başlangıçtaki hayranlığın sonradan düşmanlığa dönüşmesinde, Alman filozofun Nasyonal-Sosyalist Parti'ye katılmasının ve Hitler rejimi altında Yahudilerin yaşadığı trajik olayların, hiç kuşkusuz belirleyici bir rolü olmuştur.

Levinas'a göre, Yahudilerin temel düşüncesi olan seçilmiş topluluk anlayışı, onları diğer toplulukların üstünde ayrıcalıklı

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, Prof. Dr.

bir kavim olarak ortaya koymamakta, aksine Tanrı'nın onlara tüm insanlığın sorumluluğunu vererek daha zor bir görevin altına soktuğunu göstermektedir. O, bu duruma "Yahudi evrenselliği" adını vermektedir. Levinas, "Tevrat herkese aittir. Herkes herkese karşı sorumludur." demektedir. Bu düşünceyi daha da temellendirme gayreti içinde olan Levinas, bir bakıma Kitab-ı Mukaddes'ten hareketle bir etik felsefesi kurmaya çalışmaktadır. Ayrıca Yahudi geleneğinde *Talmud* okumaları, Platon'un aşkın iyi kavramı ve Descartes'in sonsuzluk fikri onun felsefesinin önemli sıra taşlarıdır.

Aslında Levinas'ın Başkası/Öteki Felsefesi'ndeki vurgusu, "Öldürmeyeceksin!" emriyle başlayan Yahudiliğin On Emir'inin, Modern Çağ'daki Batı'nın totaliter düşünce tarzına, benmerkezciliğine (egoizm) ve postmodernizmin getirmiş olduğu krize, "Öteki/Başkası" felsefesiyle çözüm bulma arayışı olarak da okunabilir. Onun Batı ahlâkına yönelttiği eleştirilerin kökeninde bir Yahudi filozofu olarak okuyup yorumladığı dinsel metinler ve Yahudilerin yaşamış olduğu trajedilerin olduğu aşikârdır. Ona göre, dünyada zulmün ve haksızlıkların olmasının sebebi, Öteki'nin yüzünü görememektir. Bununla birlikte, onun felsefesinde bir sonsuzluk ya da tanrısal iz olan Öteki'nin, seçilmiş bir ırk olarak kabul edilen İsrail'e, yani Yahudilere işaret ettiği imâları da Levinas'ın felsefesini hem çelişkili hem de tartışmalı kılmaktadır.

Anahtar Sözcükler

Levinas, Barış, Başkası/Öteki Felsefesi, Yahudilik, On Emir.

Mehtap DOĞAN*
Murat ARICI*

YAPAY ZEKÂ VE SAVAŞ

Özet

Yapay zekâ ve savaş kelimeleri bir araya geldiğinde insan zekâsına meydan okumuş süper zekâlı robotların lazer ışınlarından kaçan çaresiz insanlar senaryosu göz önünde canlanmaktadır. Dört bir yanımız yapay zekâlarla çevrili olsa da yapay zihne sahip makinelerin üzerimizde ürpertici bir etkisi olduğu yadsınamazdır. İnsanın hayatta kalma içgüdüsü, evrende sahip olduğu üstün ve ayrıcalıklı konumu kaybetme kaygısı, başka bir zekânın insan türüne karşı kötü niyetli olacağı inancına izlenilen onlarca bilimkurgu filminin etkisi de eklenince, hızla gelişen teknolojinin karşında üretilen gelecek tasavvurlarında yapay zekâlar tarafından ele geçirilme korkusu bir şekilde hep bulunmaktadır. İnsandan bağımsız bir şekilde varlığını devam ettirebilen, etik ve ahlakî kodlara sahip olmayan, hayatta kalma içgüdüsüne sahip ve insan tarafından kontrol edilemeyecek bir karar verme mekanizmasına sahip makineler geleceğin ölümcül yapay zekâları olarak tasarlanmaktadır. Ancak bu tasarıların temelinde aslında felsefenin merkezî bir problematiğinin bulunduğu gözden kaçırılmamalıdır. Değerler, etik kodlar, bağımsız varoluş, karar verme ve hayatta kalma isteği aslında birer bilinç içeriğidir. Dolayısıyla, öncelikli olarak tartışılması gereken husus yapay bilincin ya da bilinçli yapay zekâların imkânıdır. Bunun tartışılmasının yolu da bilinçli olmayı sağlayan kriterlerin belirlenmesinden geçecektir. Hangi ölçütler sağlandığında insan bilincine benzer bir bilinç var olacağı açık bir şekilde belirlendiğinde, insanın dünya üzerinde sahip olduğu ayrıcalıklı ve üstün konumu kaybetme korkusu hem daha dayanaklı hem de daha baş edilebilir

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

* Selçuk Üniversitesi Felsefe Bölümü, Doç. Dr.

bir endişeye dönüşecektir. Bugün silah kullanabilen ölümcül robotların savaşlardaki müspet ve menfi etkileri tartışılırken, çok uzak olmayan bir tarihte robotlar ve insanlık savaşı üzerine tartışılacağından korkmadan önce bilinçli robotların üretilmesinin imkânı üzerine tartışmak iyi bir ön adım olacaktır. Bilinçli makinenin sıradan bir makineden farkını ortaya koyacak ölçütler elbette ki, hem bilinç teorilerinin derin analizleriyle hem de yapay zekâ teknolojisinin bugün geldiği noktada var olan yapay zekâ modelleri üzerinden o modellerin hangi özelliklere dayanılarak bilinçli olarak adlandırıldığının analitik incelemesiyle belirlenecektir. Bu çalışmada, bilince yönelik monist, düalist, panpsişist ve agnostik yaklaşımlar ele alındıktan sonra, öznenin varlığını inkâr etmeyen bir bilinç yaklaşımının sahip olması gereken nitelikler tespit edilecek, bağımsız bir öznel varoluşa sahip bilinçli bir makinenin olasılıkları hesaplanacak ve yapay zekânın geleceğine dair bir gelecek projesiyonu oluşturulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler

Zihin Felsefesi, Yapay Zekâ, Savaş, Bilinç, Teknoloji.

Melouki SLIMANE*

ALGERIAN REVOLUTION AND FRENCH COLONIALISM

Abstract

The majority of peoples and nations suffered during the period of European occupation, which was then trying to turn the land into a colony benefiting from its goods. Among the countries that have been subjected to this despotism Algeria where it was subjected to occupation by France, but did not give up and sought independence and liberation. The Algerian Revolution, or the one million and half martyr revolution they launched, led by Algeria against France, started in 1954 and lasted until 1962, when it ended with the independence of Algeria from France and the total elimination of occupation, colonialism and tyranny.

This paper try to explain the relationship between Algerian revolution and French colonialism and the political impact on the Algerian French relations after the post colonialism era.

Key Words

Algerian Revolution, French Colonialism, Independence Liberation, Algerian-French Political Relations, Post Colonialism.

* University of M'sila, Faculty of Law, Department of Political Sciences, Assist. Prof. Dr.

Metin BECERMEN*

ONTOLOJİYİ YENİDEN DÜŞÜNMEK: BİR "SORUMLULUK ONTOLOJİSİ" DENEMESİ

Özet

Diğer varolanlarla ilişkisi içinde var olan bir "varlık" olan insan, akli sayesinde "dünya" ile bağ kurmaktadır. "Dünya" derken insanın da içinde varolduğu bir yaşam alanı dile getirilmektedir. Ancak insan bağ kurduğu dünya ile uyum içinde var olmak yerine, ona egemen olmaya çalıştı ve bu çabası halen devam etmektedir. İnsan hem doğa olarak dünyayı, hem de bu doğa aracılığı ile kurmuş olduğu kendi dünyasındaki ilişkiler ağını ve bu ilişkiler ağının en önemli eksenini olan diğer insanları egemenliği altına almayı düşündü ve düşünmektedir. Bilim(ler) bu egemen olmada insana hizmet etmektedir. Önceleri doğayla uyumlu bir yaşam biçimini benimserken, sonraları bilgisiyle, dünyayı tanımasıyla kendini bu dünyanın efendisi olarak görmesi birçok önemli sonuç doğurmuştur. Bugün yaşadığımız sorunlar da bu pratiğin ürünüdür.

Bütün bunlara bir açıklama yapılabilir veya bir meşruiyet alanı yaratılabilir ve şöyle denebilir: 'Ama insanda akıl denen bir yeti var!' İnsan akli sayesinde "bu üstünlüğü" elde etti ve "üstünlüğünü" yaşamın her alanında ortaya koymakta. Ancak şunu dile getirmekte yarar var. Akıl bizim üstünlüğümüz değil, farkımız; farklarımızdan biri. Bu fark da bizi diğer türlere ve yaşam biçimlerine üstün kılmaz. Biz hayatın içinde ve hayata tabi olan bir varolanız. Ancak bu varolmuşluğumuz bizi diğer varolanlardan ayırdığı gibi, bir yandan da onlara tabi kılar. İnsan diğer varolanlarla, dünyayla ilişkisinde sorumluluk bilinciyle hareket etmek durumundadır. Zira biz sadece kendimizden sorumlu değiliz. Hem kendimizden, kendi türümüzden, kendi türümüzün yapıp etmelerinden, hem de diğer türlerden, yaşama ait olan her şeyden sorumluyuz. Bu sorumluluk da en temelde ontolojik bir sorumluluktur.

Anahtar Sözcükler

Doğa, Egemenlik, İnsan, Nüfus, Ontoloji, Sorumluluk.

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Doç. Dr.

Mila MAEVA*

THE IMAGES OF THE REFUGEES IN BULGARIAN MEDIA

Abstract

The object of the paper are the refugees in Bulgaria which number has increased since 2013. For example, in 2015 asylum seekers in Bulgaria were 20391 and in 2016 – 19418 (according to data of the State Agency for Refugees at 31.12.2016). However, only a small proportion of them have received official refugee status - less than 1,000 people for two years. There are many suspended procedures. This small group has a great public visibility – because of both, the developed network of governmental and non-governmental organizations dealing with them, and the media interest that has recently fuelled the idea of "migratory pressure". The majority of them are coming from conflict-affected countries and regions such as Afghanistan, Pakistan, Iraq, Syria, etc. The aim of the research is to present their images in Bulgaria and to analyse the social and cultural stereotypes towards them.

Key Words

Asylum Seekers, Refugees, Media, Social And Cultural Stereotypes

* Bulgarian Academy of Sciences (IEFSEM-BAS), Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum, Assoc. Prof. Dr.

Mohammadreza SHAHIDIPAK*

PHILOSOPHICAL SYSTEM OF PEACE IN EUROPE FROM PLATO'S THEORY OF WAR

Abstract

Peace and war are key issues of political philosophy, which has so far been the centerpiece for the interpretation of history by any philosophers from Plato and Aristotle to contemporary ;special it is most important academic case study in systematic philosophy of Europe because Europe after medieval and in the beginning of Renaissance,formed by the various scientific, social, political, cultural and economic events and any new form of state, and new governments were established in Europe that became the battleground for them. And this situation caused a huge upsurge between philosophers of Europe for the resolve issue of war and emerged peaceful groups and movements in the continent, these theoretical efforts in modern period, was begun by Spinoza (1632-1677) and climbed with Kant (1724-1804) which determined a useful systematic model for global peace. These philosophical attempts did not successful in their time, because invading of France to Netherlands in 1672 confirmed the Spinoza's views on peace and war. the issue of peace and war in the continental philosophy of Europe with a new approach was considered by philosophers of the continent ,special In Germany after Kant the leader of philosophical peace, Hegel(1770-1831) described the moral and philosophical foundations of war as a basis and a powerful philosophical system for war, the practical result of these theory was appeared in one century after Kant in the W.W.I .the study of the European states' behaviorism in the peace and war from the philosophical systems of Spinoza and Kant, indicate that they presented their models of peace and war based on their special views and they have

* Islamic Azad University Central Tehran Branch, Dr.

not any fixed promised, Among them, Tolstoy Presented in the historical novel of peace and war in response and contract in front of the Spinoza and Kantian model of peace and paradigm of war. The present paper examines the reasons why European continental philosophy explains different patterns of peace and war nevertheless the development of a European philosophy of peace and war expression of the relations that have been made between philosophy and peace but Throughout the philosophical struggle for philosophical explanation of the foundations of peace and its moral necessity, has reached to The theory that governs international law and relations. This theory originated from Plato opinion at war. He said, cities naturally are in war together but the good and happiness for city obtained just by peace.in his theory peace is political good and Peace and War a major issue in his philosophy of history and the aim of Political policy isn't war. The issue of paper, there is yet any contact in the interoperation about Plato's Theory of War.

Key Words

Aristotle, Plato, Spinoza, Kant, Peace, War, Good, Evil, Continental Philosophy, Europe, Hegel ,Systematic Philosophy.

Murat OMAÏ*

ADİL SAVAŞ TEORİSİ HAKKINDA BİR İNCELEME

Özet

Bir önceki yüzyılda iki büyük dünya savaşı yaşayan dünyada, savaş konusunda düşünmek önemlidir. Uzun bir geçmişi olan ve savaşın ne olduğu, savaşa neden olanın ne olduğu, insan doğasıyla savaş arasında ilişkinin ne olduğu ve savaşın ahlaken haklı çıkarılıp çıkarılmayacağı vb. soruları soran savaş ve barış etiği, belki de tarihinin en hareketli dönemini yaşamaktadır.

Savaşın haklı çıkarılıp çıkarılmayacağı sorusunu merkeze alan problemle ilgili temel teoriler, pasifizm, savaş hakkında gerçekçilik ve adil savaş teorisidir. Her bir teorinin alt teorileri olsa da, genel olarak pasifizm savaşın haklı çıkartılamayacağını ve onun suç olduğunu ileri sürer. Karşısında yer alan savaş hakkında gerçekçilik görüşü ise savaşın kaçınılmaz olduğunu iddia eder. Bu görüşün betimleyici versiyonu savaş sırasında hiçbir ahlaki kuralın geçerli olmayacağını ileri sürer. Bu görüşün kural koyucu versiyonu da savaş sırasında hiçbir ahlaki kuralın geçerli olmaması gerektiğini iddia eder. Bu iki teorinin temel görüşlerini karşısına alan adil savaş teorisi iki temel iddia üzerine kuruludur. Bunlardan birincisi, savaşın hiçbir zaman haklı çıkarılmayacağını düşünen pasifist görüşe karşı olarak, bazen savaşın haklı çıkarılabileceği iddiasıdır. İkincisi ise, savaş sırasından hiçbir ahlaki kuralın geçerli olmayacağını ya da olmaması gerektiğini ileri süren gerçekçi görüşe karşı olarak, savaşın yürütülmesinin daima ahlaki eleştiri konusu olduğu iddiasıdır.

Bu incelemenin amacı, adil Savaş teorisinin temel kısımlarını ve prensiplerini ve adil savaş teorisine katkı yapmış bazı felsefecilerin görüşleri ve argümanlarını genel olarak ortaya koyarak incelemek ve değerlendirmektir. Bu bağlamda ince-

* İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

leme ilk olarak savaş ve barış etiğinin önemi, konusu ve ne gibi sorularla meşgul olduğuna değinecek ve adil savaş teorisinin savaş ve barış etiğindeki yerini göstermeye çalışacaktır. Daha sonra, adil savaş teorisine katkı yapmış felsefecilere kısaca değinerek teorinin tarihine genel bir bakış getirmeyi deneyecektir. Bu bağlamda, Aquinas'tan Michael Walzer'a kadar teorinin bazı önemli düşünürlerine bakılacaktır.

İnceleme daha sonra, adil savaş teorisinin kısımlarına odaklanacak ve bu teorinin çoğunlukla benimsenen üç kısmına değinecektir. Bunlar klasikleşmiş Latince adlarıyla birlikte, savaşa baş vurmak konusundaki adalet (*jus ad bellum*), savaş sırasındaki adalet (*jus in bello*) ve barış anlaşmaları ve savaşın sonlandırılmasıyla ilgili savaş sonrasındaki adalettir (*jus post bellum*). Son olarak o, teorisyenler tarafından adil neden, doğru niyet, meşru otorite, son çare gibi temel ilkeler hakkına kısaca bilgi verecektir.

Anahtar Sözcükler

Savaş ve Barış Etiği. Pasifizm. Gerçekçilik. Adil Savaş Teorisi. *Jus ad bellum*. *Jus in bello*. *Jus post bellum*.

Murat OMAY*

AN EXAMINATION ABOUT THE JUST WAR THEORY

Abstract

It is important to think about war in the world that has experienced two great world wars in the previous century. The ethics of war and peace, which has a long history and asking questions such as "What is war?", "What caused the war?", "What is the relationship between human nature and war?", "Can war be morally justified?" may be perhaps the most active period of its history.

Fundamental theories about the problem centering the question that whether the war can or cannot be justified are pacifism, realism about war and just war theory. Although there are sub-theories of each theory, in general, pacifism argues that war cannot be justified and that it is a crime. On the opposite side, realism about the war claims that war is inevitable. According to the descriptive version of this view, no moral rule applies during the war. According to the normative version of this view, no moral rule should apply during the war. The just war theory, which rejects the fundamental views of the two theories mentioned, is based on two fundamental claims. The first is the claim that sometimes war can be justified, in opposition to the pacifist view that war can never be justified. The second is the claim that the execution of the war is always a matter of moral criticism, in opposition to the realistic view that no moral rule during the war would or should not apply.

The aim of this examination is to examine and evaluate the fundamental parts and principles of just war theory and the opinions and arguments of some philosophers who have contributed to the just war theory. In this context, the examination will first touch on the importance of war and peace eth-

* İstanbul University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Assist. Prof. Dr.

ics, and on what questions it is engaged. Secondly, it will try to show the place of the just war theory in the war and peace ethics. Later, it will attempt to give an overview of the history of theory by briefly addressing philosophers who have contributed to the just war theory. In this context, some important thinkers of this theory from Aquinas to Michael Walzer will be covered.

The examination will then focus on the parts of the just war theory and will refer to the mostly adopted three parts of this theory. These, along with their classical Latin names are, justice to go to war (*jus ad bellum*), justice during the war (*jus in bello*), and post-war justice about the peace agreements and the termination of the war (*jus post bellum*). Finally, it will give brief information about fundamental principles such as just cause, right intention, legitimate authority and last resort which are mostly adopted by the theoreticians.

Key Words

Ethics of War and Peace. Pacifism. Realism. Just War Theory. *Jus ad bellum*. *Jus in bello*. *Jus post bellum*.

Mustafa GÜNAY*

BARIŞ İÇİN FELSEFE NE YAPABİLİR? (VEHBI HACIKADİROĞLU'NUN İNSAN ANLAYIŞI BAĞLAMINDA ÖZGÜRLÜK, İŞBİRLİĞİ VE BİRLİKTE YA- ŞAMA)

Özet

Bildiride, barış için nasıl bir insan, nasıl kültür ve nasıl bir dünya kavramına dayanılması gerektiği üzerinde durulacaktır. İnsanlık tarihine baktığımızda çoğunlukla savaşlarla/savaş kültürüyle karşılaşırız. Toplumsal yaşamın ve kültürün vazgeçilmez unsurları arasında yer alan siyasetin bile, “savaşın başka araçlarla sürdürülmesi” şeklinde tanımlanması, düşündürücüdür. Savaşlar tarihi durumundaki insanlık tarihi, barışın hüküm sürdüğü bir aşamaya/duruma ulaşabilir mi? Bu soru hem belli bir toplumun bireyleri olarak yurttaşları, hem de insanlığın bireyleri olarak herkesi ilgilendirir. Bu noktada barış için felsefe ne yapabilir sorusu önem kazanır. Elbette felsefenin gerek toplumsal/siyasal gerekse küresel/dünya sorunlarını bir çırpıda çözmesi ve bu konuda hazır bir reçete sunması söz konusu değildir. Ancak yine de felsefenin toplumsal ve küresel sorunların anlaşılmasında, nedenlerinin açığa çıkarılmasında ve insanlara birlikte yaşama bilinci ve değerlerini kazandırmada önemli bir rolü/işlevi olabilir. Bundan dolayı felsefe, insan, kültür ve dünya hakkındaki tasarımlarımızı eleştirip çözümleyebilir ve bunlara bağlı olarak birlikte yaşama/barış içinde yaşama olanaklarının gerçekleşmesi doğrultusunda yol gösterici olabilir. Düşünce tarihinde ve günümüz düşünce dünyasında bu konuda ortaya konulmuş düşünce ve değer birikiminin değerlendirilmesine ihtiyaç duyulduğu açıktır. Bu bağlamda Cumhuriyet dönemi düşünürlerinden Vehbi Hacıkadıroğlu'nun insan anlayışı bağlamında özgürlük, eşitlik ve işbirliği kavramları ele alınarak, insanın özgürlük arayan bir

* Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Felsefe Grubu Eğitimi ABD, Dr. Öğr. Üyesi.

varlık olarak savaşa değil barışa yönelmesi gerektiği konusundaki görüşleri irdelenecektir.

Hacıkadiroğlu, özgürlüğe ve eşitliğe dayalı bir işbirliği anlayışı ile insanın savaş karşısında insan olma olanaklarını ortaya koymaya çalışmakta ve özellikle 20. yüzyılda büyük yıkımlar getiren sıcak ve soğuk savaflara da değinerek birlikte yaşama düşüncesiyle bir hümanist yaklaşım sergilemektedir. Hacıkadiroğlu, insanlık tarihinin yorumuyla birlikte hep karşımıza çıkan bir görüntüden söz eder: “Gerek toplumların kendi iç düzenleri gerekse toplumlar arasındaki ilişkiler bakımından, tarihin her döneminde, insanları her zaman insanlıktan uzaklaşmış ve kendi kendilerine yabancılaşmış durumda görürüz.” Bu bağlamda uygarlığın gelişimi ve bilgi artışı da söz konusu durumu değiştirememiştir. Bu nedenle özgürlük ve eşitliğe dayalı bir işbirliği temelinde yaşamın önündeki başlıca engelleri ve zorlukları irdeleyen Hacıkadiroğlu, özellikle bilgi, inanç ve teknolojik gelişme üzerinde durur.

Bildiride savaşın, çatışmanın temelindeki çeşitli etkenleri açıklama ve insanı insanlaşmaktan uzaklaştıran nedenleri açıklama konusunda Vehbi Hacıkadiroğlu'nun düşünceleri bağlamında Kant, Hobbes, Rousseau vb. filozoflara yönelik eleştirileri de ele alınacaktır. İnsanların insanlıktan uzaklaşması ve kendilerine yabancılaşması karşısında felsefe ne yapabilir, insanın kendine ve yaptıklarına yönelik nasıl bir kavrayış oluşturabilir sorusunun cevabı araştırılacaktır.

Anahtar Sözcükler

İnsan Felsefesi, İnsan Doğası, Özgürlük, İşbirliği, Savaş, Barış.

Neşet TOKU*

BİREYSEL ÖZERKLİK, AZINLIK HAKLARI, ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK VE ETHİK EKSENDE BARIŞ

Özet

Yeryüzündeki mevcut hemen hemen her ülkenin etnisite, lisan ve inanç bakımından muhtelif farklılıklardan müteşekkil olduğu bilinen bir gerçektir. Son dönemlerde yapılan araştırmalara göre dünyada yaklaşık beş bin etnik grup, altı yüz lisan grubu ve yirmi büyük inanç grubu bulunmaktadır. Bu çeşitlilik hayli ehemmiyetli ve potansiyeli yüksek ayrılıkçı bir dizi sorunu da beraberinde getirmektedir. Etnik self determinasyon, anadil kullanımı, inanç özgürlüğü, siyasi temsil, hukuki eşitlik ve refah paylaşımı gibi meseleler bunların başlıcalarıdır. Ege-men güçler artık daha yoğun bir biçimde bu problemlerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu konularda ahlak ve mantık zemininde savunulabilecek ve politik anlamda geçerli kılınabilecek çözüm talepleri, günümüz iktidar odaklarının karşısına dikilen en güçlü meydan okumalardır. Diğer rejimlere nispetle, söz konusu hususlarda bugüne kadar üretilmiş nisbî anlamdaki en uygun çözümü temsil eden liberal demokrasiler de maalesef birçok açıdan artık yetersizdir. Ortaya çıkan yeni çatışmalara bazı liberaller asıl sebebin hukuk düzenindeki eksiklikler olduğunu ve bu eksiklikler giderildiği takdirde de işlerin düzeltilebileceğini ileri sürerken; bazıları çatışmaların sebebinin insanların bir kısmının modernleşme sürecindeki geri kalmışlığı olduğunu ve belirli bir seviyede ekonomik gelişmişliğe ulaşıldığı takdirde ve refahtan onların da yeterince pay almaları halinde çatışmaların durdurulabileceğini; bazıları çatışmaların sebebinin azınlıkların cehaleti olduğunu ve yeterince eğitildikleri takdirde dominant kültüre entegrasyonun sağlanacağını ve çatışmaların da kendiliğinden ortadan kalkabileceğini; bazıları da esasen azınlık taleplerinin, yabancıların onları kış-

* Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü, Prof. Dr.

kırtmalarından ve içişlerine karışmalarından kaynaklandığını ve bu provokasyonların önlenmesi durumunda asıl işlerin yoluna konulacağını ileri sürmektedir. Öte yandan, Batılı liberal demokrasilerin tarihî tecrübeleri, tüm bu tespitlerin anlamsız olduğunu ve etnik, dilsel ve inançsal taleplerin de halâ devam ettiğini göstermektedir. O halde çözüm nerede aranmalıdır? Bildiride bu konu tartışılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler

Bireysel Özerklik, Azınlık Hakları, Çokkültürlülük, Etik.

Neşet TOKU*

PEACE IN THE AXIS OF ETHICS AND MULTICULTURALISM, MINORITY RIGHTS, INDIVIDUAL AUTHORITY

Abstract

Almost every country on earth is made up of various differences in terms of ethnicity, language and religion. According to recent researches, there are about five thousand ethnic groups, six hundred language groups and twenty great belief groups in the world. This diversity brings with it a number of important and potential separatist problems. Ethnic self-determination, native language rights, freedom of belief, political representation, legal equality and welfare sharing are the main themes. Sovereign powers now face to face with these problems more intensely. The solution demands that can be defended on the grounds of morality and logic in these matters and which can be validated politically are the strongest challenges to face today's power centers. Compared to other regimes, liberal democracies, which represent the most appropriate solution produced so far, are also unfortunately inadequate in many respects. The emerging conflicts argued that some liberals are deficiencies in the legal order of the original cause and that if these deficiencies are overcome, things can be rectified. Some argue that the reason for the conflict is the backwardness of some of the people in the modernization process, and that economic development can be achieved at a certain level, and prosperity may stop conflicts if they take up sufficient shares. Others argue that the cause of conflict is the ignorance of minorities and that if they are adequately trained, dominant cultural integration will be achieved and that conflicts will be able to take place spontaneously. Some argue that minority demands are mainly due to foreigners inciting them and interfering with them, and that

* Yıldız Technical University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Humanities and Social Sciences, Prof. Dr.

in the event of such provocations, things will be put in the way. On the other hand, the historical experience of Western liberal democracies shows that all these determinations are meaningless and that ethnic, linguistic and religious demands still persist. Where the solution should be sought? This issue will be tried to be discussed.

Key Words

Individual Authority, Minority Rights, Multiculturalism, Ethics.

Nuray AZİZOĞLU*

HEİDEGGER'İN HÜMANİZM ÜZERİNE MEKTUPLAR'I BAĞLAMINDA KARANLIKTAN AYDINLIĞA ÇIKIŞ

Özet

Antik Yunan'dan modern döneme kadar insan "animal rationale" (düşünen canlıdır) olarak düşünülür. Dolayısıyla insan üzerinden ortaya konan felsefeler de bu düşünce zemininde kendine yer bulur. İnsan, daima bir "düşünen canlıdır" (hayvan) tanımına dayanan ilkedeki yola çıkarak metafiziğin de yorumu hâline gelir. Heidegger'e göre metafizik işte bu nedenle "insan"ı da bir varolan olarak altta yatan neden, töz hâline getirir. Bu durumda insan "düşünen canlıdır" önermesi ile "canlıdır" olması bakımından bir töz olur. Varlıkla kurulan ilişki de töz olması bakımından ele alınır. Böylelikle insanın düşünme'si de varlığı kurmak ve etkilemek üzerine tesis edilir. Hâlbuki Heidegger insanın "düşünen canlıdır" olmasının ötesinde bir değerlendirmeye tabi tutulması gerekliliğine dikkat çeker. Ona göre insanın düşünme'si varlıkla ilişkisini ne *inşa eder* (machen) ne de *etkiler* (bewirken), aksine insanın özünü olan *bağını yerine* (vollbringen) getirir. Onun düşüncesinde insan ile ilgili derinlikli düşünceleri karanlığa gömen, düşünme'nin varlıkla ilişkiyi *kuran* metafizik görüşüne dayanmaktadır. Bu yüzden karanlığı aydınlığa çevirecek bir ışığa ihtiyaç vardır. Bu ışık, insanı animalitas'tan kurtaracak olan humanitas'ın ışığıdır. Biz bu yazımızda insanı karanlıktan aydınlığa çıkaracak olan ışığın ne olduğu üzerinde bir soruşturma yapacağız. Bunu da Heidegger'in Hümanizm Üzerine Mektuplar'ı çerçevesinde yapmayı deneyeceğiz.

Anahtar Sözcükler

Heidegger, Animal Rationale, Animalitas, Humanitas, Düşünme.

* Doktora Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi.

Nuray AZİZOĞLU*

**HEIDEGGER'S LETTERS ON HUMANISM ASCENSION
FROM DARKNESS TO LIGHTNING.**

Abstract

From ancient Greek to modern periods the Human is thought of as "animal rationale". Accordingly, the philosophies which are based on the human being take place their own position on this ground. Starting from this point of view, i.e. human being is an animal rationale, the human being always becomes a metaphysical interpretation. In this reason, according to Heidegger, metaphysics makes the human being a principal cause of being, a substance. One suggests that the human being is "animal" with the proposal of "animal rationale". The human is also made as substance by means of "animal" in the sentence "animal rationale". In this case, human thinking is also founded on establishing and influencing existence. Heidegger points out that the human must be thought as an entity beyond the "animal rationale". According to him, humans' thinking does not human being, nor does it affect or act, rather it constructs human's relation with himself/herself. According to Heidegger things that, the deep thoughts about man are based on the metaphysical view of thinking about dwelling in relation to the existence of darkness. Therefore, a light is needed to turn the darkness into light. This light is the light of humanitas that will save man from animalitas. In this writing, we are going to investigate what is the light that will bring out man from darkness to light. We will try to do this in the context of Heidegger's Letters on Humanism.

Key Words

Heidegger, Animal Rationale, Animalitas, Humanitas, Thinking.

* Doctoral Student, Bursa Uludağ University.

Oya Esra BEKTAŞ*

ÇOKKÜLTÜRCÜLÜK, ÖTEKİLEŞTİRME VE SAVAŞ

Özet

Savaş geçmişten bu yana insanlığın karşı karşıya kaldığı en büyük sorunlardan birisi olagelmıştır. Günümüzde savaşın insanlığın bütününe yaşamsal anlamda daha fazla tehdit eder hale gelmesi, onun yeniden ve farklı bakış açıları ile tartışılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu tartışmalar hiç şüphesiz ki, savaşa çözüm getirmek ve onu ortadan kaldırmak amacıyla yönelik olarak sürdürüldüğünde anlam kazanacaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesi adına atılacak ilk adım, savaşın sınırlarının çizilerek doğru tanımlanmasıdır. İnsanlar sürekli olarak doğayla ve birbiri ile bir mücadele içinde olmuş ve bu mücadele çoğu zaman savaş adı altında değerlendirilmiştir. Hatta bu durum, savaşın kaçınılmaz olduğu izlenimini uyandırmıştır. Ancak her mücadele bir savaş olarak nitelendirilemeyeceği gibi savaşın varlığı da onun kaçınılmaz bir olgu olduğuna gelmez. Bu ayrıma varamayan ya da bunu görmezden gelen insanoğlu, savaşı kaderi haline getirmiş ve onunla yaşamayı kanıksamıştır. Savaşın vazgeçilmez olmadığını ortaya koyabilmek bugün felsefecilerin üzerine düşen sorumlulukların başında gelmektedir. Bu ise ancak savaşı meşrulaştıran her türlü düşünsel dayanağın çürütülmesi ile olanaklı hale gelecektir. Bu dayanaklardan birisinin de son dönemde üzerinde tartışmaların sürdüğü çokkültürcülük olduğu söylenebilir.

Çokkültürcülük kökenini görecelilikten alan bir teoridir ve her kültürün kendine özgü bir değerinin ve yaşam biçiminin bulunduğu varsayımından hareket etmektedir. Teoride önyargısız ve bağımsız bireylerden oluşan kozmopolit bir toplumu nitelendirmek için kullanılan çokkültürcülük, kültürel çoğulculuğun küresel bir düzende kaçınılmaz olduğuna işaret ederken,

* Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

aynı zamanda bunun olanaklılıkları üzerinde durmaktadır. Bu bağlamda pek çok teorisyen için günümüz dünyasında insanların karşı karşıya kaldığı tanınma ve ötekileştirme gibi bazı önemli sorunların üstesinden gelebilmek adına önemli bir bakış açısı sağlamaktadır. Nitekim dünya üzerinde farklı kültürlerin de olabileceği ve bunların bir arada yaşayabilecekleri ve yaşaması gerektiği vurgusu, farklılıkların tanınmasına olanak sağlarken bu süreç ötekileştirme tehlikesini de kendiliğinden bertaraf eder görünmektedir. Çokkültürcülüğe karşı çıkan teorisyenler açısından durum düşünüldüğü kadar basit değildir. Çokkültürcülük tanınma ya da ötekileştirme gibi sorunları çözmek bir yana günümüzdeki uygulama biçimi dolayısıyla bu sorunları daha da derinleştirmektedir. Bunun pek çok nedeni bulunmakla birlikte en dikkat çeken çokkültürcülüğün kültürel farklılıklara bizzat vurgu yapıyor olmasıdır. Bu vurgu aynı zamanda arka planda her kültürün bir toplumda eşit haklar altında yaşaması talebini beraberinde getirmektedir. Söz konusu talep ise nihayetinde çatışma ortamı doğurmak adına geçerli bir nedene dönüşebilmektedir.

Anahtar Sözcükler

Çokkültürcülük, Ötekileştirme, Savaş, Görecelilik, Eşitlik.

Özcan Yılmaz SÜTCÜ*

BİR KURMACA OLARAK SAVAŞ VE BARIŞ

Özet

Kurmaca bir yaratım olarak edebiyat, yapay bir hikâye üzerine yükselir. Bu hikâyenin dayandığı şey, kurmaca bir gerçeklik sunabilmesidir. Bu anlatının dayandığı gerçeklik, ampirik geçeklikten her yönüyle farklılık arz eder. Ancak hikâye, okuyucuya anlattığı dünyanın kendinde bir gerçekliğe sahip olduğunu ve onun kurmaca bir gerçeklik olduğunu unutturduğunda ve asıl gerçekliğin hikâyede anlatılan gerçeklik olduğunu fark ettirdiğinde bir sanat eseri konumuna gelir. İşte Tolstoy'un *Savaş ve Barış* romanı bu düzlemde gelişim gösteren bir eserdir. Tolstoy'un anlattığı hikâye veya hikâyeler, ampirik gerçekliğin renklerine öylesine bürünmüştürler ki, kahramanlar ve olayların gerçek olmadığını düşünemediğimiz bir an bile yoktur. Bazen de asıl gerçekliğin ampirik gerçeklikten ziyade Tolstoy'un kurmaca dünyası olduğunu düşünmeye başlarız. Bu yüzden Tolstoy'u okurken açılmış bir pencereden kurmacaya değil, kurmacadan ampirik gerçekliğe bir geri dönüş yaparız. Bu dönüşte ampirik gerçekliğin ne kadar sıradan ve sınırlı olduğunu kavrayarak mümkün "dünyalar ve yaşamsal olaylar üzerine yeniden düşünmeye" başlarız. Bu açıdan aslında Tolstoy, "yaşamsal gerçekliğin mimarı"dır.

Yaşamsal gerçekliğin mimarı olan Tolstoy, "hiç de 'yüce bir dünyanın' adamı değildir; bu dünyanın berisine kök salmıştır, yeryüzünün ötesine değil; bu dünya ile ilgili her şeyin özüdür o; hiçbir yerde duyuların, elle tutulabilen, dokunulabilen şeylerin dar alanını aşmaz; ama bu alanın içinde nasıl bir mükemmelliğe ulaşmıştır!" Başka bir dünyaya değil, bu dünyanın içine kök salarak yaşamı yeniden yaratmak onu "içkin bir düzlem"e çeker. Yani actual gerçekliğin virtüel konumlarını kurmaca bir gerçeklik olarak sunarak yaşam kavramını yeniden

* İzmir Katip Çelebi Üniveritesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Felsefe bölümü, Doç. Dr.

bir “sorgulama nesnesi” haline getirir. Yaşanmış ve tarih olarak geride kalmış olay ve hikâyeleri tekrar gündeme alır ve yeniden bu olayları düşünmeye davet eder okuyucuyu. Olayın tek bir gerçekleşme hali olmadığını, onun imkânlarının da aynı oranda “mümkün ve gerçek” olduğunu somut kılar. Yaşanmış ve geride kalmış bir olay olarak 1812 savaşını ve bu savaşın karakterlerinin neden başka türlü olmadığına veya olamadığına ilişkin bir sorgulama yapar. İşte bu konuşmada bu imkânlıklar üzerine bir sorgulama gerçekleştirilecektir.

Anahtar Sözcükler

Tolstoy, Kurmaca, Savaş ve Barış, Edebiyat, Yaşam Felsefesi, Saf İçkin Yaşam.

Özcan Yılmaz SÜTCÜ*

WAR AND PEACE: A FICTION

Abstract

Literature, being a form of fictitious creation, is based on an artificial story. This story depends on providing a fictitious reality. The reality behind such a narrative is different from empirical reality in all aspects. However, a story becomes a piece of art when it tells the reader that the world it narrates has its own reality, making the reader forget that this is in fact a fictitious reality with the realization that the actual reality is the one told in the story. Tolstoy's *War and Peace* is an artwork developed in such context. Tolstoy's story or stories are so similar to empirical reality that we do not think that the heroes and events are not real even for a single moment. Furthermore, we may occasionally think that actual reality consists of Tolstoy's fictitious world rather than empirical reality. Therefore, when we read Tolstoy, we do not return to fiction from a window opened, but instead we return to empirical reality from fiction. During this, we realize how banal and limited empirical reality is and start to “reconsider possible worlds and life events”. In this regard, Tolstoy is an “architect of vital reality”.

Tolstoy, the architect of vital reality, is “not a man of the ‘holy world’; he took root in the core of this world, not beyond earth; he is the essence of everything about this world; he never surpasses the narrow field of things we can sense, hold, or touch; but how perfect he has become in this field!” Taking root in this world and no other world and thereby recreating life carries him to an “immanent plan”. In other words, he presents the virtual status of actual reality in the form of a fictitious reality and in doing so he transforms the concept of life into an “object of inquiry”. He reconsiders past events and

* İzmir Katip Çelebi University, Faculty of Social and Human Sciences, Department of Philosophy, Assoc. Prof. Dr.

stories and invites the reader to rethink about these incidents. He shows that there is no single status of events and that these events carry equally possible alternatives. He questions the 1812 war as a past event and also why the characters within this war cannot or would not exist in other ways. This paper will address these possibilities.

Key Words

Tolstoy, Literature, Fiction, War And Peace, Philosophy Of Life, Pure Immanent Life.

Peyamisefa GÜLAY*

ANLAMIN MENŞEİ OLARAK ÖLÜM: LUDWIG WITTGENSTEİN DÜŞÜNCESİNDE ÖLÜM TEMASI

Özet

Ludwig Wittgenstein'in yaşama anlamını yalnızca ölümün vereceğini düşünmesi bir tesadüf gibi görünmemektedir. Dünya savaşını tecrübe etmiş, ölümle defalarca burun buruna gelmiş, esir düşmüş, birkaç kardeşi çeşitli sebeplerle intihar etmiş ve ancak ölümle karşı karşıya geldiğinde insanın kendisini tartabileceğine kanaat getirmiş bir düşünür olarak Wittgenstein, ölümün hem gerçekliği ve hem de düşüncesiyle kelimenin tam anlamıyla iç içedir. Wittgenstein söz konusu olduğunda ölüm fikri o kadar merkezi bir konum işgal eder ki, kimi Wittgenstein yorumcuları Tractatus'un yaşamın anlamına yönelik meşhur son önermelerinin varlığını bile düşünürün ölümle karşılaşmalarının bir sonucu olarak okumaktadırlar. Bu yoruma göre Wittgenstein bir asker olarak cephede ölümle defalarca yüzleşmemiş olsaydı, Tractatus'un sonunda yer alan tartışmalı önermeler kitaba eklenmeyecekti. Sahiden de gerek Wittgenstein literatüründe gerekse de biyografisinde bu çeşit bir okumayı destekler nitelikte pek çok ipucu bulmak mümkündür. Hemen bütün düşünsel mesaisini anlam problemine ayırmış bir düşünür olarak Wittgenstein, yaşama anlamını ölümün verdiğini düşünmekle kalmaz ve ölüm korkusunu da yanlış bir yaşamın en açık göstergesi olarak belirler. Böylelikle Wittgenstein düşüncesinde ölüm ve yaşam temaları sürekli olarak birbirine geçer. Ailesinde ve çevresinde pek çok intihara şahit olan Wittgenstein'in kendisi de zaman zaman intiharı düşünür ve ölüm ve yaşam gerilimine yönelik düşünüşünün duraklarından birini de intihar başlığı teşkil eder. Nihayet, ironik bir şekilde, ölümcül bir hastalıkla, kanserle boğuşmak durumunda kalan Wittgenstein, çeşitli tedavilerle ölümünün

* Gümüşhane Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

geciktirilebileceği kendisinde söylendiğinde, daha fazla yaşam için bir sebebi olmadığını söyleyerek bu teklifi reddeder. Bütün bu noktalar dikkate alındığında ilginç olan, felsefe tarihinin en teknik düşünürlerinden birisi olarak Wittgenstein'in düşüncesinin tamamına ölüm fikrinin hangi saiklerle tesir ettiği. Zira bu tesirler onun açısından birinci dereceden belirleyici olmuş, Tractatus'u dahi şekillendirmiş, yaşamının tamamını katı bir ahlaki mücadeleye çevirmiş ve çevresi tarafından yaşamın hemen hemen her alanında oldukça zor bir kişilik olarak kabul edilmesine neden olmuş görünmektedir. Yine onun düşüncesinin merkezi temalarından biri olan sınır fikri, yaşamla ölüm arasındaki sınırı da havi görünmekte ve bu sınırın ötesi ve berisi arasındaki gerilim de anlamlandırılmaya çalışılmaktadır. Bu anlamda Wittgenstein düşüncesinde ölüm ve yaşam temalarının ve ölüm fikrinin izlerinin tesirleriyle birlikte sürülmesi, hem anlam problemini bu düşüncenin merkezine alan bir düşünür olarak onun anlam tartışmasını açacak ve hem de onun bulunduğu çevreye nispetle çokça gündeme gelen farklarını ortaya koyacaktır.

Anahtar Sözcükler

Ölüm, Yaşam, Anlam, Menşe.

Peyamisefa GÜLAY*

AS THE ORIGIN OF MEANING, DEATH: THE THEME OF DEATH IN THE IDEA OF LUDWIG WITTGENSTEIN

Abstract

Ludwig Wittgenstein proposes that only death can give the meaning to life, which is not seen as a coincidence. As a thinker who experienced the World War, was about to face death several times, was captured, and some of whose brothers committed suicide due to different reasons, and who comes to the point that a person can think himself over only when s/he encounters death, Wittgenstein is completely together with death both with its authenticity and its idea. When it comes to Wittgenstein, the idea of death occupies such a central place that some Wittgenstein scholars regards and interprets the existence of his famous final propositions about meaning of life in Tractatus as the result of his encounters with death. According to this perspective, if Wittgenstein had not faced with death repeatedly at the front as a soldier, the controversial propositions would not have been added to the book. In fact, it is possible to find many clues to support this way of reading both as in Wittgenstein literature and his biography. As a thinker who allocates almost all of his intellectual labor to the issue of meaning, Wittgenstein not only thinks that death gives meaning to life, and also he identifies the fear of death as a clear indicator of a wrong life. Therefore, themes of death and life always engage with each other in the idea of Wittgenstein. Witnessing many suicides in his family and surrounding, Wittgenstein also thinks about suicide from time to time and the title of suicide makes up one of the stops related to death and life tension in his thinking. Finally, ironically, suffering cancer, a terminal illness, when he was told about various ways of treatment which could postpone death,

* Gümüşhane University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Res. Assist.

Wittgenstein refused the offer by saying that he did not have any reason to live longer. Regarding all these points, the interesting thing is with which reasons the idea of death influence the whole idea of Wittgenstein, who is one of the most technical thinkers in the history of philosophy. Indeed, these effects became determinative fundamentally to his thinking, even shaping *Tractatus*, turning all his life into a strict moral struggle and being considered as a very tough personality almost all aspects of his life by his surrounding. Being one of his central themes, the idea of boundary seems including and the tension between within and beyond this boundary will be explained. In this sense, examining both the idea of death and life and the traces of death in his thinking will open his argument of meaning as a thinker placing meaning in the center of this thinking and will show his differences compared to his surrounding that came up many times.

Key Words

Death, Life, Meaning, Origin.

Plamena Slavova STOYANOVA*

YOUNG AND EDUCATED OR BULGARIA AS AN INTERESTING DESTINATION FOR FOREIGN WORKERS

Abstract

In 2008 Bulgaria became a member of the EU and many Bulgarians used the chance to go to study and work abroad as EU citizens. As many young Bulgarians were leaving the country in search of better opportunities, many foreign firms and corporations entered the Bulgarian employers' market.

The fast internet, low government taxes, and local salaries considerably lower than those in Western Europe were among the main reasons for choosing Bulgaria as a business destination.

These new businesses hire mostly young and well educated Bulgarians who speak foreign languages. They also occasionally employ Western Europeans and even Asians, whose numbers are limited and who usually work as high level managers.

However, with time Bulgaria has increasingly become an appealing working destination for more and more young foreigners with various levels of education and experience, who get hired at various job levels in Bulgaria.

The goal of this report is to tell more about these young, educated foreigners who choose to work in Bulgaria.

The report will try to answer questions such as: What are the reasons for such a decision? What kind of people are coming to Bulgaria? For how long? How do they manage to integrate themselves into the Bulgarian society? Why do they stay? Why do they leave?, etc.

Key Words

Emigration, Business, Employee, Europe.

* Bulgarian Academy of Sciences, Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum – BAS Senior Assist.

Ramazan ADIBELLİ*

BİR ÖTEKİLEŞTİRME VE ŞİDDET KAYNAĞI OLARAK HİRİSTİYANLIKTAKİ ŞEHİTLİK MİTİ

Özet

İslam'a karşı geliştirilen oryantalist söylemin ana unsurlarından biri, bu dinin şiddet yanlısı olduğu yönünde olmuştur. Bir "kılıç dini" şeklindeki İslam imgesi, 2005 yılında Danimarka'da ortaya çıkan karikatür krizinde elinde bir kılıç tutan sözde peygamber çizimiyle bir kez daha İslamofobik önyargının dışı vurumu olarak karşımıza çıkmıştır. İslam'ın bir şiddet kaynağı olduğu yönündeki eleştiri, özellikle 11 Eylül 2001 olaylarından sonra doruk noktasına ulaşmış ve sadece basın yayın ortamında değil, akademik çevrelerde de yüksek sesle dile getirilmiştir. Tokyo'da 2005 yılında gerçekleştirilen 19. Uluslararası Dinleri Kongresinde verdiği konferansta Alman teolog Hans G. Kippenberg'in 11 Eylül olaylarının İslam ile bağlantılı olduğu için bu ilişkileri bulmak gerektiği ve bu olayları tertipleyen teröristlerin motivasyon kaynağının şehit olma kaygısına dayandığını, bu olayların İslam tarihinde sıkça görülen gazvelere benzediği için bu tür şiddet olayların kaynağın İslam olduğunu savunmuştur. Papa 16. Benediktus'un Regensburg Üniversitesinde, 12 Eylül 2006'da yaptığı ünlü konuşmasında İslam'ın insanları din değiştirmeye zorladığını ima ederek İslam'ı şiddetle özdeşleştirmiş ve İslam'ın kılıçla yayıldığı, buna karşılık Hıristiyanlığın barış dini olduğu mesajı vermişti.

Son yıllarda Candida Moss gibi Kilise tarihçilerinin yaptığı çalışmalarda Hıristiyanlıktaki şehitlik (martyrdom) hikayelerinin tarihsel vakalardan ziyade birer mit olduğu ortaya çıkmıştır. Hristiyanların Romalıların baskı ve zulmüne maruz kaldıkları ve dinleri uğruna şehit edildikleri yönündeki inancın sadece ilk üç asırla sınırlı olmadığını, Romalı/pagan-Hristiyan ya da Hak-Batıl şeklinde oluşturulan bu dikotomik anlayışın iki bin yıl sonra Hıristiyanlar-Ötekiler/İsa düşmanla-

rı/şeytanlar ya da bazı durumlarda Hıristiyanlar-Müslümanlar şekline dönüştürülerek tarih boyunca yaşatıldığı altını çizen Moss, söz konusu anlayışın yaşamaya devam ettiğine dikkat çekmektedir. Hıristiyanlık tarihçilerinin bir dogma haline getirdikleri ve ülkemizde de Dinler Tarihi kitaplarının hemen hemen hep- sinde aynı şekilde aktarılan bu durum, tarihsel bir gerçeklikten ziyade bir mittir. Tarihle mit arasındaki ayırım ve mitin etkileme gücü bu örnekte çok net bir biçimde görülmektedir. Zira tarihsel hadiselerin aksine mitler birer arketip haline gelerek sürekli güncel olabilme ve her an örneklik teşkil edebilme özelliklerine sahiptirler. Bu mitin olumlu yönünü inananlara imanları uğruna hayatlarını feda eden ilk Hıristiyanlar gibi güçlü bir imana sahip olmaya telkin ederken olumsuz yanı ise şiddetin meşrulaştırılmasına yol açtığı için günümüz dünyası açısından ciddi bir tehlike arz etmektedir.

Diğer taraftan bu mit, Haçlı Seferleri'nde önemli bir motivasyon kaynağı olmuştur. 1095'te Papa II. Urban, tüm Hıristiyanları Türklere karşı savaşa davet ederek, katılanlara günahlarının affedileceği vaadinde bulunmuştu. Bu çağrı, 13. yüzyıla kadar süren bir dizi -toplamda dokuz- dini savaşa yol açtı. Papa II. Urban, 1095'te Clermont'ta yaptığı konuşmada "yeni savaşın şehadet ödülünü içerdiğini" belirtmişti. Sadece savaşta ölenler değil, savaş sırasında tutuklandıktan sonra din değiştirmeyi reddeden Hıristiyanlar da şehit sayılmıştı. Dönemin ABD Başkanı George W. Bush, 11 Eylül'deki intihar saldırılarının ardından teröristlere karşı "Haçlı Seferi" başlattıkları yönündeki ifadesinde aynı mit tarafından beslenen aynı zihniyetin yansımaları sezilmektedir.

Bu çalışmadaki amaç Hıristiyanlık tarihinde şehitlik mitinin gelişim safhalarını ortaya koyup günümüz dünyasındaki tezahürleri üzerinde durarak Hıristiyanlığın bir barış ve sevgi dininden ibaret olduğu yönündeki diğer bir miti olumsuzladığını göstermektir. Bütün dinler gibi Hıristiyanlık da bünyesinde şiddete zemin hazırlayan bir söylem içermektedir.

Anahtar Sözcükler

Ötekileştirme, Şiddet, Hıristiyanlık, Şehitlik Miti.

* Erciyes Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Doç. Dr.

Ramazan ADIBELLİ*

**THE MYTH OF CHRISTIAN MARTYRDOM AS A
SOURCE OF OTHERING AND VIOLENCE**

Abstract

One of the main elements of the orientalist rhetoric against Islam was that this religion is pro-violent. The Islamic image as a "sword of religion", once again emerged as an outpouring of the Islamophobic prejudice with the drawing of a so-called prophet holding a sword in his hand in the cartoon crisis that emerged in Denmark in 2005. The criticism that Islam is a source of violence has reached its peak after the events of September 11, 2001, and has been voiced aloud not only in the media but also in academic circles. In the XIXth World Congress of the International Association for the History of Religions held in Tokyo in 2005, the German theologian and historian of religions Hans G. Kippenberg said that September 11 events are related to Islam because of their resemblance to the ghazwas frequently occurring throughout Islamic history and because of the terrorists involved in these attacks being motivated by the prize of martyrdom. After establishing such relations he argued that the source of such violence is Islam. Pope Benedict XVI, in his famous speech on September 12, 2006 at Regensburg University, strongly implied Islam to force people to change religion, violently identifying Islam and giving the message that Islam has spread with the sword, whereas Christianity is the religion of peace.

In recent years, studies by Church historians such as Candida Moss have revealed that the stories of martyrdom in Christianity belong to the category of myth rather than that of history. Moss, remarks that the belief that Christians have been subjected to the oppression of the Romans and that they have been martyred for their religion are not limited to only the first three generations, and that this dichotomical understanding

* Erciyes University, Faculty of Theology, Assoc. Prof. Dr.

of Romans / Pagans-Christians or Right-Evil have been converted into Christian / others / Jesus enemies / evils or in some cases to such categories as Christians-Muslims kept alive throughout history and still exists today. These narratives which historians of the Church sculpted as a dogma, and which in our country, in almost all of the books about the History of Religions is reflected in the same way is a myth rather than history. The distinction between history and myth and the influence of myth are very clearly seen in this example. Unlike the historical events, myths are archetypal and have the characteristics of being able to be up to date and to be a model at any moment. The positive side of this myth suggests that believers have a strong belief, like the first Christians who have sacrificed their lives for their faith, while the negative side is a serious danger for today's world because it justifies violence.

On the other hand this myth has been an important source of motivation in the Crusades. Papa II Urban in 1095 invited all Christians to fight against the Turks and promised the participants that their sins would be forgiven. This call led up to the 13th century to a series of religious wars - nine in total -Pope II Urban in his speech in Clermont in 1095, stated that he " the new war comprises the prize of martyrdom". Not only those who died in the war, but Christians who were refusing to change religion after being arrested during the war were considered martyrs. The same mindset fed by the same myth can be detected in the statement of the former US President George W. Bush that they were launching the "Crusade" against terrorism following the suicide attacks on September 11th.

The purpose of this study is to show the developmental stages of martyrdom myth in the history of Christianity and to show that it negates the myth that Christianity is a religion of peace and love by standing on the manifestations of today's world. Like all religions, Christianity also includes a discourse that prepares the ground for violence.

Key Words

Othering, Violence, Christianity, Myth Of Martyrdom.

PHILOSOPHICAL ASPECTS OF PICASSO 'S GUERNICA

Abstract

I will focus in following paper on some philosophical aspects and interpretation of one of Picasso 's most famous painting Guernica. He had painted Guernica in 1937 as an immediate reaction to the Nazistic bombing practice on Basque town of Guernica. I will focus on interpretation of the bull, which probably represents the onslaught of Fascism. Picasso himself said it meant brutality and darkness, presumably reminiscent of his prophetic and the horse represented the people of Guernica.

Key Words

Fascism, Guernica, Pain, War.

* FFTU, Assist. Prof. Dr. Renáta Kišoňová, Trnava University Department of Philosophy.

YENİ GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE SAVAŞIN DEĞİŞEN YÜZÜ: SAVAŞA YAKIN, BARIŞA UZAK DURMANIN ARAŞ-SALLAŞTIRILMIŞ KOLAYCILIĞI ÜZERİNE

Özet

Son yıllarda yenedünya düzeninin egemen konumundaki oyun kurucuları olan güçlü ülkeler, alışlagelen savaşların mahiyetini değiştirerek "yeni nesil" diye tabir edilen savaşların en önemli aktörleri haline gelmişlerdir. Yeni nesil savaşların en belirgin özelliği, maliyetinin oldukça ucuza getirilmesi, düşman ilan edilenin düşmanı olabilecek hedef seçilen illegal grupların dost kategorisinde tanımlanması, onlara vekâlet verilmesi ve asimetric bir biçimde sürdürülmesiyle dikkat çekmektedir. Bu bağlamda yenedünya düzeninin güçlü oyun kurucu aktörleri, egemen konumlarını sürdürürebilmek için kendilerine mukayeseli üstünlükleri getirebilecek kaynakları elde edebilecekleri yerleri, sınırlarının çok ötesinde de olsa bir güvenlik gerekçesiyle yapılandırmak istemektedirler. Bu amaç doğrultusunda, güçlü ülkeler gerekmedikçe kendileri savaşmamakta, ancak savaşın asimetric bir biçimde sürdürülebilmesini sağlayabilecek illegal grupları desteklemektedirler.

Burada vahim olan şey, onca katliama rağmen barış yerine savaşın tercih edilmesi ve araçsallaştırılmasıdır. Çünkü parazit olarak görülenlere, insani özelliklerinden ziyade Charlie Chaplin'in "modern zamanlar"ında olduğu gibi "sayı sistemindeki bir numara" olarak yaklaşılmaktadır. Bu durumda, Leninvari söylemde emperyalist ülkelerin giriştikleri "savaşlar, ekonomik rekabetin mantıksal bir uzantısı" olduğu sürece, Stalinvari söylemde de güçlü ülkelerde "şöhretli bir kişinin ölümü trajedi", buna karşın güçsüz ülkelerin öğrenilmiş çaresizliğini yaşayan "milyonların ölümü ise, sadece bir istatistik" olarak kalmaya namzettir, denilebilir. Bu da güçlü ülkelerin neden savaşa yakın,

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Doç. Dr.

barışa uzak durduklarını açıklamaktadır.

O halde, maliyetleri sürekli düşürülen savaşların karşısında bedeli azami ölçülerde yükselen barıştan ve barışa yönelik çabalardan başarılı bir sonuç elde edilmesi mümkün görünmemektedir. Hatta barış istendiğinde bile savaşa hazır olunması gerektiği dillendirilmektedir. Konuya Makyavelist bakış açısından yaklaşıldığında da tüm barış anlaşmalarının silahlarla desteklenmediğinden bir anlam taşımadığı ileri sürülmektedir. Bu husus, modern Makyavelist Carl Schmitt'de de "dost-düşman" kategorileri üzerinden ele alınmaktadır. Başka bir ifadeyle, dostların varlığı, inşa edilen düşmana bağlı olarak gerçekleşmektedir. Bu sayede düşman inşa edildiği sürece, ona yönelik söylemlerin dile getirilmesi, sınırların çizilmesi ve tedbirlerin alınması motivasyonel bir biçimde araçsallaştırılmakta ve fonksiyonel kılınmaktadır. Örneğin çok yakın zamanda Filistin'e operasyon düzenleyen İsrail'in kilit konumda bulunan bir yetkilisine, "insanları neden öldürüyorsunuz", diye sorulduğunda yetkili kişi, "öldürmesek cezaevinde beslemek zorunda kalırız", yanıtını vermiştir. Benzer nitelikte bir başka açıklama, Amerika'da bir Hotelin konferans salonunda sunum yapan bir bilim insanı tarafından yapılmıştır. Bu bilim insanına göre, "yaşanılır bir dünya'da yaşamayı hak eden seçilmişlerin rahat ve huzur içinde yaşayabilmeleri için dünya nüfusunun yaklaşık % 90'ı bir an önce telef edilmelidir. Bu durumda savaş ve ölüm ucuzlamakta, barış ve hayatın sürdürülebilir kılınması ise, giderek pahalılaşmakta, dolayısıyla da bir fayda maliyet analizine gidilerek değerini yerini fiyatların alması sağlanılarak "en kolay ve en ucuz olan" tercih edilmektedir. Bu nedenle, günümüzdeki örneklerle bakıldığında savaşa son veren bir barışın gerçekleşmesi veya galip gelmesi mümkün değildir, denilebilir.

Yapılan çalışmada da bir bütün olarak değinilen bu hususa odaklanılmaktadır. Bu konuda detaylı bir tarama yapılmış, gerekli dökümanlar toplanmış ve dile getirilen söylemlerin çözümlemesine girişilmiştir.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Barış, Yeni Nesil Savaşlar, Güvelik Stratejileri, Stratejik Öngörü.

Rumiana BUDJEVA*

RELIGION AND ETHNICITY IN THE CONTEXT OF RADICALIZATION AND TERRORISM – THE CASE OF BULGARIA

Abstract

The issue of the risk of radicalization of different ethnical minorities and marginalized communities is becoming more and more relevant in the context of the war with the terrorism. This text raises the question of how and to what extent the processes of radicalization that are observed across Europe are manifested in Bulgaria as well. The current article aims to examine the state and attitudes of some ethnic minorities, among which there is potentially an increased risk of radicalization. Data, facts and opinions of specialists on the causes and factors of potential Islamist radicalization among some Roma communities are presented. It also examines the extent of resistance of traditional Muslim communities to radical influences. The role of religion preferences is also put under examination in the context of radicalization. The analysis and conclusions in the article are based on official data from national statistics from the last census, some specialized sociological studies as well as interviews with experts and specialists in the field of ethnic minorities, Islamic religion and culture. Finally, we make some conclusions and proposals for urgent action to combat Islamic radicalization and reducing the threat of terrorism.

Key Words

Radicalization, Religion, Terrorism.

* Bulgarian Academy of Sciences, Institute for the Study of Societies and Knowledge, Bulgaria, Sofia, Assist. Prof. Dr.

Saygın GÜNENÇ*

HEGEL, MARX VE ENGELS'İN TARİH FELSEFELERİNDE "AKLIN HİLESİ" OLARAK SAVAŞ VE SÖMÜRGEÇİLİK

Özet

Engels 1849 yılında, Marx ile birlikte editörlüğünde buldukları "Rheinische Zeitung" gazetesinde şöyle yazıyordu (MEW 6: 165-173): "Avusturya'nın bütün halkları ve halkçıları (!) arasında *ilerlemenin taşıyıcısı* olan, tarihe aktif olarak müdahil olan, bugün de *yaşamaya yetenekli* sadece üç halk vardır: Almanlar, Polonyalılar ve Macarlar". Engels'e göre Doğu Avrupa'da yalnızca bu halkların söz hakkı olmalıdır, çünkü geri kalan tüm "irili ufaklı " halklar gericiliğe (ve düşman olarak görülenlerin ebedi yaftası karşı-devrimciliğe) hizmet etmektedir ve bu yüzden de "devrimin dünyayı saran fırtınasında yok olup gitmelidir". Hegel'in *Tarih Felsefesi Dersleri'nde* dünya tarihsel insanların karşısında "bazı masum çiçekler ezilip gitmelidir" (*zertreten*) denen pasajı serbest bir şekilde alan Engels, tarihin gidişatının "acımasızca ezip geçtiği" bu halkları bin yıllık bir gelişimin "artıkları-süprüntüleri" olarak ilan eder. "Bütün varoluşlarıyla" karşı-devrimi tecessüm ettiren bu halklar (özellikle Slavlar) olur da doğu Avrupa'da hakimiyeti ele geçirirse ve sonrasında onlara Macar proleteriyası isyan ederek zafer kazanırsa, Macarların ilk yapacağı iş "Slav barbarlardan kanlı bir intikam" almak olacaktır. *Daha sonra kopacak olan bir "genel savaşta" "bu küçük öküz kafalı halklar isimlerine varıncaya kadar yok edilecektir.* Engels daha da ileriye giderek, bu eli kulağındaki "dünya savaşının" sadece gerici sınıfları ve hanedanları değil, aynı zamanda tüm gerici halkları yeryüzünden sileceğini belirtir. "*Ve bu da bir ilerlemedir.*" Savaş tarihin ilerlemesi için bir araçtır. Bu sözler bir ironiyi ve "münferit", maksadını aşan görüşleri ifade etmez. Marx ve Engels "şark mese-

lesi" ile ilgili bütün yazılarında "Slav "problemini benzer şekilde ele alırlar. Öteki doğu halkları da kuşkusuz paylarını alırlar. Söz-gelimi Hintliler, Marx'a göre, İngilizlerin en kötü ve çirkin çıkarlarına (*vilest interests*) alet edilip en berbat muamelelere maruz kalsalar bile, bu mesele edilmemelidir. "*Çünkü İngiltere'nin işlediği suçlar ne olursa olsun İngiltere aslında, devrimin yaratılması için tarihin kullandığı bilinçdışı bir araçtır*" (MEW 9: 133). Aynı yıl (1853) Marx yine gazetede çıkan bir yazısında, İngiltere'nin yaratıcı ve yıkıcı olan ikili bir görevi yerine getirdiğini söyler: bir yandan Asya'nın değişmeyen toplumsal yapısını çözülmeye uğratmak, bir yandan da orada Avrupa'nın toplumsal dokusuna uygun "maddi" koşulları yaratmak. Gelecekteki devrimle gerçekleşecek komünist toplum bu nedenle ancak dünya çapında bir başarıyla yaşama geçebilir. *Sömürgecilik, iç savaşlar, dünya savaşları bu yolda ödenmesi gereken bedelden başkası değildir.*

Bu bakış açısı özel olarak Hegel'in tarih felsefesine dayanır. Hegel'in tinin kendini dünya tarihinde gerçekleştirmesi olarak gördüğü özgürlük bağlamındaki ilerleme, idenin edimselleşmesi "aklin hilesi" olarak kişileri, halkları, kahramanları, onların tutkularını kullanır. İlerleme zamanın olumsuzluğu üzerindeki hakimiyetini bu sayede ayakta tutar. Marx ve Engels bu düşünceyi kendi ideolojileri doğrultusunda sistematik olarak uygular.

Bu bildiride *ilk olarak* Hegel'in "aklin hilesi" bağlamında savaş ile ilgili görüşleri irdelenecek ve teorik bir altyapı oluşturulacaktır. *İkinci olarak*, kronolojik bir gözden geçirme ile Marx ve Engels'in savaş ve sömürgecilik ile ilgili düşünceleri ortaya konacak ve Hegel'in bakış açısından nasıl faydalandıkları gösterilecektir. *Son olarak*, genel bir değerlendirme ile, çoğu zaman söylenenin aksine, Marx ve Engels'in araçsal bir mantıkla sömürgeciliği ve savaşları akladıkları savunulacaktır.

Anahtar Sözcükler

Marx, Engels, Sömürgecilik, Savaş, Aklın Hilesi.

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

Saygın GÜNENÇ*

WAR AND COLONIALISM AS "CUNNING OF REASON"
IN THE PHILOSOPHIES OF HISTORY OF HEGEL, MARX
AND ENGELS

Abstract

Engels wrote in 1849 in the "Neue Rheinische Zeitung" as follows: "Among all the large and small nations of Austria, only three standard-bearers of progress took an active part in history, and still retain their vitality — the *Germans*, the *Poles* and the *Magyars*. Hence they are now revolutionary." In his view, only those nations should have any say in deciding the future of Europe, because "the remaining nations, destined to perish before long in the revolutionary world storm", just serve to the counter-revolutionary interests. But, according to him, these reactionary nations will disappear entirely in a world war. Marx, in similar terms, describes in his article on "The British Rule in India" England, in spite of her "vilest interests", as "an unconscious tool of history" in bringing about the revolution. The Hegelian conception of the "cunning of reason" is at the basis of Marx's and Engels' attitude toward colonialization. Marx follows Hegel here, despite the fact that Marx substitutes classes for heroes in the world history. In this paper, first, I will examine Hegel's view on the history and the so-called "cunning of reason". Secondly, I will present the marxian perspective on the war and colonialism chronologically and how it is based on the Hegelian philosophy of history. Thirdly, I will show how Marx and Engels justify, contrary to the general assumption, wars and colonialism.

Key Words

Marx, Engels, Colonialism, War, Cunning of Reason

* Bursa Uludağ University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Arş. Gör.

Sebile Başok DİŞ*

TRUVALI KADINLARDAN MYANMAR KADINLARINA
SAVAŞ VE KADIN

Özet

Euripides'in "Troyalı Kadınlar" adlı eserinde Truva savaşı kaybedildiğinde Truvalı kadınların başlarına gelenler anlatılır. Kocalarını veya babalarını savaşta kaybeden, acılarıyla kahrolan Truvalı kadınlar savaş sonrası esir alınırlar ve köleleştirilirler. Daha sonra birer savaş ganimeti olarak Yunanlı askerler arasında paylaştırılırlar. Savaşın galibi olan Yunanlılar, bu kadınları hizmetçi olarak ve cinsel amaçlı kullanılmak üzere gemilerle kendi ülkelere götürür. Euripides'in bu trajedisi milattan önce yaşanan bir savaş sonrasında kadınların yaşadığı sorunları anlatır. Bu savaştan günümüze kadar iki bin yıldan fazla yıl geçmiştir ve bu süre zarfında sayısız savaş yaşanmıştır. Euripides'in kitabının adı ve kitapta geçen kadınların ismi değiştirilirse bu kitap, neredeyse tüm savaşlara uyarlanabilir.

Savaşlar, kadın, erkek, çocuk, yaşlı her gruptan insanın büyük acılar yaşamasına neden olan durumlardır. İnsanoğlu, akli ve zekası ile pek çok problemi çözüme kavuşturmuşsa da savaşı bir dünya yaratmayı başaramamıştır. Savaşlar, barış dönemlerinde bile tam olarak uygulamaya geçirilemeyen insan haklarının, toplumsal ve ahlaki düzenlemelerin tamamen askıya alınmasına neden olmaktadır. Savaşlarda kuşkusuz erkekler de sakatlanma, yaralanma ve öldürülme olaylarıyla karşılaşmaktadır. Ancak normal koşullarda dahi erkeklerden farklı mağduriyetler yaşayan kadınlar, savaş sırasında erkeklerden daha ağır sorunlar yaşamaktadır. Savaş, kadınları çok çeşitli şekillerde etkilemektedir. Öncelikle kadınlar, sevdikleri erkeklerin öldürülmesinin veya sakat bırakılmasının acısını yaşarlar. Babalarını, kocalarını veya

* Necmettin Erbakan Üniveristesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Dr. Öğr. Üyesi.

oğullarını kaybeden kadınlar, bu erkeklerin savaş öncesi yerine getirdiği işleri de üstlenmek durumunda kalırlar. Birer anne, eş veya evlat olarak savaşın yarattığı yokluk ortamında ailelerinin hayatta kalması için mücadele ederler. En korkunç koşullarda dahi hayata tutunmak ve hayatı sürdürmek için uğraşırlar.

Ruhsal ve fiziksel olarak yara almış askerlerin geri dönüşü de kadınların yükünü arttıran bir diğer unsurdur. Yaralanmış bu erkekler savaş sonrası dünyaya ayak uydurmakta zorlanmakta ve kadınları gerek psikolojik sorunları gerek içki alışkanlıkları gerekse de intiharlarıyla zor duruma sokmaktadırlar. Kadınlar, kocaları savaş sırasında öldüğünde veya yaralanmış olarak döndüğünde ebeveyn olarak da türlü güçlüklerle karşı karşıya kalırlar. Normal koşullarda anne ve babanın beraber üstlendiği ebeveynlik rolü böylesi durularda ağırlıklı olarak kadınların omuzlarına yüklenir.

Savaşlarda kadınların yaşadığı mağduriyetlerden en yaygın olanlarından biri de ırza geçme olaylarıdır. Dünyanın farklı coğrafyalarında farklı tarihlerde yaşanan savaşlarda kadınların ırzına geçilmesi değişmeyen bir olgu olarak kalmaktadır. Tarihte ve hatta günümüzde dahi buna ilişkin pek çok örneğe rastlamak mümkündür. Barış dönemlerinde bile kadınlar için büyük bir tehdit olan tecavüz, savaş dönemlerinde “normal” sayılmakta, meşru görülmekte ve düşman sayılan kesimin kadınlarına bir savaş aracı olarak sistematik olarak uygulanmaktadır. Bunun sonucu olarak özellikle kadının iffetinin ailenin, ülkenin ya da halkın onuruyla özdeşleştirildiği toplumlarda tecavüze uğrayan kadınlar genellikle aileleri ve eşleri tarafından reddedilmektedirler. Tecavüz ile saldırıya uğrayan kadınlar, bu ret ile bir kez daha mağdur olmakta, yaşadıkları travmaya bir de reddedilme travması eklenmektedir. Bu çalışmada kadınların savaş sırasında yaşadığı mağduriyetler, üstlenmek zorunda kaldıkları yükümlülükler ve karşılaştıkları sorunlar genel hatlarıyla ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler
Kadın, Savaş, Cinsiyet, Acı.

Sebile Başok DİŞ*

**“WAR AND WOMAN” FROM THE WOMEN OF TROJEN
TO THOSE OF MYNMAR**

Abstract

In his book, "The Trojan Women", Euripides tells what happened to Trojan women when the Trojan War was lost. Trojan women who have lost their husbands or fathers in the war, and who are grieved with sorrows are taken captive and enslaved after the war. Then, they are shared among Greek soldiers as war booty. The winner of the war the Greeks, lead these women to their own country in ships to use them as maids and for their sexual purposes. This tragic story of Euripides tells about the problems women experienced after a war in B.C. Up to now, more than two thousand years have passed since this war, and there have been countless wars during that time. If the name of Euripides' book and the names of the women in the book are changed, this book can be adapted to almost all wars.

Wars are situations that cause great suffering to women, men, children and elderly people from every group. Although mankind has solved many problems with its mind and intelligence, it has not succeeded in creating a world without war. The wars lead to a complete suspension of human rights, social and moral regulations, which cannot be fully implemented even in peacetimes. Surely, men also encounter events of injuries, wounds and killings during the wars. However, women who suffer different grievances from men even under normal conditions, live different problems from men during the war. War affects women in many ways. First of all, women suffer the pain of their loved ones' murder or disability. Women who lose their fathers, their husbands or their sons will

* Necmettin Erbakan University, Faculty of Social and Human Sciences, Assist. Prof. Dr.

have to undertake the work that these men do before the war. The return of mentally and physically wounded soldiers is another factor that increases the burden of women. These injured men are having difficulty keeping up with the post-war world and are bringing women into a difficult situation due to both psychological problems, drinking habits, and suicide. Women are also faced with various difficulties as a parent when their husbands die during the war or return home injured. Under normal circumstances, the role of parenthood, which is taken over together by mother and father, is predominantly burdened on the shoulders of women. One of the most common grievances of women's in wars is the rape. The rape of women in wars, witnessed in different geographies of the world in different times, remains an unchanging phenomenon. It is possible to come across many examples of this in history and even today. The rape, which is a great threat for women even during peace periods, is regarded as "normal" during times of war, is regarded as legitimate and systematically applied to the women of the enemy groups as a means of war. As a result, women who are raped especially in societies where the chastity of women is identified with the honour of the family, country or people are often rejected by their families and husbands. Women who have been attacked by rape are once again victims of this rejection, and a trauma of rejection is also added to the trauma they are living. In this study, women's grievances during the war, obligations they have to undertake, and problems they face will be discussed in general terms

Key Words

Gender, Pain, Woman, War.

Seda ENSARİOĞLU*

ADALET VE MEŞRUIYET ARASINDA: TÛSÎ VE AQUINAS'TA SAVAŞ FELSEFESİ

Özet

Siyasetin pratik yönünü araştıran siyasi tarih, teorik yönünü inceleyen siyaset felsefesi ve bu iki veçhe arasında bir yere sahip olan siyaset bilimi alanında tarih boyunca yapılmış olan eserler, savaşın siyasetin ana konularından biri olduğunu göstermektedir. Savaş bir devletin siyasetinin ya bir güç ya da bir tükenme ânının incelenebileceği bir olgudur. Hem iktidar hem de tükenme, bir devlet için itidalin kaybedildiği, olağanın dışına çıktığı uç durumlar olduğundan dolayı, tıpkı insan psikolojisinde olduğu gibi, temel ilkelerinin ve gerçek halinin su yüzüne çıktığı anlardır. Tarihsel olan savaş olgusu hakkında tarihî ilkelerin tayin edilmesi, savaş hakkında felsefî bir değerlendirme yapmakla, yani savaş felsefesi yapmakla mümkündür. Aynı dönemde yaşamış olan düşünürlerin görüşleri üzerine yapılacak mukayeseli bir çalışma, farklı medeniyetlerin ortaya çıkardığı savaş felsefesi ilkelerinin arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymak açısından önemlidir. Bu çalışmada, farklı medeniyetlere mensup olmakla birlikte her ikisinde de Aristoteles düşüncesinin etkilerinin görüldüğü Nasîruddîn Tûsî ve Thomas Aquinas merkeze alınarak böyle bir mukayeseli çalışma yapılacaktır. İlk aşamada, Tûsî ve Aquinas'ın siyaset anlayışına zemin hazırlayan insan ve toplum görüşleri kısaca ele alınacaktır. İkinci olarak, iki düşünürün savaş hakkındaki görüşleri, savaş felsefesinin günümüze kadar teşekkül eden temel teorileri olan *realizm*, *pasifizm* ve *âdil savaş* teorilerinin ilkelerine göre analiz edilecektir. Savaş öncesinde ülke içi ve ülkeler-arası barışın şartlarının neler olduğu, savaşta ve savaş sonrasında düşmana muamele konuları incelenecektir. Üçüncü olarak ise her iki düşünürde tespit edilen savaş felsefesine dair görüşlerinin adalet ve meşruiyet

* Bursa Uludağ Üniveristesi, İlahiyat Fakültesi, Dr.

dengesi açısından nasıl bir siyasî etik ortaya çıkardığı hakkında bir değerlendirme yapılmaya gayret edilecektir. Nitekim genel olarak siyaset felsefesinde önemli bir tartışma, adalet ve meşruiyet arasındaki mesafedir. Bu mesafe, siyaset ve ahlak arasındaki mesafeyle ters orantılıdır. Dolayısıyla, siyaset ne kadar ahlakın hizmetinde olur ve aradaki mesafeyi azaltırsa, meşru olanla adalete uygun olan da o kadar aynıleşecektir. Sonuç olarak, bu çalışmada, adalet ve meşruiyet arasındaki bu ilişki delilleriyle ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler

Savaş Felsefesi, Adalet, Meşruiyet, Ahlak.

Seda ENSARİOĞLU*

BETWEEN JUSTICE AND LEGITIMACY: PHILOSOPHY OF WAR IN TŪSĪ AND AQUINAS

Abstract

Considering the works about political history concerning the practical aspect of the policy, political philosophy concerning the theoretical aspect and political science between these two, it can be seen that war is one of the main topics of the policy. War is a time of power or exhaustion of a state's policy. Because both of them are extreme conditions of intemperance, like in human psychology, indispensable principals and true character of the policy of a state become apparent in those periods of time. To determine some historic principles of war, which is a historical phenomenon at first glance, is possible by a philosophical assessment of war, namely, philosophy of war. To compare the works of philosophers lived in the same period is crucial to reveal the similarities and differences between the war philosophies of different civilizations. In this paper, Naşir al-Din Tūsī and Thomas Aquinas who, although being members of different civilizations, are both Aristotelian will be compared for this purpose. Firstly, their concepts of human and society which are the bases for their political understanding will be dealt with briefly. Secondly, their opinions on war will be analyzed within the frame of the philosophy of war. This involves theories of realism, pacifism and just war. Some topics such as the conditions of peace at home and in the world before a war, and the attitude towards enemy during and after a war will be examined. Thirdly, regarding the balance between justice and legitimacy, political ethics of two the philosophers will be tried to be evaluated by examining their philosophies of war. Indeed, a significant discussion in political philosophy is the distance between justice and legitimacy. This distance is inversely proportional to the

* Bursa Uludağ University, Faculty of Theology, Dr.

distance between policy and morality. Thus, so long as policy is in service of morality and shortens the distance between the two, legitimate one and just one will be the same and overlap. Consequently, in this research, the relationship between justice and legitimacy will be tried to be clarified in the light of evidences.

Key Words

Philosophy of War, Justice, Legitimacy, Morality.

Serdal TÜMKAYA*

**WHAT DOES EVOLUTIONARY SCIENCE TELL US
ABOUT WAR?**

Abstract

Evolutionary psychology claims that war is universal and inevitable because of the evolutionary past of humans. The selective pressure, especially upon adult men, it argues, has fundamentally shaped a man endowed with high levels of aggression, a tendency to compete, and cravings for indiscriminate sex. All of which are intimately connected to some forms of war. Therefore, evolutionary psychology informs us that wars between humans will continue forever. In this talk, I will argue that this line of reasoning is faulty. First, some of its premises are factually mistaken. Second, the inference itself is flawed. The supporting evidence in favor of the alleged selective force upon humans during the last few million years are too weak to be used in a sound argument. In fact, little is known about our concrete evolutionary past. Even some leading biologists, such as Richard Lewontin, assert that evolutionary biology itself is “little more than storytelling.” Human societies have lived in many diverse settings with varying climatic and landscape conditions. Besides, natural selection in itself might not be the main drive for human evolution. There are, in effect, other mechanisms that might be more powerful than natural selection. Moreover, the human brain is our most social and cultural organ, and the interaction between the human brain and our culture is so fundamental that it even influences gene expression. As an alternative to evolutionary psychology, a recent research strand called “cultural biology” defends this position. Cultural biologists are currently working on molecular, genetic, or neural levels. Despite this fact,

* METU, Faculty of Arts and Science, Department of Philosophy, Res. Assist.

they claim that there is no hierarchy between the genetic and social levels. In the first part of my talk, I critically introduce this research strand and subsequently defend cultural biology against evolutionary psychology, and conclude that science does not tell us that wars are inevitable.

Key Words

War, Science, Evolutionary Psychology, Cultural Biology, Human Nature.

Sibel GÖKÇE*

HAYAT ve ÖLÜM HAKKINDA: SUPHİ EDHEM- SPİNOZA

Özet

“Yetenek ve etkileri ne olursa olsun insan yalnızca insandır.” der Epiktetos. İnsanı anlamlı kılan varlık-yokluk dikotomisini bir arada taşıyor olmasıdır. Bir başka ifadeyle bu ikilik hayat ve ölümdür. Ölüm olmasaydı esasen hayat da olmazdı. Yaşamı koruma ve ölüme karşı savaşıma en ilkel dürtüdür ve tüm canlılarda ortaktır. Bu yaşama eğilimini her canlıda görmek olasıdır. İnsancı felsefenin arka planında ekseriyetle yaşam sevgisi yatar. Spinoza'nın *Ethica*'sındaki yaşamseverlik bunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Dolayısıyla en temelde, insanın yaşamı sevdiği, kederin günah, hazzınsa erdem olduğu, insanın yaşamdaki amacı canlı olan her şeye yönelmesi, ölü ve mekanik olan her şeyden kendini koparması olduğu söylenen ilke vardır.

Buna karşın Suphi Edhem “Hayat ve Mevt” adlı eserinde hayatı ölümden ayıracak bir sınırın olmadığını söyler. Ve hatta hayat ile ölüm arasında hissedilmeyen bir geçit vardır. Ona göre biz sürekli doğuyor ve yine sürekli ölüyoruz. Yani esasen organik varlıklardan bir bireyin oluşması ve meydana gelmesi, onu meydana getiren unsurların yine kendisi gibi bir bireyin dağılmasından meydana gelmiş olmasıdır. Dolayısıyla hayatın kaynağı ölümdür. Ölüm yeni bir hayatın başlangıcıdır. Bu vesileyle hayatın ölüm ile nihayetlenmesi esasen bir nimettir.

Bu çalışma Suphi Edhem ve Spinoza'nın hayat ve ölüm hakkındaki mülahazalarının değerlendirilmesine yöneliktir.

Anahtar Sözcükler

Hayat, Ölüm, İnsan, Birey.

* Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

Sibel GÖKÇE*

ABOUT LIFE AND DEATH: SUPHI EDHEM-SPINOZA

Abstract

“No matter what the talents and the effects are, human is only human.” says Epiktetos. It is the fact that human beings carry together the dichotomy of existence and non-existence which makes human meaningful. In other words, this duality is life and death. If there was no death, there would be no life. Fighting against life and fighting against death is the most primitive urge and common to all living things. It is possible to see the tendency to live in every living thing. In the background of the humanist philosophy, the love of life usually lies. Spinoza’s philanthropy in Ethica is one of the most striking examples of this. Therefore, at the most basic, there is a principle which is said that man loves life, grief is sin, pleasure is virtue, man is aiming at everything that is living thing in life, and that he is torn from everything that is dead and mechanical.

On the contrary, Suphi Edhem states in his book “Hayat ve Mevt” that there is no limit to separate life from death. And there is a passage between life and death that is not even felt. According to him, we are born constantly and we are constantly dying again. In other words, it is mainly because of the formation and occurring of an individual from the organic entities and the elements that occurring him have come to the point of disintegration of an individual like himself. So the source of life is death. Death is the beginning of a new life. In this way, it is essentially a blessing for life to end with death.

This study is intended to evaluate Suphi Edhem and Spinoza’s considerations about life and death.

Key Words

Life, Death, Human, Individual.

* Ağrı İbrahim Çeçen University, Faculty of Arts and Letters, Department of Philosophy, Res. Assist.

Sinan Tankut GÜLHAN*

ÜMİDİN VE BARIŞIN MEKÂNLARI: MARX, LEFEBVRE VE HARVEY’E GÖRE BİR MEKÂN ONTOLOJİSİ

Özet

Bu sunum, Marx, Lefebvre ve Harvey’nin metinlerinden ortalarında yazmaya başladığı eserlerden yola çıkarak, mekânın içkin bir ontolojisini konumlandırmaya ve bu ontolojinin ne raddede insan ontolojisi, ne raddede de mekânsallığın kendi ürünü olduğunu sorgulamak üzerine bir deneme içerir. Marx, çok zor bir işi, mekânın esasında bir mülkiyet ilişkisi olduğuna dair saptamayı, ideolojinin eleştirisiyle gerçekleştirir, üretim kutsal değildir, zamansız değildir, bu da bir totolojiden başka bir şey değildir. Mülkiyetin gayri-iktisadî olduğunu -mekân üzerinde hak sahipliği kurmak demek olduğunu iddia etmek aynı zamanda burjuvazinin toplumsal üretimini maskeleyen dönük bir teşebbüstür. Diyalektiğin bu en civcivli yanı, varlığını sadece dilin bir toplumun Dasein’i olması üzerinden belli etmez, aynı anda da, kişinin -ama birey değil- üretim koşullarına temas etmemesinden bahseder. Kişinin varlığı -mülkiyet ve mekân üzerinden saptandığında ikili bir mevcudiyete sahiptir, kendisi öznel olarak vardır ve nesnel olarak doğal ve varlığının gayri-organik koşullarında mevcuttur. Lefebvre ise, şunu sorarak başlar: “Felsefe ruhu ne getirir?” Vereceği cevap her şeyden önce radikal eleştiri ruhunu çağırır. Buna, Harvey’den yola çıkarak şu yorumu eklememiz mümkündür, sermayenin hem genişletilmiş yeniden üretim sürecindeki, hem de dolaşımdaki temel dürtüsü, zamansız mekânlar, mekânsız zamanlar teşkil edilebilmektedir. Bu sunumda, bu üç durağın izini sürerken, birbirleriyle ilintilerini ve diyalektik ilişkilerini ele alacağız. David Harvey, Umut Mekânları’ndan bahsettiğinde, ümidin mekânsal ontolojisini de çağırıyordu esasında. Marx ve Lefebvre’den bu yana gelişmekte olan bir düşüncenin

* Gaziantep Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

belirtilerini arıyordu. Mekânın umuda dönüşmesinin nihayetinde yatan mesele, barışın mekânsal ontolojisini kurabilmekten geçiyor diye bir şerh düşeceğiz ve yeni bir tür mekânı hayâl etmenin sınırları, imgelememizin barışa dair gerçekliği kavrayışında mı yer almaktadır diye sorarak bitirmeye gayret edeceğiz.

Anahtar Sözcükler

Karl Marx, Henri Lefebvre, David Harvey, Mekânın Ontolojisi, Umut Mekânları.

Süheyla SARITAŞ*
Muammer MACİT**

TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ AÇISINDAN SAVAŞIN ERİL TAHAKKÜMÜ

Özet

Toplumsal cinsiyet, toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyetin yapılandırılması çalışmaları sosyal bilimlerin literatürlerinde oldukça ilgi gören konular arasındadır. Toplumsal cinsiyet, bireyin doğduğu andan itibaren cinsiyeti etrafından gelişen davranış kalıpları, tutumları ve rolleri kapsar. Toplumsal cinsiyet rollerini başta aile, din, hukuk, eğitim, ekonomi gibi çeşitli kurumlar olmak üzere, sosyal çevre ve kitle iletişim araçları gibi çeşitli bileşenlerde de görmek mümkündür. Bu kurumlar ve bileşenler aynı zamanda eril tahakkümün yani patriyarkal sistemin erkeğe ve kadına dayattıkları olarak da karşımıza çıkar. Bourdieu'nun deyimiyle 'paradoksal itaatin mükemmel bir örneği eril tahakküm' katlanılmaz varoluş koşullarının doğal olarak görülmesidir. Örneğin, şiddet ve savaşın erkeğe atfedilmesinin arkasında bu tür düşünce kalıpları yatar. Şüphesiz ki savaş öncelikle şiddeti, gücü ve çarpışmayı tanımlayan yıkıcı bir eylemdir. Bu eylem gerek kavramsal gerekse olgusal olarak bünyesinde toplumsal cinsiyet kavramının inşasını da barındırır. Öyle ki, toplumun kadına naif, korunma/barınma ihtiyacı olan, pasif; erkeğe savaşı şiddeti, gücü ve yıkıma yönelik roller yüklemesidir.

Bu makalede savaş olgusu üzerinden sosyal ve kültürel olarak cinsiyet rollerinin nasıl inşa edildiği, bu rollerin gerek savaşın arka planında gerekse savaş esnasında bireylere yüklediği roller üzerine bir değerlendirme yapılması hedeflenmektedir. Bu amaçla bazı savaş örneklerine de yer verilerek, toplumsal cinsiyet rolleri açısından savaş olgusu ele alınacaktır.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Toplumsal Cinsiyet Roller, Patriyarkal, Eril Tahakküm

* Balıkesir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Prof. Dr.

** Lisansüstü Öğrencisi.

Şule GECE*

SAVAŞ VE SAÇMA: HAYATIN ANLAMSIZLIĞINA KARŞI MÜCADELEDE VAROLUŞÇU SANAT

Özet

İnsanların, savaşlar ve bunların sonucunda ortaya çıkan hiçlik ve ölüm korkusuyla yüzleşebilmesinin belki de en büyük yaşamsal destekçisi sanat ve sanatçılar olmuştur. Hayatın anlamsızlığı ve varoluşsal kaygının en üst noktasında yaşama karşı olumlayıcı ve iyimser bir tutumla hayatı anlamla, varoluşsal korkuyu insanın insana karşı olan bütüncül, kuşatıcı ve değerli olma olgusuyla çevreleyen sanat ve sanatçılar savaş sonrası oluşan toplumsal ve ruhsal krizleri aşmaya çabalamışlardır. İşte bu krizi aşma çabası içinde savaş sonrası atmosferle mücadele etmeye çalışan yeni ve dinamik sanat oluşumları soyut ve dışavurumcu çabalarla ve varoluşsal bir soyut sanatla saçmanın iklimini dağıtmaya ve insanlara rasyonelliğin tekeli kırarak saçma kavramıyla yaşamın anlamını yeniden savaşla kazandırmaya gayret etmektedirler. İşte bu nedenle varoluşçu akım ile sanat ilişkisi ve saçma ile soyut sanat ilişkisi açıklanmaya çalışılarak savaşın izlerinin sanatsal gayretle nasıl aşmaya çalışıldığı vurgulanacaktır. Varoluşçuluk, hayatın mantıksızlığı, rastgeleliği ve suistimalini göstermek suretiyle sanat içinde bu arayışın oluşmasına yol açmıştır. Sürrealistler ve soyut sanatçılar, dünyadaki bitimlilik, süreklilik ya da tesadüflerin zihin akışının kırılması ve soyut formlar ile daha iyi ifade edilebileceğine inandılar. Ve bu soyut formlar ve zihin akışının kırılışı, bilinçaltının okunması ile saçma kavramının da anlamsız bir kavram olmadığına saçma kavramının hayatın anlamsızlığı içinde hayatın anlamını yakalamak için kullanılabilecek bir kavram olduğunu gösterdi. Savaşlar, anlamsızdır. Bu anlamsızlığın kırılması için yaşama yeni bir anlam kazandırılmalıdır.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Sanat, Varoluşçuluk, Soyut Sanat, Sürrealizm, Saçma

* Kırıkkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

Şule GECE*

WAR AND ABSURD: EXISTENTIALIST ART WITH STRUGGLE AGAINST LIFE POINTLESSNESS

Abstract

Perhaps the greatest vital supporter of people to face wars and the fear of nothingness and death that arises as a result of them is arts and artists. By the meaninglessness of life and the affirmative and optimistic attitude towards life at the highest point of existential lust, the art and the artists which frame the existential fear of human to human with being holistic, circumscribing and precious, strived to overcome post-war social and spiritual crises. Here, in an effort to overcome this crisis, new and dynamic art formations, which try to combat the post war atmosphere, with abstract and expressionist efforts and an existential abstract art make an effort to distribute the climate of the absurd and to break the monopoly of rationality to humans and to add the meaning of life again with struggle by the absurdity. For this reason, it will be emphasized how artistic relation between existentialist current and artistic relation and absurdity and abstract art relation are tried to be overcome with artistic endeavor. Existentialism has led to the creation of this search within art by showing the illogicality, randomness and abuse of life. Surrealists and abstract artists are convinced that the finishing, continuity or coincidence in the world can be better expressed through the break of the mind flow and abstract forms. And these abstract forms and the breakdown of the flow of mind showed that the concept of absurdity is a concept that can be used to capture the meaning of life in the meaninglessness of life in the sense that the reading of the subconscious and the absurd concept are not meaningless concepts. The wars are meaningless. In order to break this meaninglessness, life should be given a new meaning.

Key Words

War, Art, Existentialism, Abstract Art, Surrealism, Absurd

* Kırıkkale University, Faculty of Arts and Letters, Department of Philosophy, Assist Prof. Dr.

Taşkıner KETENCİ*

HOŞGÖRÜ İLKESİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK

Özet

21. yüzyılda “hoşgörü” hakkındaki düşüncelerimizi yeniden ele almanın zamanı gelmiş gibi görünüyor. Bugün, Afrika ve Asya’dan gelen yeni bir göç dalgası bütün dünyada bir dizi önemli krize yol açıyor. Hatta bu göç dalgası ülkemizde sayıları milyonları bulan yeni Türkiyeliler sorununu ortaya çıkardı. Böylesi beklenmeyen boyutta göç dalgası her zaman sosyal çatışmalar yaratmaya elverişli bir durum ortaya çıkartır. Göçü kabul eden ülke yurttaşları ile göçmenler arasındaki ilişkiler kolayca yoluna girmez. Bu koşullar altında aydınlanma felsefesinin toplumsal barışın temeli olarak gördüğü “hoşgörü” ilkesini yeniden ele almak bugün açısından hala verimli olabilir. Aydınlanma, akıl, bilgi ve inanç arasındaki ayrımları epistemolojik olarak konu edinirken, epistemolojiden yeni bir siyaset ve yeni bir etik anlayış türetir. Dinsel inanç ile siyasetin alanının birbirinden ayrılması, gerek siyasal gerekse de etik alanda merkezi konumu akıl kavramının almasını ortaya çıkardı. Aydınlanma hoşgörü ilkesini tarih üstü bir ilke olarak, neredeyse apriori bir ilke gibi, ifade eder. Descartes, Spinoza, Locke, Hume, Voltaire, Kant gibi aydınlanmacılar hoşgörüü yaklaşmakta olan çağın siyasal yapısının temel ilkelerinden birisi olarak konumlandırıdılar. Bu konumlandırmanın ikisi pozitif biri ise negatif olmak üzere üç temel dayanağı vardır: Akıl ve insan hakları aydınlanmanın hoşgörü kavramını temellendirirken dayandıkları pozitif temeldir. Negatif temellendirme ögesi ise özellikle dinsel alanda egemen olan ve otorite bağımlısı kişileri besleyen dinsel ya da gruba özgü “önyargılar”dır. Adorno önyargılar ve faşizm arasındaki bağlantıyı incelediği *Otoritaryen Kişilik Üzerine* adlı çalışmasında, otorite bağımlısı öznelerin dünyaya “önyargılar” ile bakan bireyler

*Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Prof. Dr.

olduklarını gösteriyor. Yani insanlararası ilişkilerde temel belirleyicilerin “peşin hükümler” değil de bilgiler olması gerektiğini ortaya akoyuyor. Böylesi hoşgörüsüz (önyargılı) bireylerde medya üzerinden “yaygın bilgisizlik ve kafa karışıklığı” temel ölçüttür. Yani önyargılı bireyler “azınlık grubu üyeleriyle klişedekinden ne kadar farklı koşullarda karşılaşılırlarsa karşılaşsınlar, onları gene de klişenin mercekleleriyle algılayacaklar ve ne olurlarsa olsunlar ya da ne yaparlarsa yapsınlar, onlara karşı çıkacaklardır”. Adorno’nun çalışmasıyla ortaya çıkan bu tablo, önyargıları bilgi ile yıkmadan, farklı kültürel grupların birbirini tanıması olanaklı kılınmadan toplumsal barışın sağlanmasının çok zor olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada bu bakış açısıyla Aydınlanma Dönemi hoşgörü anlayışı temele alınarak, günümüzde hoşgörü ilkesinin konumu tartışılmaktadır.

Anahtar Sözcükler

Hoşgörü, Aydınlanma, İnsan Hakları, Kant, Hume, Locke.

Taşkıner KETENCİ*

RE-THINKING ON TOLERANCE

Abstract

It seems that it is time to reevaluate our thoughts about “tolerance” in 21st century. Today, migration wave that has come from Africa and Asia causes a particular set of crisis around whole world. In fact this migration wave brings out the trouble of new Turkish People that count millions in our country. Such an immigration wave that didn’t excepted as that extent always causes possible situations which sufficient enough to create social contradictions. Relations between immigrant and citizens of the nation that accepted that immigration does not come right easily. Under this circumstances, to reevaluate the principle of tolerance which philosophy of enlightenment sees it as the ground of social peace with regard today still may be productive. While enlightenment is mentioning differences between reason, knowledge and faith in terms of epistemology, it produces a new political and ethical perspective from this epistemology. To distinguish theological and political fields from each other calls forth the concept of reason that takes part in center either in political or ethical fields. Enlightenment states tolerance principle as an above-history principle, almost as an apriori principle. Enlightenment like Descartes, Spinoza, Locke, Voltaire and Kant posit tolerance as one of the basic political principle of oncoming age. This positing has three basic foundations; two of these are positive and one is negative: reason and human rights are the positive grounds of tolerance principle of enlightenment. The negative grounding element is theological or group-specific “prejudice” that is especially found in theological field and feeds authority-dependent people. In his work called *Authoritarian Personality* that investigates the connec-

*Mersin University, Faculty of Arts and Science, Department of Philosophy, Prof. Dr.

tion between prejudices and fascism Adorno states that authority-dependent subjects are individuals that look upon world with prejudices. In other words he asserts that basic determinants between human interrelations must not be prejudgments but knowledge. In these intolerance (prejudicial) individuals “widespread ignorance and confusion” is the basic criterion. In other words no matter how prejudicial individuals come across different situations about minority groups other than cliché situations impose, yet they perceive these groups from perspective of cliché and turn against them no matter how they act. As a result we have to put across tolerance principle to central situation as an ethical-political principle and with regard to human rights.

Key Words

Tolerance, Human Rights, Kant, Hume, Locke

Tayfun TORUN*

**HABERMAS' CRITICISM AND REFORMULATION OF
THE KANT'S IDEA OF "PERPETUAL PEACE"**

Abstract

Kantian “perpetual peace” depends on the idea that the republican order of a democratic state founded on human rights leads to a legitimate global order which eventually unites all humans and ends war. In this context, Kant tries to show the possibility of cosmopolitan order by cosmopolitan law. The unprecedented catastrophes happened in the 20th century and aiming to prevent their occurrence again, as Habermas emphasizes, showed up the importance of the Kant's idea of “perpetual peace” one more time and gave new impetus for its discussion. According to Habermas, in this sense, Kant's explanations about the perpetual peace which must be reformulated, include some conceptual difficulties on the one hand and they are no longer in accord with present historical conditions on the other.

This presentation discusses primarily Habermas’ criticism about Kantian justification of “perpetual peace” and shows its limitations in present conditions referring to “(1) the external sovereignty of states and the altered character of relations among them; (2) the internal sovereignty of states and the normative limitations of classical power politics; and (3) the stratification of world society and the globalization of dangers that necessitate reconceptualization of what is meant by ‘peace’.” [Jürgen Habermas, *The Inclusion of the Other: Studies in Political Theory* (Ed. by Ciaran Cronin and Pablo De Greiff), MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 1998, p. 179] In conclusion Habermas’ reformulation and abstract propositions about “perpetual peace” will be discussed.

* Bursa Uludağ University, Faculty of Arts and Science, Department of Philosophy, Res. Assist. Dr.

Thomas OLSEN*

SMALL NATION ENCOUNTERS BIG CAPITAL

Abstract

The Malaysian response to the 1997 Asian financial crises surprised and upset the so-called International Community in general, and the Bretton Woods Institutions in particular. Then Malaysian Prime Minister Mahathir Mohamad decided to take charge of both damage control and recovery himself, rather than, as Thailand and Indonesia did, follow the detailed guidance of IMF. Indonesia eventually fell into serious domestic conflicts, where religious divides tore local communities apart under brutal killing sprees, each side blaming the other for the deteriorating living conditions being the ultimate price paid for the balanced budget policy and the belt-tightening fiscal policy programs that the IMF demanded for lending the emergency funds which – as history can tell – were primarily used to repay foreign lenders and investors. Belt-tightening policies slow the economy, reduces tax revenues, in turn lowering a balanced budget’s expense-side and slowing down the economy even further. The result is end to subsidies, capped or reduced state-employees’ salaries, lower pensions, less spent on healthcare, etc. So when – as concluded by research made and/or presented by Nobel laureate Joseph Stiglitz - IMF emergency funds are used to repay foreign creditors, at the same time as the government in question considers itself forced to maintain an active military and police force to quell the civil unrest that incurs as consequence of this downward spiral, such civil unrest is almost inevitable. Especially in a country with existing parallel religious or ethnic divides.

This is what Malaysia’s Mahathir wanted to avoid. He preferred to fight the International Community’s short term and vested financial interests, rather than his electorate and fellow

* Vietnam, Hồ Chí Minh City, Int’l Relations, Assoc. Prof. Dr.

citizens. For this he was made an almost pariah in the Bretton Woods system. Not even when his formula proved superior to IMF's, was he recognised for Malaysia's significantly quicker recovery than e.g. Thailand's.

Although no weapons were used by the states involved, this was a war. A war over ideas - and the right of interpretation. The right to interpret the origin of the crises, and to interpret the priorities that needed to follow. It describes who the International Community considered a friend (Thailand) or a foe (Malaysia), and how little that had to do with the domestic interests that in the end matter to real people. This paper discusses what happens when a Small Nation encounters Big Capital. The two cases used to illustrate this are Malaysia's and Thailand's responses to the 1997 Asian Financial Crises.

But the right of interpretation is not only crucial in economic disputes. It is equally crucial in geopolitical disputes. And that is where the most devastating consequences incur. But studying an economic 'war' is easier, since the stakes are less bloody, and the alternative solutions more tangible. Hopefully we can also learn something from it. E.g. that 'power' is not always right.

Key Words

1997 Asian Financial Crises, Bretton Woods, Thailand, Malaysia, Right Of Interpretation

Toros Güneş ESGÜN*

BÜYÜMEYİ REDDETMEK: *TENEKE TRAMPET* ROMANINDA SAVAŞ VE SUÇLULUK

Özet

Günter Grass'ın Almanya'daki savaş ve totalitarizm dönemini, yetişkinlerin dünyasına dâhil olmamak için büyümeyi reddeden ve hep üç yaşında kalan Oskar Matzerath'ın ağzından anlattığı romanı *Teneke Trampet*, 20. yüzyılı temsil eden en iyi romanlar arasında sayılmasına karşın Alman halkının Holocaust üzerindeki sorumluluğunu hafiflettiği gerekçesiyle çokça eleştirilmiştir. Eserde ele alınan en önemli temalardan biri savaş koşulları altında hala "normal" bir yaşam sürmeye uğraşan Alman halkının sessizliği ve bu sessizliğin altında yatan, bireyleri yabancılaştıran ağır suçluluk duygusudur. Ne var ki, Grass'ın kendi toplumuna yönelik bu eleştirel bakışına rağmen romanda savaş döneminin zorluklarının ve totalitarizm tarafından toplumun nasıl sakat bırakıldığının anlatılması yaşananların sorumluluğunun itaat eden halka mı yoksa emir veren otoritelere mi yükleneceği problemini ortaya çıkartır: Bir suç vardır fakat tam olarak kime ait olduğu ve nasıl telafi edilebileceği bilinmemektedir. Bu noktada Karl Jaspers'in, Nazi döneminde insanlığa karşı işlenen suçlar karşısında sessiz kalanların sorumluluğunu tartıştığı *Suçluluk Sorunu* başlıklı çalışması *Teneke Trampet* romanında ele alınan suçluluk biçimlerinin eleştirisini yapmak için elverişli bir başlangıç noktası sunmaktadır. Bu bildiriye öncelikle Jaspers'in tanımladığı dört suç türünden özel olarak ikisinin, yani "ahlaki suç" ve "metafizik suç"un romanda temsil edilme biçimleri irdelenecek, ikinci olarak bu suçluluk biçimleri ile savaş arasındaki ilişki ele alınacak v üçüncü olarak çocukluğun sorumluluktan azade bir öznellik biçimini olarak roman için sahip olduğu ironik işlev tartışılacaktır. Zira Oskar Matzerath, romanda ancak büyümeyi reddederek ve çocuk kalarak suçluluk duygu-

* Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr.

sundan, dolayısıyla da sorumluluktan kurtulabilmekte, trampeti ve çılgılığı ile tepkisini göstermektedir. Eş deyişle Oskar'ın çocukluğu, büyüklerin suçluluğunu açığa çıkarmaktadır. Dolayısıyla Grass'ın romanına yöneltilen, Nazi rejimini aklama ithamı tartışmalıdır ve romanın nihilist karakterine rağmen radikal bir eleştirelilik taşıdığı ayırt edilmelidir. Böyle bir yeniden okuma savaş ve suçluluk kavramlarının ilişkisini eleştirel perspektifle tartışırken aynı zamanda günümüzde hala deneyimlenen bir problem olarak savaşın yarattığı yabancılaşmanın birey yaşamını sakatlaması karşısında, şiddet karşıtı bir birlikte yaşamının olanağı için nasıl yeni bir sorumluluk anlayışının gerekli olduğunu yanıtlamaya yönelecektir. Zira her ne kadar suçluluğun kabulü acılarla yüzleşme için bir adım olarak değerlendirilebilse de bu bildiriye yorum açısından Grass'ın romanından çıkarılabilecek temel düşünce, savaşın ardındaki tüm yıkım ve şiddetin zaten bizatihi bu suçluluk duygusundan kaynaklandığıdır. Bu suçluluk duygusu ile yüzleşmeksizin fakat aynı zamanda ondan kurtulmaksızın şiddetsiz bir yaşamın imkânı söz konusu olamayacaktır. Bu bağlamda bildirinin sonuç bölümünde totalitarizmde ve savaş koşullarında ahlaki eylemin olanağını tartışan bir başka düşünür olan Theodor W. Adorno'nun *sorumluluk etiği* ile *mizaç etiği* arasında yaptığı ayırım üzerinden suçluluk kavramına bakışı tartışmaya dâhil edilerek Jaspers'in suçluluğun kabulü ile ilişkilendirdiği sorumluluk etiğinin açmazları ortaya konulacaktır. Bildirinin temel iddiası Grass'ın romanının suçluluktan kaynaklanan bir sorumluluğun bireyleri nasıl şiddete yönelttiğini göstermesi bakımından suçluluk tartışmasına sıra dışı bir yanıt getirdiğidir. Roman böylelikle "suçluluk" mağduriyetinden gelen bir sorumluluğun yerine suçluluktan azade bir yeni sorumluluk düşüncesinin nasıl olması gerektiği problemini açığa çıkarmaktadır.

Anahtar Sözcükler

Suçluluk, Ahlaki Suç, Sorumluluk, Savaş, Etik, Karl Jaspers, Theodor W. Adorno.

Toros Güneş ESGÜN*

REFUSING TO GROW UP: WAR AND GUILT IN THE NOVEL *THE TIN DRUM*

Abstract

The novel *The Tin Drum*, in which Günter Grass telling the period of totalitarianism and war in Germany, is narrated by Oskar Matzerath who refuses to grow up to abstain from the world of adults and stays at the age of three-years-old. Although the novel is nominated as one of the best novels of the 20th cc, Grass has been also mostly criticized for diminishing German people's responsibility for the Holocaust. One of the most important themes approached in the novel is German people's silence, who tries to lead a "normal" life, despite war conditions and despite underlying heavy feeling of guilt which alienates individuals. However, even though Grass criticizes his society, his emphasis on hardship of war period and on damaged society during the totalitarianism in such a way, uncovers this problem: Who has the responsibility for the pains, obeying people or commanding authorities? There is a guilt but neither to whom it belongs nor how it can be recovered, is unknown. At this point, Karl Jaspers' work titled *The Question of German Guilt* discusses the responsibility of individuals who remained silent in the face of the crimes against humanity during the Nazi period, offers a suitable starting point for criticising the forms of guilt approached in the novel *The Tin Drum*. In this paper, first of all especially two forms of Jaspers' forms of guilt, "moral guilt" and "metaphysical guilt" and their representation in the novel will be examined. Secondly it will be handled which kind of relation exists between forms of guilt and war. Thirdly it will be shown the ironic function of childhood in the novel, as a form of subjection releases from responsibility. This is be-

* Hacettepe University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Dr.

cause, Oskar Matzerath can release himself from the feeling of guilt and from responsibility only by refusing to grow up and staying in the childhood, in order to show his reaction through his drum and scream. In other words, Oskar's childhood reveals the guilt of adults. Consequently, the accusation that Grass legitimizes the Nazi regime is controversial and it must be noticed that, despite its nihilist character the novel contains a radical criticism. Such a re-reading of the novel can lead us to the critical interpretation of the relation between war and guilt. At the same time, against the alienation created through war, as a still experienced phenomenon nowadays and its damage to the life of individuals, one of the main questions handled in this paper is: How can we approach a new conception of responsibility in order to build a common life without violence? Then, even if the recognition of the guilt can be considered a step for the confrontation with pains, from the point of view of this paper the main idea of Grass' novel is that the source of damage and violence created through war is the feeling of guilt itself. Without confronting with this feeling and at the same time without releasing from it, the possibility of a life without violence cannot exist. In this context, in the conclusion of this paper, we will handle Theodor W. Adorno's thoughts on the possibility of moral practice under conditions of the totalitarianism and the war, by discussing the distinction between *ethics of responsibility* and *ethics of conviction*. In this way we want to underline the discrepancy of Jaspers' claim that the condition of responsibility is the recognition of guilt. The main argument of this paper is that Grass' novel gives an extraordinary answer to the question of guilt, by showing how responsibility originated from guilt can lead people to violence. Hereby the novel uncovers the problem how can we build a new idea of responsibility released from guilt, instead of irresponsibility originated from victimization for being guilty.

Key Words

Guilt, Moral Guilt, Responsibility, War, Ethics, Karl Jaspers, Theodor W. Adorno.

Tuba EFENDİOĞLU*

DÜZEN İÇİN OLDURMAK, DÜZEN İÇİN ÖLDÜRMEK: TANRILAR DÜNYASINDA SAVAŞ METAPHORU

Özet

Eski Yakındoğu, Anadolu ve Suriye-Filistin coğrafyasında birbirini takip eden, süregelen kozmolojik görüş, mitolojilerin tümünde, adları değişse görevleri ve hâsıl oldukları özellikleri aynı ya da benzer olan tanrıların mücadelelerinden bir kosmosun doğduğu yönündedir. Bu düzen aslında, insanın var olmadığı, "kaos"un mevcut olduğu dönemlerde, eski büyük tanrılar ile yeni tanrılar arasındaki büyük savaşın sonucudur. Bu savaşın mağlupları eskinin büyük ilahı olmaktan çıkarak artık yeni düzenin makbul olmayanları, şeytanları, bir nebze tekrardan tehdit olabilecek kaoslarıdır. Bu savaşın bizim açımızdan bir diğer sonucu da düzenin dengesinde büyük rol oynayan insanın ortaya çıkışıdır. Tanrısal özelliklere sahip ama tanrılara hizmet etmekle mükellef bu yaratılış, tüm bu düzenin bozulmaması için ritüellerle, savaşlar sonrası galibiyeti "eski güzel günler" olarak yâd edip saygı duymaya mecburdurlar.

Savaşlar aslında birkaç evreden oluşmaktadır. İlki, evrende bir düzen olmadığı zamanlarda, mevcut olan güçlerle sonradan gelen tanrılar arasındaki erk-iktidar mücadelesidir. Bu savaş sonrası artık yaşanabilir bir evren meydana gelir. Güç el değiştirmiştir ve bu değişiklik nihai bir kosmosu ortaya çıkarmıştır. Tek amaç bu nihai sonucun dengede ve düzenli devam etmesini sağlamaktır. Fakat bu yeni düzen içinde, tanrılar arasındaki mücadele sonlanmamıştır çünkü eski büyük savaştan kalan "kaos" tekrardan baş göstermiş ve daha genç tanrıların pantheonunda baş rol üstlenmesiyle dünya içindeki düzenin de netleşmesi söz konusu olmuştur. Artık yağmurlar, tatlı su ırmakları, toprak, güneş, rüzgar insanlar için "sema"dan daha

* Kırıkkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

çok anlam ifade eder. İnsanlar, mevcut düzen içinde kendi dünyalarını ve gelecek nesil yaşamların kosmosunu etkileyecek tüm kaoslara karşı, bu ikinci kez meydana gelen büyük tanrılar savaşından galip çıkanlara dualarını ve ritüellerini yöneltirler.

Söz konusu bu iki aşamalı savaşlarda yenilenler artık birer demon olarak mitolojide ve ayinlerde yerlerini alırlar. Eski Yakınoğu mitolojisinde ve Yunan Mitolojisinde kaos, ister bir Tiamat ister bir Titan olsun, kaçınılmaz bir sonla, tanrıların içinde bulunduğu bir meclisle sonlanır ve bu meclisin evrenin, dünyanın tertibinde büyük rol oynadığı görülür. Fakat elbette bazı eski olan şeyler yitip gitmemesi için “kaos”un tekrardan baş göstermesi, pantheonda yeni bir ilahın baş gösterip eski düzeni yine kazandırması gerekmektedir. Bir başka savaş, düzenin tekrardan doğmasına, sürekliliğin devam etmesine, eski düzene yeni bir soluk getirmesine neden olur. Tüm bu metaforlarda formüle edilmiş savaşlar, düzen ve süreklilik söylemine dayanarak ortaya çıkarılmıştır. Sümer, Babil, Ugarit, Hitit ve Yunan mitolojilerinde görülen savaş ve düzen bağlamı, işlenen motif bu amaç doğrultusundadır. Kozmoloji kaçınılmaz büyük savaşların neticesidir ve bu değiştirilemez bir düzen algısıdır.

Anahtar Sözcükler

Savaş, Tanrıların Savaşı, Mitoloji, Eski Yakınoğu’da, Eski Anadolu’da, Ugarit’de, Eski Yunan’da Kozmoloji.

Tuba EFENDİOĞLU*

TO BRING INTO BEING FOR ORDER, TO KILL FOR ORDER: THE METAPHOR OF WAR IN THE WORLD OF GODS.

Abstract

The successive and continual cosmological point of view of the geographies of the Ancient Near East, Anatolia and Syria-Palestine, in all mythologies, orientates itself to the idea of that a cosmos rase through the combats of gods who originated the same or similar peculiarities despite of their changed names. In fact, this order is the result of the great war between the ancient mighty gods and the novel gods which happened in the times when the chaos existed and human being did not. The defeated ones of this war ceased to be the ancient mighty deity and afterwards started to be unfavorable ones, devils and chaoses that could create threat again, in the new order. Another result of the aforesaid war from our point of view is the emergence of human being who took a great role in the balance of the order. This creation which has god-like peculiarities and which is still obliged to serve for gods has to mention and respect the victories following the wars for the sake of the old days in order not to subvert the order.

In deed, the wars have some phrases. The first phrase is the struggle of the strength and potency between the existing powers and the subsequent gods. After this war a liveable cosmos emerged. The power passed in other hands and this change uncovered an ultimate cosmos. The only aim was to help this ultimate result to continue in balance and order. But in this new order the struggle between the gods didnot cease. Because the chaos, as the remnant of the ancient big war, arose and it was a matter of that younger gods took the chief part in Pantheon and the order in the world became clear.

* Kırıkkale University, Faculty of Arts and Letters, Department of Philosophy, Res. Assist.

Afterward, for people rains, fresh rivers, soil, sun, wind made much more sense than the one that the sky did. People orientated their prays and rituals to the war of mighty gods which happened for the second time, against the chaoses which would be able to affect their world in the existing order and the lives of the nex generations.

In this given two phased wars the defeated ones took their place as demons in mythology and rituals. The chaos, in the Near-Eastern and Greek mythlogies, as Tiamat or Titan, ceased with an inevitable end and with a convocation including gods and it was visible that this convocation took a great role in the contexture of cosmos and the world. But, of course, the chaos had to arise for that some ancient entities should not have died away and a novel deity had to emerge in Pantheon in order to regain the ancient order. Another war caused that the order was reborn and that the perpetuity went on and it breathed new life into the ancient order. The wars that were formulated in all these metaphors were unearthed with the bases of the discourses of order and perpetuity. The correlation between war and order that were observable in the myhtlogies of Sumers, Babylons, Ugarits, Hitites and Greeks and the motives which were engraved were directed to this purpose. Cosmology is the result of inevitable great wars and this is a perception of an unchangeable order.

Key Words

War, Wars of Gods, Mythology, Cosmology in Ancient Near East, Ancient Anatolia, Ugarit, Ancient Greece.

Tuğba YAZICI*

HANNAH ARENDT’TE DÜŞÜNME, YARGILAMA VE SORUMLULUK KAVRAMLARININ KÖTÜLÜK İLE İLİŞKİSİ ÜZERİNE

Özet

Kötülük Problemi ahlaki ve siyasi sonuçları nedeniyle günümüzde tartışılan konuların başını çekmektedir. Arendt’in gelecekte Avrupa’nın en önemli probleminin kötülük problemi olacağı doğrultusundaki öngörüsü bugün yalnızca Avrupa ile sınırlı kalmayıp, tüm dünya kamuoyu için geçerlidir. Ancak bu konu üzerine yapılan tartışmalarda, genellikle kötülük probleminin kaynakları ya da nedenleri sistemler ve mevcut güçler üzerinden yürütülmekte olup; bireylerin kötülük eylemlerine katılma veya bunları reddetme motivasyonlarının zemini üzerine eleştirel ve sistematik tarzda bir çalışma yok denecek kadar azdır. Var olan çalışmalar da 20. yüzyılda yaşanmış kötülükleri gaddarlık, hırs, bencillik, iktidar hevesi, sadizm gibi geleneksel kötülük ya da günahkâr niyetler ve motivasyonlar çerçevesinde ele almışlardır. Oysa İkinci Dünya Savaşı’ndan bugüne yaşanan ve hala yaşanmakta olan kötülükleri açıklamada geleneksel saikler yetersiz kalmaktadır. Hannah Arendt, kötülüklerin en yıkıcı olanlarından birisini yani Nazi Almayasındaki toplama kamplarını deneyimlemiş bir siyasi düşünür olarak, kötücül eylemlerde özellikle bireylerin ve kitlelerin rolüne vurgu yapmaktadır. Arendt bireylerde kötülük eylemlerini gerçekleştirmenin ya da bu eylemlere uyum sağlamanın temelinde yatan motivasyonları anlamaya çalışmış, neticesinde de insan doğasının edimlerinden düşünme ve yargılama ile kişisel sorumluluğun önemini keşfetmişti. Bu yüzdendir ki, hayatının son döneminde insanların kötülükten uzak durmalarını ve hatta ona karşı koymalarını sağlayabilecek zihinsel etkinlikler üzerine yoğunlaşmıştır. Bu

* Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

çalışmada da Hannah Arendt'in düşünce sisteminde düşünme, yargılama, sorumluluk kavramlarının, kötülüğün gerçekleştirilmesinde ne tür bir rol aldıkları ve bu kavramların arasında nasıl bir bağ olduğu eleştirel tarzda ele alınıp, irdelenecektir.

Anahtar Sözcükler

Hannah Arendt, Düşünme, Yargılama, Sorumluluk, Kötülük.

Tuğba YAZICI*

ABOUT THE RELATION OF THINKING, JUDGING AND RESPONSIBILITY CONCEPTS WITH EVIL IN THE CONTEXT OF HANNAH ARENDT'S THOUGHT

Abstract

The problem of evil is one of the most discussed issues today due to its moral and political consequences. The Arendt's anticipation that the most important problem of Europe will be the evil problem in the future, is not only limited to Europe but also involve the whole world today. However, the sources or causes of the problem of evil are usually discussed in relation to systems and existing forces in discussing on this subject, and there is scarcely any critical and systematical study on motivations of individuals for participating in, or rejecting, the evil actions. Current studies have addressed to the evils of the 20th century in the context of traditional evil such as cruelty, greed, selfishness, enthusiasm for power and the sadism, or, in terms of the sinful intentions and motivations. However, the traditional motives are insufficient for describing the evils that have experienced since the Second World War and are still being experienced today. Hannah Arendt, as a political theorist who experienced one of the most destructive of evil, namely the concentration camps of Nazi Germany, particularly emphasizes the role of individuals and masses in wicked acts. Arendt tried to understand the motivations underlying the participating or obedience to evil actions in individuals, and as result of this she discovered the importance of -from the human faculties- the thinking and judging and the personal responsibility. Therefore, she concentrated on the mental activities that would enable people to stay away from evil and even resist to it, in the last days of her life. The thinking,

* Atatürk University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Res. Assist.

judging and responsibility concepts play what kind of role in the occurrence of evil and how these concepts are linked of Hannah Arendt's system of thought, will be addressed critically and examined in this study.

Key Words

Hannah Arendt, Thinking, Judging, Responsibility, Evil.

Ümit ÖZTÜRK*

İMKÂN SAHNESİNDE YOKSUNLUK: TARKOVSKY'NİN “İZ SÜRÜCÜ”SÜ

Özet

Andrei Tarkovsky'nin “İz Sürücü”sü (1979) yanıtlanması ve karara bağlanması çok kolay olmayan temel bir soru yönelir bize: tüm dileklerin değil, yalnızca en iç dileğin gerçekleşmiş olacağı özel bir mahalle somut bir adım atma fırsatımız olsaydı, böyle bir yere girer miydik usulca? Bu soru, doğrudan doğruya, Tarkovsky'nin bütün bir sinema projesinin, kişinin hakîki veya otantik doğasını açmaya yöneldiği mimetik çatısını teşkil eder. Böylece sanat, insan oğlunu temâşâ etmek için sembolik bir çağrıdır. Bununla birlikte sanattaki mezkûr çağrı veya seslenme, ancak muhâtab kişi kendi yoksunluğu veya kırılmasını bir İz Sürücü'nün kesif ayna sahnesinde sınıdığı vakit anlamlı bir hâle bürünecektir. İyi bilindiği üzere Tarkovsky, bu karşılıklı ve özsel tecrübeyi, “ölüm” fenomeni karşısında temel bir tavrın açığa çıktığı, bir arınma (*katharsis*) şeklinde kavrar. Bu çalışmada, “İz Sürücü”den hareketle, insanın “ölüm” ve “yaşam” arasında salınan bir aktör değil fakat kendisinde “ölüm” ve “yaşam”ın birlikte-aşılacağı aslı bir fâil olduğu ileri sürülecektir.

Anahtar Sözcükler

Ölüm, Mevcûdiyet, Kendilik, Arınma.

* Gümüşhane Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi

POVERTY WITHIN THE SCENE OF POTENTIALITY:
TARKOVSKY'S "STALKER"

Abstract

Andrei Tarkovsky's "Stalker" (1979) does put a principle question to us which cannot be easily answered and concluded: if we had an opportunity to do a concrete step into a "locus solus" where not all wishes but an innermost wish will be actualized, do we go into such place gently? This matter constitutes the mimetic framework of Tarkovsky's whole cinematic project orienting to nothing but disclosure of one's true or authentic nature. In this manner, art is a kind of symbolic invitation for contemplating human beings. Nonetheless, aforesaid invitation or calling of art shall become meaningful only if an addressee tries out his/her poverty or fragility wherein the scene of a Stalker's abysmal mirror. As it is well-known, Tarkovsky comprehends this mutual and substantial experience just like purification (*katharsis*) which reveals a basic compartment against the phenomenon of "death." In this study, it is asserted via "Stalker's" foresights that the human being is not only an actor who swings between "life" and "death" but a genuine subject wherein "life" and "death" can be surpassed in unison.

Key Words

Death, Existence, Selfhood, Purification.

* Gümüşhane University, Faculty of Letters, Department of Philosophy, Assist Prof. Dr.

SAVAŞ VE ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK-FELSEFİ DİYALOG ÇE-
LİŞKİLERİN BAZI BİLİMSEL-TEORİK YÖNLERİ (AZER-
BAYCAN SOYKIRIMLARI BAĞLAMINDA)

Özet

Her şeyden önce, tarihte savaşların haritasına dikkat çekerek, bu sayfaların Çin, Amerika, Arjantin, Fransa, Avustralya, Filipinler, Türkiye, Azerbaycan, Almanya Yunanistan, Rusya gibi birçok gelişmiş ülkede deneyime sahip olduğunu görüyoruz., Savaş tarihine genel olarak trajedinin uygulayıcıları açısından bakıldığında, soykırımın, organizatörlerin ve silahların yaratıcılarının elbette unutulduğunu görüyoruz. En önemli sorun, bu korkunç eylemleri insana işleyenlerin sadece insanları fiziksel olarak yok etmekle kalmayıp, aynı zamanda çokkültürcülüğün, kültürlerarası diyalogun, hoşgörülü ilkelerin sırasını da yok etmeleridir.

İtalya Roma kulübünün kurucularından biri, onun ilk başkanı "İnsan nitelikleri" kitabının yazarı ve "Zamanımızın en iyi adamı" ismini kazanmış Aurelio Peççenin Savaş ve çok kültürlülük - felsefi dialog çelişkilerine çok ilgili olan fikirleri akla gellir. Aurelio Peççenin diyor ki: "İnsan nasıl doğru yol alacağını bilmiyor. Bu eşsiz bir özellik. Diğer yaratıklar savunmasız değildir. Kaplan, nasıl bir kaplan olduğunu bilir. O kaplan gibi yaşar. Kırlangıç, yutkunma ile ilgili alışkanlıkları yapar. Doğal dünyadan bilgelik, bu canlıların yavrularına devam etmelerine ve onlara yaşam vermelerine yardımcı olur. Ayrıca değişen koşullara uyarlanmıştır. Onların başarısı şu an kendi başlarına". Fakat bilimsel-teknik devrimci dönem onların düşmanı olur. Gezegendeki tüm yaşam biçimleri düşman ve zorba haline gelir. Bozukluğun masalını düşünen kişi, o masalın ejderhasına döner.

*Çok Kültürlülük ve Hoşgörü Felsefesi Bölüm Başkanı, ANAS Felsefe Enstitüsü, Felsefe Üzere Bilimler Doktoru, Profesör.

Peccei'nin bu ifadeleri, Soykrım olaylarında insanlığın insanlığa karşı olan korkularını bir kez daha doğrulamakta ve soykırımların bilge insan niteliklerinden yoksun ve atalarının dürüstçe yaşamadıklarını ifade etmektedir.

Anahtar Sözcükler

İnsan, Savaş, Hoşgörü, Çokkültürlülük, Diyalog.

Xatirə QULİYEVA*

WAR AND MULTICULTURALISM-SOME SCIENTIFIC- THEORETICAL ASPECTS OF PHILOSOPHICAL DIALOG CONTRADICTIONS (IN THE CONTEX OF AZERBAIJAN GENOCIDES)

First of all, drawing attention to the map of the wars in history, China these pages, America, Argentina, France, Australia, the Philippines, Turkey, Azerbaijan, Germany, Greece, we see that it has experience in many developed countries such as When we look at the war history in terms of the practitioners of the tragedy in general, we see that genocide, organizers and creators of weapons are forgotten, of course. The most important problem is that these terrible actions are not only physically destroying people, but also destroying the order of multiculturalism, intercultural dialogue and tolerant principles.

A person does not know how to behave in order to be a truly modern person. And this feature is inherent only to him - other species do not know this weakness. The tiger knows perfectly well how to be a tiger. The spider lives the way spiders live. The swallow has suffered those habits that rely on the swallow. Natural wisdom helps all these species to constantly regulate and improve the qualities that provide survival, adaptability to changing external conditions. And the evidence of the success of these efforts is the very fact of their present existence. But suddenly a man in the age of the STP turns out to be a mortal enemy, an enemy or tyrant of almost all forms of life on the planet. Man, having invented a fairy tale about the evil dragon, he turns out to be this dragon.

* Doctor of Philosophy, Professor; Head of Multiculturalism and the Philosophy of Tolerance Department, Institute of Philosophy of ANAS.

These statements by Peccei once again confirm the horrors of humanity against humanity in the events of the Genocide, and also express the fact that genocides are devoid of wise human qualities and that their ancestors do not live honestly.

Key Words

Dialogue, Human, Multiculturalism, Tolerant, War.

Yavuz YILDIRIM*

ALAIN BADIOU'DA AYAKLANMA, HAKİKAT VE DEVLET TARTIŞMASI

Özet

Küresel düzeyde yaşanan ekonomik ve kültürel savaşları ya da yerel çatışmaları anlamak için, pek çok düşünür geçmiş dönemin kavramlarını radikal bir sorgulamaya tabi tutmaktadır. Düşünsel birikim içerisinde kavramların yeni durumlar için yeniden tartışmaya açılması, günümüzün radikal siyaset felsefesinde sıkça başvurulan bir yoldur. Hardt ve Negri'nin üçlemesi (İmparatorluk, Çokluk, Ortak Zenginlik), Ranciere'in eşitlik ve demokrasi tartışmaları benzer şekilde siyasal düşünceler tarihinin yeni bir yorumunu yapmakta ve bugüne dair sorunlara yönelik felsefi açılımlar sağlamaktadır. Fransız düşünür Alain Badiou'nun da bu hattın içinde liberal dünyanın sınırlılıklarını tartıştığı ve bunları köklü biçimde dönüştürmeye çalıştığı görülmektedir. Badiou'nun kavramları, yerleşik normların yeniden düşünülmesi için bir fırsat vermektedir. Badiou'nun esinlendiği ve etkilediği düşünürlerle birlikte radikal siyaset teorisinin, gerek devlet ve birey ilişkisi ve gerekse devletler arası ilişkilerdeki gerginlikleri yerleşik olmayan kavramlarla anlamaya çalıştığı görülmektedir. Bu çerçevede çalışmanın amacı, Badiou'nun kavram seti üzerinden savaş, şiddet, siyaset ilişkisini günümüz koşullarını da göz önünde bulundurarak yorumlamaktır. Bu yorumlama, siyasal olanın ne olduğu sorusunu da beraberinde getirecektir.

Badiou, önerdiği çeşitli kavramlarla provokatif bir düşünce sistemi kurmuştur. Badiou felsefesini savaş ve barış konsepti içinde düşünmek, var olan siyasal düzenin ya da küresel hegemonyanın kuruluş temellerini sorgulamayı sağlar. Düşününürün çalışmalarını çizen olay ve hakikat kavramları, savaş ve barış diyalektiğinin yeniden düşünülmesinde araç olarak kul-

* Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

lanılabilecek önemli açılımlar sağlar. Keza düşünür, tarihsel ayaklanma, gizli ayaklanma gibi kavramları, özellikle Arap Baharı sürecindeki gelişmeleri anlamak için ele almaktadır. Badiou'ya göre Tarihin Uyanışı çalışmasında belirttiği gibi "bir politik hakikat, yoğunlaşma, kaynaşma/büzüşme ve yerelleşmeyi, kimliksel bir nesnenin ve ayırıcı adların yerine, olayın ölçüsünü vermiş türsel gücün gerçek bir sunumunu koyabilecek derecede muhafaza eden -tarihsel ayaklanmanın- örgütlü ürünüdür". Dolayısıyla şiddetin yoğunlaştığı alanlar olarak savaş ve çatışmalar, birer politik hakikat olarak örnek olaylardır ve bu olayın hangi ilişkisel bütün içinde gerçekleştiğini anlamak elzemdir. Yine düşünür, Felsefe için Manifesto kitabında "felsefenin görevi, olayın politik olarak icat edilmiş adlandırmaları ile matematiğin, sanatın ve aşkın düzeninde eşanlı bir kopuş yaratan şeyin birlikte-olanaklı olmalarını sağlamaktır" ifadesini kullanmıştır. Dolayısıyla Badiou'cu anlamda birer olay olarak savaş ve barışın felsefe içerisinde ele alınması, bu olayların birlikte-olanaklılığının nedenlerini ve bu birlikteliğin yarattığı kopuşları yeniden düşündürmektedir. Böylece siyasal olanın yerleşik sistematüğün dışında yeniden tasarlanması ve düşünülmesi sağlanır.

Anahtar Sözcükler

Badiou, Radikal Düşünce, Olay, Siyasal Olan.

Yavuz YILDIRIM*

THE RIOT, TRUTH AND STATE DEBATE IN ALAIN BADIOU THOUGHT

Abstract

Many thinkers frequently rethink some old concepts in a radical questioning to understand the economic and cultural wars or local conflicts at the global level nowadays. The rethinking of the concepts within the context of intellectual accumulation for new situations is a common way in today's radical political philosophy. For instance, the trilogy of Hardt and Negri (Empire, Multitude, Commonwealth) or Ranciere's arguments on equality and democracy make a new interpretation of the history of political thought and provide philosophical developments to the problems of the present. The French thinker Alain Badiou also radically discusses and tries to revolt the limitations of the liberal world in this line. It seems that the radical political theory, together with the thinkers inspired and influenced by Badiou, tries to understand both the state and individual relations and also the inter-state tensions in the relations with the non-established concepts. In this framework, the aim of the study is to understand the war-peace and politics relationship with Badiou's concepts. This interpretation will also bring the question of what the political is.

Badiou has established a provocative thinking system with various concepts that he has proposed. Thinking of the concept of war and peace in the Badiou philosophy allows to question the foundations of existing political order or global hegemony. The Badiou's basic concepts (event and truth) provide important explanations in rethinking the relationship between war and peace. Likewise the thinker uses some con-

* Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Political Science And International Relations, Dr. Öğr. Üyesi.

cepts such as historical riot and hidden riot in order to understand developments especially in the Arab Spring. According to Badiou, as he argued in *Rebirth of History*, a political truth is the organized product of an event –an historical riot- which preserves intensification contraction and localization to the extent that it can replace an identitarian object and separating names with a real presentation of genic power such as it is significance has been disclosed to us by the event. Following Badiou thinking, it can be said that the consideration of war and peace in philosophical sense as an event is to rethink the causes of the co-possibilities of these events and the breaks that this union creates. Thus, this way of thinking may give new possibilities to reconsider the political outside the established system.

Key Words

Badiou, Radical Thought, Event, The Political.

Yelda ERTÜRK*

SAVAŞIN ŞAHESERLERİ

Özet

Bu çalışmada Batı Resim Sanatında, Rönesans'tan Çağdaş sanata kadar savaşın konu olarak resmedilişi, sanatçının tarihsel birikimi ve çağının tanığı olarak değişen ifadesel tutumları ve kaygıları ele alınarak incelenmiştir.

Sanat tarihi sanatçıların yaşanan toplumsal travmalara karşı kayıtsız kalmadığının, aksine eserlerinde tanıklık ettikleri tarihsel dönemin kayıtlarını tuttuklarının, bir sorgulama bir protesto bazen bir propaganda aracı olarak sanatı kullandıklarının hatta bazen savaşı üretici etkinliklerinin temel problemi içine kattıklarının örnekleri ile doludur. Sanat doğanın taklidi olarak uzun bir süre sanatçının yetkinliğinin sınındığı, temsili bir dönem geçirmiş, zaman içerisinde sanat algısının *aklın somut düşünceyi terk etmesinden doğması* olarak değişmesiyle, uygarlığın savaş ve şiddet sarmalını hala aşamadığı günümüze kadar farklı ifadesel tutum olanaklarını mümkün kılmıştır.

Dünya tarihi savaş ve zulümlerle ve bunlara karşı insanlık mücadeleleri ile doludur. Sanatçı sanatı ile zulme adaletsizliğe bütün sömürü düzenlerine karşı durabildiği için bir savaşçıdır. Sanatın umuda ve direnişe karşı takındığı evrensel dil büyük bir sorumluluktur. Aynı zamanda ortaya koyduğu kayıt eser ile yaşananların unutulmasının, kanıksanmasının önüne geçme çabasıdır. Sanat bir şekilde ölümsüzlük arayışı olarak, hem sanatçının ölümsüzlüğünün hem de bir yıkımın bile estetik haz ve güzelliği yakalayabilme olanağı vermesi ile barışın temsilcisidir.

Bu çalışmada savaşın konu alan şaheserler olan, erken Rönesans örneklerinin Paolo Uccello ve Leonardo da Vinci'den alındığı temsili sanatın, Barok dönem Pieter Paul Rubens ve Diego Velazquez resimlerinde nasıl değiştiği görüldü. Özellikle Francisco Goya'nın yağlı boya ve baskı tekniği ile yaptığı

* Muradiye Devlet Hastanesi, Opr. Dr.

çalışmalarında ifade değişiminin kırılma noktasına uğradığı, Pablo Picasso gibi diğer sanatçılara nasıl ilham verdiği tespit edildi. Yirminci yüzyıl Batı Sanatının Fütüristler de olduğu gibi kimi zaman savaşı destekleyen ama büyük çoğunlukla ölümlere, yıkımlara karşı tutumlarını açıkça sergileyen, Dada hareketi, Vortisist çalışmalar ve Yeni Nesnelcilikte olduğu gibi neredeyse sanatsal biçimlenişlerinde savaşın başrol oynadığı saptanmış ve Tammam Azzam'ın bir Çağdaş Sanat örneği ile çalışma sınırlandırılmıştır.

Anahtar Sözcükler

Sanat, Savaş, Şaheser, Resim, İfade, Kayıt, Sorumluluk.

Yelda ERTÜRK*

MASTERPIECES OF WAR

Abstract

This article examines how the theme of war was depicted in Western painting from Renaissance to Contemporary Art. It does so by focusing on the historical experience of artists and the artists' changing expressions and concerns as witnesses of historical epochs. Art history presents many examples of artists who were responsive to the social traumas of their day and recorded the historical epoch they witnessed, using art either as a means of protest and questioning or a means of propaganda, sometimes making war the fundamental problem of their productive activity. For a long period, art was representational and the imitation of nature, and artists were evaluated by their competency to replicate. In time, however, the perception of art changed, and art was now a product of the mind abandoning concrete thought, making possible various expressive attitudes in a context, still relevant today, where civilization is unable to overcome a spiral of war and violence.

World history is full of war and atrocities and struggles against them. The artist is a warrior insofar as he/she stands against oppression, injustice and all forms of exploitation. Art's universal language of hope and resistance is a great responsibility. At the same time, art, by the works it records, is an effort to prevent experiences from being forgotten or taken for granted. By its search for immortality, by making it possible to immortalize the artist and catch a sense of aesthetic pleasure and beauty even in destruction, art is the representative of peace.

This article first examines a transformation from the representative masterpieces of early Renaissance artists like Paolo Uccello and Leonardo Da Vinci to the Baroque paintings of Pieter Paul Rubens and Diego Velazquez. It then argues that

* Muradiye State Hospital, Opr. Dr.

expressions underwent a critical turning point in the oil paintings and lithography technique of Francisco Goya and inspired other artists such as Pablo Picasso. In 20th century art, war was almost the central theme in shaping the artistic formations of movements like Futurism, which at times supported war, and Dadaism, Vorticism, and New Objectivism, which explicitly stood against death and destruction. The study ends with an examination of example of Contemporary Art in a work by Tammam Azzam.

Key Words

Art, War, Masterpiece, Painting, Expression, Document, Responsibility.

Yelis Erolova AHMEDOVA*

THE RESPONSES OF THE RELIGIOUS ORGANIZATIONS IN BULGARIA TO THE REFUGEE INFLUX

Abstract

Since 2007, Bulgaria, as a member of the European Union, has been committed to implement a common European asylum policy and to harmonize its national legislation with the Union's regulations. In the context of the increased post-2013 influx from the Middle East to Europe, the country has become asylum seekers transit destination rather than a final one. Despite the existing national legislative framework, effective state measures on social and labour market integration of refugees have not been applied, which further strengthened their motivation to settle in more economically developed European countries. In addition, strong negative attitudes have been formed in the Bulgarian society under the influence of various factors: the anti-refugee propaganda, spreading by different parties; the lack of knowledge of the legislation; the popularization of traditional and new fears and stereotypes towards the Middle Easterners as a safety threat; and so on. The paper focuses on the positions of the Orthodox, the Protestant and the Catholic Church, and the General Mufti organization. The official (un) engagement of these institutions with the so-called 'refugee problem' has impacted the host society's attitudes and state policy implementation, as well as the refugee public image(s). The study also discusses how the religious organizations and their representatives apply their professed values to foreigners seeking asylum.

Key Words

Asylum Seekers, Refugees, Religious Organizations, Social Attitudes.

* Bulgarian Academy of Sciences, Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum, Assist. Prof. Dr.

Yener BEKTAŞ*

SAVAŞIN İNSAN BİYOLOJİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Özet

Geride bıraktığımız yüzyıl büyük savaşların gerçekleştiği ve farklı coğrafyalarda yaşayan pek çok insan için yıkıcı olayların yaşandığı bir zaman dilimi olmuştur. İnsanlık tarihinin en kanlı yüzyılı olarak nitelendirilebilecek yirminci yüzyılda gerçekleşen dünya savaşları en az seksen milyon insanın ölümü ile sonuçlanmıştır. Bununla birlikte bir olgu olarak savaş yalnızca hayatını kaybeden insan sayısı ile sınırlı kalmamakta sosyal, kültürel, ekonomik, biyolojik problemlerin yaşanmasına da neden olmaktadır. Savaşın yol açtığı sorunlar, onu günümüzde birçok bilim dalının konusu haline getirmektedir. Bu bilim dallarından birisi de insan çeşitliliğini inceleyen ve bu kapsamda insanın değişen çevresine uyum sağlama stratejileri üzerinde duran antropolojidir. Antropoloji savaşı bir yandan kültürel bir çerçevede ele alırken diğer yandan insan biyolojisi üzerindeki etkilerini de incelemektedir. Biyolojik antropoloji alanı altındaki insan biyolojisi çalışmaları, insanın içinde yaşadığı çevreyi evrimsel, ekolojik, sosyokültürel faktörlerin bir bileşimi olarak görmekte ve bu kompleks çevrede meydana gelen değişimler karşısında insanın biyolojisinin verdiği tepkilere odaklanmaktadır. Savaşı da benzer bir bakış açısı ile ele almakta, savaş ve beraberinde getirdiği sorunları yeni bir çevre olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda insanın bu yeni çevreye verdiği biyolojik tepkiler üzerinde durarak savaşın doğrudan ve dolaylı etkilerini gözler önüne sermeye çalışmaktadır.

Savaşın doğurduğu yeni çevrede yaşamını sürdürmeye çalışan insan, psikolojik baskı, besin yetersizliği ve salgınlar gibi

* Ahi Evran Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü, Doç. Dr.

çeşitli sorunlar ile karşı karşıya kalmaktadır. Bununla birlikte sona erdiğinde dahi savaşın insan biyolojisi üzerindeki olumsuz etkilerinin devam ettiği bilinmektedir. Örneğin Vietnam Savaşı'nı deneyimlemiş ABD askerleri üzerinde yürütülen bir araştırma, kökleri savaş dönemine kadar uzanan psikolojik rahatsızlıklar, uyuşturucu bağımlılığı, hepatit C ve alkolizmden kaynaklanan siroz gibi birçok hastalığın yıkıcı etkilerinin bugün hala var olduğuna işaret etmektedir. Yine benzer bir araştırmada savaş sırasında besin yetersizliğinin olduğu bölgelerde doğan insanların uzun vadede sağlık sorunlarına maruz kalma sıklıklarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bu insanlar savaşta ölmeler de, yıllar sonra savaşın izlerini taşıyan çeşitli hastalıklar ile karşı karşıya kalmışlardır. Bu yönüyle değerlendirildiğinde savaşın zamanını aşarak sosyal, kültürel, ekonomik ve biyolojik hatlar boyunca yıkıcı olduğu ve etkilerinin ölümlerin ötesine uzandığı görülmektedir. Bu bağlamda savaşa ilişkin antropolojik araştırmalar, savaşı analiz etmenin ötesinde, onun neden olduğu ardıl sorunları ortaya çıkarmak açısından önemli katkılar sağlamaktadır.

Anahtar Sözcükler

Savaş, İnsan Biyolojisi, Antropoloji.

Zeliha DİŞCİ*

DEVLETİN ZORUNLU UFKU OLARAK SAVAŞ VE BARIŞ

Özet

Egemen devletle savaş ve barış durumlarının ilişkisine odaklanan bu çalışmada egemen devletin ontolojik olarak savaşa bağımlı olup olmadığı sorusunun yanıtı aranacaktır. Egemen devletin kuramsal temellerinin atıldığı toplum sözleşmesi geleneği açısından bakıldığında kurulan toplumda barış hüküm sürmekte ve devlet öncesindeki bireyler arası savaş toplumun dışına itilmektedir. Siyasal birlik ve düzen durumu olarak barışın, bireylerin ve toplumun yönetimi olarak siyaset sayesinde mümkün olduğu farz edilmektedir. Teorik olarak siyasal birliğin üyeleri açısından savaş gündem dışıdır. Hayatlarındaki her şey hesaplanır, güvenliklerini ihlal edecek hiçbir şeye yer bırakılmaz. Güvenlik ve düzen durumu olarak barış bu durumda güvensizlik ve düzensizlik yaratan şeyleri var sayar. Belirli kişi ve oluşumlar güvenli kabul edilirken kalanı barışı bozma tehlikesi içerdiğinden savaşılacak düşman haline gelir. Egemen devletle savıldığı düşünülen savaş bu durumda yeniden içeri girer. Çünkü tek tek bireylerin güçlerini devrettiği egemen devletin hesaplarına uymayan ve tehlike olarak kodlanan öteki her yerden devlete sızar, kendini gösterir. Modern düşüncede barış ve siyaset ile özdeşleştirilen egemen devlet, siyasal birlik olarak kuruluşundan beri dışlayıcıdır. Belirli kişilere, yani yurttaş-öznelerle dayanmaktadır. Barış, aynı olan failer arasındadır. Yurttaş-özne olmayan herkes barışa tehdit, düşmandır. Egemen devlet, varlığını yurttaş ve düşman şeklindeki ayrıma borçlu olduğundan, ayrımın korunması devletin varlığı açısından zorunludur. Bu da demektir ki, savaş devlet açısından zorunludur. Toplum sözleşmesi geleneği bağlamındaki bu varsayımları geliştirecek bu çalışmada devletin tarihsel olarak görünür olduğu zamandan

* Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Arş. Gör.

günümüze sonu gelmeyen savaşların anlamı böylelikle ortaya çıkarılacaktır. Egemen devletler dünyasında yaşanan soykırımların, savaşların ve üretilen yeni tehlikeli kişilerin (göçmenler, yoksullar vs.) gerçekte egemen devletin rasyonel işleyişinin bir parçası olduğu gösterilecektir.

Anahtar Sözcükler

Toplum Sözleşmesi, Egemenlik, Savaş, Siyaset, Yurttaş-Özne, Düşman.

Zeliha DİŞÇİ*

WAR AND PEACE AS THE STATE'S COMPULSORY HORIZON

Abstract

This study focuses on the relationship between the sovereign state, war and peace situations and will search the answer the question of whether the sovereign state is ontologically dependent on war or not. From the standpoint of tradition of the social contract which is the theoretical foundation of the sovereign state, peace is prevailing in the established society and the war between individuals is pushed out of the society by means of the state. The peace as a political unity and order situation is assumed possible through politics as the administration of individuals and society. Theoretically, the war is outside the agenda in terms of the political union's members. Everything in their lives is calculated, leaving nothing to violate their security. In this case, the peace as a state of security and order presupposes some things that create distrust and irregularity. While certain persons and formations are considered safe, the rest of them becomes the enemy to be fought as they contain the risk of cancelation the peace. The war thought to have been sent away by the sovereign state goes in again. Because the other is coded as a danger and does not comply with the accounts of the sovereign state which has power is transferred by every individual, seeps into the state, manifests itself. The sovereign state, which is associated with peace and politics in modern thought, is based on exclusion as a political union from its construction. It is based on certain people, namely citizen-subjects. Peace is among agents who are the same. Everyone who is not a citizen-subject threatens peace potentially. Given that the sovereign state owes its existence to distinction of citizen and enemy, protection of the

* Kafkas University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Political Science and Public Administration, Res. Assist.

distinction is necessary for presence of the state. That means the war is necessary for the state. The meaning of wars that do not finish since the state has been historically visible will be revealed in this work which will develop these assumptions in the context of the social contract It will be shown that genocides, wars and new dangerous people (immigrants, the poor, etc.) produced in the world of sovereign states are actually part of the rational functioning of the sovereign state.

Key Words

Social Contract, Sovereignty, War, Politics, Citizen-Subject, Enemy.

Zeynep BERKE*

HEIDEGGER'DE ÖLÜME-DOĞRU-VARLIK OLARAK DASEIN

Özet

Ölüm, belirsizliği, kaçınılmazlığı ve kesinliği nedeniyle insani deneyim alanı içinde eşsiz bir yere sahiptir. Ölüm yaşamı her yönden kuşatarak ona nüfuz etmekte ve böylelikle onu kavranabilir ve anlamlı kılmaktadır. Bekleneceği gibi, ölüm felsefenin başlangıcından beri filozofların merkezi kavram ve meselelerinden biri olmuştur. 20. Yüzyılın en etkili ve önemli filozoflarından biri olan Martin Heidegger de bu filozoflardan biridir ve ölüm onun felsefesinde çok önemli bir rol oynamaktadır zira o insanları ölüme-doğru-varlık olarak tanımlamaktadır. Heidegger'e göre insanın zamansallığı onun ölümlü olmasından ve sürekli olarak ölüme yönelmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Heidegger ölümün Dasein'in olanaklarını sınırlandırdığını ve belirlediğini öne sürer. İnsan, kendi varoluşunun anlamını kavrayabilmek için kendisinin ölümlü olduğu gerçeğiyle yüzleşmek zorundadır. Ölüm yalnızca kişisel ve doğrudan tecrübe edilebilecek bir deneyim olarak her bir Dasein'in karşısında durur. Bu çalışmada, Heidegger'in Varlık ve Zaman adlı başyapıtında ölüm kavramının ne şekilde ele alındığı açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler

Ölüm, Ölüme-Doğru-Varlık, Heidegger, Dasein.

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Arş. Gör.

Zeynep BERKE*

DASEIN AS A BEING-TOWARDS-DEATH IN HEIDEGGER

Abstract

The concept of death has a unique place in the realm of human experience with its obscurity, inevitability and certainty. Death surrounds and permeates life in a way that makes life comprehensible and meaningful. As it is expected, death has been a central concept and issue for philosophers since the beginning of philosophy. Martin Heidegger, who is one of the most influential and important philosophers of 20th century, is one of them and death has a very important role in his philosophy since he describes human being as being-towards-death. According to Heidegger, temporality of human being is caused by its being mortal and constantly directed towards death. Heidegger asserts that death limits and determines the possibilities of Dasein. Human beings have to face the fact of its being mortal in order to comprehend the meaning of its own existence. Death stands in front of every Dasein as something which can have to be experienced personally and directly. In this paper we will try to present Heidegger's notion of being-towards-death as analyzed in his masterpiece Being and Time.

Key Words

Death, Being-Towards-Death, Heidegger, Dasein.

* Bursa Uludağ University, Faculty of Arts and Science, Department of Philosophy, Res. Assist.

LEGITIMACY AND POLITICAL MYTHS

Abstract

In 'Moses the Egyptian' Blumenberg is in a dialogue with two prominent figures from the twentieth century: Sigmund Freud and Hannah Arendt, Freud's *Moses and Monotheism* and Arendt's *Eichmann in Jerusalem*. The essay is a review of Arendt's book, but Blumenberg begins with Freud, and quite early on in the essay he draws our attention to the 'deep-rooted' similarities, not only in the content but also in the 'equivalence of the effects', between the two texts. He says: 'As Freud took Moses the man from his people, so Hannah Arendt took Adolf Eichmann from the State of Israel'. Blumenberg does not hide his 'indignation' towards this 'stealing'. However, why does he think that both Freud and Arendt took something away from the Jewish people? More importantly, what is it that they took away? Simply the founder of their state, albeit, not a national hero who would be commemorated with exuberant celebrations every year and whose statues would be erected in squares but negative hero. A negative hero is one who created the very conditions of the possibility of their nationhood despite the fact that he belongs to and/or represents those who had almost destroyed those conditions. Blumenberg claims that Arendt, in thinking that she was accused of a lack of piety towards the victims, failed to see the public and political function of the trial which was to provide the Israeli state with a founding myth and a source of legitimacy.

However, the legitimacy of the state of Israel, which would not have been that difficult to establish after the pains of the Second World War, can be questioned as well because after all the establishment of the state of Israel itself caused the beginning of another war.

Key Words

Blumenberg, Freud, Arendt, Legitimacy, Founding Myth.

* İstanbul Bilgi University, Assis. Prof. Dr.

SİMONE DE BEAUVOIR'DA KENDİ SONLULUĞUMUN KAVRANIŞ BİÇİMİ OLARAK *THANATOS*

Özet

İnsanı kendi varoluşu üzerine düşünmeye iten motiflerinden belki de en ürkütücü olanı ölüm fikridir. Ölüm, gerçekten otantik bir varoluşun olmazsa olmazı mıdır, başka bir deyişle insanın hakiki benliği ancak ölüm karşısında mı ortaya çıkar? Sevdiklerimizin ölümü, kendi ölümlüğümüzün sorgulanması ya da ölüm korkumuz gibi ölümle ilgili tüm deneyimler insan olmanın anlamının merkezinde yer alır. Peki ölümün, tam da anlamı yıkan şeyin kendisi olmak bakımından onun kaynağı olduğunu söylemek absürt ya da en azından paradoksal mıdır? Bu durumda ölüm, yaşamın anlamını gün yüzüne çıkarmak şöyle dursun, aslında tam da onun saçmalığını gözler önüne sermekten mi ibarettir? Belki de asıl paradoks, ölümü gelecek zamana yerleştirmektedir. Oysa hayatımızın ardımızda bıraktığımız o büyük kısmını ölüm çoktan eline geçirmemiş midir? Ölümsüzlük, zorunlulukla ölümden sonrası anlamına mı gelir? Öyle ya da değil, insan yaşamı kaçınılmaz biçimde içinde ölümün büyük rol oynadığı bir yaşamdır. Kendimize ölümün doğasıyla ilgili sorular sormaya başladıkça ölümün aslında hayatımızın her anında bize eşlik ettiğini fark ederiz. Ölüm, doğumumuzdan itibaren hayatımızın çok büyük bir parçasıdır.

Hiç şüphesiz ölüm teması kendi varlığımızın sonluluğuna gönderimde bulunması bakımından *zamanla* olan ilişkimizi belirler. Ölüm, yaşamı anlamlı kılan tüm eylem ve tasarıların sonuna işaret eder. Simone de Beauvoir'a göre zamanımızın kısıtlı oluşu, hayatımızı anlamlandıran en temel olgudur, çünkü tam da kendimizi kısıtlı olanın dışına açma olanağı olarak

* Düzce Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

karşımıza çıkar. Bir başka deyişle sonlu oluşumuz bizi *sonsuz* açan en önemli özelliğimizdir. Ve bu fikir bizi kaçınılmaz biçimde *başkalarına* bağlar. Ölüm, zamanın sonudur ancak ölümler birlikte yarım kalan tüm tasarılar artık başkaları tarafından tamamlanmak zorunda olmaları bakımından hala sonsuzdurlar. Öte yandan, ölüm şahsi bir deneyim olduğu kadar sosyal bir olaydır da. Bir birey öldüğünde toplumun da bir parçası ölür. Her ölüm, dünyanın fakirleşmesidir bu anlamda. Bu çalışmada, Simone De Beauvoir'ın ben, başkası, kadınlık, vücut, varoluş, özgürlük, etik ve siyaset üzerine görüşlerinin zemininde ölüm düşüncesine eşlik eden insanın sonluluğu olgusunun yer aldığı fikri temellendirilmeye çalışılacaktır. Açık veya örtük bir biçimde onun eserlerine, söyleşi ve otobiyografilerine her zaman thanatos'un gölgesi düşmüş olduğuna dikkat çekilecektir.

Anahtar Sözcükler

Simone De Beauvoir, Ölüm, Yaşam, Varoluş, Başkası, Sonluluk-Sonsuzluk.

Zeynep ZAFER ESENYEL*

THANATOS AS A WAY OF UNDERSTANDING MY OWN FINITUDE IN SIMONE DE BEAUVOIR

Abstract

The idea of death is probably the most frightening theme which impels a person to think of his own existence. Is death really the essential condition of an authentic existence, in other words, does the true self of a person merely occur in the face of death? All experiences in relation to death such as the death of a beloved, questioning of our own mortality and the fear of death remain at the center of the meaning of being human. However is it nonsensical or at least paradoxical to claim that death is the source of meaning while it is the one which destroys the latter? In this case, instead of disclosing the meaning of life, does death just reveal its own absurdity? The main paradox is probably placing the death into the future. However, has death already captured the most part of our past? Does immortality refer necessarily after death? True or not, human life is inevitably a life in which death plays a great role. When we begin to question ourselves about the nature of death we realize that it essentially accompanies us in every moment of our lives. Death is a great part of our life from birth. The theme of death as it refers to the finitude of our own being certainly defines our relation to time. Death points to the end of all actions and projects which make life significant. According to Simone de Beauvoir, since it is the possibility of opening ourselves beyond the restricted, our limited time is the most basic fact that gives life its meaning. In other words, our most significant feature is our finitude which carries us to infinity. And this idea inevitably ties us to the others. Death is the end of time but all projects which remain unfinished with the departure are now endless because they

* Düzce University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Philosophy, Assis. Prof .Dr.

have to be completed by others. On the other hand, death is a social event as much as a personal experience. When a person dies, a part of a society dies as well. In this sense, every death is an impoverishment of the world. In this paper, it is intended to found that the fact of human finitude which accompanies death takes place at the ground of Simone de Beauvoir's thoughts on *I, other, femininity, body, existence, freedom, ethics* and *politics*. I call attention to the point that clearly or implicitly *thanatos* has always shadowed her works, conversations and autobiographies.

Key Words

Simone De Beauvoir, Death, Life, Existence, Other, Finitude-Infinity.